

 direct

MeDirect Bank NV

Jaarverslag en Geconsolideerde
Jaarrekening

2023

Inhoudsopgave

Verslag van de Raad van Bestuur	3
MeDirect in vogelvlucht 2023	12
Wie we zijn	13
Geschiedenis van MeDirect België	17
MeDirect Raad van Bestuur	18
MeDirect Management Team	21
Financiële overzichten	22
Balans	23
Winst- en verliesrekening	24
Overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten	25
Mutatieoverzicht van het eigen vermogen	26
Kasstroomoverzicht	27
Toelichtingen bij de jaarrekening	28
Verslag van de commissaris	169

Verslag van de Raad van Bestuur

Hierbij presenteren wij het jaarverslag van MeDirect Bank NV (de “Bank” of “MeDirect”) dat deel¹ uitmaakt van de MDB Groep (de “Groep” of “MeDirect Groep”) voor het jaar eindigend op 31 december 2023.²

Inleiding van de voorzitter en de CEO

2023 was een jaar van consolidatie waarin MeDirect terugkeert naar structurele winstgevendheid. De Bank consolideerde de winsten die werden gerealiseerd door de succesvolle uitvoering van haar bedrijfstransformatie, waardoor ze na de extreme disruptie veroorzaakt door de COVID-19-pandemie weer winstgevend kon worden.

MeDirect boekte een winst na belastingen van € 7,8 miljoen in 2023, door zich te focussen op duurzame groei en door te profiteren van synergiën tussen gediversifieerde retailingen, een zeer aantrekkelijk digitaal vermogensplatform, geavanceerde eigen technologie van MeDirect Groep en prudent risicobeheer.

MeDirect versterkte zijn positie als digitale bank verder met een zeer schaalbaar platform en een infrastructuur die zijn ontworpen om winstgevendheid te leveren.

Alain Moreau
CEO

Marcia De Wachter
Voorzitter

Organisch structurele winstgevendheid leveren

Ondanks de aanzienlijke COVID-19-gerelateerde bijzondere waardeverminderingen gedurende 2020, is MeDirect erin geslaagd om zijn bedrijfsresultaat met een constante jaarlijkse groei te laten groeien met 45% tussen 2020 en 2023, terwijl het met succes zijn bedrijfsmodel heeft hervormd door selectief in technologie te investeren om schaalbaarheid te creëren en weer structureel winstgevend te zijn.

Dankzij de zorgvuldige implementatie van zijn strategische roadmap heeft MeDirect een winst vóór belasting van € 9,8 miljoen behaald, tegenover een verlies van € 5,4 miljoen in 2022.

1. Met inbegrip van alle entiteiten waar MeDirect alle onderliggende risico's en voordelen heeft behouden binnen Bastion 2020-1 NHG B.V., Bastion 2021-1 NHG B.V. en Bastion 2022-1 NHG B.V. in het kader van de financieringsstrategie van MeDirect in Nederland voor een bijzonder doel opgerichte entiteiten (special purpose entities) waarover wij de zeggenschap uitoefenen.

2. Dit verslag is opgesteld in overeenstemming met het Belgisch Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen Art. 3: 6, §1, 7^e van 23 maart 2019.

MeDirect heeft de groei van zijn balans in 2023 in een gecontroleerd tempo voortgezet (een stijging van 12% naar € 4,0 miljard), terwijl het zijn risicoprofiel blijft afbouwen, waarbij de portefeuille International Corporate Lending (ICL) op 31 december 2023 is gedaald tot € 166,1 miljoen. De ICL-portefeuille vertegenwoordigt nu minder dan 4% van de totale activa van de Bank en 7% van haar kredietportefeuille.

In dezelfde periode steeg de hypotheekportefeuille (exclusief de IFRS-basisaanpassing) van MeDirect met een gezonde 23% van € 2,0 miljard tot bijna € 2,4 miljard, waarbij gebruik werd gemaakt van gediversifieerde kredietoriginatie: door de Nederlandse overheid gewaarborgde (NHG) woninghypotheken, Nederlandse zakelijke buy-to-let hypotheken en Belgische hypotheken.

Voor alle categorieën van kredietverlening past MeDirect een robuust risicoselectieproces toe dat resulteerde in hoogwaardige portefeuilles met lage achterstallen en wanbetalingen.

De MeDirect Groep wordt gereguleerd door de Europese Centrale Bank als onderdeel van het gemeenschappelijk toezichtmechanisme. Als onderdeel van het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme wordt MeDirect gereguleerd volgens de normen voor de grootste banken in Europa. MeDirect blijft werken met adequate kapitaal- en liquiditeitsratio's, zelfs terwijl het zijn balans uitbreidt om duurzame nettorente-inkomsten op te bouwen en in zijn vermogensplatform investeert om verdere vergoedingsinkomsten te genereren. Aan het einde van het jaar bedroeg de totale kapitaalratio van MeDirect 22,1% en de liquiditeitsdekkingsratio 177%. Deze ratio's liggen ruim boven alle wettelijke vereisten, aanbevelingen en beheersbuffers.

Uitbreiding van het klantenbestand met een aantrekkelijke waardepropositie

In december 2023 overschreed MeDirect de kaap van 100.000 klanten, terwijl het zijn retailklantenbestand in 2023 met 25% uitbreidde en 21.000 nieuwe klanten verwierf.

Retailklanten bleven MeDirect gebruiken als een digitaal one-stop-shopplatform voor dagelijks bankieren, sparen en vermogensoplossingen, variërend van makelaardij tot modelportefeuilles en discretionair beheer. De penetratie van vermogensproducten in het totale klantenbestand van retailklanten bedroeg 31%, een toename van bijna 42% voor klanten die al drie jaar of langer bij MeDirect zijn. Dit platform – en in het bijzonder de MeDirect Wealth SuperApp – is ontworpen om tegemoet te komen aan de behoeften van het onderbediende vermogende marktsegment voor vermogensdiensten.

Klanten die voor MeDirect kiezen zijn zeer loyaal: 84% van de klanten die vijf jaar geleden een rekening openden, blijven klanten van de Bank. De hoge kwaliteit van de MeDirect-service wordt weerspiegeld door een sterke klanttevredenheid: een tevredenheid van het callcenter van 88% eind 2023.

De financiële activa van de klanten (retail + bedrijven) stegen in 2023 met ongeveer 18% tot € 3,4 miljard aan het einde van het jaar (waarvan € 0,9 miljard activa in bewaring bij MeDirect). Dat is een stijging van 13% ten opzichte van eind 2022.

Introductie van nieuwe diensten en transformatie tot een volwaardige digitale bank

MeDirect bleef zijn retailproductassortiment uitbreiden en zich verder verankeren als een moderne digitale bank die klanten een aantrekkelijk alternatief biedt voor gevestigde banken, met een superieure gebruikerservaring, een kwalitatief hoogwaardige dienstverlening en een concurrerende prijsstelling.

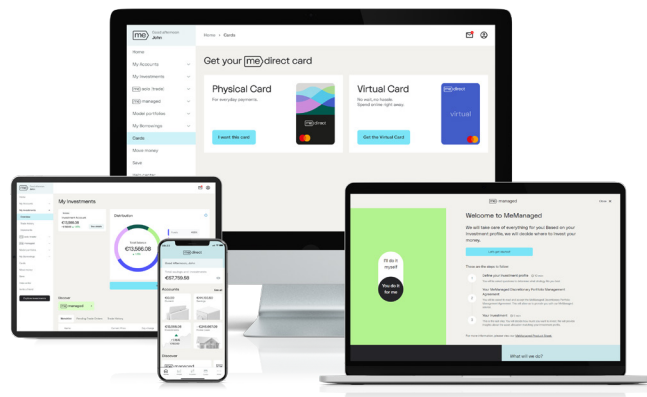
In februari 2023 werd MeManaged geïntroduceerd, de digitale discretionaire portefeuillebeheerdienst van MeDirect. De introductie van MeManaged markeerde een belangrijke stap in de democratisering van vermogensbeheer, door aan een bredere waaier van cliënten discretionaire beheersdiensten aan te bieden die voorheen beperkt waren tot personen met een hoog vermogen.

In januari 2024 introduceerde MeDirect kaartdiensten in België. Dit nieuwe product versterkte de aantrekkingskracht van MeDirect in de retailsector, waardoor de pool van potentiële klanten aanzienlijk toenam. MeDirect heeft zowel fysieke als virtuele kaartdiensten in zijn platform geïntegreerd en rolt regelmatig extra functies uit om de online kaart-beheerervaring te verbeteren.

Een state-of-the-art eigen technologieplatform van MeDirect Groep om schaalbaarheid te ondersteunen

In de afgelopen vier jaar heeft MeDirect Groep met succes een baanbrekend eigen technologieplatform opgebouwd dat vandaag de dag de kern vormt van zijn concurrentievoordeel. Dankzij dit platform kan MeDirect voortdurend innoveren, tegen lage marginale kosten opschalen en zeer betrouwbare diensten leveren voor alle producten en regio's, terwijl de afhankelijkheid van externe leveranciers wordt afgebouwd.

Het Technology-team van MeDirect, met ongeveer 125 ingenieurs waarvan de meeste in Malta werkzaam zijn, ontwikkelde een hoogwaardige software-repository (met meer dan 30 miljoen regels code, waarvan de intellectuele-eigen domsrechten eigendom zijn van MeDirect Groep) en onderhoudt een complex ecosysteem dat flexibel op meerdere locaties wordt ingezet.

Dankzij dit platform kan MeDirect sinds 2020 niet alleen met beperkte en stabiele technologiekosten werken, maar ook flexibele productinnovatie, procesefficiëntieverbetering en robuuste controle- en risicobeheersystemen stimuleren.

De kosten-batenverhouding van de Groep, die negatief werd beïnvloed door het omzetverlies als gevolg van de ICL-de-riskingstrategie, verbeterde in 2023 tot 83%. Deze verbetering van de operationele efficiëntie werd gerealiseerd door de top-line omzetgroei (45% bedrijfsinkomsten CAGR), maar ook met vaste operationele uitgaven die in de periode 2020-2023 nagenoeg ongewijzigd bleven. Passende technologische investeringen, in combinatie met de focus op kostenbeheersing, waren belangrijke aanjagers achter deze verbetering.

ESG en maatschappelijke verantwoordelijkheid

MeDirect is doorgegaan met het integreren van principes op het gebied van milieu, maatschappij en governance (ESG) in haar activiteiten en het vergroten van het ESG-bewustzijn in de hele organisatie. In 2023 heeft de MeDirect Groep haar aanbod van groene fondsen en groene obligaties uitgebreid en een project opgestart om haar koolstofvoetafdruk tussen 2022 en 2026 met 5% te verminderen en tegen 2032 koolstofneutraal te worden. MeDirect Groep bleef zijn EcoVadis-rating verbeteren, behield zijn zilveren medaillestatus in 2023 en plaatste MeDirect in de top 7% van de door EcoVadis beoordeelde bedrijven.

In 2023 had de MeDirect Groep werknemers van meer dan 30 nationaliteiten, waarbij 61% van het personeelsbestand mannen en 39% vrouwen waren. MeDirect is trots op de ontwikkeling van haar medewerkers en promotie van binnenuit. MeDirect draagt bij aan de lokale gemeenschappen waarin het actief is door liefdadigheidsorganisaties en

getalenteerde individue op gebieden zoals sport en cultuur via sponsoring, donaties en vrijwillige acties van zijn medewerkers te ondersteunen.

Conclusie

In 2023 heeft MeDirect de winsten van de afgelopen drie jaar geconsolideerd terwijl het zijn bedrijfstransformatie bleef uitvoeren en stabiele winstgevendheid leverde. Ondanks de schaalbaarheid van het platform werd, in een uiterste volatiel blijvende omgeving, de groeisnelheid op doordachte wijze in evenwicht gebracht met selectieve beleggingen, prudent risicobeheer en organische kapitaalcreatiedoelstellingen. Zowel het management als de Raad van Bestuur blijven zich inzetten om MeDirect winstgevend te laten groeien, met de ambitie om de markten waarin het actief is te verstoren, terwijl het zijn merkbelofte nakomt: “consumenten helpen hun vermogen met vertrouwen en autonomie te laten groeien”. MeDirect zet zich in om verdere manieren te onderzoeken om zijn kapitaalbasis te versterken en de aandeelhouderstransitie te vergemakkelijken, zodat MeDirect de groei van zijn platform kan versnellen.

Bevestiging van onze beoordeling van de continuïteit van de activiteiten van MeDirect

In overeenstemming met art. 3:6 van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen motiveert MeDirect de toepassing van de continuïteit ondanks de overgedragen verliezen. MeDirect blijft goed gepositioneerd om een sterke bedrijfsgroei te realiseren en tegelijk sterk gekapitaliseerd te blijven, met een totale kapitaalratio van 22,1%, vergeleken met de totale SREP-kapitaalvereiste van 11%¹, en is goed gefinancierd met toegang tot de vereiste liquiditeitsniveaus, waarbij de liquiditeitsdekkingsratio ruim 177% bedraagt, de NSFR-ratio bedraagt 126% en de leverage ratio bedraagt 4,8% op 31 december 2023.

Na zorgvuldige afweging van de activiteiten, rentabiliteitsprognoses, financiering en kapitaalplannen, robuuste risicobeheersings- en interne controleprocessen van MeDirect en rekening houdend met de bredere macro-economische vooruitzichten, verklaren de bestuurders dat MeDirect in staat is om in de voorzienbare toekomst de activiteiten op basis van een continuïteitsveronderstelling voort te zetten.² De Raad is van mening dat MeDirect over voldoende kapitaal zal beschikken om niet alleen te voldoen aan de wettelijke kapitaal- en liquiditeitsvereisten, maar ook voor eventuele interne risicobuffers en buffers die door de toezichthouders worden aanbevolen.

Gebeurtenissen na de balansdatum

Er waren geen gebeurtenissen na de verslagdatum die een wezenlijk effect zouden hebben op de jaarrekening van de Bank.

Pijler 3-informatieverschaffing

MeDirect moet kwantitatieve en kwalitatieve openbaarmakingsvereisten voor Pijler 3 publiceren.³ MeDirect publiceert jaarlijks zijn Pijler 3-bekendmakingen als een afzonderlijk document dat op de website van MeDirect beschikbaar is. Daarnaast publiceert MDB Group Limited het volledige jaarverslag met Pijler 3-informatie, beschikbaar op de Investor Relations-website van de Groep.

Aanvullende informatieverschaffing⁴

Kapitaalverhogingen – verslag

De aandeelhouders van MeDirect hebben in de verslagperiode geen kapitaalverhogingen doorgevoerd.

Eigen aandelen

MeDirect bezit zelf geen aandelen of aandelencertificaten van de bank.

1. Toetsing en evaluatie door de toezichthouder

2. Verklaring overeenkomstig artikel 3:6, § 1, 6° Belgisch Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen.

3. Zoals bepaald door de openbaarmakingsvereisten van Richtlijn 2013/36/EU (RKV) en Verordening (EG) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013.

4. Conform het Belgisch Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen Art. 3: 6, § 1, 7°

Bankfilialen

MeDirect Bank NV heeft geen filialen in andere landen in de zin van art. 86 van de Belgische Bankwet, aangezien zij de activiteiten vermeld onder art. 4 van dezelfde wet niet in een ander land dan België aanbiedt.

Bepaalde operationele activiteiten worden uitgevoerd vanuit Malta en het Verenigd Koninkrijk.

Wat Malta betreft, heeft de Bank een statutaire zetel ('Overseas Company') opgericht in Malta met het nummer OC945 en kantooradres The Centre, Tigne Point, Sliema TPO 0001 Malta. De overzeese onderneming in Malta stelt financiële staten op en dient een belastingaangifte in Malta in.

Ontwikkeling & onderzoek

MeDirect is de pionier op het gebied van online vermogensbeheer in België en blijft streven naar innovatie ten dienste van zijn klanten. De klantgerichte aanpak van de bank resulteert in een voortdurende focus op mogelijke verbeteringen in de klantervaring, de online gebruikerservaring en gebruikersinterface, alsook in producten en diensten.

Parallel met de talrijke IT-projecten die inspelen op nieuwe reglementaire vereisten, zal de Bank dat doen blijven zich richten op de uitrol van een aantal nieuwe producten en diensten ten voordele van haar klanten.

Deze IT-projecten worden grotendeels uitgevoerd door het Maltese moederbedrijf.

Belangenverstrengeling met een bestuurder van de Bank

Er hebben zich gedurende het verslagjaar geen belangenconflicten voorgedaan die vallen onder de definitie van artikel 7:96, 7:115 en 7:117 van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen.

Vermogensrechtelijke belangen van een bestuurder van de Bank

Een dergelijk rechtstreeks of onrechtstreeks belang van een bestuurder is niet meegedeeld aan de andere bestuurders van MeDirect.

Beslissingen met betrekking tot verbonden ondernemingen

MeDirect is geen beursgenoteerd bedrijf. Artikel 7:97 van het Belgisch Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen is bijgevolg niet van toepassing op beslissingen met betrekking tot verbonden ondernemingen.

Raad van Bestuur

De bestuurders van de Vennootschap die gedurende 2023 hun mandaat uitoefenden, waren:

- Mevrouw Marcia de Wachter » Voorzitter – aangesteld op 23 september 2020, wier termijn afloopt op 28 mei 2026
- De heer Alain Moreau » Chief Executive Officer – aangesteld op 17 juli 2023, wiens termijn afloopt op 31 mei 2029
- De heer Tim Rooney » Chief Executive Officer tot 17 juli 2023 – Aangesteld op 20 juli 2020 en ontslag verleend op 31 december 2023
- De heer Bart Bronselaer » Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder – aangesteld op 12 januari 2021, wiens termijn afloopt op 27 mei 2027
- De heer Michael Bussey » Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder – aangesteld op 25 mei 2023, wiens termijn afloopt op 31 mei 2029
- De heer Frederic Hannequart » Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder – aangesteld op 14 april 2023, wiens termijn afloopt op 31 mei 2029
- De heer Jean-Claude Maher » Chief Operations Officer – aangesteld op 17 augustus 2023, wiens termijn afloopt op 31 mei 2029
- De heer John Zarb » Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder – aangesteld op 9 januari 2019, wiens termijn afloopt op 29 mei 2025
- De heer Marcel Berkhout » Chief Financial Officer – aangesteld op 27 mei 2021 en ontslag verleend op 22 augustus 2023
- De heer Francois Ducuroir » Chief Risk Officer – aangesteld op 13 augustus 2021 en overleden op 4 juni 2023

Mevrouw Marija Fenech werd op 1 januari 2024 benoemd tot Uitvoerend Bestuurder en Chief Risk Officer met een termijn die afloopt op 30 mei 2029. Jean-Marcel Phe Funchal is voorgedragen als Uitvoerend Bestuurder en Chief Financial Officer (CFO). Deze benoeming worden geëffectueerd na goedkeuring door de regelgevende autoriteiten.

MeDirect maakt de externe functies van zijn bestuurders (met uitzondering van de functies in groepsmaatschappijen, in persoonlijke- vermogensvennootschappen/beheervenootschappen en stichtingen) per 31 december 2023 openbaar¹ in de volgende tabel:

De Raad van Bestuur van MeDirect	Bedrijf	Functie	Sector	Land van oprichting	Beursgenoteerd op geregementeerde markt	Aandelen in bezit van MeDirect Bank
BRONSELAER, Bart – Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder ²	UNITED PENSIONS OFP	Niet-uitvoerend bestuurder	Pensioenfonds	België	Geen	Geen
	DEXIA SA	Niet-uitvoerend bestuurder	Kredietinstelling	Frankrijk	Geen	Geen
	DEXIA HOLDING SA	Niet-uitvoerend bestuurder	Houdstermaatschappij	België	Geen	Geen
BUSSEY, Mike – Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder	DB UK BANK LIMITED ³	Niet-uitvoerend voorzitter	Kredietinstelling	Verenigd Koninkrijk	Geen	Geen
	DB INVESTMENTS (GB) LIMITED	Niet-uitvoerend voorzitter	Financiële holding	Verenigd Koninkrijk	Geen	Geen
DE WACHTER, Marcia – Onafhankelijke niet-uitvoerende voorzitter van de Raad van Bestuur	NEXTENSA NV	Niet-uitvoerend bestuurder	Vastgoed	België	Ja	Geen
HANNEQUART, Frederic – Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder	AXA Belgium SA ⁴	Niet-uitvoerend bestuurder	Verzekering	België	Geen	Geen
MAHER, Jean-Claude – Uitvoerend bestuurder (COO)	-	-	-	-	-	-
MOREAU, Alain – Uitvoerend bestuurder (CEO)	-	-	-	-	-	-
ZARB, John – Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder	PG PLC	Niet-uitvoerend voorzitter	Retail	Malta	Ja	Geen
	TUMAS INVESTMENTS PLC	Niet-uitvoerend bestuurder	Financieel SPV	Malta	Ja	Geen
	TUMAS GROUP COMPANY LIMITED (MALTA)	Niet-uitvoerend bestuurder	Houdstermaatschappij	Malta	Geen	Geen
	FOSTER CLARK PRODUCTS LIMITED	Niet-uitvoerend bestuurder	Voedingmiddelen en dranken	Malta	Geen	Geen

Marija Fenech (CRO) trad op 1 januari 2024 toe tot de Raad van Bestuur, maar bekleedt geen externe functies.

1. Overeenkomstig artikel 6 van de NBB-verordening van 6 december 2011 betreffende de uitoefening van externe functies door de bestuurders en effectieve leiders van geregementeerde vennootschappen.

2. Eén bestuurslidmaatschap goedgekeurd door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) en een ander bestuurslidmaatschap goedgekeurd door de Nationale Bank van België en de Autorité de Contrôle Prudentiel et de Résolution (ACPR).

3. Bestuurslidmaatschap goedgekeurd door de Britse Prudential Regulation Authority.

4. Bestuurslidmaatschap goedgekeurd door de Nationale Bank van België.

Geconsolideerde jaarrekening – interne controles en risicobeheer toegepast bij de voorbereiding van de geconsolideerde jaarrekening

MeDirect heeft voor het boekjaar dat op 31 december 2023 werd afgesloten een geconsolideerde jaarrekening opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard door de EU. Deze jaarrekening geeft een overzicht van de interne controles en het risicobeheer toegepast bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening en is als afzonderlijk document beschikbaar op de website van MeDirect.

Expertise van het Auditcomité

Per 31 december 2023 en de datum van uitgifte van dit Jaarverslag zijn de leden van het Auditcomité drie niet-uitvoerende bestuurders van de Bank, zijnde allen onafhankelijke bestuurders (waaronder de Voorzitter). Alle leden hebben ruime ervaring in de banksector, zowel bij MeDirect Bank als bij andere financiële instellingen.

Frederic Hannequart is voorzitter van het Auditcomité. Hij heeft meer dan 15 jaar ervaring als directeur en bestuurder en heeft een brede expertise op het gebied van commerciële, product-, operationele, financiële en risicoverantwoordelijkheden.

Verbetering van risicogovernance

MeDirect beseft het belang om degelijke beginselen voor risicobeheer in te voeren. De kerndoelstelling van MeDirect bij het risicobeheer is het beschermen van zijn cliënten en tegenpartijen en het waarborgen van zijn vermogen om duurzaam te groeien.

Doeltreffend efficiënt en duurzaam risicobeheer is een integraal onderdeel van de bedrijfsstrategie van de Bank.¹ De risicobeheerbenadering van MeDirect is gericht op het waarborgen van een blijvende financiële soliditeit en het beschermen van de belangen van onze stakeholders, terwijl we de flexibiliteit behouden om in een snel veranderende omgeving zakelijke kansen te benutten die waarde toevoegen. Dit wordt gerealiseerd middels strikte normen op het gebied van corporate governance en deugdelijk risicobeheer.

MeDirect heeft een robuuste risicogovernancestructuur, met een actieve en betrokken Raad van Bestuur, ondersteund door een ervaren senior managementteam en een gecentraliseerde risicobeheerfunctie, die onafhankelijk is van de business lines. De besluitvorming vindt voornamelijk plaats via de Raad van Bestuur, onder toezicht van een Risk Committee op het niveau van de Raad van Bestuur en gedelegeerde bevoegdheid binnen comités op het niveau van de Raad van Bestuur. De verantwoordelijkheden van het Risk Management Team van de Bank zijn om de Bank te beschermen en in staat te stellen duurzame inkomsten te genereren via de facilitering en monitoring van de effectieve risicobeheerpraktijken en de ondersteuning van de risico-eigenaars bij het bepalen en controleren van risicoblootstellingen.

De Bank heeft een uitgebreid en robuust risicobeheerkader opgesteld dat de noodzakelijke stappen uiteenzet voor de beoordeling, beheersing, opvolging en rapportage van de huidige en toekomstige risico's, waarbij tegelijkertijd voortdurend wordt gestreefd naar aanscherping en ontwikkeling van haar risicobeheerpraktijken, zodat ze haar risico-omgeving op proactieve wijze kan beheren.

MeDirect heeft zijn risicobeheerkader ontworpen om zijn transformatiestrategie te ondersteunen en mogelijk te maken. Dit risicobeheerkader zorgt ervoor dat nieuwe en voorgestelde businesslines, groeigebieden, veranderingen in technologie en managementbeslissingen goed bestuurd en duurzaam zijn.

De risico's worden gemonitord door middel van regelmatige en tijdige risicorapportage, waardoor risico's op proactieve wijze kunnen worden geïdentificeerd en beheerd met als doel onnodige blootstelling aan meerdere specifieke soorten

¹ Een gedetailleerd overzicht van het gebruik van financiële instrumenten door MeDirect, zijn blootstelling aan liquiditeitsrisico, kredietrisico en marktrisico, niet-financieel risico en het respectieve kader en beleid voor risicobeheer is opgenomen in Toelichting 2 bij de jaarrekening.

risico's te beperken of te vermijden. De limieten voor risicobereidheid die door de Raad van Bestuur zijn vastgesteld, bepalen de hoeveelheid en soorten risico's die MeDirect bereid is te aanvaarden of te tolereren bij het uitvoeren van zijn strategie. Deze limieten voor risicobereidheid zijn bedrijfsbreed opgenomen in het beleid, de beheerbevoegdheden en de limieten binnen de Bank. Frequente en nauwgezette monitoring van alle limieten voor risicobereidheid, in combinatie met uitgebreide rapportage aan het management en de Raad van Bestuur zorgt ervoor dat, in overeenstemming met de risicobereidheid van de Bank, het risico binnen aanvaardbare niveaus blijft.

Bovendien worden alle kritische limieten voor risicobereidheid onderworpen aan stresstests op het niveau van het soort risico en van de portefeuille, zodat MeDirect gedurende en na ernstige risicogebeurtenissen financieel gezond blijft. Stresstests zijn een belangrijk onderdeel van het risicobeheerkader van de Bank en beslaan een reeks idiosyncratische en marktbrede scenario's. De resultaten van stresstests stellen het senior management in staat om mogelijke kwetsbaarheid voor uitzonderlijke maar plausibele ongewenste voorvallen te beoordelen. Stresstests stellen MeDirect in staat om zijn kapitaaltoereikendheid en liquiditeitsrisico's te beoordelen en om potentieel risicovolle segmenten in zijn bedrijfsmodel of inherente systematische risico's te identificeren. Dit stelt de Bank in staat om gepaste risicocontroles, noodplannen en risicobeperkende maatregelen te ontwikkelen voor de aanpak van relevante toekomstige risico's voordat zich ongewenste voorvallen voordoen.

De Raad van Bestuur van MeDirect bespreekt en monitort regelmatig alle dreigingen of nieuwe risico's die mogelijk een negatieve impact kunnen hebben op de activiteiten of financiële situatie van de Bank, met inbegrip van het handhaven van een sterke en gediversifieerde financieringsbasis, renteafdekking gericht op het beschermen van zijn balans, voortdurende vermindering van het kredietrisico en diversificatie van de balans naar hypothecaire activa met een lager risico, en robuuste operationele risicocontroles, met name met het oog op de toenemende afhankelijkheid van technologie voor de verbetering van de efficiëntie van de activiteiten van de Bank. Bovendien zorgt de Bank ervoor dat er een robuust kader voor outsourcing is, gezien haar afhankelijkheid van externe leveranciers en diensten die door haar moedermaatschappij worden aangeboden.

Bijkomende openbaarmakingen Belgische Bankwet Art. 75 §1

Het rendement op de activa van de Bank, berekend door het nettoresultaat te delen door het balanstotaal, bedraagt 0,20%.

DocuSigned by:
Alain Moreau
4ED009A5D679481...

DocuSigned by:
Marcia De Wachter
5995836B5AB9447...

MeDirect in vogelvlucht 2023

Dynamische franchisegroei

101k

Retailklanten:
23% toename ten opzichte van 2022

171%

Toename van nieuwe retail klanten in vergelijking met 2022

€ 3.4 mld.

Retail en corporate klanten financiële activa¹

+€ 106 mln.

13% toename van de activa in bewaring

De portefeuilles hypothecaire leningen groeien met een algemene stijging van 30% van hun boekwaarde

€ 2.1 mld.

Nederlands hypotheekboek - 16% stijging in 2023

€ 255 mln.

Belgisch hypotheekboek - bijna verdubbeld in 2023

+47%

Stijging rentebaten op hypothecaire leningen

Kapitaal- en liquiditeitsratio's ruim boven de wettelijke minimumvereisten

22.1%

Totale kapitaalratio

>177%

Liquiditeitsdekkingsratio

126%

Netto stabiele financieringsratio

Stijging van de bedrijfsopbrengsten ondersteund door omzetgroei en de impact van hogere rentevoeten

€ 9.8 mln.

Winst voor belasting vergeleken tot een verlies van €5,4 miljoen in voorgaand jaar

+56%

Toename netto rentebaten

0.1%

Niet-renderend leningen ratio

Positieve bedrijfsontwikkelingen

Nieuwe bedrijfsinitiatieven die zullen bijdragen tot verdere groei

- » Introductie van Online Discretionary Portfolio Management in samenwerking met Blackrock
- » Introductie fysieke en virtuele kaarten in januari 2024

Markterkenning voor MeDirect Belgium

2e

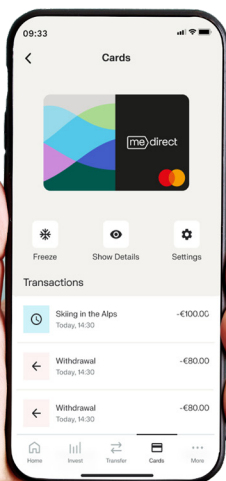
Beste Belegging Bekroond door Spaargids.be

2e

Beste Spaarbank bekroond door gids-Epargne.be

3e

Beste Bank in België door Forbes wereldwijde enquête

1. Financiële activa van de klant = deposito's + activa in bewaring (activa aangehouden als aangestelde tussenpersoon (nominee))

Wie wij zijn

Visie, missie en kernwaarden

Onze doelstelling is ambitieus:

Onze cliënten in staat stellen hun vermogen met vertrouwen en autonomie te beheren.

Om dat te bereiken, hebben we onze Wealth SuperApp ontwikkeld, een onestopshop om in één app een breed en voortdurend groeiend portfolio van digitale vermogens- en bankproducten en -diensten aan te bieden. Onze visie voor onze cliënten komt tot uiting in onze slogan 'My Money, My Choices', waarmee we de vrijheid en flexibiliteit benadrukken die ons platform onze cliënten biedt voor het beheren van hun financiën.

Wij richten ons op het ondervertegenwoordigde welgestelde klantensegment; mensen die de controle over hun financiën willen behouden, maar die vaak begeleid willen worden bij hun beleggingsstraject. Onze oplossing voorziet in de behoeften van een groot potentieel universum, variërend van beginnende tot actieve beleggers die op zoek zijn naar een ruime keuze aan beleggingsproducten en een zeer handig platform waarmee ze hun financiële doelen kunnen bereiken.

Potentiële gebruikers van ons platform zijn onder meer:

- klanten die ontevreden zijn over het offline traject van hun huidige bank of beleggingsadviseur;
- mensen die niet de tijd of de bereidheid hebben om hun geld te beheren en die dit willen uitbesteden of hierbij begeleiding willen;
- technisch onderlegde beleggers die toegang willen tot een zeer functioneel beleggingsplatform met realtime mogelijkheden en uitgebreide informatie; en
- cliënten die voor de private-bankingsector niet interessant zijn, omdat die doorgaans alleen zeer vermogende cliënten bedient.

MeDirect wil daarop inspelen met geavanceerde technologie en klantgerichte producten, en vernieuwend zijn in het digitale retailbeleggingsuniversum. Hiervoor bieden we op een enkel multichannelplatform met open architectuur een breed scala aan online beleggingsoplossingen, in combinatie met een superieure gebruikerservaring en aantrekkelijke tarieven. Onze app pakt op één plek een breed scala aan beleggersbehoeften aan, waaronder trading-, advies- en discretionaire beheerdiensten, gekoppeld aan dagelijks bankieren, vergemakkelijkt door onze fysieke en virtuele kaartmogelijkheden die in januari 2024 werden geïntroduceerd.

Technologie is de ruggengraat van ons succes. We hebben de meeste essentiële componenten van de waardeketen die deel uitmaken van ons ecosysteem intern ontwikkeld, waardoor we naadloos aansluitende mogelijkheden voor de aggregatie van diensten kunnen bieden. Onze technologiearchitectuur is state-of-the-art, met schaalbaarheid en modulariteit als kern, gebouwd door een getalenteerd team, afkomstig uit vooruitstrevende technologie sectoren als iGaming en telecom.

Onze strategische prioriteiten zijn een afspiegeling van onze **kernwaarden**:

Autonomie: Wij stellen onze cliënten in staat hun weg te vinden in de financiële wereld en bieden hen de mogelijkheid om hun geld op hun manier te beheren. We stimuleren onze medewerkers om verantwoordelijkheid te nemen voor hun werk en hun vaardigheden verder te ontwikkelen.

Innovatie: We nemen geen afwachtende houding aan. We zijn resultaatgericht en evalueren voortdurend hoe we onze visie waarmaken en hoe we onze waardepropositie kunnen verbeteren.

Transparantie: De financiële wereld is niet eenvoudig, maar de MeDirect-app wel. We communiceren op een heldere manier met onze cliënten en onze collega's, en bieden een duidelijke en begrijpelijke rapportage van cliëntportefeuilles.

Verantwoordelijkheid: We nemen onze verantwoordelijkheden ten aanzien van al onze stakeholders serieus: cliënten, werknemers, toezichthouders, aandeelhouders en onze gemeenschap.

Hoe onze visie aansluit bij onze kernstrategie

De kernstrategie van MeDirect is gebaseerd op vier hoofdpijlars:

1. Opschaling van ons innovatieve WealthTech-platform

MeDirect richt zich op het segment vermogende cliënten (doorgaans met een vermogen van 30.000 tot 300.000 euro), dat waarde hecht aan gemak, transparantie en een ruime keuze.

MeDirect beoogt een volledig scala aan beleggingsdiensten te bieden, van bemiddeling tot beleggingsadvies tot discretionair beleggingsbeheer, in combinatie met hoogwaardige functies voor dagelijks bankieren. We brengen innovatieve oplossingen op de markt die eigen software van MeDirect Groep combineren met naadloos samengevoegde diensten van geselecteerde partners om intuïtieve customer journeys te creëren.

Sinds 2018 heeft de MeDirect Groep meer dan 33 miljoen euro in zijn technologieplatform geïnvesteerd

2. Laagrisico en kapitaalefficiënt platform voor hypothecaire leningen

We hebben ons huidige hypotheekaanbod in België en Nederland vanaf de grond opgebouwd en een kredietplatform ontwikkeld dat zowel schaalbaar als concurrerend is. In België en Nederland hanteert MeDirect een B2B2C-benadering, door samen te werken met eersteklas servicing- en origination-partners, waarbij de nadruk ligt op nichesegmenten in

Het platform voor hypothecaire leningen maakt gebruik van de allerbeste partners en bedrijfseigen technologie- en productcapaciteiten om een best-in-class platform te bouwen

deze markt, terwijl er sprake blijft van een passende risico-rendementverhouding. Onze doelstelling voor de toekomst is om deze businessline een aanvulling te laten zijn op ons vernieuwende aanbod en om een platform te bouwen dat het volledige potentieel van synergiën tussen de twee businesslines benut, met inbegrip van cross-selling van hypotheekleningen aan vermogende cliënten of omgekeerd.

3. Bedrijfseigen platform van MeDirect Groep

De technologiestrategie van MeDirect is het bewijs van het belang van moderne softwarearchitectuur om bedrijfs-groei te stimuleren en een concurrentievoordeel te behouden. De cloud-agnostische aanpak van MeDirect maakt een naadloze integratie van diensten van verschillende externe aanbieders mogelijk, waardoor het digitale aanbod wordt verbeterd. Deze strategische selectie van partners draagt bij aan een robuust en flexibel modulair ecosysteem, dat de schaalbaarheid van het platform kan ondersteunen.

De overgang van een monolithische opstelling naar een gecontaineriseerd platform is een cruciale stap in de technische strategie van MeDirect. Deze verschuiving vergemakkelijkt niet alleen opschaling om grotere volumes aan te kunnen, maar zorgt ook voor kostenefficiëntie. De invoering van een modulaire microservices-architectuur onderstreept de toewijding van MeDirect aan voortdurende innovatie en het vermogen om zich aan veranderende bedrijfs- en klantbehoeften aan te passen.

Het ontwerp van het eigen platform van MeDirect Groep draait rond zes kernelementen die prioriteit geven aan gebruikerservaring en interfaces, klantervaringsbeheer, orderafstemming, betalingsuitvoering en transactiebeheer

Bovendien draait het ontwerp van het bedrijfseigen platform van MeDirect rond zes kernelementen die prioriteit geven aan gebruikerservaring en interfaces, klantervaringsbeheer, orderafstemming, betalingsuitvoering en transactiebeheer. Deze elementen worden ondersteund door belangrijke ontwerpprincipes die een naadloze en efficiënte werking garanderen. Het interne softwareontwikkelingsteam van MeDirect, dat erkend wordt voor zijn uitmuntendheid, speelt een cruciale rol in de voortdurende ontwikkeling en verfijning van deze geavanceerde technologie.

Over het algemeen is de technologische architectuur van MeDirect een strategische troef die het mogelijk maakt om een uitgebreide en multi-channel klantervaring te bieden en tegelijkertijd de operationele efficiëntie en schaalbaarheid te optimaliseren. Hierdoor is MeDirect goed gepositioneerd om snel te kunnen inspelen op de marktvraag en om zijn innovatie- en groeitraject voort te zetten.

4. Efficiënt operationeel model

MeDirect beheert een hoogwaardig servicecentrum in Malta met teams voor technologie, digitale kanalen, operationele zaken en support. Deze teams zijn de motor achter de visie van MeDirect om eenvoudiger, beter en sneller te zijn voor onze cliënten en medewerkers. Deze teams hebben onder meer de volgende taken:

- de ontwikkeling van software en toepassingen om de klantervaring te verbeteren;
- het beheer van de IT-infrastructuur en -ondersteuning;
- het beheer van klantactiviteiten en verandering binnen MeDirect; en
- zakelijke dienstverlening op uiteenlopende gebieden, waaronder finance en risico- en kasbeheer.

In elk van onze banken bevinden zich specifieke marketing- en productteams en controlefuncties. Deze internationale structuur stelt MeDirect in staat om efficiënt op te schalen en tegelijkertijd flexibel en vanuit het oogpunt van de cliënt en regelgeving dicht bij de lokale marktvereisten te blijven.

Geschiedenis van MeDirect België

- 2009-2018** Overname door AnaCap Financial Partners II L.P.
Introductie van onlinedeposito's en vermogen in België
Belgisch filiaal krijgt bankvergunning, wordt in 2015 dochteronderneming van Maltese bank
In 2016 wordt de MDB Groep gereguleerd onder het gemeenschappelijk toezichtmechanisme
- 2019** Introductie van de business line Nederlandse NHG-hypotheken
- 2020** Het NHG-hypotheekboek overschrijdt € 1 miljard
Introductie van transformatieprogramma voor de bedrijfsactiviteiten
Introductie van de mobiele retail-app
In de top 5 voor mobiele app, beleggingsproducten en sparen van spaargids.be
Succesvolle voltooiing van de eerste Residential Mortgage-Backed Security ('RMBS')-transactie tijdens de Covid-crisis
- 2021** Mijlpaal bereikt van 75.000 vermogende retailklanten met € 3 miljard financiële activa
Het NHG-hypotheekboek overschrijdt € 1,6 miljard
Introductie vernieuwd online-beleggingsplatform
Opnieuw in de top 5 voor mobiele app, beleggingsproducten en sparen van spaargids.be
Introductie nieuw hypotheekplatform in België
Tweede RMBS-transactie voltooid
- 2022** Nieuwe MeDirect-branding en -logo en UX-verbeteringen
Introductie zakelijk buy-to-let hypotheekproduct in Nederland
Derde RMBS-transactie voltooid
Nieuwe milieuvriendelijke woningkredieten geïntroduceerd
MDB Groep in de top 15% van de Ecovadis Silver duurzaamheidsrating
- 2023** Introductie van het aanbod Discretionary Portfolio Management met topvermogensbeheerder in België
Mijlpaal van 100.000 retailklanten in België bereikt
MeDirect Belgium bekroond als '2e beste beleggingsbank' door Spaargids.be en als '2e beste spaarbank' door Spaargids.be
MeDirect Belgium beoordeeld als 3e beste bank in België door Forbes global survey
De MDB Groep behield de duurzaamheidsrating Ecovadis Silver (top 7% van alle beoordeelde bedrijven)

MeDirect Board

Marcia De Wachter

Voorzitster van de Raad van Bestuur en onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder

- » Lid geworden van de Raad van Bestuur van MeDirect Bank op 23 september 2020

Voormalige sleutelposities bekleed:

- » Vicegouverneur bij de Nationale Bank van België
- » Economisch adviseur van het kabinet van de Belgische Eerste Minister
- » Professor aan verschillende universiteiten

Externe benoemingen:

- » Bestuurder - Nextensa NV

Michael Bussey

Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder

- » Lid geworden van de Raad van Bestuur van MeDirect Bank op 10 juli 2017
- » 45 jaar ervaring in het bankwezen, gespecialiseerd in Private banking en Vermogensbeheer

Voormalige sleutelposities bekleed:

- » Trad in 1980 in dienst bij HSBC en bekleedde verschillende senior functies in zijn meer dan 20 jaar in het bedrijf, laatstelijk als CEO van HSBC Private Banking EMEA
- » CEO - Schroder & Co Ltd
- » CEO - Private Banking en Trust bij NM Rothschild & Sons Ltd
- » CEO - Arbuthnot Latham & Co.
- » Niet-uitvoerend voorzitter - Credit Suisse (U.K.) Limited

Externe benoemingen:

- » Niet-uitvoerend voorzitter bij DB UK Bank Limited, DB Investments (GB) Limited en MeDirect Bank (Malta) plc.

Bart Bronselaer

Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder

- » Lid geworden van de Raad van Bestuur van MeDirect Bank op 12 januari 2021 en is voorzitter van de Riskcomité

Voormalige sleutelposities bekleed:

- » Head of Debt Markets - Merrill Lynch International (Londen)
- » Onafhankelijk expert in financiële dienstverlening
- » Voorzitter van de Raad van Bestuur - Royal Park Investments
- » Bestuurder en voorzitter van het Directiecomité ad interim van Dexia Holding SA en bestuurder en CEO ad interim van Dexia SA

Externe benoemingen:

- » Bestuurder - United Pensions
- » Bestuurder - Dexia SA
- » Bestuurder - Dexia Holding SA

John Zarb

Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder

- » Lid geworden van de Raad van Bestuur van MeDirect Bank op 9 januari 2019

Voormalige sleutelposities bekleed:

- » 40 jaar ervaring bij PwC in Malta, hij stopte in 2014 als partner
- » Voormalig voorzitter van het Malta Institute of Accountants en meerdere jaren de vertegenwoordiger van Malta geweest in het EU Accounting Regulatory Committee en in de Accountancy Board

Externe benoemingen:

- » Voorzitter van de Raad van Bestuur - PG plc
- » Bestuurder - Foster Clark Products Ltd
- » Lid van de Raad van Bestuur en voorzitter van de Auditcomité van Tumas Investments plc en lid van de Raad van Bestuur en voorzitter van de Remuneratiecomité van het moederbedrijf, Tumas Group Company Limited.

Frederic Hannequart

Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder

- » Lid geworden van de Raad van Bestuur van MeDirect Bank op 14 april 2023 en is voorzitter van het Auditcomité

Voormalige sleutelposities bekleed:

- » Chief Business Officer - Euroclear Group
- » Chief Financial Officer/Chief Risk Officer - Euroclear Group

Externe benoemingen:

- » Niet-uitvoerend bestuurder - AXA Belgium SA

Alain Moreau

Uitvoerend bestuurder en CEO

- » Lid geworden van de Raad van Bestuur van MeDirect Bank op 17 juli 2023

Voormalige sleutelposities bekleed:

- » CEO - Deutsche Bank Belgium
- » Mondiaal hoofd Beleggingsproducten & Verzekeringen - Deutsche Bank Group Frankfurt
- » Chief Operating Officer - Deutsche Bank Belgium
- » Chief Investment Officer - Deutsche Bank Belgium

Marija Fenech

Uitvoerend bestuurder en CRO

- » Lid geworden van de Raad van Bestuur van MeDirect Bank op 1 januari 2024

Voormalige sleutelposities bekleed:

- » Chief Risk Officer – MeDirect Bank (Malta) plc

Jean-Claude Maher

Uitvoerend bestuurder en COO

- » Lid geworden van de Raad van Bestuur van MeDirect Bank op 17 augustus 2023

Voormalige sleutelposities bekleed:

- » Verschillende rollen in Research, Corporate Banking, Transaction Banking, Private Banking en Country Management bij Deutsche Bank AG. Hij was ook Country Chief Operating Officer en Branch Manager van Deutsche Bank in België.

MeDirect Board

Van links

Jean-Marcel Phe Funchal - genomineerd als Uitvoerend Bestuurder en Chief Financial Officer (CFO) (worden geëffectueerd na goedkeuring door de regelgevende autoriteiten)

Jean-Claude Maher - Chief Operations Officer

Marija Fenech - Chief Risk Officer

Alain Moreau - Chief Executive Officer

Marcia De Wachter - Voorzitter

Michael Bussey - Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder

John Zarb - Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder

Bart Bronselaer - Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder

Frederic Hannequart - Onafhankelijk niet-uitvoerend bestuurder

MeDirect Management Team

Van links

Ivo Raschl - Head of Dutch Mortgages

Jennifer Laforgia - Senior Manager of Human Resources

Steven De Backer - Head of Marketing

Thomas De Boe - Head of Belgian Mortgages

Kim Van de Velden - Head of Legal

Bruno Ceysens - Head of Compliance

Isabelle Menezes - Head of Internal Audit

Gilles Coens - Head of Products

Financiële overzichten

Balans

		2023	2022
	Toelichtingen	€000	€000
ACTIVA			
Tegoeden bij centrale banken	4	176,654	107,483
Afgeleide financiële instrumenten	5	207,438	355,337
Vorderingen op financiële instellingen	6	306,542	313,151
Vorderingen op cliënten	7	2,342,469	1,870,908
Beleggingen			
- Effectenportefeuille	8	422,916	390,298
- Securitatieportefeuille	8	445,932	415,036
Materiële vaste activa	9	1,447	1,811
Immateriële activa	10	2,350	3,768
Uitgestelde belastingvorderingen	11	7,602	7,602
Overlopende activa	12	16,781	9,881
Overige activa	13	33,506	55,548
Totale activa		3,963,637	3,530,823
EIGEN VERMOGEN			
Opgevraagd maatschappelijk kapitaal	14	225,000	225,000
Overige reserves	14	716	224
Cumulatieve verliezen		(33,945)	(41,261)
Totaal eigen vermogen		191,771	183,963
PASSIVA			
Afgeleide financiële instrumenten	5	24,648	5,306
Schulden bij kredietinstellingen	15	278,184	265,410
Schulden aan cliënten	16	2,509,167	2,080,529
Uitgegeven schuldeffecten	17	910,848	969,569
Actuele belastingverplichtingen		981	34
Voorzieningen voor schulden en andere kosten	18	80	152
Overlopende passiva	19	34,188	13,136
Overige schulden	20	13,770	12,724
Totaal van de passiva		3,771,866	3,346,860
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		3,963,637	3,530,823
Pro-memorieposten			
Verbintenissen tot kredietverstrekking en andere verbintenissen	29	153,312	236,296

De toelichtingen op pagina 28 tot en met 168 maken integraal deel uit van deze jaarrekening. De jaarrekening op pagina 22 tot 168 werd goedgekeurd en vrijgegeven voor publicatie door de Raad van Bestuur op 7 mei 2024. De jaarrekening werd namens de Raad van Bestuur ondertekend door Marcia De Wachter (voorzitter) en Alain Moreau (Chief Executive Officer).

DocuSigned by:

 4ED009A5D679481...

DocuSigned by:

 5995836B5AB9447...

Winst- en verliesrekening

		2023	2022
	Toelichtingen	€000	€000
Rentebaten *		125,045	45,956
Rentelasten		(75,272)	(14,057)
Nettorentebaten	21	49,773	31,899
Inkomsten uit vergoedingen en provisies		4,625	4,417
Kosten voor vergoedingen en provisies		(1,515)	(1,569)
Netto-inkomsten uit vergoedingen en provisies	22	3,110	2,848
Nettohandelsinkomsten/(-verliezen)	23	41	(586)
Netto winst op financiële instrumenten tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening		-	820
Overig bedrijfsopbrengsten			
– Gerealiseerde winst op verkoop van vorderingen		-	1,628
– Overige (verlies)/inkomsten		(30)	48
Totale bedrijfsresultaat		52,894	36,657
Personeelskosten	24	(10,821)	(10,879)
Afschrijvingen en amortisatie	9-10	(2,270)	(2,181)
Overige administratieve kosten	25	(30,597)	(28,338)
Totale bedrijfskosten		(43,688)	(41,398)
Netto-bedrijfsresultaat vóór wijzigingen in verwachte kredietverliezen		9,206	(4,741)
Wijziging in verwachte kredietverliezen en andere waardeverminderingen voor credit impairment	26	616	(705)
Bedrijfsresultaat vóór belasting		9,822	(5,446)
Belastinglasten	27	(2,014)	(169)
Bedrijfsresultaat voor het jaar – Toerekenbaar aan houders van aandelen van de moedermaatschappij		7,808	(5,615)

* Alle rentebaten worden berekend volgens de effectieve-rentemethode (EIR).

De toelichtingen op pagina 28 tot en met 168 maken integraal deel uit van deze jaarrekening.

Overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten

	2023	2022
	€000	€000
Bedrijfsresultaat voor het jaar	7,808	(5,615)
Niet-gerealiseerde resultaten		
<i>Posten die na winst of verlies kunnen worden geherclassificeerd</i>		
Reële waardering van financiële beleggingen gewaardeerd tegen reële waarde via overige niet-gerealiseerde resultaten:		
- Nettowijziging van de reële waarde, vóór belastingen	-	(26,292)
- Terugboeking wegens herclassificatie naar geamortiseerde kostprijs	-	27,238
Inkomstenbelasting met betrekking tot deze posten	-	(274)
	-	672
Niet-gerealiseerde resultaten, na aftrek van belastingen	-	672
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, na aftrek van belastingen	7,808	(4,943)

De toelichtingen op pagina 28 tot en met 168 maken integraal deel uit van deze jaarrekening.

Mutatieoverzicht van het eigen vermogen

	Aandelen- kapitaal	Reëlewaar- dereserve	Overige reserves	Cumulatieve verliezen	Totaal
	€000	€000	€000	€000	€000
Saldo per 1 januari 2022	225,000	(672)	224	(35,646)	188,906
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten					
Verlies voor het jaar	-	-	-	(5,615)	(5,615)
Niet-gerealiseerde resultaten, na aftrek van belastingen:					
<i>Posten die na winst of verlies kunnen worden geherclassificeerd</i>					
Reële waardering van financiële beleggingen gewaardeerd tegen reële waarde via overige niet-gerealiseerde resultaten:					
- Nettowijziging van de reële waarde tijdens het jaar, na aftrek van belastingen	-	(19,720)	-	-	(19,720)
- Herclassificatieaanpassingen: nettobedragen geherclassificeerd in de winst-en-verliesrekening, na aftrek van belastingen	-	20,392	-	-	20,392
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, na aftrek van belastingen	-	672	-	(5,615)	(4,943)
Saldo per 31 december 2022	225,000	-	224	(41,261)	183,963
Saldo per 1 januari 2023	225,000	-	224	(41,261)	183,963
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten					
Winst over het boekjaar	-	-	-	7,808	7,808
Totaal gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, na aftrek van belastingen	-	-	-	7,808	7,808
Toewijzing aan wettelijke reserve	-	-	492	(492)	-
Saldo per 31 december 2023	225,000	-	716	(33,945)	191,771

De toelichtingen op pagina 28 tot en met 168 maken integraal deel uit van deze jaarrekening.

Kasstroomoverzicht

	2023	2022
	€000	€000
Kasstromen uit bedrijfsactiviteiten		
Ontvangen rente en provisies	116,586	52,901
Rente- provisiebetalen	(47,256)	(11,395)
Betalen aan werknemers en leveranciers	(43,325)	(39,867)
Bedrijfskasstromen vóór wijzigingen in bedrijfsactiva/-passiva	26,005	1,639
(Toename)/afname van de bedrijfsactiva:		
- Reservedeposito's bij centrale banken	(1,959)	(337)
- Vorderingen op financiële instellingen en cliënten	(324,478)	(593,851)
Toename/(afname) van de operationele verplichtingen:		
- Schulden bij financiële instellingen en cliënten	428,512	(55,072)
- Overige schulden	1,215	(7,826)
Betaalde belasting	(1,067)	(57)
Kasstroom uit/(gebruikt voor) bedrijfsactiviteiten	128,228	(655,504)
Kasstromen uit beleggingsactiviteiten		
Verwerving van materiële vaste activa	9	(4)
Verwerving en ontwikkeling van immateriële activa	10	(115)
Verwerving van beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	8	(167,850)
Terugkoop van beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	8	101,369
Terugkoop van beleggingen gewaardeerd tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten	8	820
Kasstromen (gebruikt voor)/uit beleggingsactiviteiten	(65,780)	31,106
Kasstromen uit financieringsactiviteiten		
Uitgifte van schuldeffecten	17	-
Terugkoop van schuldeffecten	17	(58,688)
Hoofdsom-element in de leasebetalingen	20	(1,174)
Nettovoorschotten van/(aan) directe moedermaatschappij	24,574	(3,049)
Nettovoorschotten aan andere groepsmaatschappijen	(148)	(9,600)
Netto kasmiddelen (gebruikt voor)/uit financieringsactiviteiten	(35,436)	297,671
Netto (afname)/toename van geldmiddelen en kasequivalenten	27,012	(326,727)
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het begin van het jaar	(135,803)	190,924
Geldmiddelen en kasequivalenten op het einde van het jaar	28	(108,791)

De toelichtingen op pagina 28 tot en met 168 maken integraal deel uit van deze jaarrekening.

Toelichtingen bij de jaarrekening

1. Overzicht van wezenlijke informatie over het accountingbeleid

1.1 Verslaggevende entiteit

MeDirect Bank NV (de “Bank” of de “Vennootschap” of “MeDirect Belgium”) is een naamloze vennootschap die in België is gevestigd en opgericht, met geregistreerd adres te Keizerinlaan 66, 1000 Brussel, België, en is in het bezit is van een vergunning als kredietinstelling en is voor onbepaalde duur opgericht.

De jaarrekening van de Bank per en voor het boekjaar eindigend op 31 december 2023 omvat de financiële staten van MeDirect Bank NV (“MeDirect Belgium”), Bastion 2020-1 NHG B.V. (“Bastion 2020-1”), Bastion 2021-1 NHG B.V. (“Bastion 2021-1”) en Bastion 2022-1 NHG B.V. (“Bastion 2022-1”), drie voor een bijzonder doel opgerichte entiteiten (special purpose entities) waarover de Bank zeggenschap heeft en die gebruikt worden in het kader van de financieringsstrategie van de Bank met betrekking tot de Nederlandse hypotheekactiviteiten.

De belangrijkste klantgerelateerde activiteiten van MeDirect Belgium omvatten een gebruiksvriendelijk vermogensplatform met toegang tot fondshuizen en beleggingsfondsen, een reeks vermogensproducten die beschikbaar zijn via digitale kanalen, aantrekkelijke en innovatieve spaarproducten in België.

MeDirect Belgium belegt in Nederlandse woninghypotheken via een gevestigde derde hypotheekverstrekker in Nederland en een Belgisch producten voor residentiële hypotheekleningen in samenwerking met Allianz Benelux S.A./N.V. Dit aanbod wordt ondersteund door een robuust kredietrisicokader en zal de activabasis van MeDirect Belgium blijven diversifiëren naar de woninghypothekensector. MeDirect Belgium investeert in Nederlandse buy-to-let hypotheekactiviteiten.

In navolging van de diversificatiestrategie van de Bank beschikt ze nog steeds over een bescheiden portefeuille van niet-achtergestelde gedekte leningen en doorlopende kredietfaciliteiten om de activiteiten van Europese ondernemingen te financieren.

De Bank heeft nagenoeg alle risico's en voordelen met betrekking tot de activiteiten van Bastion 2020-1, Bastion 2021-1 en Bastion 2022-1 behouden, en dus met betrekking tot activa, passiva en gerelateerde inkomsten en uitgaven die aan deze entiteiten kunnen worden toegerekend, behouden, en als zodanig alle activa, passiva en verwante inkomsten en uitgaven worden weerspiegeld in de jaarrekening van de Bank.

MeDirect Belgium heeft zich er overeenkomstig artikel 6 van de securitisatieverordening (EU) nr. 2017/2402 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2017 toe verbonden om op permanente basis een materieel netto economisch belang in de Bastion-securisatiestructuren te behouden. Dit impliceert dat de Bank nagenoeg alle risico's en voordelen met betrekking tot de activiteiten van deze securisatiestructuren zal behouden, en dus met betrekking tot activa, passiva en gerelateerde inkomsten en uitgaven die toe te schrijven zijn aan de structuren, en als zodanig, alle activa, passiva en gerelateerde inkomsten en uitgaven van de special purpose entities voor securisatiedoeleinden in de jaarrekening van de Bank worden weerspiegeld.

1.2 Basis van voorbereiding

De geconsolideerde jaarrekening van de Bank werd opgesteld in overeenstemming met de vereisten van de International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire vereisten.

Deze jaarrekening is opgesteld volgens het principe van historische kost, met uitzondering van:

- financiële beleggingen gewaardeerd tegen reële waarde in de winst-en-verliesrekening
- afgeleide financiële instrumenten die tegen reële waarde worden gewaardeerd, en
- opgenomen financiële activa die als afgedekte positie zijn aangemerkt als reële-waardeafdekkingsrelaties en die worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs gecorrigeerd voor veranderingen in de reële waarde die zijn toe te rekenen aan het af te dekken risico.

De belangrijkste grondslagen voor financiële staten die bij de opstelling van deze jaarrekening zijn toegepast, worden hieronder uiteengezet. Tenzij anders vermeld, zijn deze beleidslijnen consequent toegepast op alle weergegeven jaren.

Voor het opstellen van de jaarrekening in overeenstemming met de IFRS-vereisten zoals aanvaard door de EU, is de toepassing van bepaalde boekhoudkundige ramingen vereist. Het vereist ook dat de Bestuurders hun oordeel gebruiken bij de toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving van de Bank (zie Toelichting 3.1 – Kritische boekhoudkundige ramingen en oordeelsvorming bij de toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving van de Bank).

Normen, interpretaties en wijzigingen van gepubliceerde normen die in 2023 van kracht zijn

Gedurende het boekjaar dat eindigde op 31 december 2023 heeft de bank de volgende aanpassingen in bestaande normen doorgevoerd, maar de invoering van deze herzieningen van de IFRS-vereisten, zoals aanvaard door de EU, leidde niet tot substantiële wijzigingen in de grondslagen voor financiële verslaggeving van de Bank die van invloed waren op de financiële prestaties en positie van de Bank.

- IFRS 17 Verzekeringscontracten;
- Definitie van boekhoudkundige ramingen – Wijzigingen in IAS 8;
- Informatieverschaffing over grondslagen voor financiële verslaggeving – Wijzigingen in IAS 1 en IFRS-praktijkverklaring 2;
- Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen toerekenbaar aan een enkele transactie – Wijzigingen in IAS 12; en
- Internationale belastinghervorming – Pijler twee modelbepalingen – Wijzigingen in IAS 12.

Bovenstaande wijzigingen hadden geen invloed op de bedragen die in voorgaande perioden zijn opgenomen en zullen naar verwachting geen significante invloed hebben op de huidige of toekomstige perioden. De Bank heeft geen normen, interpretaties of wijzigingen in een vroeg stadium ingevoerd, die zijn uitgevaardigd, maar nog niet van kracht zijn.

De Bank heeft de informatieverschaffing over grondslagen voor financiële verslaggeving – Wijzigingen in IAS 1 en IFRS-praktijkverklaring 2 met ingang van 1 januari 2023 ingevoerd. De wijzigingen vereisen de vermelding van 'wezenlijke' in plaats van 'belangrijke' grondslagen voor financiële verslaggeving. Hoewel de wijzigingen niet hebben geleid tot wijzigingen in de grondslagen voor financiële verslaggeving zelf, waren ze van invloed op de informatie over de grondslagen voor financiële verslaggeving die in deze toelichting bij de jaarrekening wordt verstrekt.

Herziening Referentierentevoet

De 'Herziening Referentierentevoet – Stage 2: Wijzigingen in IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 en IFRS 16' uitgevaardigd in augustus 2020 vormen de tweede stage van het project van de IASB inzake de gevolgen van de hervorming van de referentierentevoet, waarbij kwesties worden aangepakt die van invloed zijn op de jaarrekening wanneer wijzigingen worden aangebracht in de contractuele kasstromen naar aanleiding van de herziening.

Krachtens deze wijzigingen leiden aanpassingen in een financieel instrument dat op een andere wijze wordt gewaardeerd dan tegen de reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening op een economisch gelijkwaardige methode en vereist is op basis van de hervorming van de referentierentevoet, niet tot een wijziging van of het niet langer opnemen van de boekwaarde van het financiële instrument, maar vereisen daarentegen

dat het effectieve rentepercentage wordt bijgewerkt om de wijziging van de referentierentevoet weer te geven. Bovendien wordt hedge accounting niet uitsluitend beëindigd vanwege de vervanging van de referentierentevoet, indien de hedge voldoet aan andere hedge accounting-criteria.

Interbank Offered Rates (IBORs) worden gebruikt om rentevoeten vast te stellen op honderden biljoenen verschillende soorten financiële transacties en worden veelvuldig gebruikt voor waarderingsdoeleinden, risicometing en prestatie-benchmarking.

De EU-benchmarkverordening van 2016, die de nauwkeurigheid, degelijkheid en de integriteit van de referentierentevoeten moet garanderen, heeft verschillende nationale werkgroepen ertoe aangezet om actief te praten over de mechanismen voor een ordelijke overgang van vijf LIBOR-valuta's (Amerikaanse dollar, euro, Britse pond, Japanse yen en de Zwitserse frank) en de Euro Overnight Index Average (EONIA) naar de vervanging van de bijna risicovrije rente (RFR) die zij hebben gekozen.

Sinds 31 december 2021 zijn er niet langer representatieve LIBOR-rentevoeten beschikbaar voor alle rentevoeten voor Britse ponden, euro's, Zwitserse franken en Japanse yens, en voor de 1-weekse en 2-maandse Amerikaanse dollarrentes. Voorts zal de benchmark wat de resterende looptijden van de Amerikaanse dollar betreft (één, drie, zes en 12 maanden) stopgezet op 30 juni 2023. Bovendien werd de EONIA-benchmark op 3 januari 2022 stopgezet.

Als gevolg daarvan is de Bank begonnen met een IBOR-transitieprogramma, onder leiding van de Chief Financial Officer, om een ordelijke overgang van LIBORs naar RFR's mogelijk te maken. Tijdens het boekjaar dat eindigde op 31 december 2021 heeft de Bank met succes haar posities in GBP LIBOR en EONIA in respectievelijk SONIA en ESTR overgeheveld en voltooide de transitie van alle resterende blootstellingen met USD LIBOR-afhankelijkheid tegen juni 2023 te voltooien.

In dit opzicht werden per 31 december 2021 hefboomfinancieringsleningen aan cliënten met een brutoboekwaarde van € 161,9 miljoen overgeheveld van de onderliggende GBP-LIBOR-referentierente naar de SONIA-rente. De wijzigingen aan al deze contracten werden als noodzakelijk beschouwd als een rechtstreeks gevolg van de IBOR-hervorming. Bovendien werd ook de nieuwe basis voor elk contract economisch gelijkwaardig geacht aan de vorige basis, die werd bereikt door de opname van aanpassingen van de creditspread op elk contract.

Ondertussen werden in de loop van 2021 ook modelwijzigingen doorgevoerd in de waardering van rentederivaten met een nominale waarde van € 1,7 miljard, door de EONIA te vervangen door de ESTR-discontocurve. Deze wijziging resulteerde in een aanpassing van de boekwaarde van derivaten ten bedrage van € 0,3 miljoen die in de loop van dat jaar in de winst-en-verliesrekening is opgenomen.

Bijgevolg werden op 31 december 2021 alle financiële instrumenten met een contractuele vervaldatum na 31 december 2021 en waarvoor de benchmark was stopgezet, dienovereenkomstig omgezet naar RFR's.

De EURIBOR-beheerder heeft zijn prerogatieven gebruikt om de EURIBOR-governance en de berekeningsmethodologie te versterken om aan de vereisten van de benchmarkhervorming (BMR) te voldoen. Deze benchmark kan dus zonder tijdslimiet verder gebruikt worden, tenzij hij niet meer wordt gepubliceerd en door een alternatief wordt vervangen of niet meer representatief is. Daartoe zal de werkgroep van de Bank het regelgevende landschap, zoals elke benchmark, blijven herzien en opvolgen, aangezien EURIBOR in de toekomst op een alternatieve rente kan overgaan.

Normen, interpretaties en wijzigingen van gepubliceerde normen die nog niet van kracht zijn

De nieuwe en gewijzigde normen en interpretaties die zijn uitgevaardigd, maar nog niet van kracht zijn, tot de datum van uitgifte van de jaarrekening van de Bank, worden hieronder vermeld. De Bank is voornemens om deze normen en interpretaties, indien van toepassing, toe te passen wanneer ze van kracht worden. Deze normen en interpretaties zullen

in de huidige of toekomstige verslagperioden en op voorzienbare toekomstige transacties naar verwachting geen wezenlijke impact op de Bank hebben.

- Wijzigingen in IFRS 16: Leaseverplichting in een 'Sale and Leaseback', met ingang van 1 januari 2024;
- Wijzigingen in IAS 1: Classificatie van verplichtingen als kortlopend of langlopend, met ingang van 1 januari 2024;
- Wijzigingen in IAS 21: Gebrek aan uitwisselbaarheid, met ingang van 1 januari 2025; en
- Leveranciersfinancieringsregelingen – Wijzigingen in IAS 7 en IFRS 7, met ingang van 1 januari 2024.

Passendheid van continuïteitsveronderstelling bij het opstellen van de jaarrekening

De Bank blijft goed gepositioneerd om via diversificatie bedrijfsgroei te realiseren. Ze heeft een solide kapitaalstructuur, is adequaat gefinancierd en heeft toegang tot de vereiste liquiditeitsniveaus.

De activiteiten, rentabiliteitsprognoses, financiering en kapitaalplannen van de Bank, samen met een reeks andere factoren zoals de economische vooruitzichten en de lopende ontwikkelingen in de EU-economieën, geven aan dat de Bank over voldoende kapitaal zal beschikken om niet alleen aan de reglementaire kapitaalvereisten te voldoen, maar ook aan eventuele interne risicobuffers en eventuele buffers die de toezichthouders in de loop van de komende financiële periode aanbevelen. De prognoses bevestigden dat de Bank over een adequaat financierings- en liquiditeitsniveau zal beschikken, waardoor ruimschoots aan de desbetreffende minimale reglementaire vereisten kan worden voldaan.

De jaarrekening wordt daarom opgesteld op basis van het continuïteitsbeginsel, aangezien de bestuurders ervan overtuigd zijn dat de Bank over de middelen beschikt om in de voorzienbare toekomst haar activiteiten voort te zetten, en dat er bijgevolg geen wezenlijke onzekerheid bestaat die aanzienlijke twijfel kan doen rijzen over het vermogen van de Bank om haar activiteiten op basis van het continuïteitsbeginsel voort te zetten, wat informatieverstrekking in overeenstemming met IAS 1 zou kunnen vereisen. Bij deze beoordeling hebben de Bestuurders rekening gehouden met een brede waaier aan informatie over de huidige en toekomstige omstandigheden, waaronder toekomstige prognoses van de rentabiliteit, kasstromen en de kapitaalmiddelen van de Bank.

1.3 Consolidatie

Dochterondernemingen zijn alle entiteiten waarover de Bank zeggenschap heeft. De Bank heeft zeggenschap over een entiteit indien de Bank is blootgesteld aan of recht heeft op variabele rendementen uit hoofde van haar betrokkenheid bij de entiteit en het vermogen heeft om die rendementen te beïnvloeden via haar vermogen om de activiteiten van de entiteit te sturen. Het bestaan en het effect van potentiële stemrechten die actueel uitvoerbaar of converteerbaar zijn, worden in overweging genomen bij de vraag of de Bank zeggenschap heeft over een andere entiteit. Dochterondernemingen worden volledig geconsolideerd vanaf de datum waarop de zeggenschap aan de Bank wordt overgedragen. Ze worden gedeconsolideerd vanaf de datum waarop de zeggenschap eindigt.

1.4 Transacties en saldi in vreemde valuta

a) Functionele valuta en presentatievaluta

De in de jaarrekening opgenomen posten van elk van de entiteiten van de Bank worden gewaardeerd in de valuta van de primaire economische omgeving waarin de entiteit actief is (de functionele valuta). De functionele valuta van alle entiteiten van de Bank is de euro. De jaarrekening wordt uitgedrukt in euro, wat ook de presentatievaluta van de Bank is.

b) Transacties en saldi

Transacties in vreemde valuta worden in de functionele valuta omgerekend op basis van de wisselkoersen die gelden op de data van de transacties of waardering waarbij posten worden geherwaardeerd. Wisselkoerswinsten en -verliezen die voortvloeien uit de afwikkeling van deze transacties en uit de omrekening tegen de wisselkoersen aan het einde van het jaar van monetaire activa en verplichtingen in vreemde valuta's, worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

1.5 Financiële activa

Eerste opname en niet langer opnemen in de balans

De Bank neemt een financieel actief op in haar balans wanneer zij partij wordt bij de contractuele bepalingen van het instrument.

De Bank neemt in eerste instantie leningen en voorschotten op aan cliënten op in de balans op de overdrachtsdatum van de economische eigendom of wanneer voorschotten aan kredietnemers worden verstrekt. Beleggingen en transacties in alle andere financiële instrumenten die bestaan uit aankopen en verkopen volgens standaard marktconventies worden op de afwikkelingsdatum opgenomen.

Financiële activa worden niet langer in de balans opgenomen wanneer de rechten om kasstromen uit de financiële activa te ontvangen zijn verlopen of zijn overgedragen, en de Bank nagenoeg alle risico's en voordelen van eigendom heeft overgedragen of de Bank de zeggenschap over het actief niet heeft behouden.

Wanneer activa met een gelijktijdige total return swap op de overgedragen activa aan derden worden verkocht, wordt de transactie geboekt als een gewaarborgde financieringstransactie, waarbij het actief in de balans wordt behouden, omdat de Bank alle of nagenoeg alle risico's en voordelen van eigendom van deze activa behoudt.

Wanneer activa worden verkocht aan een structuur waardoor de Bank geacht wordt alle of nagenoeg alle risico's en voordelen te hebben behouden, worden de overgedragen activa evenmin uit de balans verwijderd.

Bij transacties waarbij de Bank nagenoeg alle risico's en voordelen van eigendom van een financieel actief niet behoudt of overdraagt en zij de zeggenschap over het actief behoudt, blijft de Bank het actief opnemen in de mate waarin zij betrokken blijft, in overeenstemming met de mate waarin ze is blootgesteld aan veranderingen in de waarde van het overgedragen actief.

Bij bepaalde transacties behoudt de Bank de verplichting om het overgedragen financieel actief tegen vergoeding te onderhouden. Het overgedragen actief wordt niet langer in de balans opgenomen indien het aan de criteria voor niet langer opnemen voldoet. Een actief of verplichting wordt opgenomen voor het servicing-contract als de servicing-vergoeding meer dan toereikend (actief) of minder dan toereikend (verplichting) is voor de uitvoering van de servicing.

Wijziging van de voorwaarden

Indien de voorwaarden van een financieel actief worden heronderhandeld of gewijzigd of een bestaand financieel actief wordt vervangen door een nieuw financieel actief wegens financiële moeilijkheden van de kredietnemer, wordt beoordeeld of het financieel actief niet langer in de balans moet worden opgenomen.

Indien de kasstromen van het opnieuw onderhandelde actief aanzienlijk verschillen, worden de contractuele rechten op kasstromen uit het oorspronkelijke financieel actief geacht te zijn vervallen. In dit geval wordt het oorspronkelijke financieel actief niet langer in de balans opgenomen en wordt het nieuwe financieel actief opgenomen tegen reële waarde.

Wanneer een lening in het kader van een forbearance-strategie wordt geherstructureerd en de herstructurering ertoe leidt dat de bestaande lening niet langer in de balans wordt opgenomen, wordt de nieuwe lening als respijtlening vermeld.

De boekhoudkundige verwerking met betrekking tot de wijziging van de voorwaarden van financiële activa, met inbegrip van overwegingen om te bepalen of de voorwaarden van het opnieuw onderhandelde actief wezenlijk verschillen, wordt uitvoeriger beschreven in de paragraaf 'Gewijzigde financiële activa'.

Classificatie en waardering

De classificatie- en waarderingscriteria volgens IFRS 9 worden bepaald door het bedrijfsmodel van de entiteit voor het beheer van de financiële instrumenten en de contractuele kasstroomkenmerken van de financiële instrumenten.

Overeenkomstig de bepalingen van IFRS 9 classificeert en waardeert de Bank alle financiële activa in een van de volgende drie categorieën:

- Geamortiseerde kostprijs;
- Reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI); of
- Reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst- en verliesrekening (FVTPL).

De Bank bepaalt de classificatie- en waarderingsgrondslag voor financiële activa op basis van een beoordeling van zowel het bedrijfsmodel waarbinnen de financiële activa worden gehouden als een herziening van de contractuele voorwaarden van elk financieel actief om te bepalen of kasstromen uitsluitend betalingen van hoofdsom en rente (SPPI) zijn.

In dit opzicht worden financiële instrumenten na de eerste opname gewaardeerd tegen:

- (i) geamortiseerde kostprijs als het financieel actief binnen een bedrijfsmodel wordt aangehouden dat tot doel heeft financiële activa aan te houden om contractuele kasstromen te verzamelen (Hold to Collect) en de contractuele voorwaarden van het financieel actief aanleiding geven tot kasstromen die SPPI zijn;
- (ii) FVOCI indien het financieel actief wordt aangehouden binnen een bedrijfsmodel waarvan het doel wordt bereikt door zowel het aanhouden van financiële activa om contractuele kasstromen te verzamelen en financiële activa te verkopen (Hold to Collect and Sell) en de contractuele voorwaarden van het financieel actief aanleiding geven tot kasstromen die SPPI zijn; of
- (iii) FVTPL indien het financieel actief niet voldoet aan de hierboven vermelde bedrijfsmodelbeoordeling en SPPI-criteria.

Bij de uitvoering van de SPPI-beoordeling houdt de Bank rekening met de volgende contractuele voorwaarden om te bepalen of deze tot afwijkingen in de contractuele kasstromen leiden die strijdig zijn met onder meer een standaardleningsovereenkomst:

- (i) variabele rentevoeten, die doorgaans rekening houden met de tijdswaarde van geld, kredietrisico en andere gebruikelijke kredietrisico's en -kosten;
- (ii) hefboomwerking, wat een contractuele kasstroomkarakteristiek is die leidt tot verhoogde variabiliteit in contractuele kasstromen;
- (iii) wijzigingen van de tijdswaarde van geld; en
- (iv) contractuele kenmerken die de timing of het bedrag van contractuele kasstromen van een financieel actief kunnen wijzigen, zoals voorwaardelijke gebeurtenissen, vooruitbetaling en verlengingsopties.

De Bank heeft de volgende afzonderlijke portefeuilles geïdentificeerd die afzonderlijke toetsingen van het bedrijfsmodel vereisen, omdat ze afzonderlijk en door verschillende business units / managementteams worden beheerd, namelijk (i) de portefeuille International Corporate Lending; (ii) de portefeuille Dutch Mortgage (met inbegrip van de portefeuille buy-to-let hypotheek); (iii) de portefeuille Belgian Mortgage; (iv) de portefeuille Securities Investment; en (v) de portefeuille Securitisation Investment.

Tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde financiële activa

Financiële activa die worden aangehouden om de contractuele kasstromen te innen en die contractuele voorwaarden bevatten die op bepaalde data aanleiding geven tot kasstromen die uitsluitend betalingen van hoofdsom en rente zijn, worden tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd. Deze financiële activa worden aanvankelijk tegen reële waarde gewaardeerd, wat over het algemeen de contante vergoeding is om het actief te initiëren of te kopen, met inbegrip van eventuele directe en incrementele transactiekosten, bij opname. De financiële activa van de Bank gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs omvatten voornamelijk leningen en voorschotten aan banken, leningen en voorschotten aan

cliënten, bestaande uit de portefeuilles International Corporate Lending, Dutch Mortgage en Belgian Mortgage, en een portefeuille van schuldeffecten geclassificeerd onder de portefeuilles Securities and Securitisation Investment.

Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten

Financiële activa die worden aangehouden voor een bedrijfsmodel dat wordt gerealiseerd door het innen van zowel contractuele kasstromen als verkopen en die contractuele voorwaarden bevatten die op bepaalde data aanleiding

geven tot kasstromen die uitsluitend betalingen van hoofdsom en rente zijn, worden gewaardeerd tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten (FVOCI). Op 1 juli 2022 werden, als gevolg van de wijziging van het bedrijfsmodel, de in deze categorie geclassificeerde beleggingen geherclassificeerd in de waarderingscategorie van de geamortiseerde kosten.

Financiële instrumenten die worden opgenomen tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

Financiële instrumenten die niet voor handelsdoeleinden worden aangehouden, worden in deze categorie ingedeeld. Per 31 december 2023 hield de Bank ook eigenvermogensinstrumenten aan die werden verworven in het kader van schulderstructureringsovereenkomsten met kredietnemers die financiële moeilijkheden ondervinden en die zijn geclassificeerd binnen de portefeuille International Corporate Lending.

Bijzondere waardevermindering van geamortiseerde kostprijs en financiële activa van het VVB

IFRS 9 vereist de waardering van kredietverliesvoorzieningen op financiële instrumenten op basis van het waardeverminderingmodel voor verwacht kredietverlies (ECL) met behulp van een toekomstgerichte benadering die de nadruk legt op veranderingen in het kredietrisico dat aan een financieel instrument is verbonden, en bijgevolg op de waarschijnlijkheid van toekomstige kredietverliezen, zelfs als er zich nog geen verliesgebeurtenissen hebben voorgedaan.

Aangezien mutaties in de reële waarde van financiële instrumenten die tegen FVTPL worden gewaardeerd rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen, worden kredietverliesvoorzieningen voor deze financiële instrumenten niet noodzakelijk geacht.

Tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde financiële activa of FVOCI zijn daarentegen onderworpen aan bijzondere waardeverminderingseisen volgens het algemene bijzondere waardeverminderingmodel zoals bepaald in IFRS 9. De reden hiervoor is dat, aangezien een integraal aspect van beide bedrijfsmodellen erin bestaat om contractuele kasstromen te verzamelen, de effecten van veranderingen in kredietrisico's relevanter zijn voor het begrip van de gebruiker dan de gevolgen van andere veranderingen, zoals veranderingen in de markttrente.

IFRS 9 Bijzondere waardeverminderingseisen zijn ook van toepassing op leningsverplichtingen die niet tegen FVTPL worden gewaardeerd (indien de voorwaarden van de overeenkomst aanleiding geven tot een afdwingbaar kredietcontract), en opgenomen leasevorderingen waarop IFRS 16 Leaseovereenkomsten van toepassing is. Beide vallen niet binnen het toepassingsgebied van IFRS 9, maar zijn nog steeds onderworpen aan bijzondere waardeverminderingseisen in overeenstemming met IFRS 9.

Verwachte kredietverliezen kunnen worden opgenomen voor leningen en voorschotten aan banken en cliënten, andere financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, schuldinstrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en tegen FVOCI, en bepaalde leningsverplichtingen. De Bank kan zich ertoe verbinden om leningen tegen vaste contractuele voorwaarden voor bepaalde periodes te garanderen. Wanneer de Bank voornemens is de lening aan te houden, wordt de leningsverbintenis opgenomen in de hieronder vermelde berekening van de bijzondere waardevermindering.

Uit drie stages bestaande aanpak van verwachte kredietverliezen

IFRS 9 omvat een driestagenmodel voor bijzondere waardevermindering op basis van wijzigingen in de kredietkwaliteit sinds de eerste opname. De belangrijkste drijfveer voor de waardering van ECL's heeft daarom betrekking op het niveau van het kredietrisico voor elke blootstelling en bijgevolg is een beoordeling van de verandering in kredietrisico over de verwachte levensduur van een actief een kernelement bij het bepalen van de stageringscriteria volgens IFRS 9. De drie stages volgens IFRS 9 zijn als volgt:

- **Stage 1** – Financiële instrumenten die sinds de eerste opname geen significante toename van het kredietrisico (SICR) hebben vertoond, of die op de verslagdatum een 'laag kredietrisico' hebben, worden geclassificeerd in stage 1. ECL's over 12 maanden worden geregistreerd om de verwachte verliezen te meten die voortvloeien uit wanbetalingsgebeurtenissen die zich binnen 12 maanden na de verslagdatum kunnen voordoen;
- **Stage 2** – Financiële instrumenten die sinds de eerste opname een SICR hebben ondergaan, worden in stage 2 geclassificeerd. Lifetime ECL's (verwachte kredietverliezen over de volledige levensduur) worden opgenomen om de verwachte verliezen te waarderen die voortvloeien uit alle mogelijke gevallen van wanbetaling gedurende de verwachte levensduur van het financiële instrument; en
- **Stage 3** – Financiële instrumenten waar op objectieve gronden sprake is van een verwachte bijzondere waardevermindering en die als in gebreke of 'credit-impaired' (een verwacht kredietverlies vertonen) worden beschouwd, worden geclassificeerd in stage 3, wat tevens de waardering van lifetime ECL's vereist.

Niet credit-impaired en geen significante toename van het kredietrisico (stage 1)

ECL ten gevolge van wanbetalingen die binnen de volgende 12 maanden (12-maands-ECL) mogelijk zijn, worden opgenomen voor financiële instrumenten die in Stage 1 blijven.

Alle financiële instrumenten worden bij de eerste opname in Stage 1 geclassificeerd, tenzij het financiële activa betreft die bij eerste opname of verwerving credit-impaired (purchased or originated credit-impaired, POCI) waren. In dat geval wordt de blootstelling bij de eerste opname als POCI geclassificeerd en blijft ze als zodanig geclassificeerd tot ze niet langer in de balans wordt opgenomen. Daarom berekent de Bank een kredietverliesvoorziening op basis van een 12-maands-ECL. Latere wijzigingen in het kredietrisico worden weerspiegeld in de stagering van de blootstelling, waarbij een overdracht van de blootstelling naar stage 2 of 3 afhankelijk is van de identificatie van respectievelijk een SICR of bijzondere waardevermindering.

De bepalingen van IFRS 9 omvatten een praktische noodzaak om kredietverliesvoorzieningen te waarderen op basis van een 12-maands-ECL voor financiële instrumenten met een laag kredietrisico op de verslagdatum. Concreet betekent dit dat, in gevallen waarin een financieel instrument geacht wordt een laag kredietrisico te hebben, het management niet verplicht is om een beoordeling uit te voeren om te bepalen of een SICR heeft plaatsgevonden. De Bank meent dat er een 'laag kredietrisico' bestaat in het geval van geselecteerde financiële instrumenten, bijvoorbeeld beursgenoteerde obligaties met een investmentgrade-rating door minstens één belangrijk ratingbureau.

Voor alle financiële activa van stage 1 en 2 worden rentebaten opgenomen door op de brutoboekwaarde de effectieve rentevoet toe te passen, vóór aftrek van kredietverliesvoorzieningen.

Aanzienlijke toename van het kredietrisico (SICR) of stage 2

Het begrip wanbetalingsrisico staat centraal in IFRS 9. Daarom is een belangrijke risicoparameter die de Bank voor haar kredietrisicobeheeractiviteiten toepast de waarschijnlijkheid dat de debiteur in gebreke blijft, hetzij binnen de volgende periode van 12 maanden (in geval van stage 1-blootstellingen) hetzij gedurende de volledige levensduur van de blootstelling (in geval van stage 2-blootstellingen).

Een beoordeling of het kredietrisico sinds de eerste opname aanzienlijk is toegenomen, wordt ten minste op elke verslagdatum uitgevoerd door rekening te houden met de verandering in het wanbetalingsrisico die zich gedurende de resterende looptijd van het financiële instrument voordoet. Bij de beoordeling wordt expliciet of impliciet het

wanbetalingsrisico op de verslagdatum vergeleken met het risico bij eerste opname, rekening houdend met redelijke en onderbouwbare informatie, waaronder informatie over gebeurtenissen in het verleden, actuele omstandigheden en toekomstige economische omstandigheden.

Om een SICR-gebeurtenis te beoordelen, houdt de Bank rekening met zowel actuele als toekomstgerichte informatie met betrekking tot externe marktindicatoren, interne factoren en specifieke informatie over de kredietnemer.

De beoordeling is onbevooroordeeld en gebruikt, voor zover relevant, toekomstgerichte informatie die consistent is met de informatie die wordt gebruikt bij de waardering van ECL. De analyse van het kredietrisico is op meerdere factoren gebaseerd en de relevantie wordt bepaald door het producttype, de kenmerken van het financiële instrument en de debiteur. Daarom is het niet mogelijk om één enkele reeks criteria op te stellen die bepalen wat als een aanzienlijke toename van het kredietrisico wordt beschouwd, en deze criteria verschillen voor uiteenlopende soorten leningen. Het interne kader voor kredietrisicobeheer omvat het gebruik van zowel kwalitatieve als kwantitatieve SICR-triggers.

De ratingprocessen voor kredietrisico's van de Bank zijn bedoeld om blootstellingen te benadrukken die vanwege hun grotere kans op wanbetaling en potentieel verlies meer aandacht van het management vereisen.

Hiertoe hanteert de Bank een vijfpunts-classificatiesysteem voor de kredietkwaliteit om de kredietkwaliteit van haar belangrijkste financiële activa te beoordelen. Meer informatie over het interne kredietrisicobeheer vindt u in hoofdstuk 2 (Financieel risicobeheer, Kredietrisico). Doorgaans wordt aan elke debiteur een interne risicograad toegekend door de business, die vervolgens wordt beoordeeld door zowel het Credit Risk Team als het Management Credit Committee dat verantwoordelijk is voor het toezicht op de respectieve portefeuilles van de Bank. Dit zijn de interne risicoklassen:

- **Regelmatig – geen wezenlijke kredietproblemen.**
- **Focus – Geen onmiddellijke vooruitzichten dat er uiteindelijk een kredietverlies zal worden geleden, maar het is dienstig om het krediettoezicht te versterken.**
- **Onder toezicht – Aanzienlijke toename van het kredietrisico met geïdentificeerde punten van zorg en een beperkt vooruitzicht dat er uiteindelijk kredietverlies kan ontstaan.**
- **Twijfelachtig – Waarschijnlijk dat de contractuele voorwaarden van de schuld niet zullen worden nageleefd en dat een kredietverlies zal worden geleden (Besmet).**
- **Afschrijving – Volledige of gedeeltelijke waardevermindering van blootstellingen met weinig uitzicht op herstel.**

Hieronder vindt u een overzicht van de kwalitatieve SICR-beoordeling van de Bank. De kwantitatieve beoordeling die de Bank uitvoert om een SICR te identificeren, varieert echter voor elk van de portefeuilles financiële instrumenten van de Bank en is in de onderstaande desbetreffende paragrafen opgenomen.

Het is mogelijk dat meerdere instrumenten voor dezelfde cliënt in verschillende stages worden ingedeeld. Dit kan zich voordoen wanneer de Bank blootstellingen aanhoudt die op verschillende tijdstippen zijn ontstaan, waardoor er bij eerste opname mogelijk een uiteenlopend wanbetalingsrisico ontstaat, wat een variatie in de relatieve toename van het kredietrisico sinds de initiatie tussen de verschillende instrumenten tot gevolg heeft.

Behalve voor de 'achterstallige dagen-trigger' verwacht de Bank onder normale omstandigheden geen enkele kwalitatieve SICR-trigger om een SICR-gebeurtenis te signaleren, tenzij de gebeurtenis van wezenlijk belang is. Daarom heeft de Bank waarschijnlijke SICR-triggers gedefinieerd die voor het kredietrisicobeleid van de Bank het meest relevant worden geacht. Triggers worden echter niet als uitputtend beschouwd en zijn onderworpen aan grondige beoordelingen van het kredietrisicobeheer. Kwalitatieve SICR-triggerbeoordelingen worden minstens eenmaal per kwartaal uitgevoerd voor elk instrument en geïdentificeerde triggergebeurtenissen van SICR's worden voorgelegd aan het betreffende Management Credit Committee.

Portefeuille International Corporate Lending

Financiële instrumenten binnen de portefeuille International Corporate Lending van de Bank worden voor kredietdoelenden op individuele basis beheerd, waarbij de kredietanalisten van de Bank toegang hebben tot de debiteuren en hun financiële informatie, die zowel historische als geraamde financiële informatie omvat. De SICR-beoordeling voor de portefeuille International Corporate Lending omvat het volgende:

- Het gebruik van kwalitatieve SICR-triggers, waaronder de volgende kwalitatieve triggers die door de Bank bij de driemaandelijke SICR-triggerbeoordelingen in aanmerking worden genomen:

Kwalitatieve SICR-thema's:

Aanwijzingen voor niet-tijdig verstrekte informatie

Aanzienlijke verandering in de operationele prestaties van de kredietnemer

Aanzienlijke verandering in de levensvatbaarheid van het bedrijfsmodel van de kredietnemers

Kwaliteit en tijdigheid van de rapportering

Projectvertragingen of overschrijdingen

Aanzienlijk ongunstige macro-economische of marktomstandigheden

Aanzienlijke toename van het herfinancieringsrisico

Prijstelling van schuld en eigen vermogen (ten opzichte van de markt)

Forbearance

Faillissement, versnelling, gedwongen tenuitvoerlegging en insolventie

Sponsorondersteuning

Herstructurering financiële moeilijkheden (troubled debt)

Ontheffingen van convenanten of verwachte schending van het convenant

Naleving van interne schaduw financiële convenanten

Waargenomen SICR's met betrekking tot gerelateerde financiële instrumenten

- Gebruik van kwantitatieve SICR-beoordeling op basis van een ratinggebaseerde aanpak met gebruikmaking van "Point in Time" (PiT) kans op wanbetaling (Probabilities of Default, PD) gedurende de volledige levensduur (d.w.z. PD onder de huidige economische omstandigheden)
- Harde trigger (interne kredietclassificatie) – financieel actief met een kredietkwaliteitsclassificatie 'Under surveillance' is stage 2, classificatie 'Impaired' is stage 3

In het kader van de kwantitatieve SICR-beoordeling heeft de Bank voor haar SICR-beoordeling een ratinggebaseerde aanpak (d.w.z. gebaseerd op verslechtering van de rating) gehanteerd.

Door het ontbreken van een voldoende interne wanbetalingsgeschiedenis maakt de Bank gebruik van een kredietrisico-modelleringsoplossing dat is ontwikkeld door een externe leverancier om onvoorwaardelijke PiT PD's te ramen door: (i) de jaarrekening van de debiteur met die van de onderliggende modeldataset te benchmarken; en (ii) het toepassen van een kwalitatieve scorecard om de kwantitatieve onvoorwaardelijke PiT PD's aan te passen om de specifieke kenmerken van de debiteur beter weer te geven.

Een door het model geraamde, toekomstgerichte waarschijnlijkheidsgewogen PiT PD wordt aan een impliciete wanbetalingsrating gekoppeld die de ratingterminologie van Moody's van C tot Aaa hanteert. Bij het uitvoeren van de SICR-beoordeling vergelijkt de Bank de impliciete rating bij initiatie met de impliciete rating op de rapporteringsdatum en bepaalt het verschil in ratingpunten tussen beide. De stageringscriteria van de Bank worden daarom geacht op een rating-/notchbenadering voor verslechtering te zijn gebaseerd.

De kwantitatieve SICR-stageringsbeslissing maakt gebruik van zowel een relatieve als een absolute drempelbenadering. De relatieve drempelmethode omvat de berekening van de omvang van het verschil tussen de rating van de

verslagdatum en de rating op de datum van initiëring op basis van de verslechtering van het aantal ratingpunten tussen de twee ratings. De passende stage wordt bepaald op basis van de omvang van dit verschil. De absolute drempel bepaalt de stage op basis van de rating van de verslagdatum van het instrument. De volgende tabel geeft de relatieve en absolute drempels weer die de Bank bij de kwantitatieve beoordeling van SICR's toepast.

Implieed rating	Relatieve drempel (SICR-verslechteringstrigger)	Absolute drempel (SICR-triggerdrempel)
Aaa	-10 ratingpunten	-
Aa1	-8 ratingpunten	-
Aa2	-7 ratingpunten	-
Aa3	-6 ratingpunten	-
A1	-5 ratingpunten	-
A2	-5 ratingpunten	-
A3	-5 ratingpunten	-
Baa1	-5 ratingpunten	-
Baa2	-5 ratingpunten	-
Baa3	-4 ratingpunten	-
Ba1	-4 ratingpunten	-
Ba2	-4 ratingpunten	-
Ba3	-4 ratingpunten	-
B1	-3 ratingpunten	-
B2	-3 ratingpunten	-
B3	-2 ratingpunten	-
Caa1	-1 ratingpunten	-
Caa2	-0 ratingpunten	Stage 2 SICR-triggerdrempel
Caa3	-0 ratingpunten	Stage 2 SICR-triggerdrempel
Ca	-0 ratingpunten	Stage 2 SICR-triggerdrempel
C	-0 ratingpunten	Stage 3 SICR-triggerdrempel

Hoewel de Bank voor haar SICR-beoordeling een ratinggebaseerde aanpak (d.w.z. op basis van verslechtering van de ratingpunten) hanteert, wordt elke impliciete rating weergegeven door een onderliggende PD.

PD's voor de volledige looptijd worden bepaald door de marginale PD voor elk jaar gedurende de looptijd van het financiële instrument te ramen. Zo worden voor een lening op vijf jaar de PD's voor elk van de vijf jaren berekend. De PD jaar 1 wordt berekend als de kans dat de lening binnen het eerste jaar na uitgifte in gebreke blijft, terwijl de PD jaar 2 wordt berekend als de kans dat de lening het eerste jaar overleeft maar in het tweede jaar in gebreke blijft. Hetzelfde voortbestaansbeginsel geldt voor de PD's voor de resterende jaren. De optelling van marginale PD's resulteert in de berekening van de cumulatieve PD termijnstructuur voor de volledige levensduur. De cumulatieve PD's voor de volledige looptijd nemen toe in afnemend tempo naarmate de resterende looptijd van de lening korter wordt.

'Onvoorwaardelijke' PD's verwijzen naar de PD-termijnstructuur op basis van historische informatie en vóór de toepassing van toekomstgerichte macro-economische scenario's. Er worden meerdere toekomstgerichte macro-economische

scenario's op de onvoorwaardelijke PiT PD-termijnstructuur toegepast om een toekomstgerichte, waarschijnlijkheidsgewogen 'voorwaardelijke' PiT PD op debiteurniveau te ramen.

PD's worden bepaald op de datum van initiëring en op elke volgende rapporteringsdatum op debiteurniveau in plaats van op faciliteitniveau. Daarom krijgen op elke gewenste datum meerdere faciliteiten die aan dezelfde debiteur kunnen worden toegeschreven dezelfde PD toegekend, wat de financiële toestand van de kredietnemer op de datum van de beoordeling weerspiegelt. In dit opzicht wordt verwacht dat verschillende faciliteiten met dezelfde debiteur tegelijkertijd een identieke PD hebben, zowel op de datum van initiëring als op latere verslagdata. Faciliteiten met dezelfde debiteur die op verschillende tijdstippen zijn geïnitieerd, kunnen bij de initiatie echter verschillende PD's hebben, wat de financiële toestand en het kredietrisico van de kredietnemer op elke respectieve datum van initiëring weerspiegelt, terwijl voor al die faciliteiten op elke volgende rapporteringsdatum identieke PD's worden bepaald.

In dit opzicht is een eenvoudige of absolute vergelijking van PD's bij eerste opname en op de verslagdatum niet geëigend om de stage van een blootstelling te bepalen. Indien alle andere factoren constant blijven, zal de PD van een financieel instrument naar verwachting na verloop van tijd afnemen. Om hiermee rekening te houden, raamt de Bank de PD op jaarbasis over de resterende looptijd van het financieel actief per de datum van initiëring – en de PD op jaarbasis over de resterende looptijd van het financieel actief op de rapporteringsdatum. De PD-maatregel op jaarbasis is de cumulatieve PD voor een bepaalde periode, uitgedrukt op jaarbasis. Deze worden vervolgens aan impliciete ratings gekoppeld die worden gebruikt om potentiële SICR-gebeurtenissen te bepalen en bijgevolg de kredietfase van een financieel instrument, via een combinatie van relatieve en absolute drempels op basis van de impliciete kredietratings.

Harde trigger op basis van interne risicoclassificaties

De kwantitatieve beoordeling aan de hand van de stageringscriteria van de Bank voor het opstellen van de impliciete kredietrating wordt naast kwalitatieve SICR-triggers in aanmerking genomen en maakt deel uit van de algemene beoordeling van de SICR-trigger. Hiertoe past de Bank, wanneer kwalitatieve SICR-triggers door kredietanalisten worden geconstateerd, een harde trigger toe op basis van de interne kredietclassificatie (stage 2 voor alle kredietnemers die zijn geclassificeerd als 'Under surveillance' en stage 3 voor alle kredietnemers die zijn geclassificeerd als 'Twijfelachtig').

Portefeuille Dutch Mortgage

Voor de Nederlandse door de overheid gedekte residentiële hypothecaire activa (waarvoor de verliezen via de Nationale Hypotheek Garantie of NHG beperkt zijn tot 10% van de verwachte verliezen) die geclassificeerd zijn binnen de portefeuille Dutch Mortgage van de Bank, is de primaire SICR-determinant een kwantitatieve regel op basis van de verandering in PD tussen de datum van initiatie en rapportage en op basis van absolute PD-drempels. De SICR wordt bepaald op leningdeelniveau – nl. elke faciliteit (zelfs bij gelijke terugbetalingsbron) wordt voor SICR getoetst.

De kwantitatieve SICR-trigger vergelijkt de PD van de resterende volledige levensduur op de rapporteringsdatum met de PD van de resterende volledige levensduur op de datum van initiatie. Om te bepalen of een rekening sinds de eerste opname een SICR heeft ondergaan, wordt een PD-drempel gedurende de volledige levensduur gebruikt.

Hiertoe worden de volgende SICR-triggers en vangnetten toegepast, wat zou leiden tot een verschuiving van deze blootstellingen naar Stage 2:

- **Wijziging in de kans op wanbetaling:** verandering in de waarschijnlijkheid van wanbetaling: de PD van de blootstelling gedurende de volledige levensduur op de verslagdatum overschrijdt de PD bij eerste opname met meer dan 200%; of
- **Absolute PD-niveau:** de PD op 12 maanden van de blootstelling op de verslagdatum bedraagt meer dan 20%.

Worden eveneens geacht aanleiding te geven tot SICR:

1. Forbearance-gebeurtenissen waarbij de blootstellingen niet 30 dagen na verval (DNV) zijn;
2. Wanneer betalingen met betrekking tot de blootstelling 30 DNV of meer zijn.

Kwantitatieve SICR-triggers worden niet toegepast op hypotheek-/leningsonderdelen met een PD van 0,03% of lager op de verslagdatum. Deze blootstellingen worden geacht in aanmerking te komen voor de vrijstelling vanwege laag kredietrisico (stage 1 zonder verdere stage-evaluatie) in IFRS 9. De passendheid van de toepassing van deze vrijstelling wordt periodiek getoetst voor portefeuilles waarop ze wordt toegepast.

Portefeuille Belgian Mortgage

De staging voor de portefeuille Belgian Retail Residential Mortgages is vergelijkbaar met die voor Dutch Mortgages waar de primaire determinanten van SICR achterstand, forbearance en andere kwantitatieve regels met betrekking tot de relatieve en absolute verandering in PD zijn.

Portefeuille Securities Investment

Om SICR's met betrekking tot haar portefeuille Securities Investment te bewaken, verwijst de Bank naar externe kredietratings van minstens een van de volgende ratingbureaus: Moody's, Fitch or Standard & Poor's. In dit opzicht wordt een blootstelling geacht een laag kredietrisico te hebben, indien ze door een van deze drie externe ratingbureaus een investmentgrade-status krijgt toegekend.

Als de kredietrating van een financieel instrument onder de investmentgrade-drempel zakt, d.w.z. BBB (of gelijkwaardig), wordt het financiële instrument geacht een SICR te hebben ondergaan. Bijgevolg wordt het financiële instrument geherclassificeerd als een stage 2-blootstelling, wat van invloed zal zijn op de waardering van de ECL-kosten, door de overgang van een ECL-berekening van 12 maanden naar een ECL-berekening gedurende de volledige levensduur.

Portefeuille Securitisation Investment

Belegging in tranches binnen een CLO SE met een openbare rating geïnitieerd en beheerd door een derde partij, met een openbare rating van beleggingskwaliteit die door een gerenommeerd agentschap is toegekend: Net als bij de criteria voor de portefeuille Securities Investment is de rating 'investmentgrade' een voorbeeld van een financieel instrument dat kan worden beschouwd als een financieel instrument met een laag kredietrisico. Daarom waardeert de Bank de ECL op 12 maanden voor beursgenoteerde investmentgrade-tranches van CLO's.

Credit impaired (Stage 3)

De Bank definieert een financieel actief als 'credit-impaired' wanneer zich een of meer gebeurtenissen hebben voorgedaan die een nadelige impact op de geraamde toekomstige kasstromen van het financieel actief hebben.

IFRS 9 introduceert een weerlegbaar vermoeden dat er pas sprake is van wanbetaling wanneer een contractuele terugbetaling met betrekking tot een financieel actief meer dan 90 dagen achterstallig is, tenzij er redelijke en ondersteunende informatie beschikbaar is om aan te tonen dat een meer achterlopend criterium geschikter is. Dit vermoeden werd door de Bank voor haar kredietportefeuilles niet weerlegd, wat betekent dat wanbetaling niet geacht wordt later te hebben plaatsgevonden dan wanneer een financieel actief 90 dagen achterstallig is. Hoewel dit vermoeden van toepassing is op alle kredietportefeuilles die door de Bank worden beheerd, is het veel relevanter voor het identificeren van vorderingen met een betalingsachterstand binnen de portefeuille Dutch Mortgage en Belgian Mortgage.

De definitie van wanbetaling wordt verder uitgewerkt in richtlijnen van de Europese Bankautoriteit (EBA) en het Comité van Bazel voor het Banktoezicht (BCBS). Deze richtlijnen bevatten gedetailleerde definities van wat in aanmerking moet worden genomen bij het bepalen van vorderingen met een betalingsachterstand voor regelgevingsdoeleinden. Bijgevolg heeft de Bank beslist om de definitie van wanbetaling in IFRS 9, die voor boekhoudkundige doeleinden wordt gebruikt, af te stemmen op de definities in de EBA- en BCBS-richtlijnen, zodat één enkel consistent beeld van het

kredietrisico wordt toegepast voor intern risicobeheer, wettelijke kapitaalvereisten en de waardering van ECL's.

In dit opzicht is er sprake van vorderingen met een betalingsachterstand indien aan een of beide van de volgende criteria is voldaan:

- (i) aanzienlijke vorderingen die meer dan 90 dagen achterstallig zijn;
- (ii) de debiteur geacht wordt zijn kredietverplichtingen niet volledig te zullen betalen zonder tegeldemaking van de zekerheidstelling, ongeacht het bestaan van achterstallige bedragen of het aantal dagen achterstallig.

Aangezien de criteria voor 'credit-impaired' volgens IFRS 9 bijgevolg consistent kunnen worden geïnterpreteerd volgens de definitie van wanbetaling voor regelgevende doeleinden, worden alle wanbetalingen op het vlak van regelgeving beschouwd als 'credit-impaired' en omgekeerd. Blootstellingen met een betalingsachterstand worden daarom voor IFRS 9-doeleinden in stage 3 geclassificeerd.

Om te bepalen welke gebeurtenissen aanleiding geven tot 'onwaarschijnlijkheid van betaling', houdt de Bank rekening met de situaties en gebeurtenissen die worden opgesomd in de definitie van wanbetaling in de Verordening Kapitaalvereisten (VKV) en in de IFRS-definitie van bijzondere waardeverminderingvereisten.

IFRS 9 bevat een lijst van gebeurtenissen die erop kunnen wijzen dat een financieel actief 'credit-impaired' is. De criteria die de Bank hanteert om te bepalen of er objectieve aanwijzingen zijn voor een bijzonder waardeverminderingverlies zijn onder meer:

- Aanzienlijke financiële moeilijkheden van de emittent of kredietnemer;
- Niet-nakoming van de verplichtingen, zoals wanbetaling of achterstallige gebeurtenissen;
- De kredietgever(s) van de kredietnemer heeft (hebben) de kredietnemer om economische of contractuele redenen een of meer concessies verleend in verband met de financiële moeilijkheden van de kredietnemer (dit zou anders niet in aanmerking zijn genomen);
- Het wordt waarschijnlijk dat de kredietnemer failliet gaat of een andere financiële reorganisatie ondergaat;
- Het verdwijnen van een actieve markt voor dat financieel actief als gevolg van financiële moeilijkheden; of
- De aankoop of opname van een financieel actief met een grote korting die de opgelopen kredietverliezen weerspiegelt.

Wat de blootstellingen binnen de portefeuille International Corporate Lending betreft, heeft de Bank bovendien triggers bepaald die moeten leiden tot de opname van een niet-presterende of in gebreke blijvende blootstelling, of een grondige toetsing van de vraag of er een unlikely-to-pay (geringe terugbetalingskans) gebeurtenis heeft plaatsgevonden. Unlikely-to-pay gebeurtenissen en triggers worden hieronder vermeld, maar dit wordt niet als een volledig overzicht gebruikt:

Unlikely-to-pay gebeurtenissen	Indicatieve triggers
<p>1) De Bank meent dat het onwaarschijnlijk is dat de debiteur zijn schuldverplichtingen tegenover de Bank zal nakomen zonder maatregelen als uitwinning van zekerheden door de Bank.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Versnelde terugvordering of opzegging ● Bank heeft zekerheden opgevraagd, waaronder een garantie ● Rechtszaak, tenuitvoerlegging of gedwongen executie om schuld te innen ● De kredietnemer is mededebiteur wanneer de hoofdebiteur in gebreke blijft ● Verwacht wordt dat een bulletkrediet niet kan worden gefinancierd aan normale marktomstandigheden met een contractuele looptijd van minder dan 6 maanden
<p>2) De Bank stelt de kredietverplichting in op de status niet opgeboekt</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Bank stopt met aanrekenen van rente (ook gedeeltelijk of voorwaardelijk) ● Elke rechtstreekse afschrijving
<p>3) De Bank neemt een specifieke kredietaanpassing op ten gevolge van een aanzienlijke waargenomen daling van de kredietkwaliteit na het opnemen van de blootstelling door de instelling.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Eventuele specifieke voor kredietverliezen geboekte voorzieningen ● Eventuele afschrijvingen op voorzieningen
<p>4) De Bank verkoopt de kredietverplichting tegen een materieel kredietgerelateerd economisch verlies.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Een actief wordt verkocht of gedeeltelijk verkocht met materieel verlies (> 15% verlies op boekwaarde) als gevolg van kredietgerelateerde problemen (d.w.z. niet als gevolg van marktrisico)
<p>5) De Bank stemt in met een noodlijdende herstructurering van de kredietverplichting wanneer dit waarschijnlijk zal leiden tot een verminderde financiële verplichting als gevolg van de materiële kwijtschelding of het uitstel van hoofdsom, rente of vergoedingen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Herstructurering met een materieel gedeelte dat wordt kwijtscholden en aanleiding geeft tot verlies van netto contante waarde (NCW) ● Herstructurering indien de instelling ook van oordeel is dat de debiteur zijn schuldverplichtingen waarschijnlijk niet zal nakomen zonder maatregelen als uitwinning van zekerheden
<p>6) De Bank heeft het faillissement van de debiteur of een soortgelijk bevel ingediend met betrekking tot de kredietverplichting van een debiteur aan de instelling.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Het wordt waarschijnlijk dat de kredietnemer failliet gaat of een andere financiële reorganisatie ondergaat ● Een kredietinstelling of leider van consortium start faillissements-/insolventieprocedure ● Een kredietgebeurtenis volgens de definitie van de International Swaps and Derivatives Association ("ISDA") ● Buitengerechtigde onderhandelingen voor schikking of terugbetaling (bv. standstill-overeenkomsten)
<p>7) De debiteur heeft een faillissements- of soortgelijke bescherming aangevraagd of gekregen, en dit zou de terugbetaling van een kredietverplichting aan de Bank voorkomen of vertragen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Debiteur heeft faillissement of insolventie aangevraagd ● Een derde partij is een faillissements- of insolventieprocedure gestart

In bepaalde gevallen kan het niet mogelijk zijn om één afzonderlijke gebeurtenis te identificeren die tot de classificatie van een blootstelling als credit-impaired leidt. De Bank hanteert echter een totaalbenadering voor de prestaties van de blootstelling, zodat door het gecombineerde effect van verschillende gebeurtenissen financiële activa als credit-impaired kunnen worden beschouwd. Over het algemeen verwacht de Bank dat een SICR wordt geïdentificeerd voordat een financieel actief credit-impaired wordt of zich een daadwerkelijk wanbetalingsrisico voordoet. Daarom worden blootstellingen die in de meeste gevallen als credit-impaired worden behandeld, van stage 2 naar stage 3 overgedragen.

Met betrekking tot de portefeuille Dutch Mortgage en Belgian Mortgage doet de kernindicator voor credit-impairment zich voor wanneer vorderingen meer dan 90 dagen achterstallig zijn, rekening houdend met de EBA-definitie van de kwantitatieve drempel voor wanbetaling inzake retail-blootstellingen en waarbij tevens rekening wordt gehouden met andere indicatoren voor onwaarschijnlijkheid van betaling, zoals de verlenging van forbearance-maatregelen.

Voor de Portefeuille Securitisation Investment werd het vermoeden van 90 DNV door de Bank weerlegd voor de belegging in tranches in CLO's, gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Alle tranches in de securitisatiebeleggingen van de Bank worden geacht in gebreke te zijn, indien de CLO de Senior Notes niet of niet volledig kan terugbetalen, en/of de rente daarover, d.w.z. indien de betaling 1 DNV is. Dit kan worden veroorzaakt door een aanzienlijk aantal wanbetalingen binnen de onderliggende portefeuille, wat kan leiden tot een ontoereikend niveau van kasstromen om de betalingsverplichtingen na te komen die gekoppeld zijn aan elke tranche binnen de financieringsstructuur. Evenzo werd het vermoeden van 90 DNV ook door de Bank weerlegd met betrekking tot blootstellingen binnen de portefeuille Securities Investment. In dit opzicht wordt een blootstelling geacht in gebreke te zijn gebleven, indien de debiteur niet in staat is om een verschuldigd bedrag geheel of gedeeltelijk terug te betalen.

Voor alle financiële activa in stage 3 worden rentebaten opgenomen door op het geamortiseerde kostenbedrag of de boekwaarde van het financiële instrument toe te passen, dat wil zeggen de bruto boekwaarde verminderd met de kredietverliesvoorzieningen.

Afschrijvingen

Financiële activa en de daarmee samenhangende kredietverliesvoorzieningen worden normaliter geheel of gedeeltelijk afgeschreven wanneer er geen realistisch vooruitzicht op terugvordering is. In het geval van internationale bedrijfsleningen wordt de vaststelling gedaan na rekening te hebben gehouden met feiten en omstandigheden die verband houden met de financiële positie van de kredietnemer, doorgaans na een herstructurering in verband met financiële problemen. Wanneer leningen worden gewaarborgd, is dit in het algemeen na ontvangst van de opbrengsten uit de tegeldemaking van de zekerheid. In omstandigheden waarin de opbrengstwaarde van zekerheden is bepaald en er geen redelijke verwachting is van verdere inning, kan de afschrijving eerder plaatsvinden (zie Toelichting 2.2.5). In dit verband schrijft de Bank financiële activa af wanneer het Management Credit Committee vaststelt dat het saldo oninbaar is.

Gewijzigde financiële activa

Overeenkomstig IFRS 9 kan de wijziging van de contractuele kasstromen van een financieel instrument tot een van de volgende twee mogelijke uitkomsten leiden:

- (i) Als de wijziging niet als significant wordt beschouwd, worden de gewijzigde kasstromen geacht betrekking te hebben op het oorspronkelijke financiële actief; of
- (ii) Indien de wijziging als significant wordt beschouwd, wordt het oorspronkelijke actief geacht te zijn vervallen en wordt het oorspronkelijke actief derhalve niet langer in de balans opgenomen en door een nieuw financieel actief vervangen.

De toetsing of een wijziging als significant wordt beschouwd, is cruciaal bij het bepalen van de boekhoudkundige gevolgen van wijzigingen in de contractuele kasstromen van een actief. De Bank beoordeelt op basis van haar toetsing of een wijziging in de contractuele voorwaarden (zoals een wijziging van de rentevoeten, de valuta of de resterende looptijd van het krediet) voldoende groot is om het verlopen van het oorspronkelijke instrument op te nemen.

In dit opzicht beoordeelt de Bank, wanneer zij een wijziging van de contractuele voorwaarden overweegt, hoe de kasstromen onder de herziene voorwaarden zich tot de kasstromen onder de oorspronkelijke voorwaarden van de lening verhouden en houdt zij ook rekening met kwalitatieve factoren. Kwalitatieve overwegingen zijn o.a. verlenging van looptijden, invoegen van kredietverbeteringen, rentewijzigingen, enz. Als de wijziging wezenlijk wordt geacht, is het gerechtvaardigd om het financieel instrument uit de balans te verwijderen.

Wanneer de wijziging niet substantieel genoeg is om tot het niet langer opnemen van dat financieel actief te leiden, herberekent de Bank de brutoboekwaarde van het financieel actief als de contante waarde van de gewijzigde contractuele kasstromen gediscoteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet (of de credit-gecorrigeerde effectieve rentevoet voor POCI-financiële activa). Het verschil wordt opgenomen als een mutatie-winst of -verlies in de winst-en-verliesrekening.

Indien de voorwaarden van een financieel actief ingrijpend worden gewijzigd, waardoor het bestaande financieel actief niet langer in de balans wordt opgenomen en het gewijzigde financieel actief vervolgens wordt opgenomen, wordt het gewijzigde actief als een 'nieuw' financieel actief beschouwd. Nieuwe financiële activa die ontstaan na het niet langer opnemen in de balans als gevolg van een substantiële wijziging van de voorwaarden van het instrument, worden geclassificeerd als stage 1-activa, tenzij het nieuwe financiële actief bij de eerste opname credit-impaired is, in welk geval het zal worden geclassificeerd als een POCI-financieel actief. Een verlies wordt geboekt in de winst-en-verliesrekening (normaliter als een afschrijving) aangezien het nieuwe instrument tegen reële waarde wordt opgenomen.

Wanneer de wijziging niet wezenlijk genoeg is om het financieel actief niet langer op te nemen, worden heronderhandelde leningen binnen de portefeuille International Corporate Lending beschouwd als credit-impaired en bijgevolg ingedeeld als stage 3-activa, tenzij geen unlikely-to-pay gebeurtenissen geacht worden te hebben plaatsgevonden. Activa die ten tijde van de heronderhandeling credit-impaired zijn, blijven na de heronderhandeling in stage 3. Wanneer er aanwijzingen zijn dat de heronderhandelde lening niet langer credit-impaired is, wordt het actief uit stage 3 overgedragen. Dit wordt getoetst aan de hand van historische en toekomstgerichte informatie en een beoordeling van het kredietrisico over de verwachte levensduur van het actief, met inbegrip van informatie over de omstandigheden die tot de heronderhandeling hebben geleid. Een volledige beoordeling door het betreffende Management Credit Committee is vereist om te bevestigen dat de blootstelling niet langer als credit-impaired wordt beschouwd.

Met betrekking tot leningen binnen de portefeuille Dutch Mortgage worden heronderhandelde leningen, wanneer de wijziging niet substantieel genoeg is om deze niet langer in de balans op te nemen, geclassificeerd als credit-impaired, en dienovereenkomstig als stage 3-activa, wanneer de blootstelling 90 DNV is. In alle andere gevallen worden heronderhandelde leningen binnen deze portefeuilles aanvankelijk als stage 2-activa geclassificeerd.

Alle andere gewijzigde leningen dan de initieel geïnitieerde kredieten konden uit stage 3 worden overgedragen indien er geen aanwijzingen meer zijn dat ze credit-impaired zijn en er, in het geval van heronderhandelde leningen, voldoende aanwijzingen zijn waaruit een aanzienlijke vermindering van het risico op niet-betaling van toekomstige kasstromen gedurende de minimale waarnemingsperiode blijkt, en er geen andere indicatoren van bijzondere waardevermindering zijn. Deze leningen zouden op basis van het mechanisme zoals hieronder beschreven kunnen worden overgedragen naar stage 1 of 2, door het risico van wanbetaling op de verslagdatum (op basis van de gewijzigde contractuele voorwaarden) en het risico van wanbetaling bij eerste opname (op basis van de oorspronkelijke, ongewijzigde contractuele voorwaarden) te vergelijken. Bedragen die worden afgeschreven als gevolg van gewijzigde contractuele voorwaarden zouden niet worden tegengeboekt.

Verminderde kredietwaardigheid van bij oorsprong of verwerving (purchased or originated credit-impaired, POCI)

Oorspronkelijke credit-impaired financiële activa zijn activa die bij de eerste opname credit-impaired zijn. De Bank verwacht geen credit-impaired financiële activa aan te kopen. Er kunnen zich echter zeldzame gevallen voordoen

waarin de Bank na een heronderhandeling of herstructurering nieuwe activa aanmaakt om redenen die verband houden met de noodlijdende financiële omstandigheden van een kredietnemer die anders niet in aanmerking zouden zijn genomen en die ertoe kunnen leiden dat de nieuwe activa als POCl opgenomen worden. De omvang van de wijziging van de ECL gedurende de volledige levensduur wordt in de winst-en-verliesrekening als een bijzondere waardevermindering opgenomen totdat de POCl niet langer in de balans wordt opgenomen, zelfs indien de ECL gedurende de volledige looptijd lager is dan het bedrag van ECL dat bij de eerste opname in de geraamde kasstromen is opgenomen.

Overdracht tussen stages

Financiële instrumenten worden uit stage 2 overgedragen als hun kredietrisico niet langer als 'aanzienlijk toegenomen' wordt beschouwd sinds de eerste opname. Stage-classificatie volgens IFRS 9 onderscheidt zich van wettelijke vereisten voor het uitvoeren van de statusclassificatie. In het kader van IFRS 9 mag er dus niet van worden uitgegaan dat een reglementaire 'proefperiode' en EBA-voorwaarden als vereiste criteria moeten worden toegepast om van stage 2 naar stage 1 te gaan.

In het kader van IFRS 9 heeft de Bank de onderstaande richtlijnbenadering bepaald om te bepalen of de overdracht van stage 2 naar stage 1 gepast is:

- Indien kwalitatieve triggers werden gebruikt om de SICR te bepalen: stage-overdracht van stage 2 naar stage 1 is subjectief. Wanneer de SICR-triggers voor de impliciete rating in eerste instantie niet bepalend waren voor de herclassificatie, is de verwachting dat alle waargenomen kwalitatieve SICR-triggers op basis waarvan de SICR-gebeurtenis werd vastgesteld volledig moeten zijn opgelost en aangetoond gedurende een periode van 90 dagen voorafgaand aan elke herclassificatie.
- Indien kwantitatieve triggers werden gebruikt om SICR te bepalen, moet de asset een verbetering aantonen en terugkeren naar de externe of impliciete rating voor wanbetalingsrisico op het moment van aanvang (het instrument moet een impliciete rating voor wanbetalingsrisico aantonen die overeenstemt met of beter is dan de oorspronkelijke risicoring om een herclassificatie van stage 2 naar stage 1 te triggeren).
- Een instrument dat niet langer 30 dagen achterstallig is, kan alleen worden geherclassificeerd naar stage 1 wanneer: (i) alle contractuele achterstallen zijn aangezuiverd (nul dagen achterstallig); en (ii) er is gedurende minimaal 90 dagen geen verdere niet-betaling waargenomen. Dit is onderworpen aan de reglementaire materialiteitsdrempels zoals bepaald in het kredietrisicobeleid van de Bank.

Daarnaast moet voor blootstellingen binnen de portefeuille International Corporate Lending het cureren van stage 2-blootstellingen worden geregeld door het driemaandelijkse portefeuilleherzieningsproces van het Management Credit Committee, waarbij ondersteunende aanwijzingen van verbeterde prestaties en daarmee stageoverdracht door het comité wordt beoordeeld en goedgekeurd.

Evenzo is voor de overdracht van stage 3-leningen naar stage 2 of stage 1 een volledige toetsing door het betreffende Management Credit Committee vereist voor goedkeuring dat de criteria voor onwaarschijnlijkheid van betaling niet langer aanwezig zijn, dat de blootstelling niet langer als impaired wordt beschouwd en dat er geen achterstallig bedrag op de blootstelling is (via het op reguliere wijze vereffenen van bedragen).

Stageoverdracht met betrekking tot blootstellingen aan ondernemingen is ook onderworpen aan een proefperiode van 12 maanden, waarin blootstellingen bij wanbetaling (stage 3) worden geclassificeerd als NPE's voordat ze kunnen worden geüpgraded naar stage 2. Ondertussen is de stageoverdracht van niet-betaalde retailblootstellingen onderworpen aan een proefperiode van 3 maanden, tenzij de wanbetalings-/NPE-classificatie het gevolg is van forbearance-maatregelen waarvoor een proefperiode van 12 maanden geldt.

Voor leningen die worden beoordeeld op bijzondere waardevermindering op portefeuillebasis, omvat het bewijsmateriaal ter ondersteuning van de beoordeling van de stageoverdracht een historie van betalingsprestaties ten opzichte van

de oorspronkelijke of herziene voorwaarden, afhankelijk van de omstandigheden. Voor leningen die worden beoordeeld op bijzondere waardevermindering op individuele basis, wordt het bewijsmateriaal van geval tot geval bepaald.

De overdracht tussen de stages is afgestemd op het kredietrisicobeleid van de Bank en uitzonderingen worden door het Management Credit Committee geregeld.

Waardering van verwachte kredietverliezen

De Bank bepaalt eerst of er objectieve aanwijzingen bestaan voor bijzondere waardevermindering van een individueel beoordeeld financieel actief, ongeacht of dit een belangrijk actief is, en waardeert vervolgens de kredietverliesvoorzieningen aan de hand van verschillende modellen voor niet-credit-impaired en credit-impaired financiële activa:

- Als er geen aanwijzingen zijn voor bijzondere waardevermindering (stage 1- en stage 2-activa), gebruikt de Bank statistische modellen die door een externe dienstverlener zijn ontwikkeld om ECL's te meten van blootstellingen binnen de portefeuille International Corporate Lending.
- Voor credit-impaired blootstellingen (stage 3-activa) modelleert de Bank over het algemeen ECL's op basis van een intern ontwikkelde methodologie om de verwachte kasstromen te ramen op basis van de bedrijfswaarden van de kredietnemers en de geraamde operationele kasstromen voor blootstellingen binnen de portefeuille International Corporate Lending.

Met betrekking tot de portefeuilles Dutch Mortgages, Securitisation Investment en Securities Investment worden de ECL's op alle activa (ongeacht de stagering) gemodelleerd met behulp van statistische modellen die door een externe dienstverlener zijn ontwikkeld. Voor de portefeuille Belgian Mortgage Lending wordt de ECL voor de hypotheekportefeuilles aan de hand van intern ontwikkelde statistische modellen bepaald.

ECL's worden gedefinieerd als de waarschijnlijkheidsgewogen raming van kredietverliezen gedurende de verwachte levensduur van een financieel instrument. Kredietverliezen worden op hun beurt gedefinieerd als de contante waarde van alle verwachte kastekorten tussen contractuele en verwachte kasstromen, gediscoteerd aan de hand van de oorspronkelijke effectieve rentevoet (original effective interest rate, EIR).

ECL's voor de volledige looptijd verwijzen naar de ECL's die voortvloeien uit alle mogelijke wanbetalingsgebeurtenissen gedurende de verwachte levensduur van een financieel instrument, terwijl ECL's van 12 maanden onderdeel zijn van de lifetime ECL's en de liquiditeitstekorten over de gehele levensduur vertegenwoordigen indien zich binnen de 12 maanden na de verslagdatum een wanbetaling voordoet, gewogen op basis van de waarschijnlijkheid dat de wanbetaling zich voordoet.

Voor elke portefeuille berekent de Bank ECL's op haar financiële instrumenten op basis van drie belangrijke inputs: kans op wanbetaling (probability of default, PD), verlies bij wanbetaling (loss given default, LGD) en blootstelling bij wanbetaling (exposure at default, EAD). De ECL op 12 maanden wordt berekend door de PD, LGD en EAD op 12 maanden te vermenigvuldigen. Het verwachte kredietverlies over de gehele levensduur wordt berekend op een vergelijkbare basis voor de volledige resterende levensduur van de blootstelling.

Niet credit-impaired financiële activa (stage 1 & 2)

In dit deel wordt een gedetailleerde beschrijving gegeven van de methodologie die de Bank gebruikt om kredietverliesvoorzieningen te meten met betrekking tot blootstellingen die zijn geclassificeerd als stage 1- en stage 2-activa aan de hand van statistische modellen die door een externe dienstverlener zijn ontwikkeld (voor de portefeuilles Dutch Mortgages, Securitisation Investment en Securities Investment) en intern ontwikkelde modellen (voor de portefeuille Belgian Mortgages).

Waarschijnlijkheid van wanbetaling

Een belangrijke risicoparameter die de Bank voor haar kredietrisicobeheeractiviteiten toepast is de waarschijnlijkheid dat de debiteur in gebreke blijft, hetzij binnen de volgende periode van 12 maanden (in geval van stage 1-blootstellingen) hetzij gedurende de volledige levensduur van de blootstelling (in geval van stage 2/3-blootstellingen).

Aangezien de PD een waarschijnlijkheidsmaatstaf is die wordt gebruikt om de waarschijnlijkheid te bepalen dat een cliënt gedurende een bepaalde periode in gebreke blijft, wordt deze op cliëntniveau geraamd.

PD's voor de portefeuilles van de Bank worden geraamd op basis van statistische modellen die door externe dienstverleners zijn ontwikkeld. Met name de modellen die worden gebruikt voor de portefeuilles International Corporate Lending, Securitisation Investment en Securities Investment gebruiken een ratingschaal voor PD-matrixen die zijn gekalibreerd op basis van historische wanbetalingsgegevens die in de markt zijn waargenomen en die door de externe dienstverlener zijn verzameld. Voor de portefeuille International Corporate Lending worden PD's en impliciete ratings gemodelleerd door de specifieke kenmerken van de kredietnemer te benchmarken, met inbegrip van de financiële prestaties en kwalitatieve kenmerken die via een scorecard worden vastgelegd, met de onderliggende dataset. Wat de blootstellingen binnen de portefeuilles Securities Investment en Securitisation Investment betreft, worden PD's doorgaans geraamd aan de hand van openbare ratings door middel van een ratingschaal naar PD-matrices. Wat de portefeuille Dutch Mortgage betreft, worden PD's gegenereerd op basis van modellen gebaseerd op historische wanbetalingspercentages die in Nederland voor vergelijkbare activa werden waargenomen. Wat de portefeuille Belgian Residential Mortgages betreft worden PD's ook gegenereerd op basis van modellen die gebaseerd zijn op simulaties van historische wanbetalingspercentages met behulp van externe, algemeen beschikbare bronnen voor vergelijkbare activa.

Verlies bij wanbetaling (Loss Given Default, LGD)

De tweede belangrijke risicoparameter die door de Bank wordt gebruikt, heeft betrekking op de raming van het invorderingspercentage dat naar verwachting in geval van 'wanbetaling' zal worden ontvangen. In dit opzicht gebruikt de Bank de LGD om dit element binnen de ECL-berekening vast te leggen.

De LGD van een blootstelling waardeert de omvang van het geraamde verlies (als een deel van de totale EAD) dat in geval van wanbetaling naar verwachting zal worden gerealiseerd. Deze is gebaseerd op het verschil tussen de verschuldigde contractuele kasstromen en de kasstromen die de Bank verwacht te ontvangen, hetzij uit kasstromen, hetzij uit zekerheden. Hierbij wordt rekening gehouden met het dempende effect van de dekkingswaarde op het tijdstip waarop deze naar verwachting zal worden gerealiseerd en de tijdswaarde van geld. LGD in het kader van waarderingen omvat de verwachte impact van toekomstige economische omstandigheden en discontering vanaf het geraamde tijdstip van wanbetaling tot de verslagdatum met behulp van de oorspronkelijke EIR.

In tegenstelling tot PD's worden LGD's op faciliteitsniveau geraamd. Hoewel gekoppeld aan het algemene kredietrisico van de debiteur, worden invorderingspercentages ook beïnvloed door de relatieve rangschikking van een bepaalde faciliteit binnen de schuldenstructuur van de debiteur.

Voor activa binnen de portefeuille International Corporate Lending van de Bank worden de geraamde invorderingspercentages gemeten aan de hand van statistische modellen die door externe dienstverleners zijn ontwikkeld door specifieke kenmerken van de blootstelling met de onderliggende dataset te benchmarken.

De portefeuille Securities Investment van de Bank bestaat uit gedekte obligaties, door supranationale organisaties uitgegeven obligaties, staatsobligaties en bedrijfsobligaties. Voor zijn supranationale blootstellingen en blootstellingen aan staatsobligaties gebruikt de Bank de LGD-waarden verkregen uit het statistische model dat door een externe dienstverlener is ontwikkeld, terwijl voor gedekte obligaties de LGD in overeenstemming is met de wettelijke normen. De LGD voor bedrijfsobligaties wordt gemodelleerd volgens dezelfde methodologie als voor de portefeuille International Corporate Lending.

De LGD voor de portefeuille Dutch Mortgage wordt gemodelleerd aan de hand van de lening-/waarderatio van individuele leningsonderdelen. Verwachte terugvorderingen worden gebruikt om het verwachte verlies te bepalen en worden gemodelleerd op basis van aannames met betrekking tot waarderings van verschillende vastgoedtypes, haircut to sale-opbrengsten en de tijdswaarde van geld. De LGD wordt vervolgens geraamd op 10% van de verwachte verliezen, aangezien de NHG 90% van de verliezen absorbeert, gecorrigeerd voor aannames over verwachte NHG-uitbetalingen en schadeweigeringspercentages.

Voor de portefeuilles Belgian Residential Mortgages zijn de LGD-parameters gebaseerd op externe, publiek beschikbare verliesgegevens voor gelijksoortige activa, aangezien de Bank geen interne verliesgegevens heeft.

Voor de Portefeuille Securitisation Investment worden, net als voor PD's, de LGD's verkregen via statistische modellen die door een externe dienstverlener zijn ontwikkeld op basis van geraamde invorderingspercentages.

Blootstelling bij wanbetaling (Exposure at Default, EAD)

De EAD wordt gebruikt om de verwachte blootstelling van de Bank op het moment van wanbetaling van een debiteur te ramen, rekening houdend met verwachte veranderingen in de blootstelling na de verslagdatum, met inbegrip van terugbetalingen van hoofdsom en rente, en alle verwachte opnames op toegezegde faciliteiten.

De maximale periode waarover ECL's worden gewaardeerd, is de maximale contractuele periode gedurende welke de Bank aan kredietrisico is blootgesteld.

Portefeuille International Corporate Lending

Voor de portefeuille International Corporate Lending van de Bank maakt de Bank gebruik van gedragingen in plaats van contractuele looptijden, wat de verwachtingen over vervroegde aflossingen of verlengingsopties weerspiegelt. In dit opzicht past de Bank voor doorlopende kredietfaciliteiten en termijnleningen met een vervroegde aflossingsoptie die naar verwachting door de debiteur zal worden uitgeoefend, de contractuele vervaldatum aan om de verwachte vervaldatum weer te geven, waarbij het verwachte betalingsprofiel wordt weerspiegeld. De verwachte looptijden worden elk kwartaal per geval geëvalueerd om eventuele wijzigingen in de verwachte looptijd te bepalen.

Om de EAD van buitenbalansposities, met inbegrip van leningsverplichtingen, te meten, stemt de Bank de verwachte opname op toegezegde faciliteiten af op de omrekeningsfactoren (credit conversion factors, CCF's') zoals uiteengezet in de gestandaardiseerde benadering van kredietrisico' volgens de CRR.

Portefeuille Dutch Mortgage

De EAD voor de portefeuille Dutch Mortgage is gebaseerd op amortisatie op basis van de contractuele betalingsprofielen, waarbij rekening wordt gehouden met gemodelleerde vooruitbetalingen. De vervaldatum wordt geacht gelijk te zijn aan de contractuele looptijd van de hypotheek. Om de EAD van buitenbalansactiva te meten, past de Bank een CCF van 75% toe.

Portefeuille Belgian Mortgage

De EAD voor de portefeuille Belgian Residential Mortgage is gebaseerd op het uitstaande blootstellingsbedrag op de verslagdatum. Om de EAD van buitenbalansactiva (verbintenissen tot kredietverstrekking) te meten, past de Bank een CCF van 80% toe.

Portefeuille Securities Investment

Voor de portefeuille Securities Investment van de Bank wordt de vervaldatum geacht gelijk te zijn aan de contractuele vervaldatum van de blootstelling en wordt de EAD verondersteld de volledige toegezegde blootstelling te zijn.

Portefeuille Securitisation Investment

Voor de Portefeuille Securitisation Investment van de Bank analyseert de externe dienstverlener de onderliggende activa in de CLO, waarbij hij het inherente risico van elke tranche vastlegt (op basis van relatieve anciënniteit en contractuele voorwaarden), simuleert hij de verliezen die elke tranche bij verschillende scenario's zou lijden en berekent hij de gemiddelde looptijd van de tranche. De gemiddelde looptijd van de tranche is gelijk aan de verwachte levensduur.

Credit-Impaired financiële activa (stage 3)

Voor stage 3-activa in de portefeuille International Corporate Lending raamt de Bank ECL op individuele basis. Bij de beoordeling van de bijzondere waardevermindering van deze activa stemt de realiseerbare waarde overeen met de contante waarde van de geraamde toekomstige kasstromen.

Voor de blootstellingen in de portefeuille International Corporate Lending beschouwt de Bank deze activa als zeer zelden gedekt door activa waarvan de waarde eenvoudig kan worden bepaald. Daarom worden realiseerbare bedragen gewoonlijk berekend door de verwachte kasstromen aan de hand van een 'discounted cash flow'-methode (DCF) te ramen om de bedrijfswaarde (Enterprise Value, EV) in meerdere scenario's te bepalen. De realiseerbare waarde onder elk scenario wordt geraamd als de EV, plus beschikbare cash, minus uitstapkosten, gedisconteerd met de geraamde gewogen gemiddelde kapitaalkosten (weighted average cost of capital, WACC) op het niveau van de kredietnemer. Dit laatste wordt bepaald aan de hand van meerdere aannames met betrekking tot de kostprijs van schulden en de kostprijs van het eigen vermogen. De realiseerbare waarde wordt vervolgens vergeleken met de EAD om eventuele verwachte tekorten / kredietverliezen te bepalen.

Daarom wordt voor stage 3-blootstellingen de individuele bijzondere waardeverminderingstoeslag gewaardeerd als het verschil tussen de uitstaande blootstelling van het actief, die wordt gewaardeerd als de som van de boekwaarde en de verwachte toekomstige opname op buitenbalansverbintenissen die wordt geraamd op basis van de CCF's, en de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is het gewogen gemiddelde van het basisscenario en het ongunstige scenario, met een afzonderlijk maximale realiseerbare waarde van 100% per geval. De boekwaarde van het actief wordt verminderd door het gebruik van een voorziening en het bedrag van het verlies wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Indien in een latere periode het bedrag van het bijzonder waardeverminderingverlies afneemt en de daling op objectieve wijze in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die na de opname van de bijzondere waardevermindering plaatsvond (zoals een verbetering van de kredietrating van de debiteur), wordt het eerder opgenomen bijzonder waardeverminderingverlies tegengeboekt door de voorzieningsrekening aan te passen. Het bedrag van de tegenboekingen wordt in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

Voor de portefeuille Securities Investment worden de realiseerbare bedragen beoordeeld op basis van mark-to-market, aan de hand van waarneembare marktprijzen voor de aangehouden instrumenten.

Voor de portefeuilles Dutch Mortgage, Belgian Mortgage en Securitisation Investment is de ECL op stage 3-blootstellingen gelijk aan de LGD-parameter vermenigvuldigd met het blootstellingsbedrag, met PD gelijk aan 100%.

Toekomstgerichte informatie

De opname en waardering van ECL vereist de opname van toekomstgerichte informatie in de ECL-ramingen om te voldoen aan de waarderingsdoelstelling van IFRS 9. Een bijzonder complex aspect is de noodzaak om bij het berekenen van ECL rekening te houden met een reeks mogelijke toekomstgerichte economische scenario's, gezien het potentiële effect van niet-lineariteit op ECL. Op basis van het principe van non-lineariteit is de gemodelleerde toename van de kredietverliezen groter indien de omstandigheden naar verwachting zullen verslechteren dan de toename van de kredietverliezen wanneer de omstandigheden verbeteren. De Bank houdt rekening met redelijke en ondersteunende

informatie met betrekking tot prognoses van toekomstige macro-economische omstandigheden om het verwachte niveau en de verwachte verschuiving van het kredietrisico voor specifieke debiteurs te bepalen.

De Bank identificeert eerst macro-economische variabelen (MEV's) met de hoogste correlatie met systemische kredietrisicofactoren voor haar debiteurs aan de hand van statistische methoden die door externe dienstverleners zijn ontwikkeld. Deze macro-economische variabelen omvatten variabelen op landenniveau die geacht worden de grootste correlatie met de portefeuilles van de Bank te hebben. De MEV's die worden toegepast voor ECL-berekeningen voor elke portefeuille kunnen verschillen. De MEV's met het hoogste correlatieniveau voor blootstellingen die zijn geclassificeerd binnen de portefeuilles International Corporate Lending en Securities Investment, omvatten voornamelijk het land-specifiek bruto binnenlands product (BBP), werkloosheidsniveaus en de prestaties van beursindexen. Daarnaast zijn de huizenprijsindex en de nationale werkloosheidsgraad essentieel voor blootstellingen binnen de portefeuille Dutch Mortgage en Belgian Mortgage, terwijl voor de berekening van ECL's voor blootstellingen binnen de Portefeuille Securitisation Investment rentepercentages worden gebruikt.

IFRS 9 vereist niet dat alle mogelijke scenario's worden geïdentificeerd. Het vereist echter dat de Bank ECL's raamt door toepassing van meerdere toekomstgerichte macro-economische scenario's, aangezien het gebruik van één enkel 'meest waarschijnlijke' scenario niet toereikend wordt geacht. Bijgevolg is bij de waardering van ECL's in overeenstemming met IFRS 9 een belangrijke rol weggelegd voor oordeelsvorming bij het ontwikkelen van alternatieve macro-economische scenario's en/of managementaanpassingen. In dit opzicht gebruikt de Bank een oplossing van externe dienstverleners om meerdere prognoses van macro-economische omstandigheden te bepalen (die de toekomstige ontwikkelingen van de geselecteerde voornaamste macro-economische variabelen weerspiegelen). De Bank raamt vervolgens een onbevooroordeelde, toekomstgerichte, waarschijnlijkheidsgewogen ECL door in elk van de macro-economische scenario's aan verwachte verliezen waarschijnlijkheidswegingen toe te wijzen.

IFRS 9 schrijft niet voor dat prognoses van toekomstige omstandigheden zich over de volledige verwachte levensduur van het betrokken financiële instrument uitstrekken. De Bank gebruikt gedurende maximaal 20 kwartalen macro-economische prognoses van de externe dienstverlener om een toekomstgerichte ECL te ramen. Voor looptijden die deze periode van 5 jaar overschrijden, extrapoleert de Bank prognoses uit beschikbare gegevens.

Meerdere toekomstgerichte scenario's voor stage 3-credit-impaired blootstellingen

Wat stage 3-blootstelling binnen de portefeuille International Corporate Lending van de Bank betreft, zijn ECL's gebaseerd op een DCF-analyse om het kredietrisico in detail te beoordelen en de realiseerbare waarde voor het instrument te ramen. Overeenkomstig de IFRS9-vereisten moeten deze blootstellingen nog steeds met meerdere toekomstgerichte scenario's rekening houden. De scenario's zijn specifiek ontworpen voor elke betreffende debiteur, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende kasstromen die krachtens de contractuele overeenkomst aan de Bank kunnen toekomen, met inbegrip van de kasstromen die voortvloeien uit een mogelijke herstructurering, die afgeleide kenmerken kunnen omvatten, waaronder uitkeringen indien op een toekomstige datum bepaalde streefcijfers of doelstellingen worden bereikt. Deze scenario's zijn ontworpen op basis van geraamde schuldenvrije kasstromen uit bedrijfsactiviteiten, doorgaans over een prognoseperiode van drie jaar, samen met een eindwaarde die onder elk scenario op basis van veronderstelde stabiele kasstromen wordt geraamd.

In overeenstemming met de vereisten van IFRS 9 kent de Bank een waarschijnlijkheidsweging toe, op basis van het oordeel van het management, aan elk van de scenario's die in aanmerking worden genomen bij de raming van ECL's. Gezien het hoge niveau van subjectiviteit zijn beslissingen met betrekking tot de selectie van scenario's, waarschijnlijkheden en veronderstelde voorspelde kasstromen onderworpen aan een toetsing via de governancestructuur van de Bank rond kredietrisico's.

Wat de blootstellingen binnen de portefeuilles Dutch Mortgages, Belgian Mortgages en Investment betreft, wordt de ECL voor stage 3-blootstellingen gemodelleerd op basis van een identieke methodologie als die welke wordt gebruikt voor stage 1- en stage 2-blootstellingen.

1.6 Saldering van financiële instrumenten

Financiële activa en verplichtingen worden gesaldeerd en het nettobedrag wordt gerapporteerd in de geconsolideerde balans wanneer er een in rechte afdwingbaar recht is om de opgenomen bedragen te salderen en het voornemen bestaat om het actief op nettobasis af te wikkelen of tegelijkertijd te realiseren en de verplichting af te wikkelen.

1.7 Immateriële activa

Computersoftware

Immateriële activa met een beperkte gebruiksduur, zoals aangekochte en intern ontwikkelde computersoftware, worden lineair afgeschreven over hun geraamde gebruiksduur. De geraamde gebruiksduur is over het algemeen de laagste van de wettelijke duur, indien van toepassing, en de verwachte gebruiksduur. De geraamde gebruiksduur van aangeschafte software en ontwikkelde computersoftware ligt tussen 3 en 5 jaar. Kosten die voor het doorlopende onderhoud van software worden gemaakt, worden op het moment dat ze worden gemaakt onmiddellijk in rekening gebracht.

Ontwikkelingskosten die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan het ontwerpen en testen van identificeerbare en unieke software-elementen waarover de Bank zeggenschap heeft, worden opgenomen als immateriële activa wanneer aan de volgende criteria is voldaan:

- het is technisch haalbaar om de software te vervolledigen zodat hij beschikbaar is voor gebruik;
- het management is van plan de software aan te vullen en te gebruiken;
- er is een vermogen om het softwareproduct te gebruiken;
- er kan worden aangetoond hoe de software waarschijnlijke toekomstige economische voordelen zal opleveren;
- er zijn voldoende technische, financiële en andere middelen beschikbaar om de ontwikkeling te voltooien en de software te gebruiken; en
- de uitgaven die tijdens de ontwikkeling van de software kunnen worden toegerekend, kunnen op betrouwbare wijze worden gewaardeerd.

Rechtstreeks toerekenbare kosten die worden geactiveerd als onderdeel van de software omvatten de personeelskosten voor softwareontwikkeling en een passend deel van de relevante overheadkosten.

Geactiveerde ontwikkelingskosten worden geamortiseerd vanaf het moment dat het actief gebruiksklaar is. Andere ontwikkelingsuitgaven die niet aan deze criteria voldoen, worden als last opgenomen op het moment dat ze worden gedaan. Ontwikkelingskosten die eerder als last werden opgenomen, worden in een latere periode niet als een actief opgenomen.

De restwaarde en gebruiksduur van de activa worden aan het einde van elke verslagperiode herzien en zo nodig aangepast.

De boekwaarde van een actief wordt onmiddellijk afgeschreven tot zijn realiseerbare waarde als de boekwaarde van het actief hoger is dan zijn geraamde realiseerbare waarde.

1.8 Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa die door de Bank worden gebruikt, worden in de eerste instantie tegen historische kostprijs geboekt, inclusief transactiekosten en financieringskosten. Historische kostprijs omvat uitgaven die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan de aanschaf van goederen.

Alle materiële vaste activa worden vervolgens tegen historische kostprijs geboekt, verminderd met geaccumuleerde afschrijvingen en bijzondere waardevermindingsverliezen.

Afschrijvingen op activa, opgenomen in de winst-en-verliesrekening, worden volgens de lineaire methode berekend om hun kosten over hun geraamde gebruiksduur als volgt aan hun restwaarde toe te rekenen:

- verbeteringen aan gebouwen 4 – 10 jaar
- computerapparatuur 3 – 5 jaar
- overige apparatuur 4 jaar
- inventaris 10 jaar
- motorrijtuigen 5 jaar

De restwaarde en gebruiksduur van de activa worden aan het einde van elke verslagperiode herzien en zo nodig aangepast.

De boekwaarde van een actief wordt onmiddellijk afgeschreven tot zijn realiseerbare waarde als de boekwaarde van het actief hoger is dan zijn geraamde realiseerbare waarde.

Baten en verliezen van verkopen worden bepaald door de opbrengsten te vergelijken met de boekwaarde en worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen.

1.9 Bijzondere waardevermindering van niet-financiële activa

Activa met een onbeperkte gebruiksduur, zoals goodwill en bepaalde immateriële activa, zijn niet onderhevig aan amortisatie en worden jaarlijks getest op bijzondere waardevermindering. Activa die worden geamortiseerd, worden beoordeeld op bijzondere waardevermindering wanneer gebeurtenissen of veranderde omstandigheden erop wijzen dat de boekwaarde mogelijk niet realiseerbaar is. Er wordt een bijzonder waardevermindingsverlies opgenomen voor het bedrag waarmee de boekwaarde van het actief zijn realiseerbare waarde overschrijdt. De realiseerbare waarde is de hoogste waarde van de reële waarde minus verkoopkosten en bedrijfswaarde van een actief. Ten behoeve van de beoordeling van de bijzondere waardevermindering worden activa gegroepeerd op de laagste niveaus waarvoor er een afzonderlijk identificeerbare instroom van kasmiddelen bestaat (kastroomgenererende eenheden). De bijzondere waardeverminderingstoets kan ook op een enkel actief worden uitgevoerd wanneer de reële waarde minus verkoopkosten of de bedrijfswaarde betrouwbaar kan worden bepaald. Andere niet-financiële activa dan goodwill die een bijzondere waardevermindering hebben ondergaan, worden beoordeeld op mogelijke terugboeking van de bijzondere waardevermindering op elke verslagdatum.

1.10 Vaste activa geclassificeerd als aangehouden voor verkoop

Vaste activa worden geclassificeerd als aangehouden voor verkoop wanneer hun boekwaarde hoofdzakelijk zal worden gerealiseerd door een verkooptransactie in plaats van door voortgezet gebruik, ze beschikbaar zijn voor verkoop in hun huidige toestand en hun verkoop zeer waarschijnlijk is. Vaste activa die zijn geclassificeerd als aangehouden voor verkoop worden doorgaans tegen de laagste waarde van hun boekwaarde en reële waarde minus verkoopkosten gewaardeerd. Bijzondere waardevermindingsverliezen voor elke eerste of latere afschrijving van een actief tot de reële waarde minus verkoopkosten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Winsten voor elke latere stijging van de reële waarde minus verkoopkosten van een actief worden alleen opgenomen tot het bedrag van het cumulatieve bijzondere waardevermindingsverlies dat wordt geboekt en opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

1.11 Actuele en uitgestelde winstbelastingen

De belastinglast of -krediet voor het jaar omvatten actuele en uitgestelde belastingen. Belastingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, behalve voor zover ze betrekking hebben op posten die in niet-gerealiseerde resultaten of rechtstreeks in het eigen vermogen zijn opgenomen. In het laatste geval wordt de belasting ook opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten of rechtstreeks in het eigen vermogen.

De actuele lasten uit hoofde van winstbelastingen worden berekend op basis van de belastingwetgeving die aan het einde van de verslagperiode is uitgevaardigd of materieel is vastgesteld.

Uitgestelde winstbelastingen worden volgens de passiefmethode opgenomen op tijdelijke verschillen die ontstaan tussen de fiscale boekwaarden van activa en verplichtingen en hun boekwaarde in de geconsolideerde jaarrekening. Uitgestelde belastingverplichtingen worden echter niet opgenomen als ze voortvloeien uit de eerste opname van goodwill; uitgestelde winstbelastingen worden niet administratief verwerkt als ze voortvloeien uit de eerste opname van een actief of verplichting in een andere transactie dan een bedrijfscombinatie die op het moment van de transactie geen invloed heeft op de administratieve verwerking, noch op de belastbare winst of het belastbare verlies. De uitgestelde winstbelasting wordt bepaald aan de hand van belastingtarieven (en -wetten) die aan het einde van de verslagperiode zijn vastgesteld of materieel zijn vastgesteld en die naar verwachting van toepassing zullen zijn wanneer de desbetreffende uitgestelde belastingvordering wordt gerealiseerd of de uitgestelde belastingverplichting wordt afgewikkeld.

Uitgestelde belastingvorderingen worden alleen opgenomen in zoverre het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend.

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd wanneer er een wettelijk afdwingbaar recht bestaat om actuele belastingvorderingen te salderen met actuele belastingverplichtingen en wanneer de uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen betrekking hebben op winstbelastingen die door dezelfde belastingautoriteit worden geheven op dezelfde belastbare entiteit, of op verschillende belastbare entiteiten wanneer het de bedoeling is om de saldi op nettobasis af te wikkelen.

1.12 Aandelenkapitaal

Gewone aandelen worden geclassificeerd als eigen vermogen. Incrementele kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de uitgifte van nieuwe gewone aandelen worden in het eigen vermogen opgenomen als een aftrek, na aftrek van belastingen, van de opbrengst.

1.13 Financiële verplichtingen

De Bank neemt een financiële verplichting op in haar balans wanneer zij partij wordt bij de contractuele bepalingen van het instrument. De financiële verplichtingen van de Bank, met uitzondering van afgeleide financiële verplichtingen (zie Toelichting 1.14), worden geclassificeerd als financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode.

Deze omvatten voornamelijk schulden aan financiële instellingen, schulden aan cliënten, overige schulden en andere verplichtingen.

1.14 Afgeleide financiële instrumenten

Afgeleide financiële instrumenten, waaronder valutatermijncontracten en -swaps, renteswaps en andere derivatencontracten, worden geclassificeerd als derivaten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden, tenzij ze als afdekkingsinstrumenten zijn aangemerkt, en worden in de eerste instantie opgenomen tegen reële waarde op de datum waarop een derivatencontract wordt afgesloten, en worden vervolgens tegen hun reële waarde geherwaardeerd. Reële waarden worden verkregen uit waarderingstechnieken voor onderhandse derivaten, met inbegrip van modellen van gediscanteerde kasstromen. De reële waarde van valutatermijncontracten en -swaps wordt bepaald op basis van de

wisselkoersen op de termijnmarkten aan het einde van de verslagperiode. Disconteringstechnieken, die het feit weerspiegelen dat de respectieve ruil of afwikkeling pas op een toekomstige datum zal plaatsvinden, worden gebruikt wanneer de tijdswaarde van geld een aanzienlijk effect heeft op de reële waardering van deze instrumenten.

Veranderingen in de reële waarde van afgeleide instrumenten die niet in aanmerking komen voor hedge accounting worden onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen. Indien een derivaat niet is aangeduid in een in aanmerking komende afdekkingsrelatie, worden alle wijzigingen in de reële waarde onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen als een component van de nettohandelsinkomsten.

De Bank wijst bepaalde derivaten aan als afdekkingsinstrumenten bij het kwalificeren van afdekkingsrelaties. Bij de eerste aanwijzing van de afdekking documenteert de Bank formeel de relatie tussen het afdekkingsinstrument/de afdekkingsinstrumenten en de afgedekte positie(s), met inbegrip van de doelstelling en strategie voor risicobeheer bij het aangaan van de afdekking, samen met de methode die zal worden gebruikt om de effectiviteit van de afdekkingsrelatie te beoordelen. De Bank toetst, zowel bij het aangaan van de afdekkingsrelatie als doorlopend, of het afdekkingsinstrument/de afdekkingsinstrumenten naar verwachting 'zeer doeltreffend' is/zijn in het compenseren van de veranderingen in de reële waarde van de respectieve afgedekte positie(s) tijdens de periode waarvoor de afdekking is aangewezen, en of de werkelijke resultaten van elke afdekking binnen een bereik van 80-125 procent liggen.

1.14.1 Reëlewaardeafdekkingen

Wanneer een derivaat als afdekkingsinstrument wordt aangemerkt ter afdekking van de verandering in de reële waarde van een opgenomen actief of verplichting of als een vaststaande verbintenis die de winst of het verlies kan beïnvloeden, worden wijzigingen in de reële waarde van het derivaat onmiddellijk in de winst-en-verliesrekening opgenomen, samen met veranderingen in de reële waarde van de afgedekte positie die aan het afgedekte risico kunnen worden toegerekend.

Als afdekkingsderivaten verlopen of worden verkocht, beëindigd of uitgeoefend, of als de afdekking niet langer voldoet aan de criteria voor reële-waardeafdekking, of als de afdekkingstoewijzing wordt ingetrokken, dan wordt de hedge accounting prospectief stopgezet.

Elke aanpassing tot op dat moment van beëindiging van een afgedekte positie waarvoor de effectieverentemethode wordt gebruikt, wordt ten gunste van de winst of het verlies afgeschreven als onderdeel van de herberekende effectieve rentevoet van de post over de resterende looptijd.

De Bank past reële-waardeafdekking toe op portefeuilleafdekkingen van renterisico's (macro hedging) volgens de EU-uitzonderingen ("carve-outs") op IAS 39. De EU-uitzonderingen inzake afdekkingstransacties maken het mogelijk om een groep derivaten (of properties) in combinatie te bekijken en gezamenlijk aan te duiden als hedginginstrument in het macro fair value hedging-model van de bank, en enkele beperkingen in de reële-waardeafdekking met betrekking tot afdekking van "core deposits" en onderdekkingsstrategieën weg te nemen. In het kader van de EU-uitzonderingen mag hedge accounting alleen worden toegepast op 'core deposits' en ondoeltreffendheid ontstaat alleen wanneer de herziene raming van het bedrag van de kasstromen in geplande vervaldatumcategorieën onder het vastgestelde bedrag van deze vervaldatumcategorie zakt. De Bank past reële-waardeafdekking toe voor portefeuilleafdekkingen van renterisico's (macroafdekking) in het kader van de EU-carve-out met betrekking tot haar retailactiviteiten, na rekening te hebben gehouden met de duration gap tussen de internationale hypotheek en kerndeposito's. De afdekkingsactiviteiten worden aangeduid als een afdekking van de reële-portefeuillewaarde van de hypotheekportefeuille, welke de afgedekte posities vertegenwoordigt. Veranderingen in de reële waarde van de derivaten worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening, samen met de basisaanpassing met betrekking tot de hypotheek (afgedekte posities) voor zover ze zijn toe te rekenen aan het renterisico (het afgedekte risico).

De Bank bepaalt de afdeckingsverhouding door de nominale waarde van de derivaten af te stemmen op de hoofdsom van de af te dekken portefeuille. Mogelijke bronnen van ondoeltreffendheid zijn:

- Verschillen tussen het verwachte en werkelijke volume van de vervroegde aflossingen, aangezien de Bank zich indekt tegen de verwachte aflossingsdatum, rekening houdend met verwachte vervroegde aflossingen op basis van ervaringen uit het verleden;
- Verschil in discontering tussen de afgedekte positie en de afdeckingsinstrumenten, aangezien cash collateralised renteswaps worden verdisconteerd met behulp van Overnight Indexed Swaps (OIS) disconteringscurves, die niet worden toegepast op de vastrentende hypotheek;
- Afdekking van derivaten met een reële waarde die niet gelijk is aan nul op de datum van de eerste classificatie als afdeckingsinstrument; en
- Kredietrisico van de tegenpartij dat de reële waarde van niet-gegarandeerde renteswaps beïnvloedt, maar niet de afgedekte posities.

Wijzigingen in de reële waarde van derivaten die worden aangemerkt en gekwalificeerd als reële waardeafdekkingen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen, samen met eventuele veranderingen in de reële waarde van het afgedekte actief of de afgedekte verplichting die aan het afgedekte risico kunnen worden toegerekend. De winst of het verlies met betrekking tot het effectieve deel van renteswaps ter afdekking van vastrentende leningen en effecten wordt opgenomen in de winst-en-verliesrekening binnen de rentebaten, samen met veranderingen in de reële waarde van de afgedekte vastrentende leningen en effecten die kunnen worden toegerekend aan het renterisico.

De winst of het verlies met betrekking tot het niet-effectieve deel wordt ook in de winst-en-verliesrekening opgenomen binnen de rentebaten en afzonderlijk vermeld. Indien de afdekking niet langer voldoet aan de criteria voor hedge accounting, wordt de aanpassing van de boekwaarde van een afgedekte positie waarvoor de effectieverentemethode wordt gebruikt, over de looptijd afgeschreven op de winst-en-verliesrekening aan de hand van een herberekende effectieve rentevoet.

1.15 Voorzieningen

Voorzieningen voor juridische en andere vorderingen worden opgenomen wanneer: de Bank een bestaande in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting heeft als gevolg van gebeurtenissen in het verleden; het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen; en het bedrag op betrouwbare wijze is geraamd. Voorzieningen worden niet opgenomen voor toekomstige exploitatieverliezen.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting vereist zullen zijn om de verplichting af te wikkelen aan de hand van een tarief vóór belastingen dat de actuele marktbeoordelingen van de tijdswaarde van geld en de specifieke risico's van de verplichting weerspiegelt. De stijging van de voorziening wegens het verstrijken van de tijd wordt opgenomen als rentelast.

1.16 Rentebaten en -uitgaven

Rentebaten en -uitgaven voor alle rentedragende financiële instrumenten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen onder 'rentebaten' en 'rentelasten' volgens de effectieverentemethode.

Bij de berekening van de effectieve rentevoet raamt de Bank de kasstromen, rekening houdend met alle contractuele voorwaarden van het financiële instrument (bijvoorbeeld vooruitbetalingsopties), maar houdt ze geen rekening met toekomstige kredietverliezen.

Rentebaten en -uitgaven die in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen, omvatten:

- rente op financiële activa en financiële verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, berekend volgens de effectieverentemethode; en
- het effectieve deel van de veranderingen in de reële waarde die zijn toe te rekenen aan in aanmerking komende afdekkingsderivaten die zijn aangeduid als afdekking van het renterisico tegen reële waarde, samen met veranderingen in de reële waarde van de afgedekte posities die aan het renterisico zijn toe te rekenen.

Wijzigingen in de reële waarde die kunnen worden toegerekend aan andere derivaten in afdekkingsrelaties die worden beëindigd, worden weergegeven in 'netto-bedrijfsresultaat' vanaf de laatste datum waarop de afdekking effectief is gebleken.

Rente op credit-impaired financiële activa wordt opgenomen aan de hand van de rentevoet die wordt gebruikt om de toekomstige kasstromen te disconteren met het oog op de waardering van de kredietverliesvoorziening.

1.17 Vergoedingen en provisies

Baten en uitgaven uit hoofde van vergoedingen en provisies die integraal deel uitmaken van de effectieve rentevoet op een financieel actief of financiële verplichting worden opgenomen in de berekening van de effectieve rentevoet en behandeld als deel van de rentebaten of rentelasten.

Andere baten uit vergoedingen en provisies, waaronder rekeningbeheervergoedingen, onderwritingvergoedingen, beleggingsbeheervergoedingen, wisselkoersvergoedingen, beleggingsvergoedingen en syndicatievergoedingen, worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen naarmate de gerelateerde diensten worden uitgevoerd.

Vergoedingen voor het aangaan van leningen die waarschijnlijk zullen worden opgenomen, worden uitgesteld (samen met de daarmee samenhangende directe kosten) en opgenomen als een aanpassing van de effectieve rentevoet van de lening.

Wanneer een leningsverbintenis naar verwachting niet tot de opname van een lening zal leiden, worden de daarmee verband houdende vergoedingen lineair in de winst-en-verliesrekening opgenomen over de verbintenisperiode.

Vergoedings- en provisiekosten, die voornamelijk betrekking hebben op transactie- en dienstverleningskosten, worden bij de ontvangst van de diensten als last opgenomen.

Bij de verwerving van nieuwe klantencontracten wordt rekening gehouden met de aan de cliënten te betalen vergoedingen, bestaande uit marginale kosten in de vorm van contante bedragen die de Bank aan vermogensbeheercliënten betaalt. Deze kosten worden uitgesteld binnen 'Overige activa' en vervolgens opgenomen als een compensatie binnen de baten uit vergoedingen en provisies, als volgt:

- Voor klantencontracten met een contractuele vaste looptijd worden deze kosten over de contractuele looptijd afgeschreven.
- Voor klantencontracten zonder contractuele vaste termijn worden deze kosten afgeschreven over de geraamde looptijd van de contracten, die periodiek wordt herzien op basis van de ervaring van de Bank met afkopen door vermogensbeheercliënten.

1.18 Netto-handelsresultaat

Het netto-handelsresultaat omvat alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde wisselkoersverschillen en alle wijzigingen in de reële waarde die voortvloeien uit derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden, met inbegrip van derivaten die niet zijn aangemerkt als afdekkingsinstrumenten en derivaten die niet langer voldoen aan de criteria voor hedge accounting.

1.19 Nettoresultaat van andere financiële instrumenten geboekt tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening

Het nettoresultaat van andere financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening omvat alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde wijzigingen in de reële waarde, rentebaten, dividenden en wisselkoersverschillen die zijn toe te rekenen aan financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening.

1.20 Leaseovereenkomsten

Leaseovereenkomsten worden opgenomen als een actief met gebruiksrecht en als een overeenkomstige verplichting op de datum waarop het geleasede actief beschikbaar is voor gebruik door de Bank. Activa en verplichtingen die voortvloeien uit een leaseovereenkomst worden in de eerste instantie gewaardeerd op basis van de contante waarde. Leaseverplichtingen omvatten de netto contante waarde van de toekomstige leasebetalingen. Leasebetalingen op grond van redelijk zekere verlengingsopties worden ook opgenomen in de waardering van de verplichting.

De leasebetalingen worden gediscoteerd aan de hand van de impliciete rentevoet van de leaseovereenkomst. Indien dat tarief niet gemakkelijk kan worden bepaald, wat in het algemeen het geval is voor leaseovereenkomsten bij de Bank, wordt de marginale rentevoet van de lessee gebruikt, namelijk het tarief dat de individuele lessee zou moeten betalen om de fondsen te lenen die nodig zijn om een actief te verkrijgen met een vergelijkbare waarde als het gebruiksrecht van het actief in een vergelijkbare economische omgeving met vergelijkbare voorwaarden, zekerheden en voorwaarden.

Gebruiksrechtelijke activa bestaan in het algemeen uit het bedrag van de eerste waardering van de leaseverplichting en worden doorgaans lineair afgeschreven over de kortere gebruiksduur van het actief en de leaseperiode. Bij het bepalen van de leaseperiode houdt het management rekening met alle feiten en omstandigheden die een economische stimulans creëren om een verlengingsoptie uit te oefenen of om geen beëindigingsoptie uit te oefenen. Verlengingsopties (of periodes na beëindigingsopties) worden alleen in de leaseperiode opgenomen als het redelijk zeker is dat de leaseovereenkomst wordt verlengd (of niet wordt beëindigd).

1.21 Op aandelen gebaseerde vergoeding

De Bank hanteert een uitgesteld bonusplan in de vorm van een op aandelen gebaseerd beloningsplan waarbij aan geselecteerde functionarissen of werknemers prestatiebonussen worden toegekend wanneer ze aan specifieke prestatievoorwaarden voldoen.

Samen met vooraf betaalde bedragen in contanten kunnen bonussen vooraf toegekende aandelengerelateerde beloningen en uitgestelde aandelengerelateerde beloningen omvatten. Toekenningen van aan aandelen gekoppelde beloningen bestaan uit aan aandelen gekoppelde instrumenten in de vorm van een aantal nominale gewone aandelen van MDB Group Limited, berekend door het desbetreffende deel van het bonusbedrag te delen door de marktwaarde van deze gewone aandelen op de toekenningsdatum. Aan aandelen gekoppelde bonussen worden op de afwikkelingsdatum (het verstrijken van de retentie- of vertragsperiode) in contanten afgewikkeld op basis van de marktwaarde van de gewone aandelen van MDB Group Limited bepaald op de afwikkelingsdatum, vermenigvuldigd met het aantal nominale aandelen berekend op de toekenningsdatum. Uitgestelde aan aandelen gekoppelde beloningen met een retentiekarakter zijn onderworpen aan een wachtperiode gedurende welke de specifieke functionaris of werknemer in dienst moet blijven om onvoorwaardelijk te worden. Prestatiebonussen daarentegen worden onmiddellijk verworven, maar zijn ze ook onderworpen aan een uitstelperiode. Daarom zijn zowel vooruitbetaalde als uitgestelde aan aandelen gekoppelde beloningen onderworpen aan een retentie- of uitstelperiode, voor afwikkelingsdoeleinden, na onvoorwaardelijk worden.

Op aandelen gebaseerde vergoedingen worden opgenomen als lasten uit hoofde van personeelsbeloningen vanaf de toekenningsdatum over de betreffende wachtperiode, dat wil zeggen de periode waarin aan alle gespecificeerde voorwaarden voor onvoorwaardelijke toezegging moet worden voldaan. Het totale bedrag dat vanaf de

toekenningsdatum over de wachtperiode in mindering moet worden gebracht, wordt bepaald op basis van de reële waarde van de beloningen op de toekenningsdatum, die de reële waardering van de gewone aandelen van MDB Group Limited op de toekenningsdatum weerspiegelt. Bijgevolg amortiseert de Bank lineair de vergoedingskosten die voortvloeien uit de toekenning van dergelijke beloningen over de nominale wachtperiode voor werknemers op basis van de graduele verwerving van het plan. De resulterende verplichting wordt aan het einde van elke verslagperiode en op de afwikkelingsdatum opnieuw gewaardeerd, waarbij veranderingen in de reële waarde in de winst-en-verliesrekening worden opgenomen.

1.22 Verplichtingen uit hoofde van leningen

Verplichtingen uit hoofde van leningen zijn de verbintenissen van de Bank om krediet te verstrekken volgens vooraf bepaalde voorwaarden en worden gewaardeerd tegen het bedrag van de kredietverliesvoorziening (berekend zoals beschreven in Toelichting 1.5).

Voor kredietverbintenissen wordt de kredietverliesvoorziening opgenomen als een voorziening. Voor contracten die zowel een lening als een niet-opgenomen verbintenis omvatten en de Bank de verwachte kredietverliezen op de niet-opgenomen verbinteniscomponent niet afzonderlijk van die op de leningscomponent kan identificeren, worden de verwachte kredietverliezen op de niet-opgenomen verbintenis samen met de kredietverliesvoorziening voor de lening opgenomen. Voor zover de gecombineerde verwachte kredietverliezen de brutoboekwaarde van de lening overschrijden, worden de verwachte kredietverliezen als een voorziening opgenomen.

1.23 Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten worden tegen nominale waarde min de verwachte kredietverliezen in de balans opgenomen. Geldmiddelen en kasequivalenten omvatten tegoeden met een looptijd van minder dan drie maanden vanaf de datum van verwerving, met inbegrip van liquide middelen, onbeperkte tegoeden bij centrale banken, bij financiële instellingen opvraagbare deposito's en andere zeer liquide kortetermijnbeleggingen met een oorspronkelijke looptijd van drie maanden of minder.

Schulden aan financiële instellingen die onmiddellijk opeisbaar zijn of een contractuele looptijd van drie maanden of minder hebben en die integraal deel uitmaken van het liquiditeitenbeheer van de Bank, worden opgenomen als een component van geldmiddelen en kasequivalenten in het kader van het kasstroomoverzicht.

1.24 Tegoeden van cliënten

Tegoeden van cliënten worden bij de Bank in een fiduciaire hoedanigheid aangehouden en worden gescheiden van de tegoeden van de Bank, overeenkomstig de toepasselijke regelgeving inzake de bescherming van de tegoeden van de Cliënt, behalve wanneer die tegoeden van de Cliënt door de Bank worden aangehouden om een vereiste marge te dekken of wanneer ze worden gebruikt om een verplichting tegenover de Bank te waarborgen.

De tegoeden van cliënten worden niet opgenomen in de balans van de Bank.

2. Financieel risicobeheer

2.1 Inleiding en overzicht

De kernactiviteiten van de Bank omvatten:

- het opnemen van deposito's;
- het verlenen van vermogensbeheer- en beleggingsdiensten;
- het verstrekken van leningen aan internationale ondernemingen; en
- het verstrekken van residentiële hypothecaire leningen op de Nederlandse en Belgische markt, het verlenen van buy-to-let hypotheekleningen op de Nederlandse markt en de relatieve securitisatie van subportefeuilles van deze Nederlandse residentiële hypothecaire leningen via RMBS-transacties.

De Bank verleent ook retailbasisdiensten als geldovermakingen en contante valutatransacties en vanaf januari 2024 kunnen haar retailklanten ook gebruik maken van de MeDirect-betaalkaart, die wereldwijd kan worden gebruikt overal waar Mastercard wordt geaccepteerd. Valutaswaps, valutatermijncontracten en renteswaps worden ook aangegaan met het oog op risicobeheer.

Wat de financiering betreft, gaat de Bank door met de securitisering van de portefeuilles Nederlandse hypotheekleningen en toegang hebben tot de internationale 'wholesale'-financieringsmarkten via bilaterale repolijnen en het Eurex-repoflatform.

De belangrijkste componenten binnen de activabasis van de Bank zijn: de portefeuille International Corporate Lending bestaande uit leningen aan internationale ondernemingen; de portefeuille Dutch Mortgage, bestaande uit woninghypotheken aan Nederlandse cliënten; en de portefeuille Dutch buy-to-let mortgage; de portefeuille Belgian Mortgage, bestaande uit woninghypotheken aan Belgische cliënten, de portefeuille Securities Investment die hoofdzakelijk bestaat uit schuldeffecten van beleggingskwaliteit en de portefeuille Securitisation Investment, bestaande uit verworven posities in Collateralised Loan Obligations ("CLO")-transacties beheerd door derde entiteiten.

De voornaamste risico's die de Bank op zich neemt zijn: (a) kredietrisico van de tegenpartij dat voornamelijk voortvloeit uit vorderingen op cliënten, maar ook uit andere financiële instrumenten; (b) liquiditeitsrisico's die voortvloeien uit looptijdverschillen en vastgelegde maar niet-opgenomen doorlopende kredietfaciliteiten; (c) marktrisico, met inbegrip van renterisico; en (d) operationeel risico, met inbegrip van computercriminaliteit.

Deze toelichting geeft informatie over de blootstelling van de Bank aan elk van de bovenvermelde risico's, de doelstellingen, beleidslijnen en processen van de Bank om die risico's te meten en te beheren en het kapitaalbeheer van de Bank.

2.1.1 Risicobeheerkader

De Bank erkent de noodzaak van een doeltreffende en efficiënte risicobeheerfunctie dat integraal onderdeel uitmaakt van de strategische planning en managementprocessen van de Bank en heeft daarom een omvattend op risicobeheerproces ingevoerd dat een balans biedt tussen de groei en winstmaximalisatie, terwijl de bijbehorende risico's worden beheerd. De risicobeheerfunctie is actief betrokken bij alle beslissingen over het beheer van materiële, strategisch 'business as usual' risicobeheerbeslissingen en is adequaat gestructureerd om een compleet beeld te verschaffen van alle risico's waarmee de Bank bij haar strategische besluitvorming wordt geconfronteerd.

Het risicobeheerkader (Risk Management Framework of RMF) biedt een omvattende definitie van de risicobeheerprocessen van de Bank om een geïnformeerde, op risico gebaseerde besluitvorming mogelijk te maken. Dit kader biedt een gedetailleerde structuur voor de wijze waarop de Bank materiële risico's identificeert, beheert, raamt en opvolgt, met inbegrip van beleidslijnen, procedures, risicolimieten en risicocontroles. Dit zorgt voor een adequate, tijdige en continue

identificatie, raming, beoordeling, monitoring, beheer, beperking en rapportage van de risico's op het niveau van de business line, de instelling en het geconsolideerde of subgeconsolideerde niveau.

Het doel van de Bank is om een geïntegreerde aanpak voor risicobeheer in te voeren die zorgt voor een bewustzijn van en verantwoording voor de risico's die in de hele Bank worden genomen en ook om tools te ontwikkelen die nodig zijn om deze risico's aan te pakken.

Sterk risicobeheer en interne controles zijn kernelementen van de strategie van de Bank. De Bank heeft een structuur voor risicobeheer en interne controle ingevoerd, het three-lines-of-defence model (figuur 1), om te zorgen dat ze haar strategische doelstellingen haalt, maar ook voldoet aan de wettelijke en reglementaire vereisten en haar verantwoordelijkheden jegens aandeelhouders, cliënten en personeel vervult.

* Af en toe voert het Juridische team ook taken uit binnen de eerste verdedigingslinie

Figuur 1: Het three-lines-of-defence model

In het three-lines-of-defence model is het management van de business line de eerste verdedigingslinie (met inbegrip van de functies die verantwoordelijk zijn voor de dagelijkse activiteiten en de Treasury-functie), de verschillende door het management ingevoerde functies voor risicocontrole en toezicht op de naleving vertegenwoordigen de tweede verdedigingslinie, en de interne audit is de derde.

Elk van deze drie 'lijnen' speelt een aparte rol binnen het bredere governancekader van de Bank. Hoewel de Bank het 'three lines of defence' model (drie verdedigingslijnen) hanteert, dient te worden vermeld dat er door de bijkomende interactie tussen de Bank en haar externe auditors en regelgevende instanties aanvullende 'verdedigingslijnen' zijn, met dien verstande dat de Bank er intern niet afhankelijk van is om als zodanig op te treden.

2.2 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico op verlies voor de activiteiten van de Bank of op een ongunstige wijziging van haar financiële positie als gevolg van fluctuaties in de kredietwaardigheid van emittenten van effecten, cliënten, tegenpartijen en debiteuren in de vorm van wanbetaling of andere belangrijke gebeurtenissen die tot verlies op uitstaande vorderingen leiden (bv. downgrade of verbreding van de spread).

2.2.1 Kredietrisicobeheer

Het Kredietbeleid van de Bank stelt de principes, kredietnormen, monitoring- en rapportagevereisten en escalatie- en goedkeuringsprocessen vast die het voortdurende beheer van het kredietrisico van de Bank regelen.

De Raad van Bestuur van de Bank heeft risicobereidheidslimieten vastgesteld op basis van de Verordening Kapitaalvereisten ('CRR'), Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende

prudentiële vereisten voor kredietinstellingen en beleggingsondernemingen en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 648/2012 betreffende grote blootstellingen en prudentiële vereisten.

De blootstellingslimieten worden regelmatig gecontroleerd door de Risk, Corporate Credit en Treasury teams. Het Kredietbeleid omvat onder meer de volgende specifieke blootstellings- en handelslimieten:

- Concentratielimieten;
- Landlimieten;
- Portefeuillelimieten; en
- Minimale kredietkwaliteit binnen elke activaklasse.

De limieten van de blootstelling van de tegenpartij worden bepaald door het Management Risk Committee van de Bank ("MRC") in overeenstemming met het Credit Framework. Deze limieten hebben betrekking op de nettoblootstelling, na toepassing van een zekerheid in contanten (en kasequivalenten), zoals bepaald in de standaarddocumentatie van de sector, en zijn opgesteld om het kredietrisico voor banken en andere financiële instellingen in verband met de over-the-counter (OTC) derivatentransacties en transacties met repo-overeenkomsten van de Bank te beheren. Het afwikkelings- en leveringsrisico worden beperkt door het gebruik van standaarddocumentatie van de sector, zoals de overeenkomsten van de Loan Management Association (LMA) en de International Swaps and Derivative Association (ISDA), naast de bijbehorende juridische documenten van Credit Support Annex (CSA). Alle bilaterale gedekte financieringstransacties worden uitgevoerd in het kader van een ondertekende Global Master Repurchase Agreement (GMRA) of een ISDA-overeenkomst.

De doelstelling van de Bank is het beheren van haar kredietportefeuilles met behoud van een gezond en prudent kredietrisicoprofiel en een optimaal rendement voor de Bank. Om dit doel te bereiken, belegt de Bank in een gediversifieerde portefeuille van financiële activa, met effecten van hoge kwaliteit met een sterke ratingstabiliteit en een gediversifieerde portefeuille van leningen aan bedrijven, waarvan het hogere rendement wordt geacht een hoger risiconiveau te rechtvaardigen. In overeenstemming met haar bedrijfsstrategie verlaagt de Bank het risico van haar activaportefeuille door haar blootstelling aan de portefeuille International Corporate Lending te verminderen, waarbij de omvang van de portefeuille sinds het begin van de vorige financiële periode met 14% is verminderd.

Bijgevolg omvatten de activiteiten van de Bank op het gebied van kredietrisico's voornamelijk leningen aan internationale zakelijke cliënten, geclassificeerd onder de portefeuille International Corporate Lending, woninghypotheken geclassificeerd onder de portefeuilles Dutch Mortgage en Belgian Mortgage, beleggingen in schuldeffecten geclassificeerd onder de portefeuille Securities Investment en beleggingen in CLO-structuren geclassificeerd onder de portefeuille Securitisation Investment, waarvan de activiteiten hieronder worden beschreven.

De Bank diversifieert haar activiteiten verder door de groei van de Nederlandse Nationale Hypotheekportefeuille, die profiteert van een gunstige kredietrisicowegingsbehandeling als gevolg van de NHG in het kader van het door de Nederlandse staat gegarandeerde hypotheekprogramma (de zogeheten NHG-hypotheken); de groei van de Belgische retailhypotheken en de Nederlandse buy-to-let-hypotheken; en door externe partijen beheerde beleggingen in CLO-notes met AAA-rating.

De financiële activa van de Bank worden op portefeuillebasis beheerd, rekening houdend met de correlaties tussen de activaklassen. De Bank diversifieert haar blootstellingen om buitensporige concentraties in bepaalde landen, sectoren of soorten financiële instellingen te vermijden op basis van haar risicobeoordelingskader en risicoverklaring.

Alle blootstellingen die onder de portefeuilles International Corporate Lending en Securitisation Investment vallen, ondergaan een grondig analyseproces, niet alleen vanuit een intern kredietperspectief, maar ook vanuit een juridisch, financieel en kredietratingperspectief.

De Corporate Credit- en Risicoteams van de Bank, die het kredietanalyse- en onderzoeksproces beheren, bestaan uit hooggekwalificeerde personen met gespecialiseerde vaardigheden en jarenlange ervaring in de markten voor zakelijke syndicaatsleningen. De kredietanalyse en het onderzoeksproces omvatten scenarioanalyses van beleggingen om te bepalen of ze bestand zijn tegen aanzienlijke ongunstige krediet-, idiosyncratische en marktgebeurtenissen. Daarnaast is de portefeuille onderworpen aan een continu, grondig monitoring- en toezichtproces om financiële instrumenten te identificeren die een verhoogde monitoring van de prestaties vereisen. Meer informatie over de kredietgoedkeurings- en monitoringprocessen vindt u in het Pijler 3 Disclosures-rapport van de Groep, beschikbaar op de volgende webpagina: <https://www.medirect.com.mt/about-us/investor-relations>.

Zoals eerder vermeld, heeft de Bank ook een Nederlandse en Belgische hypotheekactiviteitslijn. De door de Nederlandse staat gegarandeerde hypotheekactiviteit geniet van een private non-profit fondsgarantie en (indirecte) overheidsгарantie. Het kredietrisico wordt als laag beschouwd. Het resterende kredietrisico dat daaruit voortvloeit, wordt beheerd door de Credit- en Risicoteams van de Bank. Regelmatig wordt bij wijze van steekproef dossierbeoordeling uitgevoerd door de Business en Credit Teams, waarbij de Risk en Compliance Teams het proces begeleiden. Een aantal hypotheekleningen die in de voorgaande maanden zijn geïnitieerd, worden geselecteerd. Sommige daarvan worden onderworpen aan een gedetailleerde en volledige dossierbeoordeling, terwijl de overige onderworpen zijn aan een herziening op hoog niveau. De nadruk ligt op NHG-naleving, de arbeidssituatie en de inkomsten van de kredietnemer en op de waarheidsgetrouwheid van de waardering van het onderpand. Voorts worden regelmatig vergaderingen gehouden waarin de Nederlandse economie, de Nederlandse hypotheekmarkt, de ontwikkelingen op het gebied van NHG en de momentopname van het kredietrisicoprofiel van de portefeuille worden besproken, onder verwijzing naar risicobereidheidslimieten, de interne kredietclassificatie van de actuele portefeuille en de ontwikkeling van de staging en verwachte kredietverliezen van de portefeuille.

Het kredietrisico van zowel de Nederlandse buy-to-let-activiteit als de Belgische hypotheekactiviteit verschilt van de Nederlandse hypotheekleningen, aangezien ze geen derde-partijgarantie genieten. Elke aanvraag ondergaat een grondige screening op basis van een vooraf bepaalde reeks criteria. Als aan een of meer vereisten niet wordt voldaan, worden kredietdossiers door een Gemengd Kredietcomité beoordeeld, dat bestaat uit de Business and Risk-delegatie van Medirect Belgium. Om de volledige en correcte toepassing van vooraf bepaalde criteria te controleren, worden regelmatig steekproeven uitgevoerd op zowel de verzamelde gegevens als de uitgevoerde beoordelingen. Bovendien worden er regelmatig controles uitgevoerd om de toereikendheid van de processen, het personeel, de systemen en de controles door de tweede en derde verdedigingslinie te bevestigen.

De Treasury-functie is verantwoordelijk voor het beheer van de effectenbeleggingsportefeuille, overzien door de risicofunctie, onder toezicht van het Management Credit Committee ('MCC') en het Board Risk and Compliance Committee. De Bank richt zich op het verwerven van schuldeffecten die voldoen aan de criteria van hoogwaardige liquide activa ('HQLA'). De toegestane activa in deze portefeuille omvatten gedekte obligaties uitgegeven door overheden (inclusief regionale overheden), agentschappen en supranationale instellingen, evenals effecten uitgegeven door financiële instellingen en andere effecten uitgegeven door financiële instellingen (waarvan sommige mogelijk met overheidsгарantie).

De Bank heeft meer aandacht besteed aan de kwaliteit en tijdigheid van de gegevens die worden gebruikt om managementbeslissingen te nemen. In het bijzonder wordt binnen de portefeuille International Corporate Loans een versterkte monitoring van het kredietrisico toegepast.

Sinds de uitbraak van de pandemie heeft de Bank een benadering van gediscoteerde kasstromen (discounted cash flow, "DCF") toegepast voor het bepalen van specifieke verwachte kredietverliezen met betrekking tot niet-renderende blootstellingen binnen de ICL-portefeuille, waarbij de ondernemingswaarde (Enterprise Value, "EV") van kredietnemers prudent wordt bepaald op basis van de verwachte toekomstige kasstromen volgens verschillende scenario's in de komende drie jaar. De geraamde kasstromen gebruiken recente managementinformatie voor elke kredietnemer als uitgangspunt. Vervolgens wordt het oordeel van deskundigen toegepast om de cashflows in basis- en neerwaartse

scenario's te bepalen. Deze methodologie biedt de Bank de mogelijkheid een beeld te vormen van de stabiele staatsstromen van kredietnemers op korte tot middellange termijn, waarna een eindwaarde wordt geraamd. De realiseerbare waarde onder elk scenario wordt geraamd als de EV, plus beschikbare cash, minus uitstapkosten, gediscoteerd met de geraamde gewogen gemiddelde kapitaalkosten (weighted average cost of capital, WACC) op het niveau van de kredietnemer, die worden bepaald op basis van meerdere aannames met betrekking tot zowel de kostprijs van schulden en de kostprijs van het eigen vermogen. In de WACC-berekening wordt voor elke kredietnemer ook een voorzichtigheidselement ingebouwd.

De volgende tabel toont de maximale blootstelling aan kredietrisico's van financiële instrumenten binnen en buiten balans, alvorens rekening te houden met eventuele zekerheden of andere kredietverbeteringen. Voor financiële activa die in de balans worden opgenomen, is de maximale blootstelling aan kredietrisico gelijk aan hun boekwaarde. Voor verplichtingen uit hoofde van leningen en andere kredietgerelateerde verplichtingen is dit over het algemeen het volledige bedrag van de toegezegde faciliteiten.

Voor Toelichting 2.2 – Kredietrisico, zijn de bedragen die verband houden met 'Beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs', inclusief de basisaanpassingen die kunnen worden toegerekend aan het afgedekte risico.

	2023	2022
	€000	€000
Nettoblootstelling:		
Tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde financiële activa		
Tegoeden bij centrale banken	176,654	107,483
Vorderingen op financiële instellingen	306,542	313,151
Vorderingen op cliënten	2,342,469	1,870,908
- Portefeuille International Corporate Lending	166,144	192,179
- Portefeuille Dutch Mortgage	2,104,568	1,818,002
- Portefeuille Belgian Mortgage	254,937	132,000
- IFRS-basisaanpassing: Portefeuille Mortgage	(183,180)	(271,273)
Beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	868,848	804,515
- Effectenportefeuille	422,916	389,479
- Securitatieportefeuille	445,932	415,036
Overlopende activa	16,622	9,747
Leningen aan verbonden partijen (opgenomen in overige activa)	6,870	30,765
Overige vorderingen (opgenomen in overige activa)	161	128
Overige activa (opgenomen in overige activa)	25,952	24,022
	3,744,118	3,160,719
Instrumenten die verplicht worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening	207,438	356,156
- Voor handelsactiviteiten aangehouden afgeleide financiële instrumenten	198	757
- Voor risicobeheer aangehouden afgeleide financiële instrumenten	207,240	354,580
- Beleggingen – Effectenportefeuille	-	819
	3,951,556	3,516,875
Verbintenissen tot kredietverstrekking en andere verbintenissen	153,312	236,296

Overzicht van financiële instrumenten waarop de bijzondere waardevermindervereisten in IFRS 9 worden toegepast

De volgende informatie bevat de brutoboekwaarde/nominale waarde van financiële instrumenten gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs waarop de bijzondere waardevermindervereisten in IFRS 9 worden toegepast en de daarmee samenhangende kredietverliesvoorzieningen, evenals de reële waarde van financiële instrumenten gewaardeerd tegen FVOCI en de daarmee samenhangende kredietverliesvoorzieningen.

	2023		2022	
	Brutoboek- waarde/ nominale waarde	Kredietver- liesvoorziening	Brutoboek- waarde/ nominale waarde	Kredietver- liesvoorziening
	€000	€000	€000	€000
Tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerde financiële activa				
Tegoeden bij centrale banken	176,655	(1)	107,484	(1)
Vorderingen op financiële instellingen	306,542	-	313,151	-
Vorderingen op cliënten	2,345,203	(2,734)	1,874,168	(3,260)
- Portefeuille International Corporate Lending	168,240	(2,096)	195,125	(2,946)
- Portefeuille Dutch Mortgage	2,104,853	(285)	1,818,186	(184)
- Portefeuille Belgian Mortgage	255,290	(353)	132,130	(130)
- IFRS-basisaanpassing: Portefeuille Mortgage	(183,180)	-	(271,273)	-
Beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	868,925	(77)	804,615	(100)
- Effectenportefeuille	422,948	(32)	389,537	(58)
- Securitatieportefeuille	445,977	(45)	415,078	(42)
Overlopende activa	16,644	(22)	9,765	(18)
Leningen aan verbonden partijen (opgenomen in overige activa)	6,870	-	30,765	-
Overige vorderingen (opgenomen in overige activa)	161	-	128	-
Overige activa (opgenomen in overige activa)	25,952	-	24,022	-
	3,746,952	(2,834)	3,164,098	(3,379)
Verbintenissen tot kredietverstrekking en andere verbintenissen	153,392	(80)	236,448	(152)
Totaal	3,900,344	(2,914)	3,400,546	(3,531)

De volgende tabel bevat een analyse van de maximale kredietrisicoblootstelling van financiële activa die niet onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering.

	2023	2022
	€000	€000
Instrumenten die verplicht worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening		
- Voor handelsactiviteiten aangehouden afgeleide financiële instrumenten	198	757
- Voor risicobeheer aangehouden afgeleide financiële instrumenten	207,240	354,580
- Beleggingen – Effectenportefeuille	-	819
Totaal	207,438	356,156

2.2.2 Overzicht van de kredietkwaliteit van financiële activa waarop bijzondere waardevermindereisv- ereisten in IFRS 9 worden toegepast

De ratingprocessen voor kredietrisico's van de Bank zijn bedoeld om blootstellingen te benadrukken die vanwege hun als groter geachte kans op wanbetaling en potentieel verlies meer aandacht van het management vereisen.

Zoals eerder uiteengezet in de grondslagen voor financiële verslaggeving (zie Toelichting 1.5), past de Bank een vijf-puntsschaal voor de interne kredietclassificatierating toe om de relatieve kredietkwaliteit van blootstellingen in haar portefeuilles van financiële instrumenten te beoordelen. In dit verband beoordelen de leden van de respectieve Management Credit Committees de door het Business Team en de Risicoteams van de Bank voorgestelde ratings. Elk van de vijf interne kredietclassificatieratings binnen de schaal is als volgt afgestemd op de aanpak van de Bank voor het bepalen van de relatieve staging van financiële activa in overeenstemming met de vereisten die voortvloeien uit IFRS 9:

Stage 1 (renderend)

1. Regelmatig – geen wezenlijke kredietproblemen.
2. Focus – Geen onmiddellijke vooruitzichten dat er uiteindelijk een kredietverlies zal worden geleden, maar heeft nauwlettend krediettoezicht.

Stage 2 (onderrenderend)

3. Onder toezicht – Aanzienlijke toename van het kredietrisico met geïdentificeerde punten van zorg en een beperkt vooruitzicht dat er uiteindelijk kredietverlies kan ontstaan.

Stage 3 (niet-renderend)

4. Twijfelachtig – Het is waarschijnlijk dat de contractuele voorwaarden van de schuld niet zullen worden nageleefd en dat een kredietverlies zal worden geleden.
5. Afschrijving – Volledige of gedeeltelijke waardevermindering van blootstellingen met weinig uitzicht op herstel.

De financiële activa die in elke stage worden geboekt, hebben de volgende kenmerken:

- Stage 1: Niet credit-impaired en zonder aanzienlijke toename van het kredietrisico waarop een ECL van 12 maanden wordt opgenomen (interne classificaties Regelmatig en Focus).
- Stage 2: Sinds de eerste opname waarop een verwacht kredietverlies over de volledige levensduur is opgenomen, is het kredietrisico aanzienlijk toegenomen (interne classificatie Onder toezicht).
- Stage 3: Objectieve aanwijzingen voor een bijzondere waardevermindering en worden daarom beschouwd als in gebreke of een anderszins credit-impaired waarop een specifiek verwacht kredietverlies over de volledige levensduur is opgenomen (interne classificaties Twijfelachtig en Afschrijving).

Verslechterende kredieten

De Bank bepaalt of een financieel instrument credit-impaired is door te beoordelen of het zich in stage 3 bevindt, waarbij ze zich op relevante objectieve aanwijzingen baseert, zoals hoofdzakelijk:

- contractuele betalingen van hoofdsom of rente meer dan 90 dagen achterstallig zijn;
- er andere aanwijzingen zijn dat de kredietnemer waarschijnlijk niet zal betalen, zoals wanneer aan de kredietnemer een concessie is verleend om economische of juridische redenen die verband houden met de financiële toestand van de kredietnemer; en
- de lening anderszins als in gebreke wordt beschouwd.

Vorderingen met een credit-impaired zijn vorderingen die geclassificeerd zijn als 'Twijfelachtig' of 'Afschrijving'. Deze classificatie wordt toegekend wanneer de Bank van oordeel is dat ofwel de cliënt zijn kredietverplichtingen niet volledig zal nakomen, zonder een beroep te doen op zekerheden, ofwel wanneer de cliënt meer dan 90 dagen achterstallig is op een materiële kredietverplichting aan de Bank. Indien de onwaarschijnlijkheid van betaling niet in een eerdere stage is vastgesteld, wordt die verondersteld zich voor te doen wanneer een blootstelling meer dan 90 dagen achterstallig is.

De Bank is verplicht om niet-renderende blootstellingen (non-performing exposures of NPE's) te identificeren en de terugvorderbaarheid van de opgenomen blootstellingen te beoordelen.

De belangrijkste richtsnoeren voor de definitie van NPE's, zoals verwezen naar de EBA-publicatie "Richtlijnen voor het beheer van niet-renderende en respijtblootstellingen" EBA/GL/2018/06 waarin goede risicobeheerpraktijken voor kredietinstellingen voor het beheer van niet-renderende blootstellingen (non-performing exposures, "NPE's"), respijtblootstellingen (forborne exposures, "FBE's") en hypotheekexecuties worden gespecificeerd.

Volgens de Internationale Technische Standaarden van de EBA inzake toezichthoudende verslaglegging zijn "niet-renderende blootstellingen" risico's die voldoen aan een of beide van de volgende criteria:

- a) materiële blootstellingen die meer dan 90 dagen achterstallig zijn; en
- b) de schuldenaar wordt geacht zijn kredietverplichtingen niet volledig te kunnen betalen zonder tegeldemaking van zekerheid, ongeacht het bestaan van een achterstallig bedrag of het aantal dagen achterstallig.

De beoordeling gebeurt op het niveau van de debiteur (in plaats van de faciliteit). Dit impliceert dat in die gevallen waarin een bepaalde debiteur meerdere faciliteiten bij de Bank heeft, de Bank overweegt of er aanwijzingen zijn dat de debiteur waarschijnlijk niet zal betalen, ongeacht de verschillende verliesniveaus die kunnen worden geleden met betrekking tot de verschillende faciliteiten als gevolg van verschillende niveaus van achterstelling.

Daarom worden de definities van credit-impaired en wanbetaling zoveel mogelijk afgestemd op de definitie van 'niet-renderend' van de toezichthouder, zodat Stage 3 alle leningen vertegenwoordigt die als wanbetaling of anderszins als credit-impaired worden beschouwd. Ter verdere verduidelijking: blootstellingen waarvan wordt aangenomen dat een 'wanbetaling' heeft plaatsgevonden, en blootstellingen die volgens de door de EU ingevoerde IFRS-voorschriften 'credit-impaired' zijn, worden altijd beschouwd als 'niet-renderende blootstellingen'.

Zoals uitvoeriger beschreven in paragraaf 1.5 van de jaarrekening, houdt de stagebeoordeling van de Bank met betrekking tot blootstellingen die zijn geclassificeerd in de portefeuille International Corporate Lending rekening met zowel kwalitatieve als kwantitatieve criteria.

De impact van de verslechterde economische omstandigheden ten gevolge van de COVID-19 pandemie en van de macro-economische gevolgen van het conflict in Oekraïne-Rusland en het Israël-Gaza-conflicten op de financiële situatie van kredietnemers, die worden geconfronteerd met een toenemende kosteninflatie, stijgende energieprijzen en stijgende rentevoeten, en het effect op de leningenportefeuilles van de Bank, wordt vastgelegd in de kwantitatieve beoordeling volgens het IFRS 9-model van de Bank, aangezien er rekening mee wordt gehouden in de macro-economische scenario's die worden gebruikt om de waarschijnlijkheidsgewogen ECL te bepalen, evenals in de PiT PD's voor de volledige levensduur op de verslagdatum die worden gebruikt om de SICR te bepalen door de grootte van het verschil tussen de overeenkomstige impliciete rating op de verslagdatum en de impliciete rating op de datum van initiëring te vergelijken.

De Bank blijft een zekere voorzichtigheid aan de dag leggen om te bepalen of het kredietrisico sinds de initiatie aanzienlijk is toegenomen. In dit opzicht heeft het management bepaalde 'caps/notch'-verlagingen van de impliciete ratings ingevoerd die aan kredietnemers binnen de portefeuille International Corporate Lending zijn toegekend en die sinds hun initiatie een aanzienlijke herstructurering hebben ondergaan om een verhoogd kredietrisico weer te geven. Er werden ook ratingverlagingen toegepast op blootstellingen die kwalitatief als 'onder toezicht' werden beschouwd, vanwege de bezorgdheid van het management dat er in de toekomst kredietverliezen zouden kunnen optreden.

Zoals uitvoeriger beschreven in paragraaf 1.5 van de jaarrekening, zijn de stageringscriteria die worden toegepast met betrekking tot blootstellingen die zijn geclassificeerd binnen de portefeuille Dutch Mortgage gebaseerd op indicatoren voor verslechtering van de kredietwaardigheid, zoals wanbetalingsniveaus, forbearance-activiteit en veranderingen in

PD's die worden gemodelleerd door een externe dienstverlener op basis van voorspelde macro-economische scenario's worden herzien om het verhoogde niveau van economische onzekerheid als gevolg van het conflicten tussen Rusland en Oekraïne en tussen Israël en Hamas en de hoge rentetarieven, zoals nader toegelicht in Toelichting 2.2.7 – 'Huidige voorwaarden en toekomstgerichte informatie opgenomen in het ECL-model'. In dit opzicht worden de stageringscriteria nog steeds toereikend geacht, waarbij de impact van deze conflicten op het kredietrisicoprofiel van de portefeuille Dutch Mortgage wordt vastgelegd in de modellering van PD's. Via klimaatgecorrigeerde scenario's en een statistisch model van een externe leverancier schat de Bank de voor het klimaat gecorrigeerde voorzieningen voor kredietverliezen van haar geclassificeerde blootstellingen binnen de portefeuille Dutch Mortgage.

Blootstellingen binnen de portefeuilles Securities Investment en Securitisation Investment hebben doorgaans een rating. Blootstellingen met een overheidsrating voldoen hoofdzakelijk aan de definitie van rating van beleggingskwaliteit en worden in dit opzicht geacht een laag kredietrisico te hebben. Een SICR-beoordeling wordt alleen uitgevoerd met betrekking tot blootstellingen waaraan een rating onder beleggingskwaliteit is toegekend.

De volgende tabel bevat informatie over de kredietkwaliteit van financiële activa aangehouden door de Bank waarop de bijzondere waardevermindervereisten in IFRS 9 worden toegepast:

	Renderend		Onder renderend	Nietrenderend	Totaal
	Regelmatig	Focus	Onder toezicht	Twijfelachtig	
As at 31 December 2023	€000	€000	€000	€000	€000
Op de balans tegen geamortiseerde kostprijs:					
Tegoeden bij centrale banken	176,654	-	-	-	176,654
<i>Bruto</i>	176,655	-	-	-	176,655
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(1)	-	-	-	(1)
Vorderingen op financiële instellingen	306,542	-	-	-	306,542
<i>Bruto</i>	306,542	-	-	-	306,542
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	-	-	-	-	-
Vorderingen op cliënten	2,214,772	99,217	25,124	3,356	2,342,469
- Portefeuille International Corporate Lending	85,184	67,294	11,103	2,563	166,144
<i>Bruto</i>	85,986	67,922	11,487	2,845	168,240
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(802)	(628)	(384)	(282)	(2,096)
- Portefeuille Dutch Mortgage	2,091,229	3,080	9,962	297	2,104,568
<i>Bruto</i>	2,091,365	3,080	10,107	301	2,104,853
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(136)	-	(145)	(4)	(285)
- Portefeuille Belgian Mortgage	221,539	28,843	4,059	496	254,937
<i>Bruto</i>	221,761	28,870	4,105	554	255,290
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(222)	(27)	(46)	(58)	(353)
- IFRS-basisaanpassing: Portefeuille Mortgage	(183,180)	-	-	-	(183,180)
Beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	868,848	-	-	-	868,848
- Effectenportefeuille	422,916	-	-	-	422,916
<i>Bruto</i>	422,948	-	-	-	422,948
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(32)	-	-	-	(32)
- Securitatieportefeuille	445,932	-	-	-	445,932
<i>Bruto</i>	445,977	-	-	-	445,977
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(45)	-	-	-	(45)
Overlopende activa	15,504	978	111	29	16,622
<i>Bruto</i>	15,514	985	114	31	16,644
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(10)	(7)	(3)	(2)	(22)
Leningen aan verbonden partijen (opgenomen in overige activa)	6,870	-	-	-	6,870
Overige vorderingen (opgenomen in overige activa)	161	-	-	-	161
Overige activa (opgenomen in overige activa)	25,952	-	-	-	25,952
	3,615,303	100,195	25,235	3,385	3,744,118
Buiten balans tegen nominale waarde:					
Verbintenissen tot kredietverstrekking en andere verbintenissen					
<i>Nominale waarde</i>	145,132	8,007	253	-	153,392
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(18)	(61)	(1)	-	(80)
	145,114	7,946	252	-	153,312

	Renderend		Onder renderend	Nietrenderend	
	Regelmatig	Focus	Onder toezicht	Twijfelachtig	Totaal
As at 31 December 2022	€000	€000	€000	€000	€000
Op de balans tegen geamortiseerde kostprijs:					
Tegoeden bij centrale banken	107,483	-	-	-	107,483
<i>Bruto</i>	107,484	-	-	-	107,484
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(1)	-	-	-	(1)
Vorderingen op financiële instellingen	313,151	-	-	-	313,151
<i>Bruto</i>	313,151	-	-	-	313,151
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	-	-	-	-	-
Vorderingen op cliënten	1,763,367	80,361	26,681	499	1,870,908
- Portefeuille International Corporate Lending	117,531	56,514	18,134	-	192,179
<i>Bruto</i>	118,967	57,258	18,900	-	195,125
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(1,436)	(744)	(766)	-	(2,946)
- Portefeuille Dutch Mortgage	1,809,918	810	6,775	499	1,818,002
<i>Bruto</i>	1,810,024	810	6,846	506	1,818,186
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(106)	-	(71)	(7)	(184)
- Portefeuille Belgian Mortgage	107,191	23,037	1,772	-	132,000
<i>Bruto</i>	107,286	23,056	1,788	-	132,130
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(95)	(19)	(16)	-	(130)
- IFRS-basisaanpassing: Portefeuille Mortgage	(271,273)	-	-	-	(271,273)
Beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	804,515	-	-	-	804,515
- Effectenportefeuille	389,479	-	-	-	389,479
<i>Bruto</i>	389,537	-	-	-	389,537
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(58)	-	-	-	(58)
- Securitatieportefeuille	415,036	-	-	-	415,036
<i>Bruto</i>	415,078	-	-	-	415,078
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(42)	-	-	-	(42)
Overlopende activa	8,984	632	131	-	9,747
<i>Bruto</i>	8,989	640	136	-	9,765
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(5)	(8)	(5)	-	(18)
Leningen aan verbonden partijen (opgenomen in overige activa)	30,765	-	-	-	30,765
Overige vorderingen (opgenomen in overige activa)	128	-	-	-	128
Overige activa (opgenomen in overige activa)	24,022	-	-	-	24,022
	3,052,415	80,993	26,812	499	3,160,719
Buiten balans tegen nominale waarde:					
Verbintenissen tot kredietverstrekking en andere verbintenissen					
<i>Nominale waarde</i>	225,529	9,152	1,767	-	236,448
<i>Kredietverliesvoorzieningen</i>	(56)	(84)	(12)	-	(152)
	225,473	9,068	1,755	-	236,296

Voor effecten binnen de portefeuilles Securities Investment en Securitisation Investment omvatten de kredietkwaliteitsclassificaties van de Bank een reeks meer gedetailleerde externe ratingclassificaties die door externe agentschappen worden toegekend aan schuldeffecten. De volgende tabel illustreert deze informatie:

	Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	
	2023	2022
	€000	€000
Portefeuille Securities Investment		
Nationale en regionale overheid effecten, supranationale instellingen en agentschappen		
AAA	252,364	262,090
AA+ to AA-	135,740	127,389
A- to BBB-	34,812	-
	422,916	389,479
Portefeuille Securitisation Investment		
AAA	445,932	415,036
Totaal	868,848	804,515

Deze portefeuilles worden ook ingedeeld volgens de vijf classificaties van kredietkwaliteit die de Bank hanteert (d.w.z. regelmatig, focus, onder toezicht, twijfelachtig en afschrijving) en deze ratings worden door het Management Credit Committee bepaald.

Per 31 december 2023 en 2022 zijn alle beleggingen in de portefeuille Securities Investment en de portefeuille Securitisation Investment als regelmatig geclassificeerd.

2.2.3 Gedetailleerde informatie over de kredietkwaliteit van financiële activa

De volgende tabel geeft een overzicht van het kredietrisico van de Bank per stage en bedrijfssegment, en de bijbehorende ECL-dekking.

Overzicht van het kredietrisico (met uitzondering van financiële instrumenten die niet onderworpen zijn aan bijzondere waardevermindervereisten) per stage en ECL-dekking.

	Brutoboekwaarde/nominale waarde				Kredietverliesvoorziening				ECL-dekking %			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	%	%	%	%
Per 31 december 2023												
Op de balans tegen geamortiseerde kostprijs:												
Tegoeden bij centrale banken	176,655	-	-	176,655	(1)	-	-	(1)	-	-	-	-
Vorderingen op kredietinstellingen	306,542	-	-	306,542	-	-	-	-	-	-	-	-
Vorderingen op cliënten												
- Portefeuille International Corporate Lending	153,908	11,487	2,845	168,240	(1,430)	(384)	(282)	(2,096)	0.9	3.3	9.9	1.2
- Portefeuille Dutch Mortgage	2,094,445	10,107	301	2,104,853	(136)	(145)	(4)	(285)	-	1.4	1.3	-
- Portefeuille Belgian Mortgage	250,631	4,105	554	255,290	(249)	(46)	(58)	(353)	0.1	1.1	10.5	0.1
- IFRS-basisaanpassing: Portefeuille Mortgage	(183,180)	-	-	(183,180)	-	-	-	-	-	-	-	-
Beleggingen												
- Effectenportefeuille	422,948	-	-	422,948	(32)	-	-	(32)	-	-	-	-
- Securitatieportefeuille	445,977	-	-	445,977	(45)	-	-	(45)	-	-	-	-
Overlopende activa	16,499	114	31	16,644	(17)	(3)	(2)	(22)	0.1	2.6	6.5	0.1
Leningen aan verbonden partijen opgenomen in overige activa	6,870	-	-	6,870	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige vorderingen opgenomen in overige activa	161	-	-	161	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige activa opgenomen in overige activa	25,952	-	-	25,952	-	-	-	-	-	-	-	-
Buiten balans tegen nominale waarde:												
Verbintenissen tot kredietverstrekking en andere verbintenissen	153,139	253	-	153,392	(79)	(1)	-	(80)	0.1	0.4	-	0.1
	3,870,547	26,066	3,731	3,900,344	(1,989)	(579)	(346)	(2,914)	0.1	2.2	9.3	0.1

	Brutoboekwaarde/nominale waarde				Kredietverliesvoorziening				ECL-dekking %			
	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	%	%	%	%
Per 31 december 2022												
Op de balans tegen geamortiseerde kostprijs:												
Tegoeden bij centrale banken	107,484	-	-	107,484	(1)	-	-	(1)	-	-	-	-
Vorderingen op kredietinstellingen	313,151	-	-	313,151	-	-	-	-	-	-	-	-
Vorderingen op cliënten												
- Portefeuille International Corporate Lending	176,225	18,900	-	195,125	(2,180)	(766)	-	(2,946)	1.2	4.1	-	1.5
- Portefeuille Dutch Mortgage	1,810,834	6,846	506	1,818,186	(106)	(71)	(7)	(184)	-	1.0	1.4	-
- Portefeuille Belgian Mortgage	130,342	1,788	-	132,130	(114)	(16)	-	(130)	0.1	0.9	-	0.1
- IFRS-basisaanpassing: Portefeuille Mortgage	(271,273)	-	-	(271,273)	-	-	-	-	-	-	-	-
Beleggingen												
- Effectenportefeuille	389,537	-	-	389,537	(58)	-	-	(58)	-	-	-	-
- Securitatieportefeuille	415,078	-	-	415,078	(42)	-	-	(42)	-	-	-	-
Overlopende activa	9,629	136	-	9,765	(13)	(5)	-	(18)	0.1	3.7	-	0.2
Leningen aan verbonden partijen opgenomen in overige activa	30,765	-	-	30,765	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige vorderingen opgenomen in overige activa	128	-	-	128	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige activa opgenomen in overige activa	24,022	-	-	24,022	-	-	-	-	-	-	-	-
Buiten balans tegen nominale waarde:												
Verbintenissen tot kredietverstrekking en andere verbintenissen	234,681	1,767	-	236,448	(140)	(12)	-	(152)	0.1	0.7	-	0.1
	3,370,603	29,437	506	3,400,546	(2,654)	(870)	(7)	(3,531)	0.1	3.0	1.4	0.1

Een blootstelling is 'achterstallig' wanneer een hoofdsom-, rente- of provisiebedrag niet is betaald op de datum waarop het verschuldigd was. Achterstallige leningen die niet credit-impaired zijn, zijn vorderingen waarvoor contractuele rente- of hoofdsombetalingen verschuldigd zijn, maar die niet voldoen aan de criteria van de Bank voor 'credit-impaired' zoals uiteengezet in de benadering in drie stages voor verwachte kredietverliezen (ECL).

De Bank heeft geen blootstellingen die deel uitmaken van de portefeuilles International Corporate Lending, Securities Investment en Securitisation Investment die achterstallig, maar niet credit-impaired zijn. Achterstallige maar niet-gecorrigeerde kredietfaciliteiten zijn toe te rekenen aan de portefeuille Dutch Mortgage, die residentiële hypothecaire blootstellingen vertegenwoordigt aan in Nederland gedomicilieerde huishoudens en personen, en aan de portefeuille Belgian Mortgage, die residentiële hypothecaire blootstellingen vertegenwoordigt aan in België gedomicilieerde huishoudens en personen.

Tenzij in een eerdere stage geïdentificeerd, worden alle financiële activa geacht een aanzienlijke toename van het kredietrisico te hebben gekend wanneer ze meer dan 30 dagen achterstallig zijn. Per 31 december 2023 en 2022 werden geen blootstellingen binnen de portefeuilles Treasury Investment en Securitisation Investment als Stage 2 geclassificeerd. Geen van de Stage 2-blootstellingen binnen de portefeuille International Corporate Lending was op 31 december 2023 en 2022 achterstallig.

In dit opzicht geeft de volgende informatie alleen de veroudering van de financiële activa van stage 2 in de portefeuilles Dutch Mortgage en Belgian Mortgage weer. Er wordt onderscheid gemaakt tussen activa die zijn geclassificeerd als stage 2 wanneer ze niet achterstallig zijn of tot 30 dagen achterstallig en activa die zijn geclassificeerd als stage 2 wegens veroudering en die meer dan 30 dagen achterstallig (>30 DNV) zijn. Achterstallige financiële instrumenten zijn leningen waarvan de cliënt heeft nagelaten betalingen uit te voeren in overeenstemming met de contractuele voorwaarden van zijn faciliteit. Per 31 december 2023 werden de stage 1-blootstellingen met een brutoboekwaarde van € 3,1 miljoen (2022: € 0,7 miljoen) en € 28,9 miljoen (2022: € 23,1 miljoen) die binnen de portefeuilles Dutch Mortgage en Belgian Mortgage waren geclassificeerd, als achterstallig maar niet credit-impaired geclassificeerd.

	Brutoblootstelling			Kredietverliesvoorziening		
	Stage 2	Waarvan tot tot 30 DNV	Waarvan meer dan	Stage 2	Waarvan tot tot 30 DNV	Waarvan meer dan
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2023						
Portefeuille Dutch Mortgage						
- Vorderingen op cliënten	10,107	7,387	2,720	(145)	(48)	(97)
Portefeuille Belgian Mortgage						
- Vorderingen op cliënten	4,105	896	3,209	(46)	(11)	(35)
	14,212	8,283	5,929	(191)	(59)	(132)

	Brutoblootstelling			Kredietverliesvoorziening		
	Stage 2	Waarvan tot tot 30 DNV	Waarvan meer dan	Stage 2	Waarvan tot tot 30 DNV	Waarvan meer dan
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2022						
Portefeuille Dutch Mortgage						
- Vorderingen op cliënten	6,846	5,667	1,179	(71)	(1)	(70)
Portefeuille Belgian Mortgage						
- Vorderingen op cliënten	1,788	352	1,436	(16)	(8)	(8)
	8,634	6,019	2,615	(87)	(9)	(78)

Verdeling van financiële instrumenten waarop de bijzondere waardevermindervereisten in IFRS 9 worden toegepast, op basis van kredietkwaliteit en stageverdeling.

	Brutoboekwaarde/nominale waarde					Krediet verlies voor- ziening	Netto
	Regelmatig	Focus	Onder- toezicht	Twijfe- lachtig	Totaal		
Per 31 december 2023	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Op de balans tegen geamortiseerde kostprijs:							
Tegoeden bij centrale banken	176,655	-	-	-	176,655	(1)	176,654
Vorderingen op financiële instellingen	306,542	-	-	-	306,542	-	306,542
Vorderingen op cliënten							
- Portefeuille International Corporate Lending							
Stage 1	85,986	67,922	-	-	153,908	(1,430)	152,478
Stage 2	-	-	11,487	-	11,487	(384)	11,103
Stage 3	-	-	-	2,845	2,845	(282)	2,563
- Portefeuille Dutch Mortgage							
Stage 1	2,091,365	3,080	-	-	2,094,445	(136)	2,094,309
Stage 2	-	-	10,107	-	10,107	(145)	9,962
Stage 3	-	-	-	301	301	(4)	297
- Portefeuille Belgian Mortgage							
Stage 1	221,761	28,870	-	-	250,631	(249)	250,382
Stage 2	-	-	4,105	-	4,105	(46)	4,059
Stage 3	-	-	-	554	554	(58)	496
- IFRS basisaanpassing: Portefeuille Mortgage	(183,180)	-	-	-	(183,180)	-	(183,180)
Beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs							
- Effectenportefeuille							
Stage 1	422,948	-	-	-	422,948	(32)	422,916
- Securitatieportefeuille							
Stage 1	445,977	-	-	-	445,977	(45)	445,932
Overlopende activa							
Stage 1	15,514	985	-	-	16,499	(17)	16,482
Stage 2	-	-	114	-	114	(3)	111
Stage 3	-	-	-	31	31	(2)	29
Leningen aan verbonden partijen (opgenomen in overige activa)							
Stage 1	6,870	-	-	-	6,870	-	6,870
Overige vorderingen (opgenomen in overige activa)							
Stage 1	161	-	-	-	161	-	161
Overige activa (opgenomen in overige activa)							
Stage 1	25,952	-	-	-	25,952	-	25,952
Buiten balans tegen nominale waarde:							
Verbintenissen tot kredietverstrekking en andere verbintenissen							
Stage 1	145,132	8,007	-	-	153,139	(79)	153,060
Stage 2	-	-	253	-	253	(1)	252
	3,761,683	108,864	26,066	3,731	3,900,344	(2,914)	3,897,460

Brutoboekwaarde/nominale waarde

	Regelmatig	Focus	Onder toezicht	Twijfe- lachtig	Totaal	Krediet verlies voor- ziening	Netto
As at 31 December 2022	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Op de balans tegen geamortiseerde kostprijs:							
Tegoeden bij centrale banken	107,484	-	-	-	107,484	(1)	107,483
Vorderingen op financiële instellingen	313,151	-	-	-	313,151	-	313,151
Vorderingen op cliënten							
- Portefeuille International Corporate Lending							
Stage 1	118,967	57,258	-	-	176,225	(2,180)	174,045
Stage 2	-	-	18,900	-	18,900	(766)	18,134
- Portefeuille Dutch Mortgage							
Stage 1	1,810,024	810	-	-	1,810,834	(106)	1,810,728
Stage 2	-	-	6,846	-	6,846	(71)	6,775
Stage 3	-	-	-	506	506	(7)	499
- Portefeuille Belgian Mortgage							
Stage 1	107,286	23,056	-	-	130,342	(114)	130,228
Stage 2	-	-	1,788	-	1,788	(16)	1,772
- IFRS basisaanpassing: Portefeuille Mortgage	(271,273)	-	-	-	(271,273)	-	(271,273)
Beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs							
- Effectenportefeuille							
Stage 1	389,537	-	-	-	389,537	(58)	389,479
- Securitatieportefeuille							
Stage 1	415,078	-	-	-	415,078	(42)	415,036
Overlopende activa							
Stage 1	8,989	640	-	-	9,629	(13)	9,616
Stage 2	-	-	136	-	136	(5)	131
Leningen aan verbonden partijen (opgenomen in overige activa)							
Stage 1	30,765	-	-	-	30,765	-	30,765
Overige vorderingen (opgenomen in overige activa)							
Stage 1	128	-	-	-	128	-	128
Overige activa (opgenomen in overige activa)							
Stage 1	24,022	-	-	-	24,022	-	24,022
Buiten balans tegen nominale waarde:							
Verbintenissen tot kredietverstrekking en andere verbintenissen							
Stage 1	225,529	9,152	-	-	234,681	(140)	234,541
Stage 2	-	-	1,767	-	1,767	(12)	1,755
	3,279,687	90,916	29,437	506	3,400,546	(3,531)	3,397,015

Aansluiting van wijzigingen in brutoboekwaarde/nominale waarde en kredietverliesvoorzieningen voor vorderingen op cliënten, met inbegrip van overlopende activa en andere kredietgerelateerde verplichtingen.

De volgende informatie verschaft een aansluiting per stage van de brutoboekwaarde/nominale waarde van de Bank en kredietverliesvoorzieningen voor vorderingen op cliënten voor de portefeuille International Corporate Lending, met inbegrip van kredietgerelateerde verplichtingen. Blootstellingen binnen de balans worden weergegeven tegen hun brutoboekwaarde, terwijl blootstellingen buiten de balans worden weergegeven tegen hun nominale waarden.

In de volgende tabellen vertegenwoordigen de posten 'Nieuwe activiteiten' en 'Aflossingen en verkopen' mutaties binnen de portefeuille International Corporate Lending van de Bank met betrekking tot brutoboekwaarden/nominale waarden en bijbehorende kredietverliesvoorzieningen. 'Nieuwe activiteiten' staat voor nieuwe kredieten die zijn goedgekeurd tijdens het boekjaar. Ondertussen weerspiegelt 'Aflossingen en verkopen' de aflossingen en verkopen van leningen die tijdens het boekjaar plaatsvonden, die echter betrekking hebben op leningen die alleen op de balans van de Bank zouden hebben bestaan aan het einde van de voorgaande financiële verslagperiode. Bijgevolg worden terugbetalingen en verkopen met betrekking tot kredieten die tijdens de financiële verslagperiode zijn goedgekeurd, gesaldeerd met nieuwe kredieten die onder 'Nieuwe activiteiten' vallen.

De post 'Overdrachten van financiële instrumenten' geeft de impact weer van de stageoverdrachten op de brutoboekwaarde/nominale waarde en de daarmee samenhangende kredietverliesvoorzieningen bepaald per het einde van de financiële verslagperiode. De post 'Nettoherwaardering van ECL als gevolg van stageoverdrachten en wijzigingen in risicoparameters, waaronder klimaatrisico' staat voor de toename of daling in kredietverliesvoorzieningen als gevolg van de gewijzigde waarderingsbasis van 12 maanden tot volledige levensduur met betrekking tot stageoverdrachten. Deze omvat ook de effecten van veranderingen in andere verwachte waarderingsfactoren voor kredietverliezen en modelparameters zoals, maar niet beperkt tot, veranderingen in de looptijd van activa, wijzigingen in onderliggende kredietratings, veranderingen in de waardering van het verlies bij wanbetaling en veranderingen in meerdere economische scenario's. Tot slot omvat deze post ook de stijging van ECL met betrekking tot de afgeschreven activa tijdens de periode gewaardeerd als de mutatie tussen 1 januari en de afschrijvingsdatum.

De daling van de kredietverliesvoorzieningen in het boekjaar dat eindigde op 31 december 2023 werd voornamelijk gedreven door de algemene verbetering van de financiële toestand van kredietnemers binnen de portefeuille, wat leidde tot aanzienlijke terugbetalingen en op zijn beurt een daling van ECL's van € 0,9 miljoen.

De stijging van de kredietverliesvoorzieningen in het boekjaar dat eindigde op 31 december 2022 werd voornamelijk te wijten aan de toegenomen onzekerheid in de bredere economie, die een negatieve invloed had op de compensatie tussen acquisities en terugbetalingen, en op zijn beurt een stijging van ECL's van € 0,5 miljoen.

Volgens onderstaande tabel werden tijdens het jaar nettoblootstellingen van € 2,9 miljoen overgedragen van Stage 1 naar Stage 2 of 3 (2022: nul), waarbij de netto-overdrachten naar Stage 3 € 2,9 miljoen bedroegen (2022: nul). De nettoherwaardering van ECL's weerspiegelt de toename van PD's en LGD's gedreven door economische aanpassingen op het juiste moment en pessimistischere toekomstgerichte macro-economische scenario's die in de modellering van ECL's worden voorspeld. Zoals uitvoeriger beschreven in Toelichting 2.2.7 – 'Huidige omstandigheden en toekomstgerichte informatie opgenomen in het ECL-model' was de Bank van oordeel dat toekomstgerichte macro-economische scenario's nu op passende wijze de bredere economische onzekerheid weerspiegelden en deze toename in de PD's en LGD's weerspiegelt.

Onderstaande tabel geeft een aansluiting van de mutaties in brutoboekwaarden/nominale waarden en kredietverliesvoorzieningen, per stage, voor de portefeuille International Corporate Lending.

	Niet credit-impaired				Credit-impaired		Totaal	
	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening
	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening		
Jaar eindigend op 31 december 2023	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Portefeuille International Corporate Lending								
Aan het begin van het jaar	190,569	(2,295)	20,741	(783)	-	-	211,310	(3,078)
Aflossingen en verkopen	(23,973)	143	(9,000)	67	(26)	1	(32,999)	211
Overdrachten van financiële instrumenten								
- Overdrachten naar Stage 3	(2,895)	38	-	-	2,895	(38)	-	-
Nettoherwaardering van ECL voortvloeiend uit stageoverdrachten en veranderingen in risicoparameters, waaronder klimaatrisico	-	607	-	326	-	(247)	-	686
Aan het einde van het jaar	163,701	(1,507)	11,741	(390)	2,869	(284)	178,311	(2,181)
Vrijgekomen ECL over de periode								897
Wijziging in verwachte kredietverliezen en andere waardeverminderingen voor credit impairment voor het jaar								897

	Per 31 december 2023		Jaar afgesloten 31 december 2023
	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening	ECL vrijgave/(kosten)
	€000	€000	€000
Volgens voorgaande tabel	178,311	(2,181)	897
Saldi bij centrale banken	176,655	(1)	-
Vorderingen op financiële instellingen	306,542	-	-
Vorderingen op cliënten			
- Portefeuille Dutch Mortgage: opgenomen blootstellingen	2,104,853	(285)	(101)
- Portefeuille Dutch Mortgage: niet opgenomen verplichtingen	94,503	(3)	1
- Portefeuille Belgian Mortgage: opgenomen blootstellingen	255,290	(353)	(223)
- Portefeuille Belgian Mortgage: niet opgenomen verplichtingen	28,722	(15)	19
Beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs			
- Effectenportefeuille	422,948	(32)	26
- Securitatieportefeuille	445,977	(45)	(3)
Overige overlopende activa (excl. portefeuille International Corporate Lending)	14,740	-	-
Overzicht van financiële instrumenten waarop de bijzondere waardeverminderevereisten in IFRS 9 worden toegepast via de winst-en-verliesrekening	4,028,541	(2,915)	616
Totale kredietverliesvoorziening/totale winst-en-verliesrekening ECL-kosten voor het jaar		(2,915)	616

De onderstaande tabel geeft een overeenstemming van de mutaties in brutoboekwaarden/nominale waarden en kredietverliesvoorzieningen, per stage, voor de portefeuille International Corporate Lending voor het boekjaar dat op 31 december 2022 eindigde:

	Niet credit-impaired				Credit-impaired		Totaal	
	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening
	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening		
Jaar eindigend op 31 december 2022	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Portefeuille International Corporate Lending								
Aan het begin van het jaar	194,637	(945)	41,906	(1,447)	1,811	(235)	238,354	(2,627)
Nieuwe activiteiten	78,164	(1,095)	-	-	-	-	78,164	(1,095)
Aflossingen en verkopen	(92,458)	537	(12,750)	272	-	-	(105,208)	809
Overdrachten van financiële instrumenten								
- Overdrachten van Stage 2 naar Stage 1	10,226	(355)	(10,226)	355	-	-	-	-
- Overdrachten naar Stage 3	-	-	1,811	(235)	(1,811)	235	-	-
Nettoherwaardering van ECL voort- vloeiend uit stageoverdrachten en veranderingen in risicoparameters, waaronder klimaatrisico		(437)				-	-	(165)
Aan het einde van het jaar	190,569	(2,295)	20,741	(783)	-	-	211,310	(3,078)
ECL-kosten over de periode								(451)
Overig								(2)
Wijziging in verwachte kredietver- liezen en andere waardevermind- eringen voor credit impairment voor het jaar								(453)

	Per 31 december 2022		Jaar afgesloten 31 december 2022
	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening	ECL vrijgave/(kosten)
	€000	€000	€000
Volgens voorgaande tabel	211,310	(3,078)	(453)
Saldi bij centrale banken	107,484	(1)	-
Vorderingen op financiële instellingen	313,151	-	-
Vorderingen op cliënten			
- Portefeuille Dutch Mortgage: opgenomen blootstellingen	1,546,913	(184)	(35)
- Portefeuille Dutch Mortgage: niet opgenomen verplichtingen	92,420	(4)	(2)
- Portefeuille Belgian Mortgage: opgenomen blootstellingen	132,130	(130)	(130)
- Portefeuille Belgian Mortgage: niet opgenomen verplichtingen	63,808	(34)	(34)
Beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs			
- Effectenportefeuille	389,537	(58)	(44)
- Securitatieportefeuille	415,078	(42)	(7)
Overige overlopende activa (excl. portefeuille International Corporate Lending)	9,765	(1)	-
Overzicht van financiële instrumenten waarop de bijzondere waardevermind- eringsvereisten in IFRS 9 worden toegepast via de winst-en-verliesrekening	3,281,596	(3,532)	(705)
Totale kredietverliesvoorziening/totale winst-en-verliesrekening ECL- kosten voor het jaar		(3,532)	(705)

Kredietverliesvoorzieningen toerekenbaar aan vorderingen op cliënten

De volgende tabel toont de kredietverliesvoorzieningen voor vorderingen op cliënten die op 31 december 2023 en 2022 op de balans van de Bank zijn opgenomen, met uitzondering van kredietverliesvoorzieningen op opgelopen rentelasten en andere kredietgerelateerde verplichtingen, geanalyseerd per stage.

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2023				
Portefeuille International Corporate Lending	1,430	384	282	2,096
Portefeuille Dutch Mortgage	136	145	4	285
Portefeuille Belgian Mortgage	249	46	58	353
	1,815	575	344	2,734
Per 31 december 2022				
Portefeuille International Corporate Lending	2,180	766	-	2,946
Portefeuille Dutch Mortgage	106	71	7	184
Portefeuille Belgian Mortgage	114	16	-	130
	2,400	853	7	3,260

De mutatie van de kredietverliesvoorzieningen en de ECL-kosten/vrijgave voor het boekjaar eindigend op 31 december 2023 en 2022 worden uitvoerig geanalyseerd in de tabellen in de vorige paragraaf.

Tijdens het boekjaar dat eindigde op 31 december 2023 werden rentebaten ten bedrage van € 0,2 miljoen (2022: € 0,1 miljoen) van de Bank opgenomen in winst-en-verliesrekening op credit-impaired leningen.

2.2.4 Vorderingen op cliënten met heronderhandelde voorwaarden en het forbearance-beleid van de Bank

De contractuele voorwaarden van een lening kunnen om verschillende redenen worden gewijzigd, waaronder veranderende marktomstandigheden, klantenbinding en andere factoren die geen verband houden met een actuele of potentiële verslechtering van de kredietwaardigheid van de cliënt. Een bestaande lening waarvan de voorwaarden zijn gewijzigd, zou in bepaalde omstandigheden niet langer in de balans worden opgenomen en de heronderhandelde lening zou worden opgenomen als een nieuwe lening tegen reële waarde.

Respijtmaatregelen zijn altijd bedoeld om de blootstelling aan een situatie van duurzame terugbetalingscapaciteit terug te brengen. Respijtmaatregelen bestaan uit concessies ten aanzien van een debiteur die moeilijkheden ondervindt of dreigt te ondervinden bij het nakomen van zijn financiële verplichtingen (financiële moeilijkheden).

De Bank heronderhandelt leningen aan cliënten in financiële moeilijkheden (forbearance-activiteiten' genoemd) om de inningsmogelijkheden te maximaliseren en het wanbetalingsrisico zoveel mogelijk te beperken. In het kader van het forbearance-beleid van de Bank wordt het respijt van leningen selectief toegekend indien de debiteur momenteel zijn schuld niet nakomt of indien er een hoog wanbetalingsrisico bestaat, er aanwijzingen zijn dat de debiteur alle redelijke inspanningen heeft geleverd om onder de oorspronkelijke contractuele voorwaarden te betalen en de debiteur naar verwachting in staat zal zijn om aan de herziene voorwaarden te voldoen.

Een concessie wordt gedefinieerd in het definitieve ontwerp van technische uitvoeringsnormen van de Europese Bankautoriteit (European Banking Authority, EBA) (2014) en verder uiteengezet in de definitieve richtsnoeren van de EBA inzake het beheer van niet-renderende en forborne-vorderingen (2018), die betrekking hebben op een van de volgende acties:

- een wijziging van de eerdere voorwaarden van een contract waaraan de debiteur wegens zijn financiële moeilijkheden niet kon voldoen ("troubled debt") om voldoende schuldafhandelingscapaciteit mogelijk te maken, die niet zou zijn verleend indien de debiteur niet in financiële moeilijkheden verkeerde; of
- een volledige of gedeeltelijke herfinanciering van een "troubled debt"-contract, die niet zou zijn verleend indien de debiteur niet in financiële moeilijkheden verkeerde.

De herziene voorwaarden die gewoonlijk door de Bank worden toegepast, zijn onder meer het verlengen van de looptijd, het wijzigen van de voorwaarden van leningconvenanten en gedeeltelijke afschrijvingen indien er redelijke financiële bewijzen zijn om aan te tonen dat de kredietnemer de lening niet volledig kan terugbetalen. Het Management Credit Committee controleert regelmatig de verslagen over respijtactiviteiten.

Voor deze jaarrekening worden onder 'leningen met heronderhandelde voorwaarden' leningen verstaan die werden geherstructureerd als gevolg van een verslechtering van de financiële positie van de kredietnemer, waarvoor de Bank concessies heeft gedaan door akkoord te gaan met voorwaarden die gunstiger zijn voor de kredietnemer dan die de Bank aanvankelijk had verstrekt en die zij anders niet zou overwegen. Een lening wordt nog steeds weergegeven als onderdeel van leningen met heronderhandelde voorwaarden tot de vervaldatum, vervroegde terugbetaling of afschrijving, tenzij aan bepaalde bindende voorwaarden is voldaan.

Gewoonlijk classificeert de Bank een respijtblootstelling als renderend of als niet-renderend respijt als er aanwijzingen zijn dat de betaling onwaarschijnlijk is, zoals uiteengezet in de paragraaf Niet-renderende en wanbetalingsrisico's van het Kredietbeleid van de Bank.

Heronderhandelde leningen kunnen worden geclassificeerd als 'niet credit-impaired' wanneer de heronderhandeling het gevolg is van aanzienlijke bezorgdheid over het vermogen van een kredietnemer om aan zijn contractuele betalingsvoorwaarden te voldoen, maar de heronderhandelde voorwaarden zijn gebaseerd op de actuele markttarieven en de contractuele kasstromen zullen na de heronderhandeling naar verwachting volledig worden geïnd.

Niet credit-impaired heronderhandelde leningen omvatten ook leningen met een bijzondere waardevermindering die gedurende een bepaalde periode bevredigende prestaties hebben vertoond of waarvan op basis van alle beschikbare bewijzen werd beoordeeld dat er geen indicatoren meer zijn voor bijzondere waardevermindering.

Wanneer bij heronderhandeling de bestaande overeenkomst wordt opgezegd en een nieuwe overeenkomst tegen aanzienlijk andere voorwaarden wordt gesloten, of indien de voorwaarden van een bestaande overeenkomst zodanig worden gewijzigd dat de heronderhandelde lening een wezenlijk ander financieel instrument is, wordt, voor boekhoudkundige doeleinden, de lening uit de balans verwijderd en wordt een nieuwe lening opgenomen. Nieuw opgenomen leningen behouden echter de classificatie 'niet-renderende respijtleningen' voor reglementaire verslagleggingsdoeleinden.

Bij het bepalen of een geherstructureerde lening uit de balans moet worden verwijderd en een nieuwe lening moet worden opgenomen, houdt de Bank rekening met de mate waarin de wijzigingen aan de oorspronkelijke contractuele voorwaarden leiden tot de heronderhandelde lening, die als een geheel wordt beschouwd, zijnde een wezenlijk ander financieel instrument.

Zoals eerder uiteengezet, worden heronderhandelde leningen die op de heronderhandelingsdatum geclassificeerd zijn als credit-impaired/Stage 3-blootstellingen die geen substantiële wijziging hebben ondergaan niet uit de balans verwijderd en blijven vermeld als met credit-impaired/Stage 3-blootstellingen, totdat er voldoende bewijs van herstel is om een aanzienlijke vermindering van het risico op niet-betaling van toekomstige kasstromen over een periode van één jaar aan te tonen en er geen andere indicatoren van bijzondere waardevermindering zijn. Wanneer daarentegen substantiële wijzigingen zijn aangebracht in de voorwaarden van de heronderhandelde lening, wordt het oude financieel actief uit de balans verwijderd en wordt een nieuw financieel actief opgenomen, dat wordt geclassificeerd als een actief van Stage 1, tenzij het bij eerste opname credit-impaired was, in welk geval het wordt geclassificeerd als een POCI financieel actief.

Per 31 december 2023 en 2022 waren er binnen de portefeuille Dutch Buy to Let mortgage, de portefeuille Belgian Mortgage, Securities Investment en Securitisation Investment geen respijtblootstellingen, wat het feit weerspiegelt dat zowel de portefeuille Securitisation Investment als de portefeuille Securities Investment hoofdzakelijk bestaan uit blootstellingen van beleggingskwaliteit en dat de Nederlandse Buy-to-let hypotheekportefeuille een relatief nieuwe portefeuille is. In dit verband hebben de bedragen die in deze paragraaf worden vermeld betrekking op respijtactiviteiten binnen de portefeuilles International Corporate Lending en Dutch en Belgian Mortgage.

De volgende tabel toont de boekwaarde van de vorderingen van de Bank op cliënten die zijn geclassificeerd in de portefeuille International Corporate Lending en die de respijtactiviteit weerspiegelen, per stage en per achterstalligheidsstatus. Voor alle duidelijkheid worden blootstellingen die profiteren van een algemeen betalingsmoratorium dat voldoet aan Richtlijn nr. 18 en aan de voorwaarden die in de EBA-richtsnoeren zijn vastgelegd, geclassificeerd als niet-respijtblootstellingen in de onderstaande tabel.

Portefeuille International Corporate Lending			
	Niet-respijtblootstellingen	Respijtblootstellingen	Totaal
	€000	€000	€000
Per 31 december 2023			
Stage 1			
Niet achterstallig en niet credit-impaired	153,908	-	153,908
Stage 2			
Niet achterstallig en niet credit-impaired	1,596	9,891	11,487
Stage 3			
Verminderde kredietwaardigheid, na aftrek van kredietverliesvoorzieningen	2,563	-	2,563
Vorderingen op cliënten, na aftrek van Stage 3-kredietverliesvoorzieningen	158,067	9,891	167,958
Stage 1-kredietverliesvoorzieningen	1,430	-	1,430
Stage 2-kredietverliesvoorzieningen	10	374	384
Stage 3-kredietverliesvoorzieningen	282	-	282

Portefeuille International Corporate Lending			
	Niet-respijtblootstellingen	Respijtblootstellingen	Totaal
	€000	€000	€000
Per 31 december 2022			
Stage 1			
Niet achterstallig en niet credit-impaired	176,225	-	176,225
Stage 2			
Niet achterstallig en niet credit-impaired	-	18,900	18,900
Vorderingen op cliënten, na aftrek van Stage 3-kredietverliesvoorzieningen	176,225	18,900	195,215
Stage 1-kredietverliesvoorzieningen	2,180	-	2,180
Stage 2-kredietverliesvoorzieningen	-	766	766

De volgende tabel geeft de boekwaarde weer van de vorderingen van de Bank op cliënten die zijn geclassificeerd in de portefeuilles Dutch mortgage en Belgian Mortgage en die de respijtactiviteit weerspiegelen, per stage en per achterstalligheidsstatus.

	Portefeuille Dutch Mortgage		Portefeuille Belgian Mortgage		Totaal
	Niet-respijtblootstellingen	Respijtblootstellingen	Niet-respijtblootstellingen	Respijtblootstellingen	
	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2023					
Stage 1					
Niet achterstallig en niet credit-impaired	2,091,365	-	221,761	-	2,313,126
Niet achterstallig en niet credit-impaired:					
- tot 30 dagen	3,080	-	28,870	-	31,950
Stage 2					
Niet achterstallig en niet credit-impaired	231	4,619	-	896	5,746
Niet achterstallig en niet credit-impaired:					
- met meer dan 30 dagen en tot 90 dagen	4,030	1,227	3,209	-	8,466
Stage 3					
Credit-impaired, na aftrek van kredietverliesvoorzieningen	297	-	330	166	793
Vorderingen op cliënten, na aftrek van Stage 3-kredietverliesvoorzieningen	2,099,003	5,846	254,170	1,062	2,360,081
Stage 1-kredietverliesvoorzieningen	136	-	249	-	385
Stage 2-kredietverliesvoorzieningen	106	39	35	11	191
Stage 3-kredietverliesvoorzieningen	4	-	39	19	62

	Portefeuille Dutch Mortgage		Portefeuille Belgian Mortgage		Totaal
	Niet-respijtblootstellingen	Respijtblootstellingen	Niet-respijtblootstellingen	Respijtblootstellingen	
	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2022					
Stage 1					
Niet achterstallig en niet credit-impaired	1,142,563	-	107,286	-	1,249,849
Niet achterstallig en niet credit-impaired:					
- tot 30 dagen	668,271	-	23,056	-	691,327
Stage 2					
Niet achterstallig en niet credit-impaired	1,790	3,877	-	352	6,019
Niet achterstallig en niet credit-impaired:					
- met meer dan 30 dagen en tot 90 dagen	1,179	-	1,436	-	2,615
Stage 3					
Verminderde kredietwaardigheid, na aftrek van kredietverliesvoorzieningen	-	499	-	-	499
Vorderingen op cliënten, na aftrek van Stage 3-kredietverliesvoorzieningen	1,813,803	4,376	131,778	352	1,950,309
Stage 1-kredietverliesvoorzieningen	106	-	114	-	220
Stage 2-kredietverliesvoorzieningen	63	8	8	8	87
Stage 3-kredietverliesvoorzieningen	-	7	-	-	7

Per 31 december 2023 waren de totale brutorespijtorderungen op cliënten als percentage van de totale brutovorderingen op en voorschotten aan cliënten van de Bank gelijk aan 0,7% (2022: 1,3%).

De rentebaten opgenomen die de Bank tijdens het boekjaar dat is afgesloten op 31 december 2023 met betrekking tot respijtblootstellingen heeft opgenomen, bedroegen € 1,2 miljoen (2022: € 1,3 miljoen).

Hierna volgt een analyse van de mutatie in de brutoboekwaarde van respijtorderungen op cliënten, vóór de kredietverliesvoorzieningen:

	2023	2022
	€000	€000
Jaar eindigend op 31 december		
Aan het begin van het jaar	23,635	34,997
Leningen waarvoor respijtmaatregelen werden verlengd tijdens het jaar/de periode zonder verwijdering van de balans	1,873	352
Gekapitaliseerde rente	-	3,117
Geactiveerde vergoedingen	-	(18)
Terugbetalingen of verkopen	(9,817)	(13,857)
Leningen die gedurende het jaar niet langer de status 'respijt' hebben, zonder verwijdering uit de balans	(164)	-
Nieuw in de balans opgenomen leningen als gevolg van respijtmaatregelen	898	-
Amortisatie van premie of korting	33	16
Wisselkoersverschillen	360	(972)
Per einde boekjaar/financiële periode	16,818	23,635

Geactiveerde vergoedingen in bovenstaande tabel geven de bedragen weer die door de cliënten zijn betaald met betrekking tot de initiatie van de blootstelling. Deze bedragen worden opgenomen als deel van de brutoboekwaarde van de blootstelling in de vorm van uitgestelde baten en geamortiseerd over de looptijd van het instrument.

Per 31 december 2023 bedroegen de kredietverliesvoorzieningen met betrekking tot de respijtleningen van de Bank € 0,4 miljoen (2022: € 0,8 miljoen). Toevoegingen aan kredietverliesvoorzieningen voor respijtleningen tijdens het jaar dat eindigde op 31 december 2023 bedroegen € 0,4 miljoen (2022: nul). Terugnemingen van kredietverliesvoorzieningen voor respijtleningen tijdens het jaar dat eindigde op 31 december 2023 bedroegen € 0,8 miljoen (2022: € 0,8 miljoen).

De volgende tabellen tonen de brutoboekwaarde van de posities van de Bank in heronderhandelde vorderingen op cliënten geanalyseerd per sector en stage:

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2023				
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	-	9,891	-	9,891
Huishoudens en particulieren	-	6,742	185	6,927
	-	16,633	185	16,818

	Stage 1	Stage 2	Stage 3	Totaal
	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2022				
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	-	9,693	-	9,693
Financiële en verzekeringsactiviteiten	-	9,207	-	9,207
Huishoudens en particulieren	-	4,229	506	4,735
	-	23,129	506	23,635

De respijtleningen van de Bank, na aftrek van kredietverliesvoorzieningen, die per 31 december 2023 in de portefeuille International Corporate Lending zijn geïnclassificeerd, bestaan uit in Europa gevestigde bedrijfsblootstellingen ten bedrage van € 9,3 miljoen (2022: € 18,2 miljoen). Respijtmateregelen met betrekking tot blootstellingen geïnclassificeerd in de portefeuilles Dutch Mortgage en Belgian Mortgage zijn beperkt tot betalingsregelingen, waardoor cliënten de achterstallige bedragen, naast de periodieke maandelijkse aflossing, kunnen terugbetalen. Achterstallige bedragen worden aldus binnen een overeengekomen aantal maanden geregulariseerd. De respijtleningen die in de portefeuilles Dutch Mortgage en Belgian Mortgage zijn geïnclassificeerd, zijn in de bovenstaande tabellen ingedeeld als blootstelling aan huishoudens en individuen.

2.2.5 Afschrijvingen

Tijdens het boekjaar dat op 31 december 2023 en 2022 werd afgesloten zijn door de Bank geen financiële activa afgeschreven.

2.2.6 Zekerheden

De Bank houdt zekerheden aan op vorderingen op cliënten geïnclassificeerd onder de portefeuilles Dutch Mortgage en Belgian Mortgage in de vorm van hypothecaire rechten op onroerende goederen, en op geregistreerde rechten op roerende goederen en garanties. Aan de als zekerheden aangehouden activa wordt een reële waarde toegekend op het moment van kredietgoedkeuring. De toegekende waarde wordt regelmatig gemonitord om activa te identificeren die moeten worden geherwaardeerd.

Bij het verstrekken van hypotheekkredieten wordt een zekerheidsvergoeding verkregen en in aanmerking genomen bij het bepalen van de kredietrisicobereidheid en het risico-rendementsprofiel van alle kredietbeslissingen. In geval van wanbetaling kan de Bank de zekerheden als bron van terugbetaling aanwenden. Afhankelijk van de vorm ervan kan de zekerheid een aanzienlijk financieel effect hebben bij het beperken van de blootstelling aan kredietrisico's.

De als zekerheden ontvangen onroerende goederen met betrekking tot blootstellingen binnen de portefeuilles Dutch Mortgage en Belgian Mortgage bevinden zich respectievelijk voornamelijk in Nederland en België.

De volgende tabel toont de brutoboekwaarde (vóór kredietverliesvoorzieningen) van de vorderingen op cliënten die in de portefeuille Dutch Mortgage zijn geclassificeerd op basis van de zekerheidsgraad, uitgedrukt in de LTV-ratio. De in onderstaande tabel gewaardeerde zekerheden bestaan uit vaste eerste lasten op vastgoed.

	Niet-respijtblootstellingen		Respijtblootstellingen		Totaal	
	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2023						
Stage 1						
a) volledig gedekt door zekerheden						
- Tot 50% LTV	88,235	(2)	-	-	88,235	(2)
- 51% tot 75% LTV	396,035	(19)	-	-	396,035	(19)
- 76% tot 90% LTV	468,787	(31)	-	-	468,787	(31)
- 91% tot 100% LTV	1,141,388	(84)	-	-	1,141,388	(84)
	2,094,445	(136)	-	-	2,094,445	(136)
Stage 2						
a) volledig gedekt door zekerheden						
- Tot 50% LTV	-	-	43	-	43	-
- 51% tot 75% LTV	159	-	653	(21)	812	(21)
- 76% tot 90% LTV	589	(18)	506	(3)	1,095	(21)
b) gedeeltelijk gedekt door zekerheden						
- groter dan 100%	3,513	(88)	4,644	(15)	8,157	(103)
	4,261	(106)	5,846	(39)	10,107	(145)
Stage 3						
a) volledig gedekt door zekerheden						
- 76% tot 90% LTV	133	-	-	-	133	-
- 91% tot 100% LTV	168	(4)	-	-	168	(4)
	301	(4)	-	-	301	(4)
	2,099,007	(246)	5,846	(39)	2,104,853	(285)

	Niet-respijtblootstellingen		Respijtblootstellingen		Totaal	
	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2022						
Stage 1						
a) volledig gedekt door zekerheden						
- Tot 50% LTV	52,209	(5)	-	-	52,209	(5)
- 51% tot 75% LTV	318,488	(18)	-	-	318,488	(18)
- 76% tot 90% LTV	435,147	(24)	-	-	435,147	(24)
- 91% tot 100% LTV	890,228	(52)	-	-	890,228	(52)
b) gedeeltelijk gedekt door zekerheden						
- groter dan 100%	114,762	(7)	-	-	114,762	(7)
	1,810,834	(106)	-	-	1,810,834	(106)
Stage 2						
a) volledig gedekt door zekerheden						
- 51% tot 75% LTV	384	(6)	465	-	849	(6)
- 76% tot 90% LTV	159	-	129	-	288	-
- 91% tot 100% LTV	1,902	(48)	2,763	(7)	4,665	(55)
b) gedeeltelijk gedekt door zekerheden						
- groter dan 100%	524	(9)	520	(1)	1,044	(10)
	2,969	(63)	3,877	(8)	6,846	(71)
Stage 3						
a) volledig gedekt door zekerheden						
- 76% tot 90% LTV	-	-	506	(7)	506	(7)
	-	-	506	(7)	506	(7)
	1,813,803	(169)	4,383	(15)	1,818,186	(184)

De volgende tabel geeft de brutoboekwaarde weer (vóór kredietverliesvoorzieningen) van de vorderingen op cliënten die in de portefeuille Belgian Mortgage zijn geclassificeerd op basis van de zekerheidsgraad, uitgedrukt in de LTV-ratio. De in onderstaande tabel gewaardeerde zekerheden bestaan uit vaste eerste lasten op vastgoed.

	Niet-respijtblootstellingen		Respijtblootstellingen		Totaal	
	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2023						
Stage 1						
a) volledig gedekt door zekerheden						
- Tot 50% LTV	27,468	(20)	-	-	27,468	(20)
- 51% tot 75% LTV	73,272	(67)	-	-	73,272	(67)
- 76% tot 90% LTV	120,419	(130)	-	-	120,419	(130)
- 91% tot 100% LTV	29,472	(32)	-	-	29,472	(32)
	250,631	(249)	-	-	250,631	(249)
Stage 2						
a) volledig gedekt door zekerheden						
- Tot 50% LTV	473	(4)	-	-	473	(4)
- 51% tot 75% LTV	369	(3)	305	(3)	674	(6)
- 76% tot 90% LTV	1,623	(19)	591	(8)	2,214	(27)
- 91% tot 100% LTV	744	(9)	-	-	744	(9)
	3,209	(35)	896	(11)	4,105	(46)
Stage 3						
a) volledig gedekt door zekerheden						
- 76% tot 90% LTV	369	(39)	185	(19)	554	(58)
	369	(39)	185	(19)	554	(58)
	254,209	(323)	1,081	(30)	255,290	(353)

	Niet-respijtblootstellingen		Respijtblootstellingen		Totaal	
	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening	Brutto boek/ nominale waarde	Krediet verlies voorziening
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2022						
Stage 1						
a) volledig gedekt door zekerheden						
- Tot 50% LTV	10,855	(7)	-	-	10,855	(7)
- 51% tot 75% LTV	32,473	(26)	-	-	32,473	(26)
- 76% tot 90% LTV	72,850	(67)	-	-	72,850	(67)
- 91% tot 100% LTV	13,307	(13)	-	-	13,307	(13)
b) gedeeltelijk gedekt door zekerheden						
- groter dan 100%	857	(1)	-	-	857	(1)
	130,342	(114)	-	-	130,342	(114)
Stage 2						
a) volledig gedekt door zekerheden						
- Tot 50% LTV	152	(1)	-	-	152	(1)
- 76% tot 90% LTV	978	-	164	(3)	1,142	(3)
- 91% tot 100% LTV	-	(8)	188	(4)	188	(12)
b) gedeeltelijk gedekt door zekerheden						
- groter dan 100%	306	-	-	-	306	-
	1,436	(9)	352	(7)	1,788	(16)
	131,778	(123)	352	(7)	132,130	(130)

Per 31 december 2023 hield de Bank niet-achtergestelde leningen aan internationale kredietnemers aan, geclassificeerd onder de portefeuille International Corporate Lending, voor een bedrag van € 0,2 miljard (2022: € 0,2 miljard). Met betrekking tot dergelijke financiële activa heeft de Bank normaliter een recht op de onbezwaarde activa van de kredietnemer.

Alle blootstellingen van de Bank die per 31 december 2023 en 2022 in de portefeuille Securities Investment zijn ondergebracht, zijn ongedekt, met uitzondering van een subportefeuille van gedekte obligaties ten bedrage van € 320,6 miljoen (2022: € 285,0 miljoen), die worden gedekt door een afzonderlijke groep activa in de vorm van leningen. Evenzo worden alle blootstellingen die per 31 december 2023 en 2022 onder de portefeuille Securitisation Investment zijn geclassificeerd, ook gedekt door een afzonderlijke groep activa in de vorm van leningen.

2.2.7 Huidige omstandigheden en toekomstgerichte informatie opgenomen in het ECL-model

'Point-in-time', toekomstgerichte PD- en LGD-modellering

De door de Bank toegepaste modelmethodologie voor de waardering van kredietverliesvoorzieningen met betrekking tot stage 1- en stage 2-blootstellingen maakt gebruik van actuele en meervoudige scenario's van toekomstige prognoses van macro-economische gegevens na de verslagdatum om PD's op een bepaald tijdstip te bepalen en toekomstgerichte informatie op te nemen. De gebruikte statistische modellen worden ontwikkeld door een externe dienstverlener.

Zoals uitvoeriger toegelicht in Toelichting 1.5 van de jaarrekening, gebruiken de modellen voor de portefeuilles International Corporate Lending en Securities een ratingschaal naar TTC PD-matrices die zijn gekalibreerd op basis van een onderliggende gegevensset van marktobservaties om eerst een TTC PD en bijgevolg een impliciete rating voor elke kredietnemer te bepalen. De TTC PD/impliciete rating wordt bepaald door het financiële en niet-financiële profiel van kredietnemers te kalibreren met dat van waarneembare vergelijkbare marktspelers met een rating. De impliciete rating van een blootstelling wordt vervolgens omgezet in een onvoorwaardelijke PiT PD aan de hand van een methodologie die gebruikmaakt van de marktkapitalisatie/aandelenvolatiliteit en de hefboomwerking van vergelijkbare ondernemingen, met schokken voor de aandelenkoers van een onderneming die worden omgezet in overeenkomstige schokken aan de hand van de kredietrisicomaatstaf die kan worden toegeschreven aan de onderliggende blootstelling. Daarom zijn de prestaties van de aandelenmarkt een belangrijke variabele voor het opnemen van de actuele omstandigheden in de ECL-modelleringsmethodologie van de Bank, met name bij de conversie van TTC naar PiT PD's.

De modelleringsmethodologie van de Bank maakt vervolgens gebruik van macro-economische correlatiemodellen om de historische correlatie tussen de financiële prestaties van een kredietnemer en de macro-economische omstandigheden op land- of regioniveau te bepalen, waarbij de correlatiefactoren voornamelijk worden geraamd op basis van de omvang van de kredietnemer en de sector waarin de kredietnemer actief is. Meerdere macro-economische prognoses die door een externe dienstverlener zijn ontwikkeld, worden vervolgens toegepast op PiT PD's om kansgewogen toekomstgerichte voorwaardelijke PiT PD's te produceren in overeenstemming met de IFRS 9-vereisten. De voorwaardelijkheid van PD's op basis van meerdere macro-economische scenario's weerspiegelt de voorspelde kwartaalwijzigingen in macro-economische variabelen (zoals het bbp, de werkloosheid en huizenprijsindex) over de PD-termijnstructuur van de blootstelling. De modelleringsmethodologie van de Bank raamt daarom een point-in-time en toekomstgerichte maatstaf voor wanbetalingsrisico's. Dezelfde methodologie wordt ook gebruikt voor de raming van PiT LGD's.

Voor Nederlandse woninghypotheken worden PiT PD's en LGD's bepaald aan de hand van de lening- en kredietnemerkenmerken zoals loan-to-value (LTV) en loan-to-income (LTI) inputs, gekalibreerd gebaseerd op historische gegevens van proxy NHG-leningen van RMBS-transacties die zijn aangepast om rekening te houden met huidige en toekomstgerichte macro-economische variabelen en gegevens als werkloosheidspercentages, reële bbp-groei en woningprijsindexen.

Voor de Belgische hypotheken zijn de PiT PD's voornamelijk gebaseerd op de door de Nationale Bank van België gepubliceerde NPL-gegevens op het niveau van de Belgische hypotheeksector, aangepast om rekening te houden met toekomstgerichte macro-economische variabelen zoals de werkloosheidsgraad, de reële bbp-groei, de huizenprijsindex, vorderingen op de privésector en het beschikbare inkomen van de huishoudens.

Met betrekking tot wanbetalingen / Stage 3-blootstellingen die in de portefeuille International Corporate Lending zijn geclassificeerd, gebruikt de Bank een intern ontwikkelde methode voor gediscoteerde kasstromen om de netto contante waarde van voorspelde operationele kasstromen te ramen in meerdere toekomstgerichte scenario's die worden verdisconteerd met behulp van de specifieke gewogen gemiddelde vermogenskosten van de kredietnemer (weighted average cost of capital of WACC). In dit opzicht worden toekomstgerichte verwachtingen op basis van de impact van veranderende macro-economische omstandigheden op de kredietnemer weerspiegeld in meerdere scenario's van operationele kasstromen die door het management worden ontwikkeld, die worden verdisconteerd en naar

waarschijnlijkheid worden gewogen in overeenstemming met de vereisten van IFRS 9.

Het model dat wordt toegepast om kredietverliesvoorzieningen te waarderen met betrekking tot alle blootstellingen die zijn geclassificeerd in de geraamde PD's en LGD's van de portefeuilles Dutch Mortgage en Belgian Mortgage op basis van historische informatie die in Nederland voor soortgelijke activa is waargenomen, evenals meerdere toekomstgerichte macro-economische prognoses voor de Nederlandse economie die door de externe dienstverlener zijn ontwikkeld.

Per 31 december 2023 blijft een zekere mate van onzekerheid bestaan aangezien de economie naar verwachting zal blijven stagneren door hoge rentevoeten, een negatief sentiment, zwakke productieorders en een toename van de geopolitieke spanningen. In dit opzicht zijn het macro-economische modelleringsaspect binnen de raming van ECL's en de prognose van de economische omstandigheden nog steeds aan een inherent risiconiveau onderhevig en zeer subjectief.

Dit vereiste een hoog niveau van beoordeling en deskundig oordeel om ervoor te zorgen dat de macro-economische methodologie die door de Bank wordt gebruikt, verstrekt door een gerenommeerde derde partij, resulteert in plausibele scenario's die de eerder genoemde onzekerheden adequaat weerspiegelen. Deze methodologie werd ook vergeleken met door de toezichthouders uitgegeven scenario's, en de door de Bank gebruikte scenario's zijn conservatiever.

Daarom is nog steeds een oordeelkundig inzicht vereist bij het bepalen van macro-economische prognoses die de mogelijke toekomstige economische omstandigheden in verschillende scenario's en de impact ervan op PD's en LGD's weerspiegelen.

Prognoses van de toekomstige economische omstandigheden

De Bank past vijf macro-economische scenario's van een externe dienstverlener toe op de PD- en LGD-termijnstructuren voor de raming van kredietverliesvoorzieningen met betrekking tot Stage 1- en Stage 2-blootstellingen die zijn geclassificeerd binnen de portefeuille International Corporate Lending, alsook met betrekking tot alle blootstellingen die zijn geclassificeerd binnen de portefeuilles Dutch Mortgage, Belgian Mortgage, Securities Investment en Securitisation Investment. De macro-economische scenario's vertegenwoordigen de visie van de Bank op de reeks potentiële uitkomsten, en de toepassing van deze scenario's legt de niet-lineariteit van verwachte kredietverliezen in verschillende scenario's voor alle portefeuilles vast.

De Bank heeft drie macro-economische scenario's gekozen, waaronder een centraal scenario of een basisscenario, en twee 'alternatieve' scenario's om opwaartse en neerwaartse scenario's weer te geven. De scenario's worden opgesteld door de externe dienstverlener op basis van een beoogde ernst voor elk van de scenario's. Hoewel het basisscenario zich bewust is in het midden van mogelijke toekomstige economische resultaten bevindt, bevatten de alternatieve scenario's alternatieve economische omstandigheden die op basis van de aannames van de externe dienstverlener qua ernst even ver verwijderd zijn van het basisscenario. Na hun constructie krijgen de scenario's elk een waarschijnlijkheidsweging op basis van de door de externe dienstverlener bepaalde ernst en op basis van de mate waarin ze (gesimuleerde) mogelijke toekomstige economische ontwikkelingen benaderen. De scenario's worden op kwartaalbasis gegenereerd/ vernieuwd.

De macro-economische scenario's die in de modellering van de kredietverliesvoorzieningen van de Bank worden gebruikt, weerspiegelen mogelijke macro-economische paden, rekening houdend met een reeks mogelijke economische gevolgen die worden veroorzaakt door de geopolitieke spanningen met betrekking tot het conflicten tussen Rusland en Oekraïne en tussen Israël en Hamas, veronderstellingen over de energiemarkten, monetaire beleidsaannames aangezien de ECB naar verwachting de rente zal verlagen, en epidemiologische aannames met betrekking tot toekomstige golven van de pandemie. Bovendien wordt verwacht dat de economie vooral door de hoge rente en het negatieve sentiment zal blijven stagneren, waardoor de economische vooruitzichten in de huidige omgeving onderhevig blijven aan een hoge mate van onzekerheid.

Gezien de huidige geopolitieke spanningen, heeft de Bank een striktere monitoring van de macro-economische prognoses uitgevoerd die door de externe dienstverlener zijn ontwikkeld om de adequaatheid en redelijkheid van de ontwikkelde scenario's kritisch te bekijken. In dit opzicht werden de macro-economische scenario's op kwartaalbasis herzien, waarbij de richtsnoeren van de ECB aan belangrijke instellingen op 1 april 2020 (IFRS 9 in het kader van de coronapandemie (COVID-19)) volledig in overweging werden genomen.

De scenario's zijn gebenchmarkt en beoordeeld aan de hand van de macro-economische prognoses voor de eurozone die door de ECB zijn gepubliceerd, in overeenstemming met de richtsnoeren van de ECB, waarbij de meest recente publicatie die van december 2023 is. In dit opzicht worden de toekomstgerichte macro-economische scenario's van de Bank afgestemd op de macro-economische prognoses van de ECB voor de eurozone.

Per 31 december 2023 heeft het management ervoor gekozen drie scenario's te gebruiken die door de externe dienstverlener zijn ontwikkeld en aanbevolen en die geacht worden grotendeels in overeenstemming te zijn met de prognoses van de ECB-medewerkers van december 2023. Net als in het voorgaande jaar, heeft het management specifiek gekozen voor de Baseline-, Upside- en Downside 2-scenario's.

De scenario's die worden gebruikt voor het bepalen van de ECL per 31 december 2023 worden hieronder beschreven.

Basisscenario

- Conflict tussen Rusland en Oekraïne gaat door, maar breidt zich niet uit buiten Oekraïne
- Conflict tussen Israël en Hamas escaleert niet naar een breder regionaal conflict
- Wereldwijde olieprijs blijven enkele kwartalen rond het huidige niveau
- De aardgasprijs blijven dicht bij het huidige niveau en liggen slechts iets hoger dan vóór de pandemie
- Knelpunten in de toeleveringsketen blijven wegebben
- Infecties als gevolg van nieuwe varianten van COVID-19 leiden tot slechts minimale beperkingen op mobiliteit of vrijwillige social distancing en hebben bijgevolg weinig economische impact
- De ECB houdt de rente enkele kwartalen ongewijzigd op 4%. Het begint met renteverlagingen in de zomer van 2024 en zet zich relatief snel voort gezien de lage inflatietrend. Een neutraal rentepercentage wordt in 2025 bereikt

Opwaarts

- Conflict tussen Rusland en Oekraïne eindigt, waardoor de geopolitieke spanningen afnemen. Grondstoffenaanvoer uit de regio zoals olie, gas en voedsel stijgt
- Vaccinaties bestrijden met succes nieuwe varianten van het virus en maken eventuele mobiliteitsbeperkingen overbodig
- De aanbodzijde van de economie groeit sterk, aangejaagd door productiviteitswinsten, terwijl de zwakte in de economie aanzienlijker blijkt dan aanvankelijk gedacht. De wereldeconomie trekt sterk aan, wat de productie aantrekt. Productiviteitswinst en uitbreiding van het aanbod
- De wereldwijde energieprijzen zijn iets hoger dan in de basislijn, wat een sterkere vraag weerspiegelt die wordt geholpen door een robuust aanbod
- ECB voelt zich zelfverzekerder en normaliseert trager dan in het basisscenario. Het begint later dan bij de baseline met het verlagen van de rentepercentages en bereikt aanzienlijk later neutrale waarden dan bij de baseline

Neerwaarts 2

- Conflict tussen Rusland en Oekraïne nemen gestaag toe en de vrees groeit dat de NAVO in het conflict zal worden gesleept, wat leidt tot een nog scherpere daling van het vertrouwen
- De vrees dat de conflict tussen Israël en Hamas tot een groter regionaal conflict zal leiden, weegt op de financiële markten en het vertrouwen in het algemeen

- De spanningen tussen de VS en China blijven aanhouden en nemen toe, met belemmeringen voor de scheepvaart in de Straat van Taiwan
- Er is een gematigde pandemiegolf, social distancing neemt toe, evenals het economische effect, maar de impact is licht in vergelijking met de verstoring die we in 2020-2022 ondervonden
- Bedrijfsinvesteringen dalen, net als de vraag naar arbeidskrachten
- Na enige aarzeling begint de ECB de rente te verlagen, waardoor de depositorente onder neutraal maar boven nul komt
- Om de stress op de staatsobligaties- en interbancaire markten te beperken, hervat de ECB haar aankoop van staatsobligaties, geeft ze richtlijnen over haar toekomstige beleidsmaatregelen en gaat ze verder met de versoepeling van de criteria voor zekerheden die ze van banken aanvaardt

De jaar-op-jaar prognoses voor 2023 tot 2026 voor belangrijke macro-economische variabelen (MEV's) onder elk van de hierboven beschreven scenario's, samen met de MEV's voor de scenario's van ernstige opwaartse en ernstige neerwaartse factoren, worden hieronder vermeld.

In dit opzicht is de allocatiemethode voor wegingen van de Bank dat wegingen het deel van resultaten vertegenwoordigen dat het best kan worden benaderd door een scenario (niet de waarschijnlijkheid dat een specifiek scenario zich voordoet). De Bank heeft aan de hand van de midpointbenadering aan elk scenario waarschijnlijkheidswegingen toegekend, waardoor de waarschijnlijkheidsweging die aan elk scenario wordt toegekend afhankelijk zou zijn van de midpoints tussen de percentielen (die de ernst van het scenario vertegenwoordigen) die elk scenario op de verdelingscurve vertegenwoordigt. Het management koos voor deze midpoint-benadering omdat het een aanpak is die wordt aanbevolen door de externe dienstverlener en de gekozen scenario's en waarschijnlijkheidsweging worden geacht grotendeels in overeenstemming te zijn met de prognoses van de ECB-medewerkers van december 2023.

De geselecteerde scenario's, samen met de relatieve waarschijnlijkheidswegingen ten opzichte van de ernstverdeling die de externe dienstverlener voor elk scenario geeft, worden in onderstaande tabel vermeld:

Scenario's externe dienstverlener	Ernstig opwaarts	Opwaarts	Basisscenario	Neerwaarts 1	Neerwaarts 2	Ernstig neerwaarts
Ernst externe dienstverlener	96%	90%	50%	25%	10%	4%
Waarschijnlijkheidsweging		30%	40%		30%	

De volgende tabellen geven de jaar-op-jaar groeipercentages weer voor de belangrijkste macro-economische variabelen die door de externe dienstverlener zijn verstrekt in het kader van het basisscenario en de vijf alternatieve scenario's waarnaar hierboven wordt verwezen voor de waardering van ECL voor alle portefeuilles op 31 december 2023 en 2022.

Voor de portefeuilles International Corporate Lending en Securities worden de MEV's voor elk land bepaald, waarbij de voorspelde MEV-gegevens voor de landen waaraan de Bank het meest is blootgesteld, in de onderstaande tabellen worden weergegeven. MEV's uit de eurozone worden in sommige gevallen gebruikt in plaats van MEV's op landniveau, aangezien de eerste geacht worden een hogere correlatie te hebben met de landspecifieke portefeuilleactiva. De belangrijkste MEV's die worden gebruikt voor de raming van ECL voor blootstellingen die zijn geclassificeerd in de bedrijfs- en effectenportefeuilles omvatten reële bbp-groei, de prestaties van beursindexen en werkloosheidscijfers.

Wat de portefeuille Dutch Mortgage betreft, maakt de Bank van zowel regionale als nationale MEV's gebruik om inzicht te hebben in de bijzonderheden op regionaal niveau. De belangrijkste MEV's die worden gebruikt voor de ECL-raming met betrekking tot blootstellingen die binnen de portefeuille Dutch Mortgage zijn geclassificeerd, omvatten de huizenprijsindex, werkloosheidspercentages en de rente op 10-jaarsschatkistpapier, waarbij de nationale prognoses die worden gebruikt voor de ECL-berekening worden vermeld in de onderstaande tabel.

Voor de portefeuille Belgian Residential Mortgages zijn de belangrijkste MEV's die worden gebruikt voor de raming van ECL nationale niveaus van de huizenprijsindex, de werkloosheidsgraad, de reële bbp-groei en het beschikbare inkomen van de huishoudens.

Het ECL-model voor de waardering van kredietverliesvoorzieningen met betrekking tot blootstellingen geclassificeerd binnen de portefeuille Securitisation Investment maakt gebruik van EURIBOR en GBP LIBOR 3-maands- en 1-maands-rentes, alsook van dezelfde MEV's die worden gebruikt voor de portefeuille International Corporate Lending, aangezien de pool van onderliggende activa die de belegging van de Bank in gestructureerde CLO-tranches veiligstellen vergelijkbaar is met de blootstellingen geclassificeerd binnen de portefeuille International Corporate Lending.

Economische scenario's: Jaar-op-jaar prognoses (2023 – 2026) voor belangrijkste MEV's

		International Lending and Securities								Dutch Mortgages				Belgian Mortgages							
		VK				VS				Eurozone				Nederland				België			
Belangrijkste aanjagers	ECL Scenario	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026	2023	2024	2025	2026
		Ernstig opwaarts	0.6%	5.4%	2.0%	1.1%	2.6%	6.1%	2.6%	2.8%	0.3%	4.4%	1.9%	1.6%	-0.6%	4.9%	2.6%	1.3%	1.5%	4.2%	4.3%
	Opwaarts	0.6%	3.9%	1.2%	1.3%	2.6%	3.5%	2.3%	2.5%	0.3%	3.5%	1.5%	1.6%	-0.6%	3.6%	2.0%	1.3%	1.5%	3.2%	3.3%	1.9%
Reëel BBP - Groei %	Basisscenario	0.6%	0.4%	1.0%	1.3%	2.6%	1.3%	1.9%	2.4%	0.3%	1.2%	1.7%	1.8%	-0.6%	0.9%	2.0%	1.6%	1.5%	1.7%	1.9%	1.9%
	Neerwaarts 1	0.6%	-3.3%	2.5%	1.5%	2.6%	-0.7%	2.9%	2.7%	0.3%	-1.0%	2.6%	1.9%	-0.6%	-0.8%	2.2%	2.0%	1.5%	0.3%	2.5%	2.0%
	Neerwaarts 2	0.6%	-5.6%	1.3%	2.6%	2.6%	-2.3%	1.6%	3.3%	0.3%	-5.0%	2.2%	3.1%	-0.6%	-5.4%	2.3%	3.8%	1.5%	-4.7%	2.6%	3.2%
	Ernstig neerwaarts	0.6%	-7.1%	-0.2%	4.2%	2.6%	-4.1%	0.3%	3.4%	0.3%	-7.1%	0.2%	4.5%	-0.6%	-7.3%	0.3%	4.7%	1.5%	-7.1%	0.3%	4.7%
Werkloosheidscijfers - Gemiddeld %	Ernstig opwaarts	4.2%	3.8%	3.5%	3.5%	3.6%	2.8%	2.9%	3.1%	6.5%	6.3%	6.0%	6.1%	3.6%	3.6%	3.0%	3.4%	5.6%	6.8%	7.1%	7.0%
	Opwaarts	4.2%	4.1%	3.9%	3.9%	3.6%	3.1%	3.3%	3.4%	6.5%	6.5%	6.3%	6.4%	3.6%	3.6%	3.4%	3.7%	5.6%	6.8%	7.1%	7.0%
	Basisscenario	4.2%	4.5%	4.7%	4.7%	3.6%	4.0%	4.1%	4.0%	6.5%	6.7%	6.7%	6.7%	3.6%	3.9%	4.0%	4.1%	5.6%	6.9%	7.1%	7.0%
	Neerwaarts 1	4.2%	4.9%	5.0%	4.9%	3.6%	5.7%	5.3%	4.0%	6.5%	7.0%	7.3%	7.1%	3.6%	4.0%	4.6%	4.4%	5.6%	7.0%	7.2%	7.1%
	Neerwaarts 2	4.2%	5.6%	7.3%	7.5%	3.6%	6.7%	7.4%	6.1%	6.5%	7.7%	8.8%	8.3%	3.6%	4.4%	5.9%	5.5%	5.6%	7.2%	8.0%	8.0%
	Ernstig neerwaarts	4.2%	6.3%	8.5%	8.4%	3.6%	7.2%	8.7%	8.3%	6.5%	8.0%	9.8%	9.6%	3.6%	4.5%	6.6%	6.6%	5.6%	7.3%	8.5%	8.7%
Beursindex - Groei %	Ernstig opwaarts	3.0%	23.3%	-0.3%	2.4%	13.3%	18.1%	2.6%	4.9%	14.0%	20.7%	3.8%	4.5%	-	-	-	-	-	-	-	-
	Opwaarts	3.0%	18.7%	1.2%	2.0%	13.3%	12.9%	2.3%	4.1%	14.0%	16.5%	4.3%	4.6%	-	-	-	-	-	-	-	-
	Basisscenario	3.0%	7.8%	3.9%	4.8%	13.3%	6.5%	2.8%	5.3%	14.0%	6.1%	4.6%	6.2%	-	-	-	-	-	-	-	-
	Neerwaarts 1	3.0%	4.5%	2.5%	5.7%	13.3%	-19.1%	14.3%	14.3%	14.0%	-3.8%	6.9%	8.5%	-	-	-	-	-	-	-	-
	Neerwaarts 2	3.0%	-13.2%	12.9%	11.1%	13.3%	-33.8%	11.3%	22.4%	14.0%	-28.2%	26.6%	17.5%	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ernstig neerwaarts	3.0%	-27.5%	8.8%	17.4%	13.3%	-42.9%	4.8%	16.3%	14.0%	-41.5%	20.6%	33.1%	-	-	-	-	-	-	-	-
Tienjaars-rente - Gemiddeld %	Ernstig opwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.8%	2.7%	2.8%	3.1%	-	-	-	-
	Opwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.8%	2.6%	2.7%	2.8%	-	-	-	-
	Basisscenario	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.8%	2.6%	2.6%	2.6%	-	-	-	-
	Neerwaarts 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.8%	2.1%	2.2%	2.6%	-	-	-	-
	Neerwaarts 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.8%	1.7%	1.5%	1.7%	-	-	-	-
	Ernstig neerwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.8%	1.2%	0.9%	1.0%	-	-	-	-
Huizen-prijsindex %	Ernstig opwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-5.3%	2.4%	3.9%	3.6%	-1.6%	-0.5%	0.9%	2.2%
	Opwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-5.3%	1.3%	2.7%	3.6%	-1.6%	-0.9%	0.7%	2.3%
	Basisscenario	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-5.3%	-1.5%	2.8%	4.3%	-1.6%	-2.1%	1.0%	2.5%
	Neerwaarts 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-5.3%	-3.9%	2.3%	5.0%	-1.6%	-3.1%	1.0%	2.3%
	Neerwaarts 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-5.3%	-10.1%	-2.0%	8.6%	-1.6%	-6.3%	0.3%	3.6%
	Ernstig neerwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-5.3%	-11.6%	-7.9%	7.7%	-1.6%	-6.3%	-2.5%	3.2%
Beschikbare inkomen van de huishoudens - Groei %	Ernstig opwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.8%	2.5%	3.5%	2.3%
	Opwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.8%	2.0%	2.8%	2.1%
	Basisscenario	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.8%	1.4%	1.7%	1.8%
	Neerwaarts 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.8%	1.2%	1.6%	1.5%
	Neerwaarts 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.8%	0.6%	0.9%	1.0%
	Ernstig neerwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.8%	1.1%	0.3%	0.5%

Economische scenario's: Jaar-op-jaar prognoses (2022 – 2025) voor belangrijkste MEV's

		International Lending and Securities								Dutch Mortgages				Belgian Mortgages							
		VK				VS				Eurozone				Nederland				België			
Belangrijkste aanjagers	ECL Scenario	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
		Reëel BBP - Groei %	Ernstig opwaarts	0.3%	3.1%	1.8%	10%	0.4%	6.2%	3.2%	2.9%	1.2%	4.5%	2.7%	2.0%	2.1%	5.4%	2.7%	11%	0.9%	6.2%
Opwaarts	0.3%		1.9%	1.2%	11%	0.4%	3.5%	2.5%	2.3%	1.2%	3.5%	2.3%	2.0%	2.1%	4.1%	2.1%	12%	0.9%	4.8%	1.0%	12%
Basisscenario	0.3%		-0.8%	1.2%	14%	0.4%	10%	2.6%	2.8%	1.2%	1.2%	2.6%	2.2%	2.1%	1.4%	2.1%	14%	0.9%	2.1%	1.3%	13%
Neerwaarts 1	0.3%		-4.4%	2.7%	16%	0.4%	-1.3%	3.1%	3.4%	1.2%	-1.0%	3.4%	2.3%	2.1%	-0.3%	2.3%	18%	0.9%	0.7%	1.9%	14%
Neerwaarts 2	0.3%		-6.9%	1.3%	2.5%	0.4%	-2.3%	1.7%	3.8%	1.2%	-5.0%	3.2%	3.5%	2.1%	-5.0%	2.4%	3.6%	0.9%	-4.3%	2.0%	2.6%
Werkloos- heidscijfers - Gemiddeld %	Ernstig opwaarts	3.7%	3.5%	3.2%	3.3%	3.7%	3.1%	3.1%	3.0%	6.7%	6.7%	6.3%	6.4%	3.5%	3.2%	2.6%	3.0%	5.5%	4.7%	4.5%	5.3%
	Opwaarts	3.7%	3.8%	3.7%	3.7%	3.7%	3.5%	3.4%	3.4%	6.7%	6.8%	6.6%	6.6%	3.5%	3.3%	2.9%	3.3%	5.5%	4.7%	4.7%	5.5%
	Basisscenario	3.7%	4.2%	4.4%	4.5%	3.7%	4.0%	4.1%	3.8%	6.7%	7.1%	7.1%	7.0%	3.5%	3.5%	3.6%	3.7%	5.5%	5.0%	5.0%	5.5%
	Neerwaarts 1	3.7%	4.6%	4.8%	4.7%	3.7%	5.7%	5.4%	3.9%	6.7%	7.4%	7.8%	7.6%	3.5%	3.7%	4.1%	4.0%	5.5%	5.2%	5.5%	5.8%
	Neerwaarts 2	3.7%	5.3%	7.0%	7.3%	3.7%	6.8%	7.4%	5.9%	6.7%	8.3%	9.5%	8.9%	3.5%	4.0%	5.5%	5.1%	5.5%	5.8%	7.7%	8.5%
Beursindex - Groei %	Ernstig opwaarts	-1.3%	20.3%	-1.3%	4.1%	-17.6%	19.6%	0.1%	6.0%	-12.5%	20.0%	0.9%	3.7%	-	-	-	-	-	-	-	-
	Opwaarts	-1.3%	15.8%	0.2%	3.8%	-17.6%	14.3%	-0.2%	5.2%	-12.5%	15.9%	1.3%	3.7%	-	-	-	-	-	-	-	-
	Basisscenario	-1.3%	5.1%	2.9%	6.6%	-17.6%	7.9%	0.3%	6.5%	-12.5%	5.7%	1.5%	5.5%	-	-	-	-	-	-	-	-
	Neerwaarts 1	-1.3%	2.0%	1.5%	7.5%	-17.6%	-20.8%	12.0%	16.4%	-12.5%	-4.5%	3.7%	8.0%	-	-	-	-	-	-	-	-
	Neerwaarts 2	-1.3%	-15.3%	11.8%	13.0%	-17.6%	-34.7%	7.3%	24.2%	-12.5%	-29.0%	22.8%	16.6%	-	-	-	-	-	-	-	-
Tienjaars- rente - Gemiddeld %	Ernstig opwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.4%	2.5%	2.7%	2.8%	-	-	-	-
	Opwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.4%	2.5%	2.6%	2.6%	-	-	-	-
	Basisscenario	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.4%	2.4%	2.5%	2.3%	-	-	-	-
	Neerwaarts 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.4%	1.9%	2.1%	2.2%	-	-	-	-
	Neerwaarts 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.4%	1.6%	1.4%	1.3%	-	-	-	-
Huizen- prijnsindex %	Ernstig opwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1.7%	-1.3%	4.6%	2.8%	1.5%	2.1%	6.1%	4.1%
	Opwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1.7%	-4.0%	1.9%	2.1%	1.5%	0.6%	5.0%	3.7%
	Basisscenario	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1.7%	-5.7%	-0.7%	1.8%	1.5%	-1.0%	3.5%	3.6%
	Neerwaarts 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1.7%	-6.1%	-1.5%	1.6%	1.5%	-0.5%	3.1%	2.8%
	Neerwaarts 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1.7%	-9.4%	-6.7%	1.0%	1.5%	-4.7%	1.5%	2.2%
Beschikbare inkomen van de huishoud- ens - Groei %	Ernstig opwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.5%	6.3%	5.6%	1.5%
	Opwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.5%	4.8%	5.0%	1.7%
	Basisscenario	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.5%	3.0%	3.7%	2.2%
	Neerwaarts 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.5%	3.5%	3.7%	1.5%
	Neerwaarts 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.5%	2.5%	1.6%	0.9%
Ernstig neerwaarts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.5%	3.9%	-0.2%	-0.7%	

Modelaanpassingen en managementoverlays

Volgens de richtsnoeren van de ECB kunnen subjectieve modelinputs en post-core modelaanpassingen (overlays) worden gebruikt gezien het huidige niveau van onzekerheid. Deze moeten gericht consistent zijn met objectief en controleerbaar bewijsmateriaal, zoals waarneembare macro-economische variabelen en toekomstgerichte prognoses. Overlays moeten worden ondersteund door adequaat gedocumenteerde processen die zijn onderworpen aan een strikt controlebeleid.

Om ervoor te zorgen dat de Bank het kredietrisiconiveau in haar portefeuille International Corporate Lending adequaat inschat, werd een beoordeling uitgevoerd en introduceerde de Bank limieten voor impliciete interne ratings aan kredietnemers die een noodlijdende herstructurering hebben ondergaan en waar nodig ratingverlagingen hebben toegepast op blootstellingen die als 'Onder toezicht' zijn geclassificeerd door middel van kwalitatieve factoren die niet door de modellen zijn vastgelegd om de toename van het kredietrisico sinds de initiatie weer te geven.

Gezien de gevoeligheid van de modellen die de Bank gebruikt voor de aandelenwaarden van vergelijkbare ondernemingen bij het bepalen van PiT PD's, is de sterke daling van de aandelenkoersen in 2023 de belangrijkste variabele voor de verandering van PiT PD's binnen het ECL-model voor bedrijfsobligaties van de Bank.

Het management is ervan overtuigd dat de gemodelleerde macro-economische scenario's van de externe dienstverlener redelijke epidemiologische, economische en geopolitieke risicoaannames omvatten en dat de output van het model de huidige marktomstandigheden op gepaste wijze weerspiegelt.

ECL-gevoeligheidsanalyse met betrekking tot macro-economische scenario's

Niettegenstaande het aanzienlijke aantal aannames en verschillende aspecten die deel uitmaken van de methodologie van de Bank voor het modelleren van kredietverliesvoorzieningen met betrekking tot blootstellingen die zijn geclassificeerd in de portefeuilles van financiële instrumenten van de Bank, wordt de ECL-waardering geacht het meest gevoelig te zijn voor het inherente niveau van schattingsonzekerheid met betrekking tot de modellering van macro-economische prognoses.

De Bank presenteert hierbij de gevoeligheidsanalyse met betrekking tot kredietverliesvoorzieningen toegerekend aan Stage 1- en Stage 2-blootstellingen die zijn geclassificeerd binnen de portefeuille International Corporate Lending op 31 december 2023 en 2022, geraamd door de reeks kredietverliesvoorzieningen te bepalen die op elke datum zouden zijn gewaardeerd door een gewicht van 100% toe te kennen aan elk van de macro-economische scenario's ontwikkeld door de externe dienstverlener, zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Scenario-gevoeligheid	Ernstig opwaarts	Opwaarts	Basisscenario	Neerwaarts 1	Neerwaarts 2	Ernstig neerwaarts
2023						
Waarschijnlijkheidsweging 2023	-	30%	40%	-	30%	-
ECL per 31 december 2023	-	639,329	1,282,553	-	3,975,952	-
2022						
Waarschijnlijkheidsweging 2022	-	30%	40%	-	30%	-
ECL per 31 december 2022	-	1,257,165	2,162,056	-	6,121,588	-

Opgemerkt dient te worden dat het gewogen gemiddelde ECL niet kan worden aangesloten door onder elk scenario de relatieve waarschijnlijkheidswegingen toe te passen op de ECL-resultaten, aangezien bij het gebruik van een 100% weging de stagering over de scenario's heen kan veranderen, (bv. een blootstelling kan worden geclassificeerd als Stage 2 in een van de vijf individuele scenario's en als Stage 1 in de gewogen gemiddelde scenario's).

Het geraamde gewogen gemiddelde ECL onder elk scenario per 31 december 2023, weergegeven in bovenstaande tabel, niet rechtstreeks vergelijkbaar met het geraamde gewogen gemiddelde ECL onder elk scenario per 31 december 2022, aangezien de omvang van de portefeuille International Corporate Lending in vergelijking met het voorgaande financiële JAAR aanzienlijk is afgenomen.

Hoewel er terdege rekening mee wordt gehouden, is de impact van macro-economische scenario's op de waardering van kredietverliesvoorzieningen met betrekking tot credit-impaired / Stage 3-blootstellingen die in de portefeuille International Corporate Lending zijn geclassificeerd, minder uitgesproken dan andere voor de kredietnemer specifieke factoren die worden toegepast om operationele kasstromen in verschillende scenario's te voorspellen. De gevoeligheidsimpact werd dan ook niet als significant beschouwd.

De gevoeligheidsimpact van macro-economische scenario's op het ECL-resultaat gewaardeerd in verhouding tot blootstellingen geclassificeerd binnen de portefeuilles Dutch Mortgage en Belgian Mortgage, Securities Investment en Securitisation Investment wordt als niet-significant beschouwd, gezien het niveau van kredietverliesvoorzieningen geraamd op 31 december 2023 en 2022.

De Bank heeft ESG geïntegreerd in haar bestaande kredietrisicoprocessen door rekening te houden met klimaat- en milieurisicofactoren.

De Bank past voor klimaatgecorrigeerde scenario's toe die afkomstig zijn van een externe leverancier en gebruikt een statistisch model dat door de externe leverancier is ontwikkeld voor de raming van de klimaatgecorrigeerde kredietverliesvoorzieningen van haar blootstellingen die zijn geclassificeerd binnen de portefeuilles International Corporate Lending, Dutch Mortgages en Buy-to-Let.

De Bank past spanningen toe op het onderpand dat als zekerheid is verstrekt voor de schatting van de voor het klimaatgecorrigeerde kredietverliesvoorzieningen van haar blootstellingen die zijn geclassificeerd binnen de portefeuille Belgian Mortgage.

Per 31 december 2023 werd de stijging van de verwachte kredietverliezen die werden opgenomen met betrekking tot klimaatrisico niet als wezenlijk beschouwd om verdere toelichtingen op te nemen.

2.2.8 Concentratie van kredietrisicoblootstellingen

2.2.8.1 Concentratie van beleggingseffecten

Portefeuille Securities Investment

Per 31 december 2023 had de Bank geen blootstelling aan staatsobligaties uit de eurozone en de blootstelling van de Bank aan staatsobligaties uit de eurozone op 31 december 2022 bedroeg 7,7% van de totale beleggingseffecten in de portefeuille Securities Investment.

Voor deze blootstellingen zijn kredietverliesvoorzieningen opgenomen ten bedrage van € 2,4 duizend per 31 december 2022.

De Bank controleert de concentraties van beleggingseffecten op kredietrisico's per type blootstelling. Hieronder volgt een analyse van de concentraties van het kredietrisico op de verslagdatum voor het boekjaar afgesloten op 31 december 2023 en 2022.

	<u>Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs</u>	
	2023	2022
	€000	€000
Concentratie per type		
Per 31 december:		
Boekwaarde:		
Gedekte obligaties	320,103	285,286
Nationale en regionale overheid	102,813	74,064
Supranationaal en agentschappen	-	30,129
Totaal	422,916	389,479

Portefeuille Securitisation Investment

De portefeuille Securitisation Investment van de Bank omvat de CLO-transacties die worden beheerd door externe entiteiten, voor een bedrag van € 445,9 miljoen (2022: € 415,0 miljoen). De beleggingen van de Bank in CLO-transacties die worden beheerd door externe entiteiten omvatten posities in de tranche met de hoogste rang van 20 verschillende CLO's (2022: 18), die daarnaast allemaal worden gedekt door een pool van leningen met hefboomwerking.

Per 31 december 2023 bedroegen de kredietverliesvoorzieningen met betrekking tot risico's geassocieerd onder deze portefeuille en gewaardeerd tegen geamortiseerde kosten € 44,6 duizend (2022: € 41,5 duizend).

2.2.8.2 Concentratie van vorderingen op cliënten

In de volgende tabellen wordt een analyse gegeven van de concentratie van vorderingen op cliënten per sector en geografie.

Per 31 december 2023 bedroeg de blootstelling aan Britse tegenpartijen die onder de portefeuille International Corporate Lending vallen en in de onderstaande tabellen als 'Overige Europese landen' zijn gecategoriseerd € 41,0 miljoen (2022: € 53,9 miljoen).

Blootstellingen geassocieerd onder Nederlandse en Belgische hypotheekportefeuilles worden in de volgende tabellen gecategoriseerd als EU-blootstellingen, terwijl de Nederlandse en Belgische retailhypotheekportefeuilles geassocieerd is onder de sector 'huishoudens en particulieren'.

	Brutoboekwaarde				Kredietverliesvoorziening			
	EU	Overtig Europese landen	Noord- America	Totaal	EU	Overtig Europese landen	Noord- America	Totaal
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Stage 1								
Per 31 december 2023								
Administratieve en ondersteunende diensten	7,476	-	-	7,476	(169)	-	-	(169)
Bouw	7,924	-	-	7,924	(62)	-	-	(62)
Financiële en verzekeringsactiviteiten	43,838	23,351	14,785	81,974	(379)	(194)	(91)	(664)
Huishoudens en particulieren	2,345,076	-	-	2,345,076	(385)	-	-	(385)
Informatie en communicatie	10,001	-	-	10,001	(101)	-	-	(101)
Fabricage	9,967	-	-	9,967	(71)	-	-	(71)
Professionele, wetenschappelijke en technische activiteiten	9,989	2,878	-	12,867	(91)	(14)	-	(105)
Groothandel en retail; reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen	11,838	3,880	7,981	23,699	(104)	(30)	(124)	(258)
	2,446,109	30,109	22,766	2,498,984	(1,362)	(238)	(215)	(1,815)

Stage 2

Per 31 december 2023								
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	-	11,487	-	11,487	-	(384)	-	(384)
Huishoudens en particulieren	14,212	-	-	14,212	(191)	-	-	(191)
	14,212	11,487	-	25,699	(191)	(384)	-	(575)

Stage 3

Per 31 december 2023								
Financiële en verzekeringsactiviteiten	-	-	2,845	2,845	-	-	(282)	(282)
Huishoudens en particulieren	855	-	-	855	(62)	-	-	(62)
	855	-	2,845	3,700	(62)	-	(282)	(344)

	Nominale waarde				Kredietverliesvoorziening			
	EU	Overtig Europese landen	Noord- America	Totaal	EU	Overtig Europese landen	Noord- America	Totaal
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Verbintenissen tot kredietverstrekking en andere verbintenissen								
Per 31 december 2023								
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	-	160	-	160	-	(1)	-	(1)
Financiële en verzekeringsactiviteiten	22,000	-	8,007	30,007	-	-	(62)	(62)
Huishoudens en particulieren	123,225	-	-	123,225	(17)	-	-	(17)
	145,225	160	8,007	153,392	(17)	(1)	(62)	(80)

	Brutoboekwaarde				Kredietverliesvoorziening			
	EU	Overtig Europese landen	Noord- America	Totaal	EU	Overtig Europese landen	Noord- America	Totaal
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Stage 1								
Per 31 december 2022								
Administratieve en ondersteunende diensten	7,451	-	-	7,451	(121)	-	-	(121)
Bouw	7,894	-	-	7,894	(152)	-	-	(152)
Financiële en verzekeringsactiviteiten	57,122	23,684	16,994	97,800	(647)	(313)	(175)	(1,135)
Huishoudens en particulieren	1,941,176	-	-	1,941,176	(220)	-	-	(220)
Informatie en communicatie	10,001	-	-	10,001	(232)	-	-	(232)
Fabricage	9,958	-	-	9,958	(94)	-	-	(94)
Professionele, wetenschappelijke en technische activiteiten	9,988	13,269	-	23,257	(91)	(68)	-	(159)
Groothandel en retail; reparatie van motorvoertuigen en motorfietsen	11,888	-	7,976	19,864	(220)	-	(67)	(287)
	2,055,478	36,953	24,970	2,117,401	(1,777)	(381)	(242)	(2,400)

Stage 2**Per 31 december 2022**

Verschaffen van accommodatie en maaltijden	-	9,693	-	9,693	-	(700)	-	(700)
Financiële en verzekeringsactiviteiten	1,905	7,302	-	9,207	(19)	(47)	-	(66)
Huishoudens en particulieren	8,634	-	-	8,634	(87)	-	-	(87)
	10,539	16,995	-	27,534	(106)	(747)	-	(853)

Stage 3**Per 31 december 2022**

Huishoudens en particulieren	506	-	-	506	(7)	-	-	(7)
	506	-	-	506	(7)	-	-	(7)

	Nominale waarde				Kredietverliesvoorziening			
	EU	Overtig Europese landen	Noord- America	Totaal	EU	Overtig Europese landen	Noord- America	Totaal
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Verbintenissen tot kredietverstrekking en andere verbintenissen								
Per 31 december 2022								
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	-	1,721	-	1,721	-	(12)	-	(12)
Financiële en verzekeringsactiviteiten	63,347	-	9,152	72,499	(18)	-	(84)	(102)
Huishoudens en particulieren	162,228	-	-	162,228	(38)	-	-	(38)
	225,575	1,721	9,152	236,448	(56)	(12)	(84)	(152)

2.2.9 Saldering van financiële activa en financiële verplichtingen

De Bank komt in aanmerking om bepaalde financiële activa en financiële verplichtingen op nettobasis in de balans te presenteren in overeenstemming met het beleid van de Bank beschreven in Toelichting 1.6 'Saldering van financiële instrumenten'.

De volgende tabellen geven weer:

- de impact van de saldering van financiële activa en financiële verplichtingen op de geconsolideerde balans;
- de financiële impact van netting voor instrumenten die onderworpen zijn aan een afdwingbare "master-netting"-overeenkomst of een vergelijkbare overeenkomst; en
- de beschikbare ontvangen of verpande financiële zekerheid met betrekking tot de totale bedragen van activa en verplichtingen die niet zijn gecompenseerd.

De Bank gaat derivatentransacties aan in het kader van de 'master netting'-overeenkomsten van de International Swap and Derivatives Association (ISDA). In het algemeen worden in het kader van dergelijke overeenkomsten de bedragen die elke tegenpartij op een dag verschuldigd is met betrekking tot alle uitstaande transacties in dezelfde valuta tot een enkel nettobedrag samengevoegd dat door de ene partij aan de andere verschuldigd is. In bepaalde omstandigheden, zoals bij wanbetalingsgebeurtenissen, worden alle uitstaande transacties in het kader van de overeenkomst beëindigd en vereffend in een enkel nettobedrag per valuta.

De ISDA-overeenkomsten voldoen niet aan de criteria voor saldering van de positieve en negatieve waarden in de balans. Dit is toe te schrijven aan het feit dat de Bank en haar tegenpartijen momenteel geen wettelijk afdwingbaar recht hebben om dit op nettobasis af te wikkelen of het actief te realiseren en tegelijkertijd de verplichting af te wikkelen omdat het recht op saldering alleen afdwingbaar is bij toekomstige kredietgebeurtenissen.

De Bank verstrekt en ontvangt ook zekerheden in de vorm van contanten en verhandelbare effecten, voornamelijk voor verkoop- en terugkoopovereenkomsten en voor marge-doeleinden op OTC-derivatentransacties. Zekerheden worden doorgaans uitgevoerd volgens voorwaarden die gebruikelijk zijn voor dergelijke standaardcontracten en -transacties. De salderingsrechten met betrekking tot deze zekerheden zijn afhankelijk van het in gebreke blijven van de tegenpartij. De financiële instrumenten waarop dergelijke zekerheidsovereenkomsten van toepassing zijn, zijn opgenomen in de onderstaande tabel bij 'Financiële zekerheden verpand/(ontvangen)'.

Het nettobedrag van de financiële instrumenten die niet voldoen aan de in de balans opgenomen salderingscriteria, met inbegrip van verpande en ontvangen zekerheden, weergegeven in de volgende tabellen, is gelijk aan het bedrag dat in het overzicht van de financiële positie voor dat instrument is opgenomen.

Hieronder vindt u een tabel met financiële instrumenten die onderhevig zijn aan saldering, afdwingbare 'master netting'-overeenkomsten en vergelijkbare overeenkomsten.

	Gerelateerde bedragen niet gesaldeerd in het overzicht van financiële positie					
	Bruto bedragen van opgenomen financiële instrumenten	Bruto bedragen van opgenomen financiële instrumenten gesaldeerd in het overzicht van financiële positie	Netto bedragen van financiële instrumenten weergegeven in het overzicht van financiële positie	Bedragen onderworpen aan master netting regelingen	Financieel zekerheden in pand gegeven financiële zekerheden (incl. cash)	Netto-bedrag
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2023						
Financiële activa						
Afgeleide financiële instrumenten	207,438	-	207,438	648	-	208,086
Vorderingen op financiële instellingen	306,542	-	306,542	-	(25,296)	281,246
Beleggingen – Effectenportefeuille	422,916	-	422,916	-	(87,367)	335,549
Beleggingen – Securitatieportefeuille	445,932	-	445,932	-	(114,995)	330,937
	1,382,828	-	1,382,828	648	(227,658)	1,155,818
Financiële verplichtingen						
Afgeleide financiële instrumenten	(24,648)	-	(24,648)	(648)	25,296	-
Schulden bij kredietinstellingen	(278,184)	-	(278,184)	-	202,362	(75,822)
	(302,832)	-	(302,832)	(648)	227,658	(75,822)

	Gerelateerde bedragen niet gesaldeerd in het overzicht van financiële positie					
	Bruto bedragen van opgenomen financiële instrumenten	Bruto bedragen van opgenomen financiële instrumenten gesaldeerd in het overzicht van financiële positie	Netto bedragen van financiële instrumenten weergegeven in het overzicht van financiële positie	Bedragen onderworpen aan master netting regelingen	Financieel zekerheden in pand gegeven financiële zekerheden (incl. cash)	Netto-bedrag
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2022						
Financiële activa						
Afgeleide financiële instrumenten	355,337	-	355,337	(753)	-	354,584
Vorderingen op financiële instellingen	393,212	(80,061)	313,151	-	(4,553)	308,598
Beleggingen – Effectenportefeuille	389,479	-	390,298	-	(66,594)	323,704
Beleggingen – Securitatieportefeuille	415,036	-	415,036	-	(33,442)	381,594
	1,553,064	(80,061)	1,473,822	(753)	(104,589)	1,368,480
Financiële verplichtingen						
Afgeleide financiële instrumenten	(85,367)	80,061	(5,306)	753	4,553	-
Schulden bij kredietinstellingen	(265,410)	-	(265,410)	-	100,036	(165,374)
	(350,777)	80,061	(270,716)	753	104,589	(165,374)

Afgeleide financiële verplichtingen en leningen en voorschotten aan financiële instellingen worden gesaldeerd omdat er een nettingovereenkomst is met de tegenpartij om de verplichtingen te verrekenen met de ontvangen activa. Er bestaat een wettelijk recht om het verschuldigde bedrag te vereffenen of anderszins te elimineren door het bedrag van de vordering van dezelfde tegenpartij daarmee te verrekenen.

Per 31 december 2023 hebben de afgeleide financiële verplichtingen van de Bank die onderworpen zijn aan master-nettingovereenkomsten een reële waarde van € 0,6 miljoen (2022: € 0,8 miljoen). Binnen bovenstaande tabel zijn deze geplafonneerd op de reële waarde van de afgeleide activa van de Bank ten bedrage van € 0,6 miljoen (2022: € 0,8 miljoen).

2.3 Liquiditeitsrisico

2.3.1 Beheer van het liquiditeitsrisico

Overeenkomstig het liquiditeitsrisico beheerbeleid van de Bank is het beheer van de liquiditeitspositie van de Bank de verantwoordelijkheid van de Treasury en ALM-afdeling, onder toezicht van het Asset and Liability Committee (ALCO) en het Board Risk and Compliance Committee ("BRCC"). De Treasury- en ALM-functie zijn primair verantwoordelijk voor het beheer en de rapportering van de geraamde liquiditeitspositie van de Bank (het 'basisscenario').

Het Risicoteam van de Bank zorgt dat alle liquiditeitsrisico's worden geïdentificeerd, gewaardeerd, gecontroleerd en naar behoren gerapporteerd. Het Risicoteam heeft in het bijzonder de hoofdverantwoordelijkheid voor het monitoren van het liquiditeitsrisico, met inbegrip van het bepalen van potentiële ongunstige liquiditeitsscenario's (stressgevallen) die in aanmerking worden genomen voor het beoordelen van de blootstelling van de Bank aan deze scenario's en voor het beoordelen van de doeltreffendheid van de financieringsmaatregelen van het noodplan.

De liquiditeitsrisico's van de Bank hebben voornamelijk betrekking op haar bankactiviteiten en de Raad van bestuur van de Bank bepaalt de doelstellingen voor het liquiditeitsbeheer van de Bank, keurt ze goed en ziet toe op de implementatie. De analyse van het liquiditeitsrisico is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de functies Treasury en ALM en Risk van de Bank onder toezicht van het ALCO en het BRCC.

Management Asset and Liability Committee

De Bank heeft een Asset and Liability Committee ("ALCO") opgericht om te zorgen dat de Bank over passende en robuuste strategieën en beleidslijnen beschikt en deze doeltreffend toepast om de mix van activa en verplichtingen van de Bank te beheren en te optimaliseren en toezicht te houden op de kapitaal-, liquiditeits-, financierings-, rente- en valutarisicopositie ("FX") van de Bank. Het ALCO van de Groep deelt de strategieën van de Groep mee aan alle business lines en juridische entiteiten en voor alle risicotypes en -producten. Het ALCO van de Groep houdt toezicht en keurt, waar nodig, de beleidslijnen en doelstellingen van de Groep goed voor het beheer van activa en passiva, het beheer en de toewijzing van kapitaal en financiering, de positie en afdekkingsactiviteit inzake marktrisico's, liquiditeitsbewaking, het gebruik en de efficiëntie van kapitaal, de prijszetting van producten, de prijszetting van geldoverdrachten, de uitgifte- en handelsactiviteiten volgens de risicobereidheid die de Raad van bestuur van de Groep heeft vastgesteld. De bevoegdheid van de Groep-ALCO omvat MeDirect Bank (Malta) plc en MDB Group Limited. Het Belgische ALCO is bevoegd voor MeDirect Bank NV. Het ALCO van de Groep houdt toezicht en zorgt ervoor dat de beslissingen die in het ALCO van België worden genomen, zijn afgestemd op de belangen van de Groep. Het ALCO van de Groep is een subcomité van het EXCO van de Groep.

Board Risk and Compliance Committee

De Raad delegeert zijn toezichthoudende verantwoordelijkheden voor de risicofunctie aan het Board Risk and Compliance Committee ("BRCC"). Daarom is het BRCC het belangrijkste toezichthoudend forum voor op het liquiditeits- en financieringsrisico van de Bank. Daarnaast is het verantwoordelijk voor het aanbevelen aan de Raad van Bestuur van een gepaste liquiditeits- en financieringsrisicobereidheid en voor het goedkeuren van beleidslijnen en aanbevelingen

inzake liquiditeitsrisico's. Het BRCC moet er ook voor zorgen dat alle liquiditeitsrisicocontroles in overeenstemming zijn met de reglementaire vereisten en best practices en moet de Raad adviseren over de coördinatie en prioritering van liquiditeitsrisicobeheerkwesties in de hele Bank.

Het BRCC evalueert regelmatig rapporten over de liquiditeitspositie van de Bank, met inbegrip van de herziening van stresstestscenario's om de veerkracht van haar liquiditeitsbuffers te beoordelen ten opzichte van de minimale reglementaire vereisten die de liquiditeitsdekkingsratio (Liquidity Coverage Ratio' of LCR) en de netto stabiele financieringsratio (NSFR) omvatten. Het wordt onmiddellijk op de hoogte gebracht van nieuwe en opkomende liquiditeitsproblemen en zorgt dat het uitvoerend management gepaste herstelmaatregelen neemt om de problemen aan te pakken, met inbegrip van de levensvatbaarheid van noodfinancieringsopties.

Taken en verantwoordelijkheden

Het Treasury-team, onder leiding van de Chief Financial Officer, is primair verantwoordelijk voor het beheer en de rapportage van de geraamde liquiditeitspositie van de Bank (het "basisscenario"). Voor liquiditeitsdoelstellingen wordt de balans van de Bank, die zowel activa als passiva omvat, zowel intraday als dagelijks beheerd en omvat ze het toezicht op de naleving van de actuele liquiditeitscijfers. De afdeling is ook verantwoordelijk voor het voorspellen van het toekomstige kasstroomprofiel van de Bank en voor de analyse en het beheer van het depositoboek van de Bank. Dit wordt uitgevoerd onder leiding van het Head – ALM.

Het Risicoteam van de Bank is, onder leiding van de Chief Risk Officer (CRO), primair verantwoordelijk voor het opvolgen van de actuele liquiditeitsprestaties en het definiëren van mogelijke negatieve liquiditeitsscenario's die in overweging moeten worden genomen, en voor het rapporteren van de blootstelling aan deze scenario's (het "ongunstige scenario"). Onder leiding van de CRO is het zijn verantwoordelijkheid te zorgen dat alle belangrijke liquiditeitsrisico's correct worden geïdentificeerd en duidelijk worden opgenomen in het kader van risicobeheer en -rapportage van de Bank. Het is ook verantwoordelijk voor het opstellen van rapporten die de gevoeligheid van de Bank voor externe liquiditeitsgebeurtenissen aantonen en analyseren, met inbegrip van de definitie van ernstige maar plausibele gebeurtenissen die stressscenario's kunnen vormen.

Financieringsstrategie

Banken vervullen van oudsher een rol van liquiditeitstransformatie, waarbij ze zich financieren via verplichtingen die liquide zijn op korte tot middellange termijn, om te beleggen op langere termijn en in minder liquide activa. Deze discrepantie tussen liquide verplichtingen en minder liquide activa is een bijna universeel kenmerk van bankbalansen en leidt duidelijk tot een risico als de verplichtingen niet kunnen worden verlengd op de vervaldag (wat elke dag kan gebeuren in het geval van geld dat op rekening-courant of op spaarrekeningen wordt aangehouden).

De strategie van de Bank om dit risico te beperken, bestaat uit vier belangrijke componenten:

- Diversificatie van het aanbod van depositoproducten als primair financieringsinstrument door zich te richten op de retailmarkt om de granulariteit te maximaliseren;
- De blootstelling aan wholesale financiering beperken door termijn- in plaats van kortetermijnfinanciering vast te leggen tegen illiquide activa (voor zover dit überhaupt wordt gebruikt: illiquide activa worden voornamelijk gefinancierd met deposito's) en door ofwel haar financieringsbronnen in het algemeen te diversifiëren of ervoor te zorgen dat ze niet afhankelijk is van financiering die wordt bepaald door tegenpartijen in de markt;
- Het handhaven van een noodfinancieringsbron door te zorgen dat nagenoeg haar hele HQLA Securities Investment-portefeuille in aanmerking komt voor financiering bij de ECB of Eurex, alsook ervoor zorgen dat schuldinstrumenten met een AAA-rating in aanmerking komen voor gebruik als zekerheid voor meervoudige repolijnen, indien er geen alternatieve bronnen beschikbaar zijn; en
- Het aanhouden van een veel hoger dan gebruikelijk deel van de activa die na verloop van tijd kunnen worden geliquideerd of waarvoor financiering kan worden verkregen op de secundaire markt.

Het doel van de Bank is om een prudente financieringsstructuur te handhaven die afkomstig is uit verschillende financieringsbronnen op korte, middellange en lange termijn.

Mogelijke financieringsbronnen zijn onder meer:

- Deposito's van retail- en bedrijfscliënten;
- Uitgifte van obligaties, hetzij gedekt (bijvoorbeeld via CLO-structuren of de uitgifte van RMBS's, waarbij deze laatste een van de belangrijkste financieringsbronnen vormen voor de portefeuille Dutch Mortgage), senior ongedekt of achtergesteld;
- Uitgifte van kapitaalinstrumenten; en
- Financiering door de Centrale Bank (hoewel het de strategie van de Bank is om niet te vertrouwen op de Centrale Bank voor de financiering in het normale verloop van de gebeurtenissen, maar in plaats daarvan alleen als secundaire financieringsbron te worden gebruikt).

Om te zorgen dat de Bank over voldoende liquiditeit beschikt om haar verplichtingen op korte termijn na te komen, handhaaft het Treasury-team goede liquiditeitsbuffers en raamt het de verwachte liquiditeitspositie van de Bank voor elke dag in de daaropvolgende week, evenals het 'resterende' kassaldo dat rekening houdt met de verwachte instroom en uitstroom (bijvoorbeeld afwikkeling van activa-aankopen of -verkopen) na die periode.

De Bank leeft de liquiditeitsdekkingsratio (LCR) met betrekking tot de liquiditeit op korte termijn na en volgt de netto stabiele financieringsratio (NSFR) op om de liquiditeit op lange termijn te beoordelen:

- De liquiditeitsdekkingsratio ("LCR"): De ratio zorgt dat instellingen een stressperiode van 30 dagen kunnen doorstaan door voldoende onbezwaarde hoogwaardige liquide activa (HQLA) te hebben. HQLA bestaan uit cash of uit activa die tegen weinig of geen waardeverlies op de markten in cash kunnen worden omgezet. De LCR-maatstaf is bedoeld om de veerkracht op korte termijn van het liquiditeitsprofiel van de Bank te bevoorwaarden.

De onderstaande tabel geeft de LCR van de Bank weer per 31 december 2023 en 2022:

	2023	2022
	%	%
Werkelijke LCR	177	163

Tijdens het jaar dat eindigde op 31 december 2023 en 2022 lag de LCR zowel binnen het reglementaire minimum als binnen de risicobereidheid zoals door de Bank bepaald. Per 31 december 2023 en 2022 lag de LCR van de Bank te allen tijde aanzienlijk boven 100%.

De netto stabiele financieringsratio ("NSFR"): Deze ratio kijkt naar de relatie tussen langetermijnactiva en langetermijnfinanciering. De NSFR verplicht instellingen om voldoende stabiele financiering te behouden in verhouding tot de vereiste stabiele financiering en weerspiegelt het langetermijnfinancieringsprofiel van een bank (financiering met een looptijd van meer dan een jaar). Deze is ontworpen als aanvulling op de LCR en het NSFR-vereiste is 100%.

De onderstaande tabel geeft de NSFR van de Bank weer per 31 december 2023 en 2022:

	2023	2022
	%	%
Werkelijke NSFR	126	126

De NSFR van de Bank bleef gedurende het boekjaar dat eindigde op 31 december 2023 en 2022 te allen tijde boven de minimaal wettelijke vereiste van 100%.

2.3.2 Liquiditeitsrisicorapportage

De betrouwbare managementrapportage geeft de directie en de Raad tijdig en toekomstgericht informatie over de liquiditeitspositie van de Bank. De rapportage van risicomaatregelen gebeurt op regelmatige basis en vergelijkt de actuele liquiditeitsblootstellingen met de vastgestelde limieten om eventuele nieuwe druk op te sporen en inbreuken te beperken.

Het Risicoteam van de Bank voert regelmatig stresstests uit op haar liquiditeitsprofiel, evenals de beschikbaarheid van noodfinancieringsopties via zijn ILAAP- en maandelijks verslag over de maximale cumulatieve uitstroom (Maximum Cumulative Outflow of MCO). De MCO analyseert de waarschijnlijke risico's voor de liquiditeitspositie van de Bank en kwantificeert haar vermogen om de bijbehorende schokken door middel van implementatie van beheeropties voor noodfinancieringsplannen te weerstaan. Samengevatte resultaten van alle verschillende analyses worden gebruikt als input voor de MCO, waarbij de liquiditeitseffecten van verschillende ernstniveaus van zowel idiosyncratische als marktbrede scenario's over een tijdshorizon van twaalf maanden worden gemodelleerd. Daarnaast analyseert het Liquidity Contingency Plan (LCP) van de Bank de beschikbaarheid en uitvoerbaarheid van haar noodfinancieringsmaatregelen met betrekking tot idiosyncratische en marktbrede stressscenario's.

De liquiditeitsrisicorapportage van de Bank versterkt het toezicht van de Bank op liquiditeitsrisico's door niet alleen haar risicorapportage te concentreren op de 'actuele' staat, maar ook door regelmatig en tijdig te rapporteren over het potentiële 'stressliquiditeitsprofiel' van de Bank.

Het Risicoteam volgt ook de looptijdklasse van het product op.

Het Treasury- en ALM-team handhaaft goede liquiditeitsbuffers en raamt de verwachte liquiditeitspositie van de Bank voor elke dag in de daaropvolgende week, evenals het 'resterende' kassaldo dat rekening houdt met de verwachte instroom en uitstroom (bijvoorbeeld afwikkeling van activa-aankopen of -verkopen) na die periode.

2.3.3 Contractuele looptijdklasse

Hierna volgt een analyse van financiële activa en passiva per resterende contractuele looptijd op de verslagdatum, met uitzondering van de analyse van vorderingen op cliënten geclassificeerd onder de portefeuilles International Corporate Lending, Dutch Mortgage en Belgian Mortgage uitgegeven schuldeffecten en achtergestelde verplichtingen die gebaseerd zijn op de verwachte looptijden op basis van de datum waarop de instrumenten naar verwachting volledig terugbetaald zijn, aangezien op deze manier de liquiditeit van de Bank regelmatig wordt gemonitord. Zie ook Toelichting 2.3.5 die een analyse geeft van de bezwaarde beleggingen.

	Niet meer dan 1 maand	Tussen 1 en 3 maanden	Tussen 3 maanden en 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Geen looptijd datum	Totaal
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2023							
Activa							
Tegoeden bij centrale banken	154,767	-	-	-	-	21,887	176,654
Afgeleide financiële instrumenten	198	-	1,102	27,958	178,180	-	207,438
Vorderingen op financiële instellingen	306,542	-	-	-	-	-	306,542
Vorderingen op cliënten	15,437	30,561	175,935	863,404	1,440,312	(183,180)	2,342,469
- Portefeuille International Corporate Lending	-	-	35,327	130,817	-	-	166,144
- Portefeuille Dutch Mortgage	13,009	26,179	120,605	650,679	1,294,096	-	2,104,568
- Portefeuille Belgian Mortgage	2,428	4,382	20,003	81,908	146,216	-	254,937
- IFRS-basisaanpassing: Portefeuille Mortgage	-	-	-	-	-	(183,180)	(183,180)
Beleggingen	-	10,011	57,430	241,888	559,519	-	868,848
- Effectenportefeuille	-	10,011	57,430	241,888	113,587	-	422,916
- Securitatieportefeuille	-	-	-	-	445,932	-	445,932
Overlopende activa	494	14,733	1,395	-	-	-	16,622
Leningen aan verbonden partijen (opgenomen in overige activa)	-	-	-	-	-	6,870	6,870
Overige vorderingen (opgenomen in overige activa)	-	-	-	-	-	161	161
Overige activa (opgenomen in overige activa)	-	-	-	-	-	25,952	25,952
Totaal financiële activa	477,438	55,305	235,862	1,133,250	2,178,011	(128,310)	3,951,556
Passiva							
Afgeleide financiële instrumenten	28	-	-	4,519	20,101	-	24,648
Schulden bij kredietinstellingen	278,184	-	-	-	-	-	278,184
Schulden aan cliënten	2,165,968	8,062	191,463	143,664	10	-	2,509,167
Uitgegeven schuldeffecten	7,552	15,103	66,456	821,737	-	-	910,848
Opgelopen rentelasten (opgenomen in overlopende passiva)	7,957	324	12,515	10,561	-	-	31,357
Leaseverplichtingen (opgenomen in overige verplichtingen)	36	75	378	913	23	-	1,425
Schulden aan verbonden partijen (opgenomen in overige verplichtingen)	-	-	-	-	-	1,050	1,050
Totaal financiële verplichtingen	2,459,725	23,564	270,812	981,394	20,134	1,050	3,756,679
Liquiditeitskloof	(1,982,287)	31,741	(34,950)	151,856	2,157,877	-	-
Cumulatieve liquiditeitskloof	(1,982,287)	(1,950,546)	(1,985,496)	(1,833,640)	324,237	-	-

	Niet meer dan 1 maand	Tussen 1 en 3 maanden	Tussen 3 maanden en 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Geen looptijd datum	Totaal
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2022							
Activa							
Tegoeden bij centrale banken	87,555	-	-	-	-	19,928	107,483
Afgeleide financiële instrumenten	433	320	-	73,031	281,553	-	355,337
Vorderingen op financiële instellingen	313,151	-	-	-	-	-	313,151
Vorderingen op cliënten	12,190	24,771	160,637	719,946	1,224,637	(271,273)	1,870,908
- Portefeuille International Corporate Lending	-	-	42,131	150,048	-	-	192,179
- Portefeuille Dutch Mortgage	10,914	22,251	106,749	523,659	1,154,429	-	1,818,002
- Portefeuille Belgian Mortgage	1,276	2,520	11,757	46,239	70,208	-	132,000
- IFRS-basisaanpassing: Portefeuille Mortgage	-	-	-	-	-	(271,273)	(271,273)
Beleggingen	-	14,723	87,571	272,464	429,757	819	805,334
- Effectenportefeuille	-	14,723	87,571	272,464	14,721	819	390,298
- Securitatieportefeuille	-	-	-	-	415,036	-	415,036
Overlopende activa	732	8,542	473	-	-	-	9,747
Leningen aan verbonden partijen (opgenomen in overige activa)	-	8,062	-	-	-	22,703	30,765
Overige vorderingen (opgenomen in overige activa)	-	-	-	-	-	128	128
Overige activa (opgenomen in overige activa)	-	-	-	-	-	24,022	24,022
Totaal financiële activa	414,061	56,418	248,681	1,065,441	1,935,947	(203,673)	3,516,875
Passiva							
Afgeleide financiële instrumenten	-	5,306	-	-	-	-	5,306
Schulden bij kredietinstellingen	265,410	-	-	-	-	-	265,410
Schulden aan cliënten	1,591,802	21,196	293,973	173,558	-	-	2,080,529
Uitgegeven schuldeffecten	7,802	15,812	72,771	873,184	-	-	969,569
Opgelopen rentelasten (opgenomen in overlopende passiva)	5,157	225	3,824	-	-	-	9,206
Leaseverplichtingen (opgenomen in overige verplichtingen)	79	161	539	1,457	136	-	2,372
Schulden aan verbonden partijen (opgenomen in overige verplichtingen)	-	-	-	-	-	522	522
Totaal financiële verplichtingen	1,870,250	42,700	371,107	1,048,199	136	522	3,332,914
Liquiditeitskloof	(1,456,189)	13,718	(122,426)	17,242	1,935,811	-	-
Cumulatieve liquiditeitskloof	(1,456,189)	(1,442,471)	(1,564,897)	(1,547,655)	388,156	-	-

Onmiddellijk of op korte termijn opeisbare zichtrekeningen en spaardeposito's van de Bank bedroegen € 2 miljard (2022: € 1,6 miljard) per 31 december 2023. Dit bedrag wordt vermeld binnen de looptijdengroep 'dan 1 maand'. Per 31 december 2023 worden spaardeposito's met een kennisgevingsperiode voor opvraging van één maand ter waarde van € 181 duizend (2022: € 5,4 miljoen), vermeld binnen de looptijdengroep 'Tussen 1 en 3 maanden'. Daarnaast worden per 31 december 2023 spaardeposito's met een kennisgevingsperiode voor opvraging van drie tot zes maanden ter waarde van € 133 miljoen (2022: € 437 miljoen) vermeld binnen de looptijdengroep 'Tussen 3 maanden en 1 jaar'. Voorts worden per 31 december 2023 spaardeposito's met een kennisgevingsperiode voor opvraging van één jaar voor de Bank ter waarde van € 69 miljoen (2022: € 108 miljoen) vermeld binnen de looptijdengroep 'Tussen 1 jaar en 5 jaar'. In de praktijk worden deze deposito's echter voor langere periodes bij de Bank aangehouden, vandaar dat de daadwerkelijke terugbetalingsdatum later is dan de contractuele datum.

Naast deze instrumenten hield de Bank per 31 december 2023 onbezwaarde financiële activa aan die waren geclassificeerd als Effectenbeleggingen, gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs met een boekwaarde van € 335,5 miljoen (2022: € 322,1 miljoen) zijn onderdeel van de portefeuille liquide activa van hoge kwaliteit voor LCR-doeleinden. Bijgevolg kunnen ze binnen een maand worden geliquideerd.

De liquide middelen uit margesaldi van de Bank ter waarde van € 45,7 miljoen (2022: € 51,3 miljoen) kunnen beschikbaar zijn op de vervaldatum van het contract, een gunstige wijziging van de marktwaarde/wijziging van de wisselkoersen of verlaging van de initiële marges.

2.3.4 Resterende contractuele looptijden van financiële verplichtingen

Hierna volgt een analyse van de niet-gedisconteerde kasstromen die verschuldigd zijn op grond van de belangrijkste niet-afgeleide financiële verplichtingen per resterende contractuele looptijden op de verslagdatum, met uitzondering van uitgegeven schuldeffecten en achtergestelde verplichtingen waarvoor niet-gedisconteerde kasstromen worden weergegeven per verwachte looptijd in overeenstemming met de contractuele looptijdklasse die wordt gepresenteerd in Toelichting 2.3.3.

	Boek- waarde	Totaal uitstromen	Minder dan 1 maand	Tussen 1 en 3 maanden	Tussen 3 maanden en 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Meer dan 5 jaar
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
31 December 2023							
Niet-afgeleide verplichtingen							
Schulden bij kredietinstellingen							
- Verschuldigd aan clearinghouses	180,731	180,732	180,732	-	-	-	-
- Verschuldigd aan andere banken	97,453	97,683	97,683	-	-	-	-
Schulden aan cliënten	2,509,167	2,513,673	2,165,973	8,083	192,402	147,205	10
Uitgegeven schuldeffecten	910,848	985,350	8,169	16,339	71,892	888,950	-
Leaseverplichtingen (opgenomen in andere verplichtingen)	1,425	1,769	110	88	470	997	104
	3,699,624	3,779,207	2,452,667	24,510	264,764	1,037,152	114

	Boek- waarde	Totaal uit- stromen	Minder dan 1 maand	Tussen 1 en 3 maanden	Tussen 3 maanden en 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Meer dan 5 jaar
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
31 December 2022							
Niet-afgeleide verplichtingen							
Schulden bij kredietinstellingen							
- Verschuldigd aan andere banken	265,410	265,410	265,410	-	-	-	-
Schulden aan cliënten	2,080,529	2,084,899	1,591,802	21,197	294,446	177,454	-
Uitgegeven schuldeffecten	969,569	995,254	6,916	16,698	72,771	411,799	487,070
Leaseverplichtingen (opgenomen in andere verplichtingen)	2,372	3,071	163	217	761	1,667	263
	3,317,880	3,348,634	1,864,291	38,112	367,978	590,920	487,333

Hierna volgt een analyse van de niet-gedisconteerde kasstromen met betrekking tot de belangrijkste afgeleide financiële instrumenten van de Bank per resterende contractuele looptijd op de verslagdatum:

	Boek- waarde	Instromen/ (Uitstromen)	Minder dan 1 maand	Tussen 1 en 3 maanden	Tussen 3 maanden en 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Meer dan 5 jaar
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
31 December 2023							
Afgeleide activa							
Afgeleide financiële instrumenten							
- Renteswaps	207,240	242,439	3,493	6,528	26,213	85,793	120,412
- Valutaswaps	198	(210)	(210)	-	-	-	-
Instromen		18,412	18,412	-	-	-	-
Uitstromen		(18,622)	(18,622)	-	-	-	-
	207,438	242,229	3,283	6,528	26,213	85,793	120,412
Afgeleide verplichtingen							
Afgeleide financiële instrumenten							
- Renteswaps	24,620	(28,830)	38	1,611	2,041	(21,313)	(11,207)
- Valutaswaps	28	28	28	-	-	-	-
Instromen		5,810	5,810	-	-	-	-
Uitstromen		(5,782)	(5,782)	-	-	-	-
	24,648	(28,802)	66	1,611	2,041	(21,313)	(11,207)

	Boek- waarde	Instromen/ (Uitstromen)	Minder dan 1 maand	Tussen 1 en 3 maanden	Tussen 3 maanden en 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Meer dan 5 jaar
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
31 December 2022							
Afgeleide activa							
Afgeleide financiële instrumenten							
- Renteswaps	354,580	322,986	242	3,645	25,780	129,613	163,706
- Valutaswaps	757	(778)	(445)	(333)	-	-	-
Instromen		37,175	21,952	15,223	-	-	-
Uitstromen		(37,953)	(22,397)	(15,556)	-	-	-
	355,337	322,208	(203)	3,312	25,780	129,613	163,706
Afgeleide verplichtingen							
Afgeleide financiële instrumenten							
- Renteswaps	5,306	6,112	976	-	5,136	-	-
- Valutaswaps	-	(1)	(1)	-	-	-	-
Instromen		47	47	-	-	-	-
Uitstromen		(48)	(48)	-	-	-	-
	5,306	6,111	975	-	5,136	-	-

2.3.5 Bezwaarde activa

De volgende tabellen bevatten de beschikbaarheid van de financiële activa van de Bank ter ondersteuning van toekomstige financiering. Portefeuilles Mortgage sluiten elke IFRS-basisaanpassing uit.

	Bezwaard		Onbezwaard		Totaal
	Verstrekt als zekerheid	Overig*	Beschikbaar als zekerheid	Overig**	
	€000	€000	€000	€000	€000
31 December 2023					
Tegoeden bij centrale banken (Toelichting 4)	-	21,887	154,767	-	176,654
Afgeleide financiële instrumenten	-	-	-	207,438	207,438
Leningen en voorschotten op financiële instellingen (Toelichting 6)	291,898	-	-	14,644	306,542
Vorderingen op cliënten	-	-	-	2,342,469	2,342,469
- Portefeuille International Corporate Lending	-	-	-	166,144	166,144
- Portefeuille Dutch Mortgage	-	-	-	1,921,388	1,921,388
- Portefeuille Belgian Mortgage	-	-	-	254,937	254,937
Beleggingen (Toelichting 8)	202,363	-	666,485	-	868,848
- Effectenportefeuille	87,368	-	335,548	-	422,916
- Securitatieportefeuille	114,995	-	330,937	-	445,932
Overlopende activa	-	-	-	16,622	16,622
Vorderingen op verbonden partijen (opgenomen in overige activa)	-	-	-	6,870	6,870
Overige vorderingen (opgenomen in overige activa)	-	-	-	161	161
Overige activa (opgenomen in overige activa)	-	-	-	25,952	25,952
	494,261	21,887	821,252	2,614,156	3,951,556

	Bezwaard		Onbezwaard		Totaal
	Verstrekt als zekerheid	Overig*	Beschikbaar als zekerheid	Overig**	
	€000	€000	€000	€000	
31 December 2022					
Tegoeden bij centrale banken (Toelichting 4)	-	19,928	87,555	-	107,483
Afgeleide financiële instrumenten	-	-	-	355,337	355,337
Leningen en voorschotten op financiële instellingen (Toelichting 6)	270,991	-	-	42,160	313,151
Vorderingen op cliënten	-	-	-	1,870,908	1,870,908
- Portefeuille International Corporate Lending	-	-	-	192,179	192,179
- Portefeuille Dutch Mortgage	-	-	-	1,546,729	1,546,729
- Portefeuille Belgian Mortgage	-	-	-	132,000	132,000
Beleggingen (Toelichting 8)	104,949	-	699,566	819	805,334
- Effectenportefeuille	68,203	-	321,276	819	390,298
- Securitatieportefeuille	36,746	-	378,290	-	415,036
Overlopende activa	-	-	-	9,747	9,747
Vorderingen op verbonden partijen (opgenomen in overige activa)	-	-	-	30,765	30,765
Overige vorderingen (opgenomen in overige activa)	-	-	-	128	128
Overige activa (opgenomen in overige activa)	-	-	-	24,022	24,022
	375,940	19,928	787,121	2,333,886	3,516,875

* Vertegenwoordigt activa die niet verpand zijn voor financieringsdoeleinden, maar waarvan de Bank meent dat ze beperkt zijn tot het gebruik voor het verkrijgen van financiering, om juridische of andere redenen.

**Vertegenwoordigt activa die niet beperkt zijn tot het gebruik als zekerheid, maar die de Bank niet als direct beschikbaar zou beschouwen om financiering te verkrijgen in het kader van de normale bedrijfsvoering.

2.4 Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat veranderingen in de marktprijzen, zoals rente, wisselkoersen en creditspreads (die geen betrekking hebben op wijzigingen in de kredietwaardigheid van de debiteur/emittent) de inkomsten van de Bank of de waarde van haar posities in financiële instrumenten beïnvloeden. Het doel van marktrisicobeheer is het beheren en beheersen van marktrisicoblootstellingen binnen aanvaardbare parameters, terwijl de rendement-risicoverhouding wordt geoptimaliseerd.

2.4.1 Marktrisicobeheer

Het beheer van het marktrisico is de verantwoordelijkheid van het Treasury-team van de Bank en wordt gecontroleerd door het Risicoteam van de Bank, onder toezicht van het ALCO van de Bank en het Board Risk and Compliance Committee, en zoals uiteengezet in het wisselkoersrisicobeleid ("FX") en het beleid inzake rente- en creditspread-risico in het bankboek (Interest Rate Risk and Credit Spread Risk in the Banking Book ("IRRBB & CSRBB")).

2.4.2 Wisselkoersrisico

Het wisselkoersrisico is het risico dat de waarde van de posities van de Bank kan schommelen als gevolg van fluctuaties in de onderliggende wisselkoersen van vreemde valuta. De Bank tracht het valutarisico tot een minimum te beperken en dekt dus alle belangrijke blootstellingen af in overeenstemming met haar risicobereidheid. De Bank is hoofdzakelijk blootgesteld aan valutarisico's op valutabewegingen met betrekking tot de Amerikaanse dollar en het Britse pond, afkomstig van de zakelijke bankactiviteiten van de Bank. In de meeste gevallen dekt de Bank dit risico af door te zorgen dat haar in vreemde valuta luidende verplichtingen overeenstemmen met overeenkomstige activa in dezelfde valuta. Eventuele verschillen die zich voordoen, worden nauwlettend opgevolgd. Het Treasury-team van de Bank mag contante, termijn- en swaptransacties gebruiken om het wisselkoersrisico van de Bank af te dekken.

De volgende tabel geeft een analyse van de belangrijkste financiële activa en financiële verplichtingen van de Bank in relevante valutagroepen.

	EUR valuta	GBP valuta	USD valuta	Overig	Totaal
	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2023					
Financiële activa					
Tegoeden bij centrale banken	176,654	-	-	-	176,654
Afgeleide financiële instrumenten	207,244	194	-	-	207,438
Vorderingen op financiële instellingen	304,223	664	631	1,024	306,542
Vorderingen op cliënten	2,317,740	24,729	-	-	2,342,469
- Portefeuille International Corporate Lending	141,415	24,729	-	-	166,144
- Portefeuille Dutch Mortgage	1,921,388	-	-	-	1,921,388
- Portefeuille Belgian Mortgage	254,937	-	-	-	254,937
Beleggingen	868,848	-	-	-	868,848
- Effectenportefeuille	422,916	-	-	-	422,916
- Securitatieportefeuille	445,932	-	-	-	445,932
Overlopende activa	16,396	191	35	-	16,622
Leningen aan verbonden partijen (opgenomen in overige activa)	5,104	599	551	616	6,870
Overige vorderingen (opgenomen in overige activa)	161	-	-	-	161
Overige activa (opgenomen in overige activa)	25,952	-	-	-	25,952
	3,922,322	26,377	1,217	1,640	3,951,556
Financiële verplichtingen					
Afgeleide financiële instrumenten	24,620	-	28	-	24,648
Schulden bij kredietinstellingen	278,184	-	-	-	278,184
Schulden aan cliënten	2,499,177	1,855	6,600	1,535	2,509,167
Uitgegeven schuldeffecten	910,848	-	-	-	910,848
Opgelopen rentelasten (opgenomen in overlopende passiva)	31,350	4	3	-	31,357
Leaseverplichtingen (opgenomen in andere verplichtingen)	1,425	-	-	-	1,425
Schulden aan verbonden partijen (opgenomen in overige verplichtingen)	562	66	422	-	1,050
	3,746,166	1,925	7,053	1,535	3,756,679
Netto financiële positie op balans		24,452	(5,836)	105	
Nominale waarde van afgeleide financiële instrumenten		(24,263)	5,851	-	
Resterende blootstelling		189	15	105	

	EUR valuta	GBP valuta	USD valuta	Overig	Totaal
	€000	€000	€000	€000	€000
As at 31 December 2022					
Financiële activa					
Tegoeden bij centrale banken	107,483	-	-	-	107,483
Afgeleide financiële instrumenten	354,470	724	31	112	355,337
Vorderingen op financiële instellingen	313,810	(1,696)	542	495	313,151
Vorderingen op cliënten	1,834,018	36,890	-	-	1,870,908
- Portefeuille International Corporate Lending	155,289	36,890	-	-	192,179
- Portefeuille Dutch Mortgage	1,546,729	-	-	-	1,546,729
- Portefeuille Belgian Mortgage	132,000	-	-	-	132,000
Beleggingen	804,515	819	-	-	805,334
- Effectenportefeuille	389,479	819	-	-	390,298
- Securitatieportefeuille	415,036	-	-	-	415,036
Overlopende activa	9,494	253	-	-	9,747
Leningen aan verbonden partijen (opgenomen in overige activa)	25,787	3,731	362	885	30,765
Overige vorderingen (opgenomen in overige activa)	95	33	-	-	128
Overige activa (opgenomen in overige activa)	24,022	-	-	-	24,022
	3,449,672	40,754	935	1,492	3,492,853
Financiële verplichtingen					
Afgeleide financiële instrumenten	5,305	-	1	-	5,306
Schulden bij kredietinstellingen	265,410	-	-	-	265,410
Schulden aan cliënten	2,069,028	2,199	8,009	1,293	2,080,529
Uitgegeven schuldeffecten	969,569	-	-	-	969,569
Opgelopen rentelasten (opgenomen in overlopende passiva)	9,195	5	6	-	9,206
Leaseverplichtingen (opgenomen in andere verplichtingen)	2,372	-	-	-	2,372
Schulden aan verbonden partijen (opgenomen in overige verplichtingen)	16	65	437	4	522
	3,320,895	2,269	8,453	1,297	3,332,914
Netto financiële positie op balans		38,485	(7,518)	195	
Nominale waarde van afgeleide financiële instrumenten		(37,172)	7,558	(7,000)	
Resterende blootstelling		1,313	40	(6,805)	

De Bank gebruikt afgeleide financiële instrumenten om wisselkoersschommelingen af te dekken door derivatencontracten aan te gaan met nominale bedragen die de nettoblootstelling in elke valuta wezenlijk weerspiegelen. Bijgevolg is de Bank niet wezenlijk blootgesteld aan valutafluctuaties zoals blijkt uit bovenstaande tabellen, wat het beleid weerspiegelt om wisselkoersrisico's zoveel mogelijk te elimineren.

Gezien het beleid van de Bank voor het beheer van het valutarisico, acht de Raad het niet nodig een gevoeligheidsanalyse voor te leggen waarin wordt vermeld hoe winst of verlies en eigen vermogen zouden zijn beïnvloed door wisselkoerswijzigingen die redelijkerwijs mogelijk waren aan het einde van het boekjaar.

2.4.3 Renterisico

Het Renterisico in het Bankboek (Interest Rate Risk in the Banking Book, IRRBB) wordt beheerd via de drie verdedigingslijnes: de eerste verdedigingslinie omvat het beheerproces van activa en passiva dat wordt beheerd door het Treasury-team van de Bank, waarbij de tweede verdedigingslinie het Risicoteam is en de derde verdedigingslinie de interne audit. Het wordt beheerd volgens het IRRBB-beleid van de Bank met limieten vastgelegd door het Risicoteam en opgevolgd door zowel de eerste als de tweede verdedigingslinie.

De toezichthouende/rapportageactiviteit wordt onafhankelijk beoordeeld en beheerd door het ALCO van de Bank voor de eerste verdedigingslinie, door het Riskcomité voor de tweede verdedigingslinie en door het Auditcomité voor de derde verdedigingslinie.

Het renterisico wordt beheerd door het renterisicoprofiel van activa te vergelijken met het profiel van verplichtingen, en door het indekken van het niet-gecompenseerde renterisico dat in de balans ontstaat door rentederivaten, voornamelijk renteswaps, te kopen.

Rapportage en analyse van renterisico's

Als onderdeel van zijn controletaken stelt het Risicoteam van de Bank maandelijks de renterisicopositie van de Bank op en brengt het daarover verslag uit. De resultaten van het verslag tonen de effecten van een aantal interne en reglementaire renteschokken op de:

- Projectie van de bank en gevoeligheid van de nettorente-inkomsten – ΔNII ;
- Projectie en gevoeligheid van de bank voor de economische waarde van het eigen vermogen – ΔEVE ; en
- Gevoeligheid van het tijdsinterval van het renteverskil – $PV01$.

De Bank meet haar blootstelling op basis van zowel contractuele als gedragsvisies (waarbij posten zonder deterministische vervaldatum een bepaald niveau van starheid krijgen toegewezen). De impact van de automatische opties in de structuur van het bankboek wordt beoordeeld volgens ΔNII , ΔEVE en $PV01$.

In de onderstaande tabel wordt de discrepantie vermeld van de data waarop de rentepercentages op financiële activa en verplichtingen zullen worden aangepast aan de marktrenteniveaus, of de datum waarop instrumenten vervallen. De actuele kasstromen op herzieningsdata kunnen afwijken van de contractuele data vanwege de mogelijke uitoefening van gedragsopties, zoals vooruitbetalingen. Bovendien kunnen contractuele voorwaarden niet representatief zijn voor het gedrag met betrekking tot financiële activa en passiva.

Herziening in:

	Boek- waarde	Minder dan 1 maand	Tussen 1 en 3 maanden	Tussen 3 maanden en 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Meer dan 5 jaar
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2023						
Tegoeden bij centrale banken	176,654	176,654	-	-	-	-
Vorderingen op financiële instellingen	306,542	306,542	-	-	-	-
Vorderingen op cliënten	2,342,469	182,537	170,213	375,285	357,302	1,257,132
- Portefeuille International Corporate Lending	166,144	136,539	29,605	-	-	-
- Portefeuille Dutch Mortgage	2,104,568	39,188	120,605	330,681	319,998	1,294,096
- Portefeuille Belgian Mortgage	254,937	6,810	20,003	44,604	37,304	146,216
- IFRS-basisaanpassing: Portefeuille Mortgage	(183,180)	-	-	-	-	(183,180)
Beleggingen	868,848	626,225	242,623	-	-	-
- Effectenportefeuille	422,916	180,293	242,623	-	-	-
- Securitatieportefeuille	445,932	445,932	-	-	-	-
	3,694,513	1,291,958	412,836	375,285	357,302	1,257,132
Schulden bij kredietinstellingen:	278,184	278,184	-	-	-	-
- Verschuldigd aan clearinghouses	180,731	180,731	-	-	-	-
- Verschuldigd aan andere banken	97,453	97,453	-	-	-	-
Schulden aan cliënten	2,509,167	2,174,031	191,463	127,957	15,706	10
Uitgegeven schuldeffecten	910,848	22,655	66,456	235,035	586,702	-
	3,698,199	2,474,870	257,919	362,992	602,408	10
Renteherzieningsverschil		(1,182,912)	154,917	12,293	(245,106)	1,257,122
Impact afdekking rentederivaten – nominale bedragen	182,620	1,125,450	(715,000)	214,367	(58,990)	(565,827)
Nettorenteherzieningsverschil		(57,462)	(560,083)	226,660	(304,096)	691,295

Herziening in:

	Boek- waarde	Minder dan 1 maand	Tussen 1 en 3 maanden	Tussen 3 maanden en 1 jaar	Tussen 1 en 5 jaar	Meer dan 5 jaar
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Per 31 december 2022						
Tegoeden bij centrale banken	107,483	107,483	-	-	-	-
Vorderingen op financiële instellingen	313,151	313,151	-	-	-	-
Vorderingen op cliënten	1,870,908	212,276	135,370	341,938	227,960	953,364
- Portefeuille International Corporate Lending	192,179	175,315	16,864	-	-	-
- Portefeuille Dutch Mortgage	1,818,002	33,165	106,749	314,195	209,464	1,154,429
- Portefeuille Belgian Mortgage	132,000	3,796	11,757	27,743	18,496	70,208
- IFRS-basisaanpassing: Portefeuille Mortgage	(271,273)	-	-	-	-	(271,273)
Beleggingen	804,515	575,949	228,566	-	-	-
- Effectenportefeuille	389,479	160,913	228,566	-	-	-
- Securitatieportefeuille	415,036	415,036	-	-	-	-
	3,096,057	1,208,859	363,936	341,938	227,960	953,364
Schulden bij kredietinstellingen:	265,410	265,410	-	-	-	-
- Verschuldigd aan andere banken	265,410	265,410	-	-	-	-
Schulden aan cliënten	2,080,529	1,612,998	293,973	156,102	17,456	-
Uitgegeven schuldeffecten	969,569	23,615	79,224	649,832	216,898	-
	3,315,508	1,902,023	373,197	805,934	234,354	-
Renteherzieningsverschil		(693,164)	(9,261)	(463,996)	(6,394)	953,364
Impact afdekking rentederivaten – nominale bedragen	354,580	1,379,250	-	(49,500)	(254,733)	(1,075,017)
Nettorenteherzieningsverschil		686,086	(9,261)	(513,496)	(261,127)	(121,653)

Het verschil in nettorenteherzieningen is toe te schrijven aan verschillen tussen de gedragsmatige en de contractuele kijk op het renteherzieningsprofiel. De meting, limieten en afdekkingsbeslissingen van het renterisico zijn gebaseerd op de gedragsmatige kijk op het renteherzieningsprofiel. De renteversillen worden vanuit de gedragsvisie op een laag niveau gehouden, wat resulteert in een conservatief renterisico dat door de Bank wordt genomen.

De blootstelling van de Bank aan het renterisico vloeit voornamelijk voort uit haar activa-/passivastructuur, in het bijzonder discrepanties tussen de herzieningstermijn van haar portefeuilles International Corporate Lending en Mortgage en de termijnstructuur van cliëntendeposito's, alsook uit de mogelijke impact op de Mark-to-Market-waarde (MtM) (waardering tegen marktwaarde) van haar vastrentende instrumenten indien de marktrente stijgt.

De activa van de Bank bestaan hoofdzakelijk uit de portefeuille International Corporate Lending van de Bank, die periodiek (doorgaans om de drie maanden) wordt herzien en een relatief korte looptijd heeft, en de portefeuilles Dutch en Belgian Mortgage, die een langere looptijd heeft.

De aanwezigheid van ondergrenzen (floors) van een rentevoet die zijn ingebed in het merendeel van de portefeuille International Corporate Lending stelt de Bank in staat om haar herzieningsrisico uit de activa-/passivastructuur van de Bank te beperken, terwijl de Bank doorgaans het herzieningsrisico van haar financiële activa, namelijk de overheidsobligaties, en wholesale-repofinanciering afdekt.

Het blootstellingsrisico voor de lange termijn aan renterisico van de Bank wordt via een afdekkingsstrategie beheerd die een reeks plain-vanilla-renteswaps gebruikt die een run-offprofiel vormen dat overeenstemt met een run-offprofiel van een hypotheekportefeuille en aannames over de wijze van vervroegde aflossing.

Er is een positief verschil in rentegevoeligheid wanneer in een bepaalde periode meer activa dan passiva worden herzien. Hoewel een positie met een positief verschil doorgaans ten goede komt aan nettorentebaten in een stijgende renteomgeving, zal het werkelijke effect afhangen van meerdere factoren, waaronder de mate waarin terugbetalingen vroeger of later dan de overeengekomen datum worden gedaan en schommelingen in de rentevoeten binnen renteherzieningsperiodes en tussen valuta's. Evenzo is er een negatief verschil in rentegevoeligheid wanneer er gedurende een bepaalde periode meer passiva dan activa worden herzien. Een positie met negatief verschil komt in een dalende renteomgeving meestal ten goede aan de nettorentebaten, maar het eigenlijke effect zal afhangen van dezelfde factoren als bij positieve renteverschillen.

Het beheer van het renterisico dat kan worden toegeschreven aan de renteherzieningslimieten wordt aangevuld door de gevoeligheid van de financiële activa en passiva van de Bank voor verschillende rentescenario's binnen het kader van de stresstests te bewaken, terwijl de omvang van het verschil tussen risicofactoren aan de actief- en passiefzijde wordt bewaakt door middel van de analyse van de herziening van het verschil.

De geraamde impact op de nettorentemarge ('net interest margin' of 'NIM') van de Bank en op de economische waarde van het eigen vermogen op basis van scenario's en veronderstellingen zoals voorgeschreven door de EBA-richtlijnen voor het beheer van renterisico's die voortvloeien uit niet-handelsportefeuilleactiviteiten (EBA/GL/2018/02) zou er als volgt uitzien:

31 december 2023

- NIM zou in een parallel stijgingsscenario met € 5,3 miljoen afnemen en in het parallel dalingscenario met € 2,7 miljoen toenemen.
- De economische waarde van het eigen vermogen zou in een parallel stijgingsscenario met € 2,9 miljoen toenemen en in het parallel dalingscenario met € 5,2 miljoen afnemen.

31 december 2022

- NIM zou in een parallel stijgingsscenario met € 4,0 miljoen toenemen en in het parallel dalingscenario met € 9,4 miljoen afnemen.
- De economische waarde van het eigen vermogen zou in een parallel stijgingsscenario met € 3,3 miljoen afnemen en in het parallel dalingscenario met € 4,2 miljoen toenemen.

De belangrijkste aannames in het model dat wordt toegepast om de bovenvermelde benchmarks te meten, zijn:

- Rentedragende activa worden verondersteld te vervallen op hun verwachte vervaldag of gedragsmatig vooruitbetalingsprofiel en worden niet vervangen voor de Δ EVE-doeleinden(run-off balans);
- Rentedragende activa worden verondersteld te vervallen op hun verwachte vervaldag en worden op gelijke basis vervangen voor de Δ NII-doeleinden (constante balans);
- De Nederlandse NHG- en Belgische Retail-hypotheek worden verondersteld een CPR-curve te volgen bovenop het contractuele hoofdbetalingschema;
- Naast de wettelijke bodemgrens op gereguleerde spaarrekeningen van de Bank is er een impliciete nulvloeroptie op deposito's van niet-professionele cliënten, aangezien de Bank geen negatieve tarieven aanrekent aan het niet-professionele segment van haar cliëntenbestand;
- De Δ NII- en Δ EV-metrieken omvatten het effect van waardewijzigingen van de contractuele automatische opties ingebed in de activa van het bankboek;
- De deposito's van cliënten volgen hun gedragschema; en

- De gevoeligheid voor gedragsaannames wordt op kwartaalbasis gemeten in het kader van de ICAAP, terwijl de IRRBB-meting is gevalideerd en aangepast om rekening te houden met nieuwe kenmerken van nieuwe productlijnen.

Renteveranderingen beïnvloeden het gerapporteerde eigen vermogen op de volgende manieren:

- ingehouden winsten die voortvloeien uit stijgingen of dalingen van de nettorentebaten na rekening te houden met de netto-impact van rente-indekkingsinstrumenten; en
- reëlewaarderreserves die voortvloeien uit stijgingen of dalingen van de reële waarde van beleggingen die tegen reële waarde worden gewaardeerd via niet-gerealiseerde resultaten die rechtstreeks in het eigen vermogen zijn opgenomen.

2.4.4 Creditspread-risico

De Bank heeft een portefeuille van eigenvermogensinstrumenten (hoofdzakelijk aangehouden als liquide activa van hoge kwaliteit – HQLA's) en andere activa met een laag kredietrisico die aanleiding geven tot het kredietspreadrisico in het bankboek (Credit Spread Risk in the Banking Book, "CSRBB"). De blootstelling aan koersschommelingen van effecten kan worden onderverdeeld in de blootstelling aan rentevoeten en spreads die voor eenzelfde kredietwaardigheidsniveau dagelijks schommelen als gevolg van de veranderingen in de marktvrage en de liquiditeit van bepaalde effecten.

De Bank kwantificeerde de creditspread aan de hand van het verschil tussen het marktrendement van het effect op de waardingsdatum en de risicovrije rente en versterkt haar beoordeling van het marktwaarderisico, met inbegrip van metrieken met betrekking tot de gevoeligheid van de marktwaarde voor spreads. Voor de activa die tot hun vervaldag worden aangehouden, is de Bank niet rechtstreeks blootgesteld aan de schommelingen in hun marktwaarde. Niettemin is de creditspread een belangrijke marktrisicocategorie voor de Bank gezien het bestaan van de Treasury-effecten en effecten met een hoge rating, voornamelijk aangehouden voor liquiditeitsdoeleinden, die potentieel als voorwaardelijke activa kunnen worden gebruikt in geval van ernstige liquiditeitsstress. Dit risico wordt echter beperkt door de hoge kredietkwaliteitsvereisten die zijn vastgelegd in het beleid van Treasury, de korte spreadduur van die effecten en de hold-to-maturitystrategie van de Bank.

2.5 Operationeel risico

In overeenstemming met het Bazel-kader is operationeel risico het risico op verlies dat voortvloeit uit falende of ontoereikende interne processen, mensen, systemen of externe gebeurtenissen. Operationele risico's kunnen voortvloeien uit alle business lines en uit alle activiteiten die door de Bank worden uitgevoerd. Het niet beheren van operationele risico's kan leiden tot direct of indirect financieel verlies, reputatieschade, inbreuken op de regelgeving of kan zelfs een negatieve impact hebben op het beheer van andere risico's zoals krediet-, liquiditeits- of marktrisico's. Er zijn verschillende subtypes van operationele risico's, met inbegrip van, maar niet beperkt tot fraude (intern/extern), bedrijfsonderbrekingen door verminderde of niet-beschikbaarheid van systemen, inadequate outsourcingregelingen, het onvermogen van de Bank om de juiste mensen aan te trekken, te behouden, op te leiden en te ontwikkelen, falende of ontoereikende bedrijfsprocessen, datarisico's en projectuitvoeringsrisico's.

Het Operational Risk Management zorgt ervoor dat de risicobereidheid van de Bank voor operationele risico's zodanig wordt vertaald dat ze in de praktijk kan worden geïmplementeerd en beheerd. Zoals vermeld in de verklaring inzake risicobereidheid heeft de Bank een lage tolerantie voor operationele risicogebeurtenissen die haar financiële prestaties, resultaten voor cliënten of reputatie in gevaar kunnen brengen. De doelstelling van de Bank is het operationele risico te beheren om financiële verliezen te vermijden en schade aan de reputatie van de Bank af te wegen tegen de algemene kosteneffectiviteit en om controleprocedures te vermijden die het initiatief en de creativiteit beperken en tegelijkertijd het nemen van risico's binnen een aanvaardbare limiet houden.

De governance van het operationele risico volgt het Three-lines-of-defence model van de Bank. De eerste verdedigingslijn is verantwoordelijk voor het beheer van haar eigen risico's, terwijl het Operational Risk Management, dat deel uitmaakt van de tweede verdedigingslijn, toezicht houdt op en kritische vragen stelt over risicovolle activiteiten en zorgt dat operationele risico's consequent worden geïdentificeerd en beoordeeld, adequaat worden beheerd, gemonitord en gerapporteerd. De derde verdedigingslijn (interne audit) biedt een onafhankelijke zekerheid over het ontwerp en de operationele doeltreffendheid van de controlestructuur.

De Bank beschikt ook over een kader voor operationele risico's om te zorgen dat ze een consistente en ingebedde aanpak heeft om operationele risico's op een doeltreffende manier volledig te identificeren en te beheren. Het kader omvat de volgende onderdelen: Operational Risk Policy, Operational Risk Awareness, Operational Risk & Control Self-Assessment (RCSA's), Operational Risk Control Testing, Operational Risk Reporting en Incident Management & Business Continuity.

Het Risk & Control Self-Assessment-proces, dat minstens eenmaal per jaar wordt uitgevoerd, wordt toegepast om de belangrijkste risico's en controles binnen de Bank te identificeren, documenteren en beoordelen. Het RCSA-proces voorziet in een bottom-upbenadering van risico-identificatie op granulair niveau. De RCSA-resultaten worden benut voor het opstellen van belangrijke risico-indicatoren (key risk indicator' of KRI) en het ontwikkelen van verhalen voor scenario-analyse. Het risico-identificatieproces wordt ook ondersteund door het gebruik van auditbevindingen en interne verliesgegevens. Het Operational Risk Management gebruikt een speciale tool voor Operational Risk Management om het RCSA-proces te beheren en een register van verliesgegevens bij te houden die de operationele verliesgebeurtenissen en bijna-ongevallen vastleggen en registreren.

Het operationele risico wordt gemonitord via de ontwikkeling en voortdurende ontwikkeling van het KRI-rapportageproces. Operational Risk Management streeft ernaar KRI's te ontwikkelen waarmee interne controlefactoren in verband met significante risico's kunnen worden gemonitord. Operationeel risico wordt ook als volgt gemonitord: Risk & Control Owners waarschuwen Operational Risk Management voor tekortkomingen in de controle, Operational Risk Management identificeert veranderingen in de operationele risicoprofielen en Internal Audit beoordeelt Operational Risk Management en indirect de businessgebieden. Er worden ook controletests uitgevoerd met behulp van een op risico gebaseerde aanpak om zwakke punten in de controleomgeving te identificeren.

De Operational Risk-rapportage biedt het management tijdig inzicht in het operationele risicoprofiel van de Bank en eventuele inbreuken op de verklaring inzake risicobereidheid. Materiële risico's en inbreuken worden geëscaleerd naar de bestuursorganen van de Bank, zoals het Directiecomité en het Bestuurscomité, dat als medium zal dienen om te zorgen dat er corrigerende actieplannen bestaan om aanzienlijke risico's te beperken en de herhaling van gebeurtenissen die een impact hebben op de activiteiten van de Bank te voorkomen. Operationele risico's worden gerapporteerd via het maandelijkse risicobeheerverslag, de incidentrapportage, het interne controleverslag en het jaarlijkse ICAAP.

Operational Risk Management moet er ook voor zorgen dat de Bank noodplannen heeft in geval van verstoring van de activiteiten. De Bank heeft een Business Continuity Plan (BCP) en een IT Disaster Recovery Plan (DRP) opgesteld, beide in afzonderlijke documenten uiteengezet. Aangezien het DRP gericht is op de beschikbaarheid van IT/technologie-diensten, wordt het document onderhouden en getest door de IT-afdeling. Het BCP is bedoeld om de Bank te voorzien van een actieplan dat nodig is om kritieke bedrijfsactiviteiten te herstellen en te zorgen voor de beschikbaarheid van middelen wanneer en waar nodig, en steunt op de veronderstelling dat technologie beschikbaar is om de inspanningen voor bedrijfscontinuïteit te ondersteunen. Het BCP wordt regelmatig getest om na te gaan of in geval van een verstoring van de activiteiten gepast wordt gereageerd.

De Bank waardeert dit risico financieel met het oog op de toewijzing van risicokapitaal met behulp van de basisindicatorbenadering volgens Verordening (EU) nr. 575/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013, ook

wel de CRR genoemd. De risicogewogen activa voor operationeel risico volgens deze methode per 31 december 2023 werden berekend op € 68,2 miljoen (2022 € 45,9 miljoen).

ICT-beveiliging

Het ICT-risico is het risico op verlies als gevolg van schending van de vertrouwelijkheid, storingen in systeem- en gegevensintegriteit, ongeschiktheid of onbeschikbaarheid van systemen en gegevens of het onvermogen om informatie-technologie binnen een redelijke termijn en met redelijke kosten te wijzigen wanneer de omgeving of zakelijke vereisten veranderen. Dit omvat beveiligingsrisico's als gevolg van ontoereikende of mislukte interne processen of externe gebeurtenissen, waaronder cyberaanvallen of ontoereikende fysieke beveiliging.

De ICT-beveiligingsfunctie, onder leiding van de CISO, beheert het ICT- en Security Risk Management Framework van de Bank. Het Raamwerk documenteert de aanpak van de Bank voor het beheer van ICT-risico's en wordt jaarlijks door de Raad van Bestuur beoordeeld en goedgekeurd. Het kader is gedocumenteerd met inachtneming van toezichhoudende vereisten, met name de EBA-richtsnoeren inzake ICT- en beveiligingsrisicobeheer (EBA/GL/2019/04).

Alle medewerkers van de Bank zijn verantwoordelijk voor het beheer en de beperking van de ICT-risico's. De medewerkers volgen de beleidslijnen en procedures inzake informatiebeveiliging van de Bank.

Resterende ICT-veiligheidsrisico's worden beheerd in het kader van de verklaring inzake risicobereidheid van de Bank. De Bank heeft kritieke en niet-kritieke risicobereidheidslimieten voor ICT-beveiliging bepaald. Schendingen op verschillende niveaus geven aanzet tot een bepaalde actie – schendingen van de risicobereidheid en kennisgevingsdrempels worden maandelijks aan de Raad gerapporteerd.

De driejarige ICT-beveiligingsstrategie van de Bank is ingebed in de algemene ICT-strategie en is afgestemd op de algemene bedrijfsstrategie van de Bank.

ICT-risico-identificatie en ICT-risicocontroles:

- **ICT-risico-identificatie:** de Bank gebruikt meerdere bronnen om ICT-risico's te identificeren. Risicobronnen zijn ICT-beveiligingsrisicobeoordelingen, externe beveiligingsbeoordelingen, steekproefcontroles van het IT-beveiligingsbeleid, ICT-beveiligingsaudits, vrijstellingen van het ICT-beveiligingsbeleid, RCSA's, risico's die worden beoordeeld in het kader van due diligence door derden, risico's die worden geïdentificeerd door de voortdurende monitoring van de ICT-infrastructuur en risico's die worden geïdentificeerd door de monitoring van het cyberbeveiligingsdreigingslandschap.
- **ICT-risicobeperking:** risico's worden gedocumenteerd in het ICT-risicoregister en worden opgevolgd door de IT-beveiligingsfunctie. Voor elk risico wordt een plan van aanpak gedocumenteerd. Er wordt een eigenaar van de controle gedefinieerd en een implementatietijdlijn voor elke controle wordt gedocumenteerd. De implementatie van controles wordt opgevolgd door de IT-beveiligingsfunctie met de relevante eigenaar(s) van de controle.

De ICT-beveiligingscontroles die door de Bank worden geïmplementeerd via de IT-beveiligingsstrategie worden in de volgende categorieën gegroepeerd:

- a) Fysieke beveiliging;
- b) Logische beveiliging;
- c) Beveiliging van ICT-activiteiten;
- d) Beveiligingsmonitoring; en
- e) Informatiebeveiligingsbeoordelingen, -beoordelingen en -trainingen.

ICT-risico's worden halfjaarlijks gerapporteerd aan het ExCo van de Bank. Daarnaast bezorgt de CISO de Raad maandelijks een statusupdate van het IT-beveiligingsprogramma. Dit omvat de dekking van geselecteerde IT-risico's, IT-risicobereidheidslimieten en Key Risk Indicators ('KRI's').

Cyberbeveiligingskwesaties van belang worden ook gerapporteerd aan de Raad. Dit omvat updates over het cyberbeveiligingslandschap, nieuwe en bestaande bedreigingen en hoe de Bank hierop reageert en resultaten van externe beveiligingstests.

Risicorapporten, testresultaten van beveiligingscontroles en resultaten van phishingbewustzijns campagnes worden weergegeven aan het Management Risk Committee ('MRC') en het Operations Committee.

ICT Change Management

Identificatie en beheer van informatiebeveiligingsvereisten en bijbehorende processen worden in een vroeg stadium van ICT-projecten geïntegreerd. Voor grote projecten wordt een IT-beveiligingsrisicobeoordeling uitgevoerd om eventuele beveiligingsrisico's te identificeren en om het ontwerp van het project in vraag te stellen.

Een Technical Product Owner moet contact opnemen met IT Security om te zorgen dat alle beveiligingsvereisten in het Productspecificatiedocument (PSD) zijn opgenomen. De beveiligingsvereisten moeten door de CISO of een afgevaardigde worden goedgekeurd. IT Security en Operational Risk verifiëren dat de oplossing de nodige controles bevat. Wanneer het te beoordelen product PII (Persoonlijk Identificeerbare Informatie) verwerkt, voert de functionaris voor gegevensbescherming een Data Privacy Impact Assessment (DPIA) uit.

2.6 Risico's op het gebied van milieu, maatschappij en governance (ESG)

In 2023 heeft de Groep duurzaamheid verder geïntegreerd in haar interne organisatiestructuur als onderdeel van de implementatie van haar ESG-agenda.

De Raad van Bestuur is uiteindelijk verantwoordelijk voor de goedkeuring van en het toezicht op de implementatie van de strategische doelstellingen, belangrijkste beleidslijnen en procedures van de Groep, met inbegrip van haar ESG-strategie en Klimaatgerelateerde en Milieurisico's ("CER")/ESG-ricoprocedures en -verbintenissen die zijn opgenomen in het bredere risicobeheerkader van de Groep. Bovendien beoordeelt en keurt de Raad het niet-financiële verslag van de Groep goed, samen met het jaarverslag en de jaarrekening van de Groep, om ervoor te zorgen dat alle belangrijke ESG-gerelateerde onderwerpen worden behandeld en bekendgemaakt.

De structuur van de Raad van Bestuur stelt de Groep in staat om haar CER/ESG-beleid en -procedures te coördineren om consistentie te garanderen in kwesties die alle entiteiten binnen de Groep in alle rechtsgebieden, waaronder Malta, België, het Verenigd Koninkrijk en Nederland, treffen. Door de ESG-agenda op het moederniveau vast te stellen, zorgt de Raad van Bestuur voor een gemeenschappelijk strategisch ESG-kader dat in de hele Groep kan worden uitgerold en geïmplementeerd, ook op dochterniveau. Dit draagt ertoe bij dat ESG een passende prioriteit krijgt binnen de agenda van de Groep en dat ESG-factoren in de besluitvormingsprocessen op alle niveaus van de Groepsstructuur worden ingebed.

De Raad van Bestuur houdt toezicht op CER/ESG-risico's via regelmatige updates (vast agendapunt) die worden verstrekt tijdens de standaardvergaderingen van de Raad van Bestuur door het Hoofd Duurzaamheid van de Groep.

Het ESG-comité heeft de algehele verantwoordelijkheid voor het toezicht op CER/ESG-risico's en -initiatieven, waaronder toezicht op de implementatie van de MeDirect ESG-strategie en -agenda, terwijl het advies en ondersteuning verleent aan de Raad van Bestuur over CER/ESG-gerelateerde kwesties. Het Comité bestaat uit topmanagers van de belangrijkste functies, waaronder Finance (Group Chief Financial Officer, België Chief Financial Officer en Inkoopmanager), Risk (Group Chief Risk Officer, België Group Chief Risk Officer), Compliance en ander Bedrijfsfuncties. De Groep Chief Financial Officer is de voorzitter van het Comité en de Belgische is de medevoorzitter.

Bovendien heeft de Groep CER geïntegreerd in de drie verdedigingslijnes (“LoD”) door de bedrijfsprocedures en -beleidslijnen, het risicobeheerkader, de monitoringplannen voor compliance en het interne auditplan bij te werken. De eerstelijnsactiviteiten zijn verantwoordelijk voor het identificeren, beoordelen en beheren van duurzaamheidsrisico’s binnen hun specifieke activiteiten en voor het integreren van het beheer van dergelijke risico’s in de verschillende stages van hun bedrijfsprocessen, waaronder onder andere het kredietproces. Businessfuncties moeten de interne regelgeving met betrekking tot ESG/CER in hun dagelijkse bedrijfsactiviteiten volgen. De risicofuncties zijn verantwoordelijk voor het ontwikkelen en volgen van een dashboard van relevante CER/ESG-risicoindicatoren, stresstests en limieten binnen de bestaande kaders voor risicorapportage van de Groep, met voortdurende verbetering in de loop der tijd. De risicofuncties hebben CER- en ESG-risico’s (zowel financieel als niet-financieel) geïntegreerd in hun risicoidentificatie- en -beheerproces, waarbij uitgebreid wordt geanalyseerd hoe CER- en ESG-risico’s verschillende gebieden van de Groep kunnen beïnvloeden. De compliancefuncties zijn verantwoordelijk voor het opstellen van complianceplannen die rekening houden met CER-/ESG-risico’s. De Compliancefunctie werkt onafhankelijk van de business units, zij het dat ze de business units en andere interne functies adviseert en bijstaat om ervoor te zorgen dat de activiteiten in overeenstemming zijn met het beleid, de procedures en de regelgeving. Het IAF (derde verdedigingslinie) is verantwoordelijk voor de uitvoering van een meerjarig auditplan binnen de Groep en biedt op periodieke basis (globale of gerichte) zekerheid over de integratie en correcte implementatie van CER/ESG-risico’s in de governance-, interne controle-, operationele en bedrijfsprocessen van de Groep. De functie Regulatory Affairs houdt toezicht op alle binnenkomende wijzigingen in wet- en regelgeving (met inbegrip van specifieke CER/ESG-wetgeving) en zorgt dat de Groep op de hoogte blijft van al deze wijzigingen.

Alle strategische doelstellingen en verbintenissen met betrekking tot CER/ESG werden opgenomen in de ESG-strategie 2022-2024/25 ‘On the path to sustainability for 2022-2024/25’. In de afgelopen twee jaar heeft de Groep CER/ESG-criteria opgenomen in een aantal beleidslijnen en procedures, waaronder het risicobeheerkader, de risicobereidheidsverklaringen, het stresstestkader, duurzaamheidsrisico’s, planning en budgettering, bijzondere waardevermindering en boekhouding, inkoop- en vergoedingsbeleid.

Het duurzaamheidsbeleid van MeDirect beschrijft de aanpak van de Groep voor het integreren en beheren van duurzaamheidsrisico’s in de belangrijkste processen van de Groep, waaronder krediet-, vermogens-, inkoop-, remuneratie- en governanceprocessen.

In 2023 hebben de Risk- en relevante Businessfuncties (harde) risicobereidheidslimieten aangenomen in hun Risk Appetite Statements voor alle kredietportefeuilles die verband houden met fysieke en/of transitieklimatrisico’s, zoals regio’s met een hoog overstromingsrisico en een hoog risico op stijging van de zeespiegel, slechte EPC-score (jaarlijkse energie-efficiëntie) van de gehypothekeerde panden, sectoren die sterk bijdragen aan de klimaatverandering, uitsluitingssectorlijsten. De Groep zal deze limieten opvolgen en past een escalatieprocedure toe, in overeenstemming met het Risk Appetite Framework, in geval van overschrijding van de limieten.

De Groep nam in haar operationele kader ook het risico op CER-effecten op haar operationele centra en reputatie op. Het operationele risicobeleid omvat het scenario van extreme natuurrampen die schade toebrengen aan de Maltese activiteiten (niet toegankelijk voor 3D) en een impact op het vermogen hebben. Het Business Continuity Plan (‘BCP’) omvat scenario’s met betrekking tot natuurlijke risico’s (bv. storm, aardbeving, overstroming) en stroomuitval. De procedure voor het beheer van incidenten omvat scenario’s met betrekking tot fysieke risico’s als gevolg van ongeschiktheid om vanuit kantoren te werken (bv. aardbeving, en andere natuurrampen) met de escalatie en scenario’s met betrekking tot de reputatie van de tegenpartij die wordt beïnvloed door het ESG-risico. De risicobereidheidsverklaring voor operationeel risico en reputatierisico omvat de CER-impact van de tegenpartijen van de Groep en het beleid inzake reputatierisicobeheer omvat ESG-risico’s die de reputatie beïnvloeden. Daarnaast zijn het plannings- en budgetteringsbeleid en het waardevermindering- en boekhoudbeleid geactualiseerd om CER op te nemen in het budgetteringsproces en de waardeverminderingberekening waar van toepassing.

De risicofunctie beoordeelt en actualiseert jaarlijks de CER Materialiteitsbeoordeling van de Groep die de gevoeligheid van de activiteiten van de Groep voor fysieke en transitierisico's analyseert met behulp van een toekomstgerichte aanpak. In 2023 heeft de Groep haar initiële CER-materialiteitsbeoordeling uitgevoerd om de belangrijkste CER te analyseren die op de MeDirect-strategie, het bedrijfsmodel, de activaportefeuilles, financieringsbronnen, thesaurie en hedging, vermogensbeheerdiensten en op de operationele bedrijfscentra waarin ze actief is een impact kan hebben. De beoordeling werd voorgelegd aan het ESG-comité en is door de Raad van Bestuur gevalideerd.

De beoordeling omvatte alle op-balanselementen en niet-balansdiensten, met inbegrip van fysieke risico's (overstromingen/water, zeeniveaurisico, droogte/externe hitte, bosbrand/wildbrand, biodiversiteitsverlies, waterstress) en transitierisico's (beleid/regelgeving, strandingsrisico, marktsentiment, technologische verandering), met inbegrip van periodes met een hoog impactniveau (kort, middellang en lang termijn). De Groep hebben de Europese Typologie voor Klimaatrisico gebruikt, kaarten van het Europese milieuagentschap en analyses van Moody's Investor Services, inclusief sectorale warmtekaarten voor de analyse van individuele fysieke risico's. Om het transitierisico te analyseren, hebben de Groep gebruik gemaakt van onderzoeken van Moody's Analytics en van het rapport van Grantham Research Institute on Climate Change and the Environment, die openbaar beschikbaar zijn. De beoordeling werd uitgevoerd op basis van een proportionele en risicogebaseerde aanpak, waarbij gebruik werd gemaakt van de op dit moment beschikbare bronnen en gegevens. De materialiteitsbeoordeling werd uitgevoerd door de risicofunctie met ondersteuning van de relevante bedrijfsfuncties.

De materialiteitsbeoordeling concludeerde dat de blootstelling van de algemene strategische Groep aan CER beperkt is gezien het bedrijfsprofiel van de Groep en haar strategie. De directe impact van de MeDirect-operatie is niet materieel, aangezien de Groep voornamelijk actief is in digitale kanalen en haar broeikasgasemissies en hulpbronnenverbruik beperkt zijn. De impact is voornamelijk indirect via de financiering van cliënten uit de sectoren die sterk bijdragen aan de klimaatverandering of via groene financiering. De beoordeling gaf aan dat de activa voornamelijk door CER's kunnen worden beïnvloed door kredietrisico's (verslechtering van de waardering van zekerheden en verslechtering van de kredietwaardigheid van de kredietnemer), retailfinanciering voornamelijk door reputatierisico's (uitstroom van deposito's), wholesalefinanciering voornamelijk door tegenpartij-/landenrisico's en verslechtering van de waardering van zekerheden voor effecten, vermogensbeheerdiensten door marktsentiment (fondscategorieën) en operationele centra via operationele risico's (hogere energiebehoeften, fysiek risico op vernietiging of falen).

Uit de beoordeling van de Groep is gebleken dat er een hoger transitierisico verbonden is aan haar portefeuilles residentiële hypotheeklen in Nederland, België en Malta, gedreven door het risico op gestrande activa en vermogensbeheerdiensten gedreven door het marktsentiment. De vastgoedportefeuilles van België en Nederland die op lange termijn het meest blootgesteld zijn aan deze risico's vanwege hun geografische ligging. De beoordeling werd uitgevoerd in overeenstemming met de in de ECB-klimaatstresstest van 2022 aangenomen aanpak, met behulp van een regionale aanpak op basis van de nomenclatuur van territoriale eenheden voor statistieken (NUTS) van Eurostat voor EU-landen en de Europese Typologie voor Klimaatrisico ("ECRT"), waarbij gebruik werd gemaakt van CER-scenario's. De blootstelling van de Groep aan deze portefeuilles bedraagt bijna € 2,4 miljard (48% van de activa van de Groep in 2023), zoals weergegeven in de onderstaande tabel.

	Blootstelling aan de balans	% van de activa van de Groep
	€000	%
Nederlandse NHG hypotheekportefeuille blootstelling	2,019	41%
Nederlandse buy-to-let hypotheekportefeuille blootstelling	86	2%
Belgische blootstelling hypotheekportefeuille	255	5%

Een relatief klein deel van de Nederlandse hypotheekportefeuille van de Groep is blootgesteld aan een hoger overstromingsrisico (3,5%) en geen enkele van de Belgische hypotheekportefeuille, terwijl 17,9% van de Nederlandse hypotheekportefeuille van de Groep en 22,9% van de Belgische hypotheekportefeuille blootgesteld is aan een gebied met een hoger zeerisico.

	2023	2022
	%	%
% van Nederlandse NHG-hypotheekportefeuilleblootstelling in gebieden met hoog overstromingsrisico	3.5%	3.5%
% van Nederlandse NHG-hypotheekportefeuilleblootstelling in gebieden met hoog overstromingsrisico vanuit zee	17.9%	17.7%
% van Nederlandse buy-to-let-hypotheekportefeuilleblootstelling in gebieden met hoog overstromingsrisico	4.4%	N/A
% van Nederlandse buy-to-let-hypotheekportefeuilleblootstelling in gebieden met hoog overstromingsrisico vanuit zee	3.1%	N/A
% van de blootstelling van de Belgische hypotheekportefeuille aan gebieden met een hoog overstromingsrisico	-	-
% van de blootstelling van de Belgische hypotheekportefeuille aan gebieden met een hoog overstromingsrisico vanuit zee	22.9%	24.8%

Het fysieke risico in het vastgoed van de Nederlandse hypotheekportefeuille wordt beperkt door middel van een vastgoedverzekering of de bescherming van de Nationale Hypotheekgarantie (NHG). In België voerde de Groep een contractuele verplichting in voor cliënten om een eigendomsverzekering af te sluiten die automatisch het overstromingsrisico dekt. Het merendeel van de Belgische hypotheek van de Groep is reeds gedekt door een eigendomsverzekering.

Bovendien heeft de Groep de portefeuillelimieten met betrekking tot het hoge overstromingsrisico geïmplementeerd in de Nederlandse en Belgische Risk Appetite Statement.

Het transitierisico in verband met het risico op zeespiegelstijging in de Nederlandse en Belgische hypotheekportefeuille is een langetermijnrisico. De Groep volgt de blootstelling aan dit risico op in het driemaandelijks risicorapport en de Nederlandse en Belgische risicobereidheidsverklaring en de portefeuillelimieten met betrekking tot het hoge kustrisico (op zeeniveau).

Niettegenstaande deze risico's heeft de Groep haar restrisico als laag beoordeeld, met name op korte tot middellange termijn. Uit de beoordeling blijkt dat op basis van het huidige CER/ESG-risicoprofiel geen aanvullend kapitaal of liquiditeitsbuffer vereist is om de potentiële impact van het CER-risico te dekken.

Bovendien is het CER ook beoordeeld vanuit zowel het normatieve als het economische perspectief van het interne kapitaaltoereikendheidsbeoordelingsproces (ICAAP), dat de impact ervan op de winst-en-verliesrekening, kapitaalvereisten en solvabiliteit (PD, LGD) beoordeelt. De Groep heeft klimaatgerelateerde scenario's opgenomen in haar stresstestprocessen, die zowel fysieke als transitierisico's over een tijdshorizon van drie jaar omvatten.

De bijgewerkte kapitaalstresstests scenario's van 2023 omvatten scenario's die verband houden met de werking van MeDirect (fysieke risico in verband met significante weersomstandigheden die van invloed zijn op de werking Maltese activiteiten) en kredietportefeuilles (NGFS Scenario Combined, Net Zero 2050 Scenario en transitierisico in verband met nieuwe CER-regelgevingen die wordt opgelegd aan huiseigenaren met energie-inefficiënte eigendommen om hun huizen te renoveren) met de impact op de kapitaalratio's. De impact op het CER-transitiescenario op het kapitaal is € 14,3 miljoen, en bijzondere waardevermindering is € 28,5 miljoen bovenop het begrote bedrag. De impact van het fysieke CER-scenario op het scenario op het kapitaal is € 15,0 miljoen operationeel verlies. De Groep blijft haar stresstestprocessen ontwikkelen en bestaande processen verbeteren om adequate en aannemelijke klimaatrisicostresstests te kunnen uitvoeren en geïnformeerde beslissingen te kunnen nemen.

De voorbije twee jaren nam de Groep deel aan de ECB-klimaatstresstests en de ECB-klimaatthematische evaluatie. Daarnaast neemt de Groep ook deel aan het ECB Climate Fit-for-55 eenmalige gegevensverzamelingsproces.

2.7 Kapitaalbeheer – toetsingsvermogen

De toezichthouder van de Bank, het gemeenschappelijk toezichtsteam van de ECB (JST), bepaalt en controleert de kapitaalvereisten voor de Bank op basis van de kapitaalvereisten voorgeschreven in CRR II en de Richtlijn Kapitaalvereisten (CRD V).

Bijgevolg is de Bank verplicht een voorgeschreven verhouding tussen het totale kapitaal en de totale risicogewogen activa aan te houden. De Bank handelt niet en is vrijgesteld van het hebben van een handelsportefeuille. Risicogewogen activa in het bankboek worden bepaald op basis van specifieke vereisten die de verschillende risiconiveaus van activa, waaronder tegoeden bij tegenpartijen en andere illiquide activa moeten weergeven.

De Bank leeft de bepalingen van de CRR inzake toetsingsvermogen na en past de gestandaardiseerde aanpak toe voor kredietrisico's. Voor reglementaire doeleinden is de kapitaalbasis van de Bank verdeeld in twee hoofdcategorieën, namelijk Tier 1-kernkapitaal en Tier 2-kernkapitaal.

- Tier 1-kernkapitaal, dat gewoon aandelenkapitaal, ingehouden winsten, reële waardereserve en andere reglementaire aanpassingen omvat met betrekking tot posten die in het eigen vermogen zijn opgenomen maar anders worden behandeld voor kapitaaltoereikendheidsdoeleinden, met inbegrip van aftrekposten met betrekking tot de Reserve voor het compensatiestelsel voor depositanten (Overige reserves) en bepaalde andere reglementaire posten; en
- Tier 2 Capital bestaat uit niet-gerealiseerde winsten die zijn opgenomen in de reëlewaardereserve.

	2023	2022
	%	%
CET 1 Ratio	22.1	22.3
Totale kapitaalratio	22.1	22.3

Het beleid van de Bank bestaat erin een goede kapitaalbasis te behouden om het vertrouwen van beleggers, schuldeisers en markten te behouden en de toekomstige ontwikkeling van de activiteiten te bestendigen. De impact van het kapitaalniveau op het rendement van de aandeelhouders wordt ook opgenomen en de Bank erkent de noodzaak om een evenwicht te bewaren tussen de hogere rendementen die met een hoger schuldniveau mogelijk zijn en de voordelen en zekerheid die een gezonde kapitaalpositie biedt.

In dat opzicht heeft de Bank het hele jaar door voldaan aan alle extern opgelegde kapitaalvereisten.

MDB Group Limited publiceert volledige Pijler 3-publicaties als een afzonderlijk document. Het Pijler 3 Disclosures Annual Report van de Groep biedt informatie over het financiële risicobeheer van MeDirect Malta en haar belangrijkste dochteronderneming MeDirect Belgium.

De MeDirect Belgium toelichtingen worden voorbereid in overeenstemming met de vereisten in artikel 433 ter van Deel Acht van de EU-verordening 876/2019 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 tot wijziging van Verordening (EU) nr. 575/2013 (Verordening inzake kapitaalvereisten 2 – 'CRR 2'). Aangezien de Bank een 'kleine en niet-complexe instelling' is, moet zij de informatieverschaffing volgens artikel 433b van de VKV jaarlijks publiceren.

2.8 Waardering reële waarde

'Reële waarde' is de prijs die zou worden ontvangen om een actief te verkopen of betaald om een verplichting in een ordelijke transactie tussen marktdeelnemers over te dragen op de waarderingsdatum in de hoofdsom of, bij gebreke daarvan, de voordeligste markt waartoe de Bank op die datum toegang heeft. De reële waarde van een verplichting weerspiegelt het niet-nakomingsrisico.

Indien beschikbaar bepaalt de Bank de reële waarde van een instrument aan de hand van genoteerde prijzen op een actieve markt voor dat instrument. Een markt wordt als actief beschouwd indien de transacties voor het actief of de verplichting met voldoende frequentie en volume plaatsvinden om voortdurend prijsinformatie te verstrekken. Het oordeel of een markt actief is, wordt onder meer gebaseerd op de overweging van factoren als de omvang en de frequentie van de handelsactiviteit, de beschikbaarheid van prijzen en de omvang van de spreads tussen bied- en laatprijzen.

Is er geen notering op een actieve markt, dan gebruikt de Bank waarderingstechnieken die het gebruik van relevante waarneembare inputs maximaliseren en het gebruik van niet-waarneembare inputs minimaliseren. De gekozen waarderingstechniek omvat alle factoren waarmee marktdeelnemers rekening zouden houden bij de prijszetting van een transactie.

De beste indicatie van de reële waarde van een financieel instrument bij de eerste opname is doorgaans de transactieprijs, d.w.z. de reële waarde van de betaalde of ontvangen vergoeding. Indien de Bank vaststelt dat de reële waarde bij eerste opname niet gelijk is aan de transactieprijs en de reële waarde niet blijkt uit de genoteerde prijs op een actieve markt voor een identiek actief of identieke verplichting, noch uit een waarderingstechniek die enkel gegevens van waarneembare markten gebruikt, dan wordt het financieel instrument eerst gewaardeerd tegen reële waarde, aangepast om het verschil tussen de reële waarde bij eerste opname en de transactieprijs uit te stellen. Vervolgens wordt dat verschil alleen in de winst-en-verliesrekening opgenomen voor zover het voortvloeit uit een verandering in een factor (met inbegrip van tijd) die marktdeelnemers in overweging zouden nemen bij het bepalen van een prijs.

Als een actief of een verplichting gewaardeerd tegen reële waarde een biedprijs en een laatprijs heeft, dan waardeert de Bank activa en longposities tegen een biedprijs en passiva en shortposities tegen een laatprijs.

2.8.1 Reële waardehiërarchie

De Bank waardeert de reële waarde aan de hand van de volgende reëlewaardehiërarchie die het belang weerspiegelt van de inputs die bij de waardering worden gebruikt:

- Niveau 1: inputs die genoteerde (niet-gecorrigeerde) marktprijzen zijn op actieve markten voor identieke instrumenten.
- Niveau 2: andere inputs dan genoteerde marktprijzen opgenomen in Niveau 1 die direct waarneembaar zijn (d.w.z. als prijzen) of indirect waarneembaar zijn (d.w.z. afgeleid van prijzen). Deze categorie omvat instrumenten die worden gewaardeerd op basis van: genoteerde marktprijzen op actieve markten voor soortgelijke instrumenten; genoteerde prijzen voor identieke of soortgelijke instrumenten op markten die als minder actief worden beschouwd; of andere waarderingstechnieken waarbij alle belangrijke inputs direct of indirect waarneembaar zijn op basis van marktgegevens. Financiële instrumenten die doorgaans in deze categorie zijn opgenomen, omvatten bepaalde vorderingen op cliënten en over-the-counter derivaten, waarbij de reële waarde gebaseerd is op waarneembare inputs.
- Niveau 3: inputs die niet waarneembaar zijn. Deze categorie omvat alle instrumenten waarvan de waarderingstechniek inputs bevat die niet gebaseerd zijn op waarneembare gegevens en waarvan de niet-observeerbare inputs een significant effect hebben op de waardering van het instrument. Deze categorie omvat instrumenten die worden gewaardeerd op basis van genoteerde prijzen voor soortgelijke instrumenten waarvoor aanzienlijke niet-waarneembare aanpassingen of aannames vereist zijn om de verschillen tussen de instrumenten weer te geven.

2.8.2 Gebruik van waarderingstechnieken

Indien de markt voor een financieel instrument niet actief is, wordt een waarderingstechniek toegepast. Waarderingsstechnieken kunnen aannames bevatten over factoren die andere marktdeelnemers in hun waardering zouden gebruiken, waaronder:

- de waarschijnlijkheid en het verwachte tijdstip van toekomstige kasstromen uit het instrument;
- de keuze van een passende disconteringsvoet voor het instrument; en
- het oordeelsvermogen om te bepalen welk model moet worden gebruikt om de reële waarde te berekenen in gebieden waar de keuze van het waarderingsmodel bijzonder subjectief is.

Er worden verschillende waarderingstechnieken toegepast, afhankelijk van het type instrument en de beschikbare marktgegevens. De meeste waarderingstechnieken zijn gebaseerd op verdisconteerde kasstroomanalyses, waarbij de verwachte toekomstige kasstromen worden berekend en verdisconteerd tot contante waarde met behulp van een disconteringscurve. Alvorens het kredietrisico in overweging te nemen, kunnen de verwachte toekomstige kasstromen bekend zijn, zoals het geval zou zijn voor het vaste deel van een renteswap, of onzeker zijn en prognoses vereisen, zoals het geval zou zijn voor het vlottende deel van een renteswap. Prognoses maken gebruik van termijnprijscurves, indien beschikbaar.

Aannames en inputs die worden gebruikt bij waarderingstechnieken zijn onder meer risicovrije en referentierentepercentages, creditspreads en andere premies die worden gebruikt voor het ramen van disconteringspercentages, obligatierentes en wisselkoersen, en verwachte koersvolatiliteit en correlaties.

Het doel van waarderingstechnieken is te komen tot een waardering tegen reële waarde die de prijs weerspiegelt die zou worden ontvangen om het actief te verkopen of betaald om de verplichting op de waarderingsdatum in een ordelijke transactie tussen marktdeelnemers over te dragen.

De Bank maakt gebruik van algemeen erkende waarderingsmodellen voor het bepalen van de reële waarde van gewone en eenvoudige financiële instrumenten, zoals renteswaps en valutaswaps, die uitsluitend gebruikmaken van waarneembare marktgegevens en die een minimale beoordeling en raming door het management vereisen.

De reële waarde van beleggingseffecten in niet-actieve markten is gebaseerd op:

- beursgenoteerde prijzen van soortgelijke instrumenten, waarbij numerieke procedures zoals interpolatie worden uitgevoerd wanneer inputwaarden niet rechtstreeks overeenstemmen met de meest actieve markthandelsparameters; of
- prijsnoteringen met betrekking tot ordelijke transacties tussen marktdeelnemers verstrekt door gerenommeerde dealers.

Waarneembare prijzen en modelinputs zijn gewoonlijk beschikbaar op de markt voor beursgenoteerde schuld- en aandeleneffecten, beursgenoteerde derivaten en eenvoudige over-the-counter derivaten zoals renteswaps. De beschikbaarheid van waarneembare marktprijzen en input van modellen vermindert de behoefte van een beoordeling en raming door het management en vermindert de onzekerheid die gepaard gaat met het bepalen van de reële waarde. De beschikbaarheid van waarneembare marktprijzen en inputs varieert naargelang de producten en markten en is onderhevig aan veranderingen op basis van specifieke gebeurtenissen en algemene omstandigheden op de financiële markten.

2.8.3 Financiële instrumenten gewaardeerd tegen de reële waarde

De volgende tabel analyseert de financiële instrumenten die zijn gewaardeerd tegen de reële waarde aan het einde van het boekjaar, in termen van de respectieve niveaus binnen de reëlewaardehiërarchie waarin de respectieve reëlewaardewaardering is ingedeeld. De bedragen van de reële waarde zijn gebaseerd op de boekwaarde die in de balans is weergegeven.

	Per 31 december 2023				Per 31 december 2022			
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Activa								
Instrumenten die verplicht worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening								
- Afgeleide financiële instrumenten	-	207,438	-	207,438	-	275,276	80,061	355,337
- Effectenbeleggingsportefeuille – Eigenvermogensinstrumenten	-	-	-	-	-	-	819	819
Totaal financiële activa	-	207,438	-	207,438	-	275,276	80,880	356,156
Passiva								
Afgeleide financiële instrumenten	-	24,648	-	24,648	-	5,306	-	5,306

Activa van Niveau 2 omvatten voornamelijk derivaten aangehouden voor risicobeheer, waarvan de reële waarde gewaardeerd werd op basis van waarderingsmodellen waarbij de belangrijkste gebruikte methodologie bestaat uit de berekening van de netto contante waarde van een reeks verwachte kasstromen, rekening houdend met de verschillende voorwaarden van elk specifiek contract/instrument (discounted cash flow'-methode). Deze modellen gebruiken als basis marktparameters van onafhankelijke bronnen, waaronder bijvoorbeeld rentecurves. De marktparameters zijn rechtstreeks waarneembaar of zijn gebaseerd op waarneembare prijzen van instrumenten. Het model kan numerieke procedures uitvoeren met betrekking tot prijsstelling, zoals interpolatie, wanneer de inputwaarden niet rechtstreeks overeenkomen met de meest actieve markthandelsparameters.

Niveau 3-activa bestaan uit:

- MeDirect heeft back-to-back gestructureerde renteswaps afgesloten die het renterisico van de gesecuritiseerde vorderingen op hypothecaire leningen opnieuw internaliseren. De waardering van deze derivaten per 31 december 2022 werd uitgevoerd op basis van de verwachte kasstromen op de swaptransactie gemeten tot de eerste optionele terugkoopdatum (First Optional Redemption Date, FORD) van deze gerelateerde securitisatietransacties. De waardering omvat zowel in de markt waarneembare inputs (rentecurves) als ramingen van vervroegde aflossingen van hypothecaire leningen in overeenstemming met de IRRBB-aannames van MeDirect.
- Als onderdeel van het niet langer in de balans opnemen van leningen en voorschotten aan een Europese onderneming als gevolg van herstructureringsprocedures die in 2021 plaatsvonden, verwierf de Bank eigenvermogensinstrumenten als onderdeel van deze herstructureringsprocedure die ze aanvankelijk tegen nulwaarde aanhield vanwege de onwaarschijnlijkheid op dat moment om enige waarde op het eigen vermogen terug te winnen. In de loop van 2022 werd de Bank op de hoogte gebracht van een overeenkomst om de vennootschap te verkopen, waarvoor de Bank als tegenprestatie opbrengsten zou ontvangen voor de door haar aangehouden aandelenposities. Na afsluiting van deze transactie in 2023 heeft de Bank € 0,8 miljoen ontvangen.

De volgende tabel toont een aansluiting van de waarderingen tegen de reële waarde in Niveau 3 van de reële waardehiërarchie:

	Portefeuille Securitisation Investment Gewaardeerd tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten		Portefeuille Securitisation Investment Gewaardeerd tegen reële waarde via winst of verlies		Afgeleide financiële instru- menten Gewaardeerd tegen reële waarde via winst of verlies	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Jaar eindigend op 31 december						
Aan het begin van het jaar	-	347,972	819	-	80,061	5,051
Amortisatie van premie/korting	-	3	-	-	-	-
Wijzigingen in de reële waarde	-	96	-	819	(80,061)	75,010
Gerealiseerd	-	-	(819)	-	-	-
Overdracht naar geamortiseerde kostencategorie	-	(348,071)	-	-	-	-
Aan het einde van het jaar	-	-	-	819	-	80,061

Zoals eerder vermeld, bestaat de belangrijkste blootstelling van de Bank aan activa van Niveau 3 uit afgeleide activa als onderdeel van back-to-back gestructureerde-renteswaps. Er is vastgesteld dat eventuele wijzigingen in de niet-waarneembare inputs van de onderliggende modellen zullen leiden tot veranderingen in de waarde van de back-to-back gestructureerde-renteswaps, maar dit zal leiden tot een overeenkomstige wijziging in de waardering van de afgeleide verplichtingen verrekend met de leningen en voorschotten aan financiële instellingen, zoals verder besproken in toelichting 2.2.9.

Bijgevolg wordt een gevoeligheidsanalyse van de waardering van de reële waarde voor veranderingen in waarneembare inputs niet relevant geacht.

2.8.3.1 Overdrachten tussen niveaus

De Bank neemt overdrachten tussen niveaus van de reële waardehiërarchie op aan het einde van het boekjaar waarin de overdracht heeft plaatsgevonden.

Er waren geen overdrachten tussen niveaus van de reëlewaardehiërarchie tijdens de financiële perioden die eindigden op 31 december 2023 en 2022.

2.8.4 Financiële instrumenten die niet tegen de reële waarde worden gewaardeerd

De volgende tabel toont de reële waarde van financiële instrumenten die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd en analyseert deze op basis van het respectieve niveau binnen de reëlewaardehiërarchie waarin de respectieve reëlewaardewaardering is ingedeeld. Deze tabel omvat uitsluitend financiële instrumenten waarvan wordt geraamd dat de reële waarde materieel van de boekwaarde verschilt.

Per 31 december 2023					
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal reële waarden	Totaal boekwaarde
	€000	€000	€000	€000	€000
Activa					
Vorderingen op cliënten	-	25,351	2,114,039	2,139,390	2,384,733
- Portefeuille International Corporate Lending	-	25,351	-	25,351	25,228
- Portefeuille Dutch Mortgage	-	-	1,875,134	1,875,134	2,104,568
- Portefeuille Belgian Mortgage	-	-	238,905	238,905	254,937
Beleggingen	409,007	-	438,753	847,760	868,848
- Effectenportefeuille	409,007	-	-	409,007	422,916
- Securitatieportefeuille	-	-	438,753	438,753	445,932
Totaal financiële activa	409,007	25,351	2,552,792	2,987,150	3,253,581
Passiva					
Uitgegeven schuldeffecten	-	-	914,409	914,409	910,848
Totaal financiële verplichtingen	-	-	914,409	914,409	910,848

Per 31 december 2022					
	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal reële waarden	Totaal boekwaarde
	€000	€000	€000	€000	€000
Activa					
Vorderingen op cliënten	-	21,470	1,654,518	1,675,988	2,012,163
- Portefeuille International Corporate Lending	-	21,470	35,733	57,203	62,161
- Portefeuille Dutch Mortgage	-	-	1,486,918	1,486,918	1,818,002*
- Portefeuille Belgian Mortgage	-	-	131,867	131,867	132,000*
Beleggingen	365,729	-	398,544	764,273	804,515
- Effectenportefeuille	365,729	-	-	365,729	389,479
- Securitatieportefeuille	-	-	398,544	398,544	415,036
Totaal financiële activa	365,729	21,470	2,053,062	2,440,261	2,816,678
Passiva					
Uitgegeven schuldeffecten	-	-	971,209	971,209	969,569
Totaal financiële verplichtingen	-	-	971,209	971,209	969,569

* De in de voorgaande tabellen vermelde portefeuilles mortgage van de Bank worden weergegeven exclusief de IFRS-basisaanpassing ter waarde van € 183,2 miljoen (2022: € 271,3 miljoen).

De reële waarden van Niveau 1 in de bovenstaande tabellen bestaan uit de slotbiedprijs die genoteerd is op een actieve markt voor schuldeffecten die geclassificeerd zijn onder de portefeuille Securities Investment.

De informatie over de reële waarde van de portefeuille International Corporate Lending op Niveau 2 en Niveau 3 omvat voornamelijk prijsnoteringen die afkomstig zijn van een onlineplatform met betrekking tot internationaal verhandelde vorderingen, bestaande uit het internationale leningenboek van de Bank bij buitenlandse ondernemingen. Vorderingen op cliënten die deel uitmaken van de portefeuille International Corporate Lending van de Bank ten bedrage van € 140,9 miljoen (2022: € 130,1 miljoen), exclusief verwachte kredietverliezen, zijn niet weerspiegeld in de voorgaande tabel, aangezien er geen waarneembare marktprijzen of andere openbare informatie beschikbaar waren, maar de contractuele voorwaarden van deze instrumenten, die hoofdzakelijk binnen drie maanden opnieuw worden geprijsd, en de aard van de kredietnemers, zijn vergelijkbaar met die van de instrumenten in de voorgaande tabel, waardoor hun reële waarderingskenmerken niet significant zouden verschillen van die van de instrumenten die in de voorgaande tabel zijn opgenomen.

De Niveau 3-activa omvatten tevens:

- Beleggingen van de Bank in tranches van securitisatiestructuren ten bedrage van € 445,9 miljoen (2022: € 415,0 miljoen) die hoofdzakelijk een AAA-rating hebben en waarvoor een reële waarde wordt bepaald aan de hand van waarderingsmodellen van derden om de netto contante waarde van een reeks verwachte kasstromen te ramen, rekening houdend met instrumentspecifieke contractuele voorwaarden ('discounted cash flow'-benadering). Deze modellen houden onder meer rekening met de kenmerken van de onderliggende activaportefeuille (waaronder de kwaliteit van de onderliggende activa), de prestaties van de historische portefeuille en de passivastructuur van de CLO-transactie. Deze modellen maken ook gebruik van marktparameters van onafhankelijke bronnen, zoals bijvoorbeeld rentecurves.
- Nederlandse hypotheekten ten bedrage van € 2.104,5 miljoen (2022: € 1.818,0 miljoen) en Belgische hypotheekten ten bedrage van € 254,9 miljoen (2022: € 132,0 miljoen) opgenomen in Vorderingen op cliënten. Om hun reële waarde per 31 december 2023 en 2022 af te leiden, maakt de Bank gebruik van het gemiddelde van de drie belangrijkste rentetarieven die respectievelijk door de Nederlandse overheid gesteunde hypothecaire kredietverstrekkers in Nederland en Belgische hypothecaire kredietverstrekkers in België worden aangeboden voor elke looptijd met vaste rente om een disconteringscurve met nulcoupon te creëren en past deze curve toe om de geraamde toekomstige kasstromen te disconteren ('bootstrapping'). Om de toekomstige kasstromen te ramen, houdt de Bank bovendien rekening met zowel instrumentspecifieke contractuele voorwaarden als geraamde voorwaardelijke percentages vervroegde aflossingen.

De financiële instrumenten van de Bank die niet tegen reële waarde worden gewaardeerd, omvatten ook tegoeden bij centrale banken, vorderingen op financiële instellingen en schulden aan financiële instellingen en cliënten. De reële waarden van deze financiële activa en verplichtingen worden niet vermeld, aangezien de boekwaarde een redelijke benadering is van de reële waarde omdat deze ofwel regelmatig worden aangepast aan de huidige markttarieven ofwel kortlopend van aard zijn.

Per 31 december 2023 zijn alle blootstellingen van de Bank geclassificeerd als vorderingen op financiële instellingen ten bedrage van € 306,5 miljoen (2022: € 313,0 miljoen), en tegoeden bij centrale banken ten bedrage van € 176,7 miljoen (2022: € 107,0 miljoen) herziening of vervallen van blootstellingen binnen een jaar. Bijgevolg wordt hun reële waarde niet geacht wezenlijk af te wijken van hun boekwaarde op de verslagdatum.

De hierboven vermelde reële waarden worden geraamd op basis van de gediscoteerde kasstromen, waarbij markttarieven worden toegepast. Deze ramingen worden beschouwd als ramingen van de reële waarde op niveau 3.

De meerderheid van de 'Schulden aan financiële instellingen' van de Bank per 31 december 2023 ten bedrage van € 278,2 miljoen (2022: € 265,0 miljoen) en 'Schulden aan cliënten' van de Bank ten bedrage van € 2,5 miljard

(2022: €2,1 miljard) uit de Belgische markt, worden in minder dan een jaar herzien of vervallen dan. Bijgevolg wordt hun reële waarde niet geacht wezenlijk af te wijken van hun boekwaarde op de verslagdatum. De reële waarden van deze verplichtingen worden geraamd aan de hand van gediscoteerde kasstromen, waarbij de huidige tarieven worden toegepast die worden aangeboden voor deposito's met vergelijkbare resterende looptijden. Deze worden beschouwd als ramingen van de reële waarde op Niveau 3. De reële waarde van een direct opvraagbaar deposito is niet lager dan het onmiddellijk opeisbare bedrag, gediscoteerd vanaf de eerste datum waarop het opeisbare bedrag moet worden betaald.

3. Boekhoudkundige ramingen en beoordelingen

3.1 Kritische boekhoudkundige ramingen en beoordelingen bij de toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving van de Bank

Ramingen en beoordelingen worden voortdurend geëvalueerd op basis van historische ervaringen en andere factoren, waaronder verwachtingen van toekomstige gebeurtenissen die in de gegeven omstandigheden redelijk worden geacht.

De Bank doet ramingen en aannames omtrent de toekomst. De resulterende boekhoudkundige ramingen zijn per definitie zelden gelijk aan de daarmee samenhangende werkelijke resultaten. Deze ramingen en aannames houden een risico in van een materiële aanpassing van de boekwaarde van activa en passiva in het volgende boekjaar. Het management van de Bank oordeelt ook, afgezien van de ramingen, dat de grondslagen voor financiële verslaggeving van de entiteit van aanzienlijke invloed kunnen zijn op de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen.

Ramingen en onderliggende aannames worden voortdurend herzien. Ramingsherzieningen worden prospectief opgenomen.

Informatie over aannames, ramingen en onzekerheden die een aanzienlijk risico van een materiële aanpassing in het jaar dat eindigt op 31 december 2024 met zich meebrengen, wordt hieronder uiteengezet met betrekking tot geraamde kasstromen met het oog op de toepassing van de effectieverentemethode en de bijzondere waardevermindering van financiële instrumenten.

3.2 Verwachte kredietverliezen op vorderingen op cliënten

Financiële activa gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden beoordeeld op bijzondere waardevermindering op basis van de grondslagen voor financiële verslaggeving Toelichting 1.5. Verwachte kredietverliezen (ECL) op vorderingen vertegenwoordigen de beste raming door het management van verwachte kredietverliezen op de kredietportefeuilles die onderworpen zijn aan IFRS 9 bijzondere waardeverminderingseisen aan het einde van de verslagperiode. In dit opzicht moet het management oordelen over wat wordt beschouwd als een aanzienlijke toename van het kredietrisico of een gebeurtenis dat betaling onwaarschijnlijk is, bij het bepalen van de verwachte levensduur en het punt van eerste opname van financiële instrumenten, en bij het doen van aannames en ramingen om relevante informatie over gebeurtenissen in het verleden, actuele omstandigheden en voorspellingen van economische omstandigheden op te nemen bij het berekenen van verwachte kredietverliezen.

De waardering van kredietverliesvoorzieningen met betrekking tot vorderingen op cliënten in overeenstemming met IFRS 9-principes vereist complexe statistische analyses en modelaannames, waarbij ECL-modellen voornamelijk zijn gebouwd en gekalibreerd op basis van historische informatie met betrekking tot wanbetalingsniveaus en omvang van de verliezen. Vanwege het inherente niveau van ramingsonzekerheid bij het modelleren van dergelijke aspecten van de ECL-berekening is echter een aanzienlijk deskundig oordeel vereist om te zorgen dat modelparameters een ECL-output produceren die in het licht van bestaande omstandigheden redelijk en passend is.

Voor leningen binnen de portefeuille International Corporate Lending van de Bank moet eerst worden beoordeeld of er objectieve aanwijzingen zijn dat de blootstelling credit-impaired is. Bij het uitvoeren van deze beoordeling past het

management een significant beoordelingsniveau toe bij het evalueren van alle relevante informatie over indicatoren van onwaarschijnlijke betalingen, met inbegrip van de overweging van factoren die onmiddellijk wijzen op een verslechtering van de financiële toestand van kredietnemers, maar ook met betrekking tot factoren die van invloed zijn op de vooruitzichten van kredietnemers die hun betalingsvermogen beïnvloeden, zoals beschreven in Toelichting 1.5. Een hoger beoordelingsniveau is vereist voor leningen aan kredietnemers die aanhoudende tekenen van financiële moeilijkheden vertonen die vergelijkbaar zijn met die van het voorgaande boekjaar, en voor kredietnemers die beter presteren in vergelijking met het voorgaande jaar, om te begrijpen of de verbeteringen in de toekomst houdbaar zijn. Deze beoordelingen worden weerspiegeld in voorspelde kasstroomprognoses in verschillende scenario's voor stage 2-kredietnemers, met name bij het beoordelen van hun onwaarschijnlijkheid van betaling.

De waardering van kredietverliesvoorzieningen voor blootstellingen met een betalingsachterstand wordt uitgevoerd door middel van een intern ontwikkeld model op basis van de beste raming door het management van de contante waarde van de kasstromen die naar verwachting zullen worden ontvangen volgens meerdere toekomstgerichte scenario's. Zoals beschreven in toelichting 2.2.1 hanteert de Bank een DCF-benadering. Bij het ramen van kasstromen voor blootstellingen ten aanzien waarvan zich een wanbetaling heeft voorgedaan binnen de portefeuille International Corporate Lending, oordeelt het management over de financiële situatie van een debiteur en de toekomstige terugbetalingsperspectieven, rekening houdend met de beheerplannen voor groei in de huidige omgeving. In dit opzicht wordt oordeelkundig inzicht toegepast bij het ramen van de verwachte toekomstige kasstromen van elke kredietnemer in de verschillende scenario's en bij het toewijzen van waarschijnlijkheden aan die scenario's en het bepalen van passende disconteringspercentages die de kenmerken van de kredietnemer weerspiegelen. De bepaling van de operationele kasstromen in meerdere scenario's vereist een aanzienlijk oordeelkundig niveau om de actuele economische omstandigheden adequaat te kunnen vastleggen.

De ramingen van realiseerbare kasstromen voor elke in gebreke gebleven kredietnemer worden op onafhankelijke wijze beoordeeld en betwist door de kredietrisicofunctie van de Bank en goedgekeurd door het Management Credit Committee van de Bank.

In de loop van 2023 en 2022 verlengde de Bank de respijtmateregelen voor leningen aan kredietnemers met financiële moeilijkheden waarbij werd overeengekomen de contractuele betalingsvoorwaarden van leningen te wijzigen om het beheer van cliëntenrelaties te verbeteren, incassomogelijkheden te maximaliseren of wanbetaling of gedwongen verkoop te vermijden. Waar sprake is van respijtactiviteiten spelen beoordelingen en schattingonzekerheden een grotere rol bij het bepalen van hun effecten op kredietverliesvoorzieningen. Hierbij was een aanzienlijk oordeelkundig inzicht vereist om te bepalen of er substantiële wijzigingen waren aangebracht in de contractuele voorwaarden, waardoor het niet langer opnemen van de uitgedoofde financiële instrumenten en de opname van de nieuwe financiële instrumenten noodzakelijk waren. Bovendien wordt, ongeacht of een dergelijke reorganisatie tot de opname van nieuwe financiële instrumenten of de verdere opname van de schuld vóór herschikking leidt, de bepaling van de relatieve stagering van de schuld na herschikking en de waardering van de daarmee samenhangende kredietverliesvoorzieningen ook geacht in hoge mate op oordelen gebaseerd zijn.

Voor blootstellingen geclassificeerd als Stage 1 en Stage 2 binnen de portefeuille International Corporate Lending en alle blootstellingen binnen de portefeuilles Dutch Mortgage en Belgian Mortgage waardeert de Bank kredietverliesvoorzieningen op basis van complexe modellen met een aantal onderliggende aannames. Met name wat de portefeuille International Corporate Lending betreft is het niveau van schattingonzekerheid toegenomen met betrekking tot:

- (i) modellering van PiT PD's en LGD's;
- (ii) het voorspellen van macro-economische scenario's met het oog op het ramen van kansgewogen kredietverliesvoorzieningen;
- (iii) de bepaling van de verwachte looptijden van faciliteiten, met name in het geval van International Corporates die zijn geclassificeerd als Stage 2; en

(iv) beoordelen of het kredietrisico aanzienlijk is toegenomen, wat een combinatie is van kwalitatieve en kwantitatieve criteria, zoals beschreven in Toelichting 1.5.

De PD-, LGD- en EAD-modellen die worden toegepast voor de waardering van kredietverliesvoorzieningen voor de portefeuilles International Corporate Lending en Dutch Mortgage worden ontwikkeld door een externe dienstverlener, waardoor het mogelijk is om deze drie belangrijke risicoparameters op facilitair niveau te ramen met behulp van statistische modellen, voornamelijk door blootstellings specifieke kenmerken te benchmarken tegen een onderliggende dataset. In het bijzonder worden PD's en LGD's per naam ontwikkeld op basis van de wanbetalings- en verlieshistorie van vergelijkbare kredietnemers met vergelijkbare kenmerken in termen van omvang, sector en land van activiteit.

In dit opzicht wordt de methodologie, samen met de toegepaste aannames en parametrisering, bij de kalibratie van het model regelmatig herzien door het management, zodat de output van het model geschikt blijft met het oog op de vastgestelde wanbetalings- en kredietverlieshistorie van de Bank. Er is een aanzienlijk beoordelingsniveau vereist om de blijvende geschiktheid en redelijkheid van de PiT PD's en LGD's te beoordelen die door de statistische modellen werden bepaald. In dit opzicht is het vermeldenswaardig dat het IFRS 9-model van de Bank voor het bepalen van PiT PD's bijzonder gevoelig is voor aandelenmarktgegevens. Dit betekent dat, aangezien de aandelenkoersen worden gedreven door factoren die geen verband houden met kredietwaardigheid, een aanzienlijk niveau van deskundig oordeel vereist is om de redelijkheid van ECL-modeloutputs te bepalen. De Bank heeft per 31 december 2023 geen beroep gedaan op overlays, zoals nader beschreven in Toelichting 2.2.7 van de jaarrekening.

Evenzo is een aanzienlijk oordeelkundig inzicht vereist bij het modelleren en selecteren van macro-economische prognoses, alsook de kalibratie van de ernst en de respectieve waarschijnlijkheidswegingen van macro-economische scenario's die bij de bepaling van ECL's worden toegepast. Het oordeel in dit opzicht is versterkt door de toegenomen onzekerheid als gevolg van de ongekende economische en sociaal-politieke omstandigheden die momenteel in alle landen en sectoren heersen. In dit opzicht zijn enkele modelaannames vereist, op basis van een deskundig oordeel, om een beeld te krijgen van de verwachte tijdshorizon waarbinnen de wereldeconomie kan terugkeren naar het niveau van vóór COVID-19 en de impact van het conflict tussen Rusland en Oekraïne en Israël en Hamas op macro-economische variabelen in specifieke landen en sectoren.

Bijgevolg vormt de ontwikkeling van meerdere toekomstgerichte macro-economische scenario's op 31 december 2023, waarbij al deze variabelen in aanmerking worden genomen, een belangrijk element van de ramingsonzekerheid bij de waardering van kredietverliesvoorzieningen. Daarnaast zorgt de Bank, zoals beschreven in Toelichting 2.2.7 van de jaarrekening, dat de gemodelleerde macro-economische prognoses die door de externe dienstverlener worden verstrekt en die de Bank voorziet van de toepasselijke gemodelleerde scenario's met het oog op ECL-modellering, zijn afgestemd op de macro-economische prognoses van de ECB-medewerkers die in december 2023 werden gepubliceerd.

Gezien de hoge subjectiviteit van prognoses scenario's en de gevoeligheid van de ECL voor de belangrijkste veranderingen in het aantal, de selectie- en waarschijnlijkheidswegingen die van toepassing zijn op de verschillende scenario's, heeft de Bank de ECL herberekend onder de verschillende scenario's, zowel door een gewicht van 100% toe te passen op elk scenario, als door de waarschijnlijkheidswegingen opnieuw te kalibreren op scenario's die door de externe dienstverlener werden bepaald zoals in het voorgaande jaar, d.w.z. vóór aanpassingen na het model. Het effect van deze onzekerheid op het ECL-resultaat wordt vermeld in de gevoeligheidsanalyse van de gewaardeerde kredietverliesvoorzieningen per 31 december 2023 en 2022, weergegeven in Toelichting 2.2.7 van de jaarrekening.

De bepaling van de verwachte looptijden, die met name relevant is voor de Stage 2-blootstellingen, binnen de portefeuille International Corporate Lending, is gebaseerd op de gedragsmatige looptijd, die de verwachtingen van het management inzake de uitoefening van vervroegde aflossingsopties weerspiegelt, gebaseerd op het vermogen van de kredietnemers om hun schuld op de open markt te herfinancieren. De mate van subjectiviteit bij het bepalen van de verwachte looptijden neemt aanzienlijk toe wanneer het toegenomen kredietrisico dat dergelijke kredietnemers ervaren

hun herfinancieringsvermogen op kortere termijn vermindert. In deze context blijft het management de verwachte looptijden van kredietnemers in stage 2 opvolgen aan de hand van specifieke informatie over de kredietnemer en door de verwachte timing van toekomstige inningen te benchmarken en te vergelijken met de werkelijke resultaten om ervoor te zorgen dat ze gepast blijven.

De identificatie van SICR-gebeurtenissen, met name met betrekking tot de portefeuille International Corporate Lending, vereist een aanzienlijk oordeelkundig inzicht om de ernst van de impact van belangrijke gebeurtenissen op de financiële prestaties en financiële toestand van deze kredietnemers te beoordelen. In dit opzicht heeft de Bank in 2023 en 2022 steeds meer vertrouwen gesteld in haar kwalitatieve stageringscriteria, met name door de invoering van limieten op impliciete ratings en ratingverlagingen om ervoor te zorgen dat de specifieke risico's van de kredietnemer aan het einde van de financiële verslagperiode zo tijdig mogelijk worden vastgelegd.

3.3 Waardering van derivaten en hedge accounting

Het niveau van managementbeoordeling dat vereist is voor het vaststellen van de reële waarde van afgeleide financiële instrumenten is beperkt voor instrumenten die worden gewaardeerd met waarderingmodellen die standaard zijn in de sector en waar alle parameterinputs worden genoteerd op actieve markten.

Het vereiste niveau van subjectiviteit en mate van managementbeoordeling is belangrijker voor afgeleide financiële instrumenten die worden gewaardeerd met behulp van gespecialiseerde en geavanceerde modellen en waarbij sommige of alle parameterinputs minder liquide of minder waarneembaar zijn. Voor de selectie en toepassing van passende parameters, aannames en modelleringstechnieken is een managementbeoordeling vereist. Als er voor een bepaald instrument geen marktgegevens beschikbaar zijn, worden de prijsinputs bepaald door andere relevante informatiebronnen te beoordelen, zoals historische gegevens, en door passende aanpassingen uit te voeren om het te waarderen actuele instrument en de huidige marktomstandigheden weer te geven. Bovendien kunnen sommige waarderingaanpassingen een managementbeoordeling vereisen om de reële waarde te bereiken.

Bovendien is de boekhoudkundige verwerking van de afdekkingsrelatie en de effectiviteitstest gebaseerd op een aantal aannames die onder meer de verwachte toekomstige vervroegde aflossingen en heronderhandelingen van de portefeuilles Mortgage omvatten.

Financiële activa en verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde moeten worden vermeld volgens de input voor de waarderingmethode die wordt gebruikt om hun reële waarde te bepalen. Er is met name segmentatie vereist tussen de activa die worden gewaardeerd met waarderingstechnieken op basis van waarneembare parameters (niveau 2) en waarderingstechnieken met behulp van significante niet-waarneembare parameters (niveau 3). Om de categorie te bepalen waarbinnen bepaalde instrumenten moeten worden ingedeeld, is een managementbeoordeling vereist. Dit is met name het geval wanneer de waardering wordt bepaald door meerdere parameters, waarvan sommige waarneembaar zijn en andere niet.

4. Tegoeden bij centrale banken

	2023	2022
	€000	€000
Tegen geamortiseerde kostprijs:		
Tegoeden bij centrale banken	176,654	107,483

Per 31 december 2023 omvatten de saldi bij centrale banken reservedeposito's ten bedrage van € 21,9 miljoen (2022: € 19,9 miljoen) met betrekking tot het Minimumreservevereiste in het kader van Verordening (EG) nr. 1745/2003 van de ECB met een rente van 0% per jaar. Andere tegoeden bij centrale banken aangehouden door de Bank bij de Nationale Bank van België ten belope van € 154,7 miljoen (2022: € 104,3 miljoen) zijn onderworpen aan een positieve rentevoet van 4% (2022: positieve rentevoet van 2%) per jaar.

Tegoeden bij centrale banken in de voorgaande tabel worden weergegeven na aftrek van kredietverliesvoorzieningen ten bedrage van € 1 duizend per 31 december 2023 en 2022.

5. Afgeleide financiële instrumenten

De Bank heeft derivaatlijnen afgesloten met tegenpartijen om valutaswaps, renteswaps en andere geschikte instrumenten te kopen die zijn goedgekeurd voor het afdekken van risico's.

De Bank maakt gebruik van over-the-counter valutaswaps om haar blootstelling aan wisselkoersschommelingen af te dekken. Alle valutaswaps vervallen binnen 1 maanden (2022: 2 maanden) na de verslagdatum.

De Bank maakt ook gebruik van over-the-counter renteswaps om haar blootstelling aan het renterisico voortvloeiend uit een portefeuille van vastrentende hypotheken af te dekken (zie Toelichting hierna – macro reële waardeafdekking volgens de EU-uitzonderingen ('carve-out') van IAS 39). De nettoverliezen op de gerelateerde afdekkingsinstrumenten bedroeg in het jaar dat eindigde op 31 december 2023 € 86,4 miljoen (2022: winst van € 238,2 miljoen). De nettowinst op de afgedekte posities die tijdens het jaar aan het afgedekte risico konden worden toegerekend, bedroegen € 85,1 miljoen (2022: verlies van € 235,5 miljoen).

Valuta- en renteswaps zijn verbintenissen om een reeks kasstromen om te wisselen voor een andere, wat resulteert in een economische uitwisseling van valuta's of rentevoeten (bijvoorbeeld een vaste rente voor variabele rente).

	2023	2022
	€000	€000
Afgeleide financiële activa – reële waarde	207,438	355,337
Afgeleide financiële verplichtingen – reële waarde	(24,648)	(5,306)

De Bank past reële-waardeafdekking toe op macroniveau, waarbij een portefeuille van posities wordt afgedekt met meerdere afdekkingsinstrumenten. Voor macroafdekkingen van het renterisico past de Bank de EU-uitzonderingen (carve-out) van IAS 39 van de EU toe. Met de EU-uitzonderingsregels (carve-out) voor macroafdekking kan een groep derivaten (of delen ervan) als geheel worden bekeken of gezamenlijk aangeduid als afdekkingsinstrument en kan een aantal beperkingen in reële-waardeafdekking met betrekking tot het afdekken van netto-posities van leningen en kerndeposito's en onderdekkingsstrategieën worden opgeheven. Daarom wordt in de eerste plaats gebruik gemaakt van natuurlijke renteafdekkingen, dat wil zeggen het renterisico dat verbonden is aan verplichtingen (bijvoorbeeld retailfinanciering, wholesalefinanciering), om de nettoblootstelling te bepalen. Het resterende risico wordt afgedekt in een portefeuilleafdekking, met behulp van de EU-uitzonderingen (carve-out) van IAS 39, waarin een deel van de portefeuille hypothecaire leningen voor particulieren wordt aangemerkt als afgedekte positie voor hedge-accountingdoeleinden. De Bank past de volgende types hedge accounting toe: De Groep past reële-waardeafdekking toe op microniveau, waarbij één afgedekte positie wordt afgedekt met een of meer afdekkingsinstrumenten, alsook op macroniveau, waarbij een portefeuille van posities wordt afgedekt met meerdere afdekkingsinstrumenten. Voor macroafdekkingen van het renterisico past de Groep de EU-uitzonderingen (carve-out) van IAS 39 van de EU toe. Met de EU-uitzonderingsregels (carve-out) voor macroafdekking kan een groep derivaten (of delen ervan) als geheel worden bekeken of gezamenlijk aangeduid als afdekkingsinstrument en kan een aantal beperkingen in reële-waardeafdekking met betrekking tot het afdekken van netto-posities van leningen en kerndeposito's en onderdekkingsstrategieën worden opgeheven. Zo worden de renteblootstellingen op retailfinanciering (spaar- en zichtrekeningen) en Nederlandse hypotheekleningen in eerste instantie gesaldeerd. Het resterende risico wordt afgedekt in een portefeuilleafdekking, met behulp van de EU-uitzonderingen (carve-out) van IAS 39, waarin een deel van de portefeuille hypothecaire leningen voor particulieren wordt aangemerkt als afgedekte positie voor hedge-accountingdoeleinden.

De Groep past de volgende types hedge accounting toe:

Reëlewaardeafdekkingen

Afdekking van het renterisico op vorderingen op cliënten (macroafdekking)

De afgedekte portefeuille omvat vastrentende hypotheekleningen van MeDirect Belgium (zie Toelichting 7). Dit zijn hypotheekleningen met een vaste renteperiode van meer dan 240 maanden. De afdekkingsinstrumenten zijn renteswaps die worden aangegaan in het kader van het renterisicobeheer in het Asset and Liability Management-proces (ALM). Het af te dekken risico is het risico op wijziging van de reële waarde van de portefeuille, toe te schrijven aan de ontwikkeling van de marktrente. Effectiviteitsbeoordelingen worden retroactief en prospectief uitgevoerd, met behulp van de dollarcompensatiemethode.

Ineffectiviteit van de dekking kan het gevolg zijn van:

- Verschillen in timing van kasstromen van afgedekte posities en afdekkingsinstrumenten;
- Verschillende rentecurves en de bewegingen van deze curves binnen de periode toegepast op de prognose en discontering van de kasstromen van de afgedekte positie en de afdekkingsinstrumenten; en
- Verschil tussen verwachte en werkelijke vervroegde aflossingen (risico op vervroegde aflossing).

De reële waarden van de derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden en derivaten aangemerkt als afdekkingsinstrumenten bij reëlewaardeafdekkingen, samen met de gerelateerde nominale bedragen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen microafdekkingen en macroafdekkingen voor hedge-accountingdoeleinden, zijn: De reële waarden van de derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden en derivaten aangemerkt als afdekkingsinstrumenten bij reëlewaardeafdekkingen, samen met de gerelateerde nominale bedragen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen microafdekkingen en macroafdekkingen voor hedge-accountingdoeleinden, zijn:

	Nominaal	Reële waarde	Nominaal	Reële waarde
	2023	2023	2022	2022
	€000	€000	€000	€000
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden – Activa				
Type instrument:				
- Valutaswaps	18,412	198	37,196	757
- Renteswaps	-	-	-	80,061
		198		80,818
Derivaten aangehouden voor handelsdoeleinden – Passiva				
Type instrument:				
- Valutaswaps	5,782	(28)	47	-
		(28)		-
Nettoderivaten aangehouden voor handelsdoeleinden		170		80,818
Derivaten aangemerkt als afdekkingsinstrumenten in reëlewaardeafdekkingen – Activa				
Type instrument:				
- Renteswaps die vervallen binnen				
Meer dan een jaar en minder dan vijf jaar	1,080,923	29,060	304,233	28,546
- Macroafdekkingen				
Meer dan vijf jaar				
- Macroafdekkingen	1,031,277	178,180	1,075,017	245,973
		207,240		274,519
Derivaten aangemerkt als afdekkingsinstrumenten in reëlewaardeafdekkingen – Passiva				
Type instrument:				
- Renteswaps die vervallen binnen Meer dan een jaar en minder dan vijf jaar				
- Macroafdekkingen	553,900	(4,519)	200,000	(5,306)
Meer dan vijf jaar				
- Macroafdekkingen	432,850	(20,101)	-	-
		(24,620)		(5,306)
Nettoderivaten aangemerkt als afdekkings instrumenten bij reëlewaardeafdekkingen		182,620		269,213

MeDirect heeft back-to-back gestructureerde renteswaps afgesloten die het renterisico van de gesecuritiseerde vorderingen op hypothecaire leningen opnieuw internaliseren. Per 31 december 2022 bedroeg het deel van de afgeleide activa dat hierboven is opgenomen in de afgeleide activa van de Bank die voor handelsdoeleinden worden aangehouden € 80,1 miljoen. Zoals beschreven in Toelichting 2.2.9 werden de respectieve afgeleide financiële verplichtingen per 31 december 2022 gesaldeerd met vorderingen op financiële instellingen, aangezien er met de tegenpartij een 'netting'-overeenkomst is.

De boekwaarden en de geaccumuleerde basisaanpassing voor vastrentende hypotheekleningen zijn opgenomen in de balans van de financiële positie binnen Vorderingen op cliënten in toelichting 7.

De gecumuleerde negatieve basisaanpassing binnen vorderingen op cliënten ten bedrage van € 183,2 miljoen (2022: negatieve basisaanpassing ten bedrage van € 271,3 miljoen) omvat ook de gecumuleerde niet-afgeschreven reëlewaardeafdekkingsaanpassingen van € 1,2 miljoen (2022: € 3,7 miljoen) met betrekking tot afdekkingen die zijn beëindigd en nu zijn geamortiseerd.

6. Vorderingen op financiële instellingen

	2023	2022
	€000	€000
Tegen geamortiseerde kostprijs:		
Terugbetaalbaar op verzoek en op korte termijn	262,643	149,735
Vorderingen op termijn	43,899	163,416
	306,542	313,151

De vorderingen van de Bank op financiële instellingen omvatten per 31 december 2023 saldi die als zekerheid werden verpand, waarvan het grootste deel betrekking had op de financiering van de aankoop van Nederlandse hypotheek ten bedrage van € 182,9 miljoen (2022: € 9,9 miljoen) en met betrekking tot de financiering van de aankoop van Belgische hypotheek ten belope van € 22,2 miljoen (2022: € 36,5 miljoen).

Daarnaast beschikt de Bank over bedragen van € 40,1 miljoen (2022: € 161,6 miljoen) die worden aangehouden voor de doeleinden van margevereisten op afdekkingsinstrumenten die worden toegerekend aan de Dutch Mortgage lending business, en bijgevolg als bezwaard worden beschouwd.

Per 31 december 2023 werd € 46,0 miljoen (2022: € 72,9 miljoen) bezwaard, waarvan het merendeel in pand werd gegeven ten gunste van Eurex Clearing AG met betrekking tot de clearing van afgeleide financiële instrumenten. Daarnaast werd € 1,0 miljoen (2022: € 1,0 miljoen) in de vorm van contanten door de Bank zijn bijgedragen aan een derivatenclearingfonds van Eurex Clearing AG, waarvan de Bank lid is. Het clearingfonds beschermt de leden tegen verliezen tot ze het clearingfonds verlaten.

Vorderingen op financiële instellingen per 31 december 2023 en 2022 waren niet achterstallig en niet credit-impaired en de Bank paste in dit verband geen respijtmateregelen toe. Voorts zijn er geen verwachte kredietverliezen toe te schrijven aan vorderingen op financiële instellingen.

7. Vorderingen op cliënten

	2023	2022
	€000	€000
Portefeuille International Corporate Lending		
- Vorderingen op termijn: corporate	168,240	195,125
Portefeuille Dutch Mortgage		
- Vorderingen op termijn: retail	2,104,853	1,818,186
Portefeuille Belgian Mortgage		
- Vorderingen op termijn: retail	255,290	132,130
IFRS-basisaanpassing – portefeuille Mortgage	(183,180)	(271,273)
Brutovorderingen op cliënten	2,345,203	1,874,168
Min: Kredietverliesvoorzieningen	(2,734)	(3,260)
	2,342,469	1,870,908

Voorzieningen geboekt onder

	Stage 1		Stage 2		Stage 3		Totaal	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Kredietverliesvoorzieningen:								
- Portefeuille International Corporate Lending	(1,430)	(2,180)	(384)	(766)	(282)	-	(2,096)	(2,946)
- Portefeuille Dutch Mortgage	(136)	(106)	(145)	(71)	(4)	(7)	(285)	(184)
- Portefeuille Belgian Mortgage	(249)	(114)	(46)	(16)	(58)	-	(353)	(130)
	(1,815)	(2,400)	(575)	(853)	(344)	(7)	(2,734)	(3,260)

De negatieve reële waarde/basisaanpassingen van de reële waarde ten bedrage van € 183,2 miljoen (2022: negatieve reële waarde/basisaanpassing van € 271,3 miljoen) is toe te rekenen aan renteswaps die werden afgesloten als onderdeel van het renterisicobeheer in het ALM-proces om het risico op veranderingen in de reële waarde van de portefeuille als gevolg van fluctuaties in de marktrente af te dekken (zie Toelichting 5). De mutatie leidde tot winst op afgedekte posities die toerekenbaar waren aan het afgedekte risico ten bedrage van € 85,1 miljoen (2022: verlies van € 235,5 miljoen) zoals vermeld in toelichting 21 bij deze jaarrekening.

Zoals nader uiteengezet in Toelichting 17, bedragen Nederlandse particuliere hypotheeklen per 31 december 2023 € 1.153,3 miljoen (2022: € 1.219,7 miljoen) zijn gesecuritiseerd via drie (2022: drie) Residential Mortgage-Backed Security ('RMBS')-transacties. Aangezien de risico's en voordelen geacht werden door MeDirect Belgium te zijn behouden, werden ze op 31 december 2023 en 2022 opgenomen in de balans van de Bank.

De portefeuille Dutch Mortgage van de Bank in de voorgaande tabel bestaat voornamelijk uit Nederlandse retail-woninghypotheeklen met uitzondering van buy-to-let hypotheeklen ten bedrage van € 85,3 miljoen per 31 december 2023 (2022: € 15,9 miljoen). Deze activiteit werd gelanceerd in oktober 2022.

In de jaren eindigend op 31 december 2023 en 2022 heeft er geen herstructurering van de portefeuille International Corporate Lending van de Bank plaatsgevonden.

8. Portefeuilles Securities en Securitisation Investment

Portefeuille Securities Investment

	2023	2022		2023	2022
	€000	€000		€000	€000
Beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, met inbegrip van basisaanpassingen toe te schrijven aan het afgedekte risico					
- Schuldpapier en andere vastrentende effecten	422,948	389,537			
- Min: Kredietverliesvoorzieningen	(32)	(58)			
Beleggingen gewaardeerd tegen reële waarde in de winst-en-verliesrekening					
- Eigenvermogensinstrumenten	-	819			
	422,916	390,298			
Kredietverliesvoorzieningen:					
- Op beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	(32)	(58)			
	2023	2022	Gewaardeerd tegen reële waarde via	2023	2022
	€000	€000	€000	€000	€000
Schuldeffecten en andere vastrentende effecten					
Uitgegeven door overheidsinstanties					
- buitenlandse nationale en regionale overheden	102,813	74,066	-	-	
- supranationaal	-	30,128	-	-	
Uitgegeven door andere instanties					
- buitenlandse banken	320,103	285,285	-	-	
	422,916	389,479	-	-	
Eigenvermogensinstrumenten					
Uitgegeven door overheidsinstanties					
- ondernemingen	-	-	-	-	819
	-	-	-	-	819
Noteringslijst					
- genoteerd op buitenlandse erkende beurzen	422,916	389,479	-	-	
- niet genoteerd	-	-	-	-	819
	422,916	389,479	-	-	819

	Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs		Gewaardeerd tegen reële waarde via niet- gerealiseerde resultaten		Gewaardeerd tegen reële waarde via winst en verlies	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Jaar eindigend op 31 december						
Aan het begin van het jaar	389,479	55,669	-	436,524	819	-
Aanvullingen	136,600	147,219	-	-	-	-
Terugbetalingen	(101,200)	(25,000)	-	(220,653)	(819)	-
Amortisatie van premie/korting	(1,989)	932	-	(6,156)	-	-
Wijzigingen in de reële waarde	-	-	-	895	-	819
Mutaties in kredietverliesvoorzieningen	26	49	-	-	-	-
Herclassificatie naar geamortiseerde kostprijs	-	210,610	-	(210,610)	-	-
Aan het einde van het jaar	422,916	389,479	-	-	-	819

Beleggingseffecten met een nominale waarde van € 336,0 miljoen worden als zekerheid bij Eurex verpand tegen de voorziening van leenfaciliteiten (2022: € 277,3 miljoen). Deze omvatten beleggingseffecten die op de balans worden gehouden met een boekwaarde van € 335,5 miljoen (2022: € 277,5 miljoen).

De contante waarde van ongebruikte leenfaciliteiten (financiële ruimte) per 31 december 2023 die zijn gedekt door beleggingseffecten bedroeg € 319,8 miljoen (2022: € 254,1 miljoen).

Beleggingseffecten met een nominale waarde van € 87,0 miljoen (2022: € 110,5 miljoen) en een boekwaarde van € 87,0 miljoen (2022: € 112,0 miljoen) worden ook in het kader van de samenwerking met de Blauwtrust Groep toegezegd om toegang te krijgen tot hun multi-investeerdersplatform voor de aankoop van nieuw verstrekte Nederlandse hypotheek.

Per 31 december 2023 en 2022 had de Bank geen verbintenissen om bijkomende beleggingseffecten te kopen.

Zoals vermeld in toelichting 2.8.3 heeft de Bank tijdens het boekjaar dat eindigde op 31 december 2022 vermogensbeleggingen van € 0,8 miljoen die werden verworven als onderdeel van een herstructurering van een Europese vennootschap die in 2021 plaatsvond en die voorheen tegen nulwaarde werden aangehouden. Deze werden in 2023 terugbetaald.

Portefeuille Securitisation Investment

	2023	2022
	€000	€000
Beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs		
- Schuldpapier en andere vastrentende effecten	445,977	415,078
- Min: Kredietverliesvoorzieningen	(45)	(42)
	445,932	415,036

	Gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs		Gewaardeerd tegen reële waarde via	
	2023	2022	2023	2022
	€000	€000	€000	€000
Jaar eindigend op 31 december				
Aan het begin van het jaar	415,036	-	-	347,972
Aanvullingen	31,250	67,000	-	-
Terugbetalingen	(169)	-	-	-
Amortisatie van premie/korting	(182)	7	-	3
Wijzigingen in de reële waarde	-	-	-	96
Mutaties in kredietverliesvoorzieningen	(3)	(42)	-	-
Herclassificatie naar geamortiseerde kostprijs	-	348,071	-	(348,071)
Aan het einde van het jaar	445,932	415,036	-	-

De Bank had in totaal € 115,0 miljoen in pand gegeven per 31 december 2023 (2022: € 81,9 miljoen) van de portefeuille Securitisation Investment ten gunste van derden tegen het verlenen van leenfaciliteiten.

De Bank heeft delen in CLO-transacties verworven die worden beheerd door externe entiteiten en die overeenstemmen met tranches met de hoogste kredietrating in dergelijke CLO-structuren. Deze verworven delen in CLO-transacties zijn aan erkende beurzen genoteerd, maar worden niet centraal verhandeld. De onderliggende activa voor deze CLO-transacties zijn leningen met hefboomwerking, voornamelijk niet-achtergestelde gedekte leningen met hefboomwerking en hoogrentende bedrijfsobligaties. Per 31 december 2023 werden posities met een nominale waarde van € 445,9 miljoen (2022: € 415,0 miljoen), aangehouden in een 'hold to collect'-bedrijfsmodel en gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Herclassificatie van beleggingen

In juni 2022 wijzigde de Bank het bedrijfsmodel voor het beheer van de beleggingen binnen de portefeuilles Securities en Securitisation Investments die oorspronkelijk werden beschouwd als 'hold to collect and sell' en daarom werden gewaardeerd tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten.

Deze verandering in het bedrijfsmodel was toe te schrijven aan het feit dat in de eerste helft van 2022 de transformatie van MeDirect tot toekomstbestendige Bank werd afgesloten, door de aanvang van de Belgische hypotheekactiviteiten, waarmee haar plan werd voltooid om een gezonde diversificatie te bereiken via verschillende activaklassen.

De diversificatiestrategie van de Bank die in 2019 van start ging, was voornamelijk gebaseerd op de afbouw van de portefeuille International Lending en de lancering van de Nederlandse hypotheekactiviteit. Door de succesvolle lancering van de Nederlandse hypotheekactiviteiten kon de Bank ook met succes twee RMBS's uitgeven van de Nederlandse hypotheekactiviteiten tijdens de COVID-19-pandemie.

In december 2021 heeft de Bank de intraBank-financieringsovereenkomsten met MeDirect Malta via Grand Harbour I stopgezet. Dit resulteerde in een aanzienlijk beter beheer van de liquiditeit van de Bank.

De Bank heeft ook de financieringsbronnen verhoogd en gediversifieerd, aangezien ze de kanalen voor terugkoopovereenkomsten heeft uitgebreid en haar portefeuille Mortgage financiert via haar securitisatieprogramma voor Bastion-hypotheek. Dankzij deze financieringsbronnen kan de Bank bijgevolg aan haar liquiditeitsbehoeften voldoen en zal ze deze beleggingen tot de vervaldatum aanhouden.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben geleid tot een wijziging in het bedrijfsmodel van de portefeuilles Securities en Securitisation Investments. Deze beleggingen zijn nu gecategoriseerd als 'hold to collect' en als gevolg daarvan werden deze beleggingen op 1 juli 2022 geherclassificeerd uit de reële waarde via de waarderingscategorie voor niet-gerealisierde resultaten en in de waarderingscategorie voor geamortiseerde kostprijs.

	Boekwaarde vóór de herclassificatie	Boekwaarde na de herclas- sificatie
	€000	€000
Activa		
Beleggingen – Effectenportefeuille:		
- gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	201,686	547,480
- gewaardeerd tegen reële waarde via niet-gerealisierde resultaten	336,724	-
Beleggingen – Securitatieportefeuille:		
- gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs	-	415,029
- gewaardeerd tegen reële waarde via niet-gerealisierde resultaten	397,751	-
Uitgestelde belastingvorderingen	14,174	7,328
Totale activa	3,197,535	3,230,730
Eigen vermogen		
Overige reserves	(19,495)	224
Cumulatieve verliezen	(40,188)	(43,406)
Totaal eigen vermogen	162,316	142,815

Per 31 december 2023 omvatten de portefeuille Beleggingen – Effecten en de portefeuille Beleggingen – Securitatie respectievelijk beleggingen met een boekwaarde van € 146,5 miljoen en € 415,1 miljoen (2022: € 213,1 miljoen en € 398,6 miljoen) die deel uitmaakten van deze herclassificatie die op 1 juli 2022 plaatsvond. De reële waarde van deze beleggingen per 31 december 2023 in de portefeuille Beleggingen – Effecten en de portefeuille Beleggingen – Securitatie bedroeg respectievelijk € 137,6 miljoen en € 407,6 miljoen (2022: € 200,9 miljoen en € 348,0 miljoen). Indien deze beleggingen niet waren geherclassificeerd uit de reële waarde via de categorie niet-gerealisierde resultaten zodat ze tegen geamortiseerde kostprijs werden gewaardeerd, zouden tussen 1 juli 2022 en 31 december 2023 reële-waardeverliezen van € 1,7 miljoen op de portefeuille Securities zijn opgenomen binnen de niet-gerealisierde resultaten (1 juli 2022 tot 31 december 2022: reële-waardeverliezen van € 4,3 miljoen), terwijl reële-waardewinst van € 9,8 miljoen zouden zijn opgenomen in de portefeuille Securitatie in niet-gerealisierde resultaten (1 juli 2022 en 31 december 2022: reële-waardewinst van € 0,75 miljoen).

9. Materiële vaste activa

	Verbeteringen panden	Computer- apparatuur	Overige apparatuur	Inventaris	Motorrijtu- igen	Activa met gebruiksrecht	Totaal
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Per 1 januari 2022							
Kostprijs	53	240	60	273	142	3,084	3,852
Cumulatieve afschrijving	(16)	(142)	(31)	(138)	(142)	(1,078)	(1,547)
Nettoboekwaarde	37	98	29	135	-	2,006	2,305
Jaar eindigend op 31 december 2022							
Aan het begin van het jaar	37	98	29	135	-	2,006	2,305
Aanvullingen	-	6	8	-	-	73	87
Afschrijving voor het jaar	(6)	(45)	(17)	(24)	-	(489)	(581)
Aan het einde van het jaar	31	59	20	111	-	1,590	1,811
Per 31 december 2022							
Kostprijs	53	246	68	273	142	3,157	3,939
Cumulatieve afschrijving	(22)	(187)	(48)	(162)	(142)	(1,567)	(2,128)
Nettoboekwaarde	31	59	20	111	-	1,590	1,811
Jaar eindigend op 31 december 2023							
Aan het begin van het jaar	31	59	20	111	-	1,590	1,811
Aanvullingen	-	3	1	-	-	-	4
Wijziging van de lease	-	-	-	-	-	221	221
Afschrijving voor het jaar	(6)	(37)	(8)	(24)	-	(514)	(589)
Aan het einde van het jaar	25	25	13	87	-	1,297	1,447
Per 31 december 2023							
Kostprijs	53	249	69	273	142	3,378	4,164
Cumulatieve afschrijving	(28)	(224)	(56)	(186)	(142)	(2,081)	(2,717)
Nettoboekwaarde	25	25	13	87	-	1,297	1,447

Per 31 december 2023 en 2022 opereerde de Bank vanuit één vastgoedobject dat in het kader van een leaseovereenkomst wordt aangehouden.

De in de voorgaande tabel vermelde activa met gebruiksrecht weerspiegelen de volgende activa met betrekking tot leaseovereenkomsten:

	2023	2022
	€000	€000
Gebouwen	926	877
Computerapparatuur	370	709
Overige apparatuur	1	4
	1,297	1,590

De mutatie in de boekwaarde van activa met gebruiksrecht wordt geanalyseerd in de volgende tabel:

	Gebouwen	Computer apparatuur	Overig apparatuur	Totaal
	€000	€000	€000	€000
Per 1 januari 2022				
Kostprijs	1,465	1,600	19	3,084
Cumulatieve afschrijving	(421)	(643)	(14)	(1,078)
Nettoboekwaarde	1,044	957	5	2,006
Jaar eindigend op 31 december 2022				
Aan het begin van het jaar	1,044	957	5	2,006
Aanvullingen	-	73	-	73
Afschrijving voor het jaar	(167)	(321)	(1)	(489)
Aan het einde van het jaar	877	709	4	1,590
Per 31 december 2022				
Kostprijs	1,465	1,673	19	3,157
Cumulatieve afschrijving	(588)	(964)	(15)	(1,567)
Nettoboekwaarde	877	709	4	1,590
Jaar eindigend op 31 december 2023				
Aan het begin van het jaar	877	709	4	1,590
Wijziging van de lease	221	-	-	221
Afschrijving voor het jaar	(172)	(339)	(3)	(514)
Aan het einde van het jaar	926	370	1	1,297
Per 31 december 2023				
Kostprijs	1,686	1,673	19	3,378
Cumulatieve afschrijving	(760)	(1,303)	(18)	(2,081)
Nettoboekwaarde	926	370	1	1,297

De desbetreffende leaseverplichtingen worden vermeld en geanalyseerd in Toelichting 20 bij deze jaarrekening.

Er waren geen geactiveerde financieringskosten verbonden aan de verwerving van vastgoed en materiaal tijdens het jaar (2022: nul).

10. Immateriële activa

	Computer software	Activa met gebruiksrecht	Totaal
	€000	€000	€000
Per 1 januari 2022			
Kostprijs	2,219	6,627	8,846
Cumulatieve amortisatie	(899)	(3,481)	(4,380)
Nettoboekwaarde	1,320	3,146	4,466
Jaar eindigend op 31 december 2022			
Aan het begin van het jaar	1,320	3,146	4,466
Aanvullingen	314	588	902
Amortisatie en bijzondere waardeverminderingen voor het jaar	(439)	(1,161)	(1,600)
Aan het einde van het jaar	1,195	2,573	3,768
Per 31 december 2022			
Kostprijs	2,533	7,215	9,748
Cumulatieve amortisatie	(1,338)	(4,642)	(5,980)
Nettoboekwaarde	1,195	2,573	3,768
Jaar eindigend op 31 december 2023			
Aan het begin van het jaar	1,195	2,573	3,768
Aanvullingen	115	247	362
Wijziging van de lease	-	(99)	(99)
Amortisatie en bijzondere waardeverminderingen voor het jaar	(465)	(1,216)	(1,681)
Aan het einde van het jaar	845	1,505	2,350
Per 31 december 2023			
Kostprijs	2,648	7,363	10,011
Cumulatieve amortisatie	(1,803)	(5,858)	(7,661)
Nettoboekwaarde	845	1,505	2,350

De activa met gebruiksrecht die in de voorgaande tabel zijn opgenomen, hadden betrekking op geleasede computersoftware. De desbetreffende leaseverplichtingen worden vermeld en geanalyseerd in Toelichting 20 bij deze jaarrekening.

Er waren geen geactiveerde financieringskosten verbonden aan de verwerving van software tijdens het jaar (2022: nul).

11. Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen

	2023	2022
	€000	€000
Uitgestelde belastingvorderingen	7,602	7,602

Uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen zijn toerekenbaar aan:

	2023	2022
	€000	€000
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen	7,184	7,544
Kredietverliesvoorzieningen	729	882
Verskil tussen IFRS en BEGAAP boekhoudnormen:		
- Hedging	(271)	(1,893)
- Renteswaps	4,655	4,799
- Winst toerekenbaar aan securitisatie-instellingen	(3,836)	(2,601)
- Overig	(859)	(1,129)
	7,602	7,602

Per 31 december 2023 werden uitgestelde belastingvorderingen en -verplichtingen € 4,6 miljoen (2022: € 3,1 miljoen) gesaldeerd aangezien er een wettelijk afdwingbaar recht bestaat om actuele belastingvorderingen met actuele belastingverplichtingen te verrekenen en de uitgestelde winstbelastingen op dezelfde belastingautoriteit betrekking hebben.

Uitgestelde belastingen worden berekend op alle tijdelijke verschillen volgens de balansmethode en worden gewaardeerd tegen de belastingtarieven die naar verwachting van toepassing zullen zijn op de periode waarin het actief wordt gerealiseerd of de verplichting wordt afgewikkeld op basis van belastingtarieven (en belastingwetgeving) waarvan het wetgevingsproces substantieel is afgesloten op het einde van de verslagperiode. Het voornaamste gebruikte belastingtarief is 25% (2022: 25%) met betrekking tot de Belgische belastingdienst.

Mutaties in uitgestelde belastingen tijdens het jaar:

	Aan het begin van het jaar	In de winst-en- verliesrekening opgenomen	Aan het einde van het jaar
	€000	€000	€000
Jaar eindigend op 31 december 2023			
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen	7,544	(360)	7,184
Kredietverliesvoorzieningen	882	(153)	729
Verschillen tussen IFRS en BEGAAP:			
- Hedging	(1,893)	1,622	(271)
- Renteswaps	4,799	(144)	4,655
- Winst toerekenbaar aan securitisatie-instellingen	(2,601)	(1,235)	(3,836)
- Overig	(1,129)	270	(859)
	7,602	-	7,602

	Aan het begin van het jaar	In de winst-en- verliesrekening opgenomen	Opgenomen in niet-gerealiseerde resultaten	Aan het einde van het jaar
	€000	€000	€000	€000
Jaar eindigend op 31 december 2022				
Beleggingen gewaardeerd tegen reële waarde via niet-gerealiseerde resultaten	274	-	(274)	-
Niet-gecompenseerde fiscale verliezen	8,395	(851)	-	7,544
Kredietverliesvoorzieningen	707	175	-	882
Verschillen tussen IFRS en BEGAAP:				
- Hedging	-	(1,893)	-	(1,893)
- Renteswaps	-	4,799	-	4,799
- Winst toerekenbaar aan securitisatie-instellingen	(1,500)	(1,101)	-	(2,601)
- Overig	-	(1,129)	-	(1,129)
	7,876	-	(274)	7,602

Per 31 december 2023 had de Bank ongebruikte fiscale verliezen waarvoor de Bank heeft besloten om uitgestelde belastingvorderingen ten bedrage van € 6,3 miljoen (2022: niet op te nemen € 6,6 miljoen). Hoewel de Bank een prudente aanpak heeft gevolgd om bepaalde uitgestelde belastingvorderingen niet op te nemen op niet-gebruikte belastingverliezen, hebben deze niet-gebruikte belastingverliezen geen vervaldatum en kunnen onbepaald worden overgedragen, zelfs na de beoordelingsperiode die werd gebruikt om de uitgestelde belastingvorderingen te bepalen.

12. Overlopende activa

	2023	2022
	€000	€000
Vooruitbetalingen	159	134
Overlopende activa	16,622	9,747
	16,781	9,881

Per 31 december 2023 worden overlopende activa weergegeven na aftrek van kredietverliesvoorzieningen ten bedrage van € 22 duizend (2022: € 18 duizend).

13. Overige activa

	2023	2022
	€000	€000
Vorderingen op:		
- Directe moedermaatschappij	6,722	30,765
- Overige groepsmaatschappijen	148	-
Uitgestelde kosten cliëntenovereenkomsten	523	633
Overige vorderingen	161	128
Overige activa	25,952	24,022
	33,506	55,548

Per 31 december 2022 omvatten vorderingen op de onmiddellijke moedermaatschappij een doorlopende kredietfaciliteit ten bedrage van € 22,7 miljoen, als onderdeel van een RCF-faciliteit van € 82,0 miljoen. Per 31 december 2023 is er geen beroep gedaan op de RCF-faciliteit van € 22,0 miljoen. Dit kredietfaciliteit onderworpen was aan rente per jaar gelijk aan het totaal van de driemaands Euribor en de marge van 2,80% en werd gewaarborgd door een pool van internationale bedrijfsleningen aangehouden door MeDirect Malta met een nominale waarde van € 33,5 miljoen (2022: € 164,3 miljoen).

Per 31 december 2023 omvatten de 'overige activa' van de Bank saldi ten bedrage van € 19,5 miljoen (2022: € 16,2 miljoen) aangehouden bij een externe hypotheekverstrekker in Nederland totdat aan de desbetreffende NHG-toelaatbaarheidscriteria voor specifieke kredietaanvragen met betrekking tot de portefeuille Dutch Mortgage in de toekomst is voldaan.

Per 31 december 2023 omvatten de 'overige activa' van de Bank saldi ten bedrage van € 1,6 miljoen (2022: € 6,9 miljoen) aangehouden bij een derde hypotheekverstrekker in België totdat aan de desbetreffende NHG-toelaatbaarheidscriteria voor specifieke kredietaanvragen met betrekking tot de portefeuille Belgian Mortgage in de toekomst is voldaan.

Geen van deze activa wordt op 31 december 2023 en 2022 als credit-impaired beschouwd en verwachte kredietverliezen met betrekking tot deze tegoeden worden geacht onbeduidend te zijn.

14. Eigen vermogen

	2023	2022
	Nr.	Nr.
Toegelaten:		
Gewone A-aandelen van € 1 per stuk	225,000	225,000
Uitgegeven en volgestort:		
Gewone A-aandelen van € 1 per stuk	225,000	225,000

Overige reserves

Per 31 december 2023 bestaat de overige reserve van de Bank uit een wettelijke reserve ten belope van € 0,7 miljoen (2022: € 0,2 miljoen) die door MeDirect Belgium moeten worden aangehouden in overeenstemming met artikel 7:211 van het Belgische Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen dat MeDirect Belgium verplicht om minstens 5% van de nettowinst van MeDirect Belgium aan de wettelijke reserve toe te wijzen tot deze wettelijke reserve 10% van het aandelenkapitaal van MeDirect Belgium bedraagt.

Alle reserves op verslagdatum, met uitzondering van de ingehouden winsten van de Bank, zijn niet uitkeerbaar.

Dividenden

De bestuurders van de Bank stellen geen einddividend voor uitkering voor.

15. Schulden bij kredietinstellingen

	2023	2022
	€000	€000
Termijndeposito's	278,184	265,410

16. Schulden aan cliënten

	2023	2022
	€000	€000
Terugbetaalbaar op verzoek en op korte termijn	2,158,203	1,580,971
Termijndeposito's	350,964	499,558
	2,509,167	2,080,529

17. Uitgegeven schuldeffecten

	2023	2022
	€000	€000
Jaar eindigend op 31 december		
Aan het begin van het jaar	969,569	658,293
Oorspronkelijke nominale waarde van uitgegeven notes	-	368,500
Uitgiftekosten	-	(2,063)
Amortisatie van de in de winst-en-verliesrekening opgenomen premie	(1,028)	(1,303)
Amortisatie van in de winst-en-verliesrekening opgenomen uitgiftekosten	995	1,303
Terugbetalingen	(58,688)	(55,161)
Aan het einde van het jaar	910,848	969,569
Per 31 december		
Oorspronkelijke nominale waarde van uitgegeven notes	910,766	969,454
Niet-geamortiseerde note-premie	2,316	3,311
Niet-geamortiseerde uitgiftekosten note	(2,234)	(3,196)
Nettoboekwaarde	910,848	969,569
Per 31 december		
Bastion 2020-1 NHG B.V.	271,555	295,053
Bastion 2021-1 NHG B.V.	297,822	307,416
Bastion 2022-1 NHG B.V.	341,471	367,100
Nettoboekwaarde	910,848	969,569

Op grond van een basisprospectus van mei 2020 heeft MeDirect Belgium een deel van haar Nederlandse hypotheekportefeuille voor particulieren met succes gesecuritiseerd door € 350,0 miljoen op te halen via een RMBS-transactie die aan de beurs van Luxemburg is genoteerd. In het kader van de transactie werd de hypotheekportefeuille verkocht aan Bastion 2020-1, een in Nederland speciaal voor de securitisatie opgerichte rechtspersoon, waarover MeDirect Belgium de zeggenschap heeft.

Deze RMBS is onderworpen aan een rente van 0,60% per jaar boven de 3-maands-EURIBOR (inclusief een ondergrens van 0%) tot de eerste facultatieve aflossingsdatum en een rente van 1,00% per jaar boven de 3-maands-EURIBOR (inclusief een bodemgrens van 0%) vanaf de eerste facultatieve aflossingsdatum zijnde april 2025, driemaandelijks betaalbaar. Alle obligaties zijn op pari aflosbaar en moeten in april 2057 definitief zijn afgelost. MeDirect Belgium behoudt zich echter het recht voor om in bijzondere omstandigheden de obligatie af te lossen, zoals uiteengezet in het basisprospectus.

Een institutionele belegger verwierf de Klasse A-obligaties van de RMBS's ten bedrage van € 350,0 miljoen, met een hogere rang ten opzichte van alle achtergestelde tranches die door MeDirect Belgium worden aangehouden. MeDirect behoudt nagenoeg alle risico's en voordelen van de onderliggende door de Nederlandse overheid gedekte gesecuritiseerde hypotheekportefeuille en heeft derhalve de zeggenschap over Bastion 2020-1. Bijgevolg worden de hypotheekportefeuille, de niet-achtergestelde notes van Bastion 2020-1 die door de institutionele belegger worden aangehouden en de daarmee verband houdende inkomsten en uitgaven weergegeven in de jaarrekening van de Bank.

Op elk van de betaaldaten van de Notes van Bastion 2020-1, die vallen op 23 januari 2023, 24 april 2023, 24 juli 2023 en 23 oktober 2023, werden bedragen van € 6,4 miljoen, € 5,6 miljoen, € 5,1 miljoen en € 6,7 miljoen van Klasse A-obligaties die betrekking hebben op de senior tranche terugbetaald, terwijl op elk van de betaaldaten van de Notes van 24 januari 2022, 25 april 2022, 25 juli 2022 en 24 oktober 2022 bedragen van € 7,3 miljoen, € 6,1 miljoen € 7,8 miljoen en € 5,8 miljoen van voornoemde Klasse A-obligaties werden terugbetaald.

In januari 2021 securitiseerde MeDirect Belgium nog een deel van zijn Nederlandse portefeuille retailhypotheken via een RMBS-transactie, die aan de beurs van Luxemburg is genoteerd, waarbij een kapitaalsaldo van € 414,0 miljoen van de portefeuille Dutch Mortgage werd verkocht aan een in Nederland opgerichte speciale entiteit voor securitisatiedoeleinden, Bastion 2021-1 NHG B.V., waarover MeDirect Belgium de zeggenschap heeft.

Deze RMBS is onderworpen aan een rente van 0,70% per jaar boven de 3-maands-EURIBOR (inclusief een ondergrens van 0%) tot de eerste facultatieve aflossingsdatum en een rente van 1,05% per jaar boven de 3-maands-EURIBOR (inclusief een bodemgrens van 0%) vanaf de eerste facultatieve aflossingsdatum zijnde augustus 2026, driemaandelijks betaalbaar. Alle obligaties zijn op pari aflosbaar en moeten in augustus 2058 definitief zijn afgelost. MeDirect Belgium behoudt zich echter het recht voor om in bijzondere omstandigheden de obligatie af te lossen, zoals uiteengezet in het basisprospectus.

Een institutionele belegger verwierf de Klasse A-obligaties van de RMBS's ten bedrage van € 350,0 miljoen, met een hogere rang ten opzichte van alle achtergestelde tranches die door MeDirect Belgium worden aangehouden. MeDirect behoudt nagenoeg alle risico's en voordelen van de onderliggende door de Nederlandse overheid gedekte gesecuritiseerde hypotheekportefeuille en heeft derhalve de zeggenschap over Bastion 2021-1. Bijgevolg worden de hypotheekportefeuille, de niet-achtergestelde notes van Bastion 2021-1 die door de institutionele belegger worden aangehouden en de daarmee verband houdende inkomsten en uitgaven weergegeven in de jaarrekening van de Bank.

Op elk van de betaaldaten van de Notes van Bastion 2021-1, die vallen op 20 februari 2023, 22 mei 2023, 21 augustus 2023 en 20 november 2023, werden bedragen van € 8,0 miljoen, € 5,3 miljoen, € 10,6 miljoen en € 6,8 miljoen van Klasse A-obligaties die betrekking hebben op de senior tranche terugbetaald, terwijl op elk van de betaaldaten van de Notes van 21 februari 2022, 20 mei 2022, 22 augustus 2022 en 21 november 2022 bedragen van € 7,9 miljoen, € 9,2 miljoen € 5,8 miljoen en € 7,3 miljoen van voornoemde Klasse A-obligaties werden terugbetaald.

Op grond van een basisprospectus van 25 november 2022 heeft MeDirect Belgium een deel van haar Nederlandse hypotheekportefeuille voor particulieren met succes gesecuritiseerd door € 368,5 miljoen op te halen door uitgifte van A1 notes aan externe beleggers van de RMBS-transactie die aan de beurs van Luxemburg is genoteerd. In het kader van de transactie werd de hypotheekportefeuille verkocht aan Bastion 2022-1, een in Nederland speciaal voor de securitisatie opgerichte rechtspersoon, waarover MeDirect Belgium de zeggenschap heeft.

Deze RMBS is onderworpen aan een rente van 0,60% per jaar boven de 3-maands-EURIBOR (inclusief een ondergrens van 0%) tot de eerste facultatieve aflossingsdatum en een rente van 1,20% per jaar boven de 3-maands-EURIBOR (inclusief een bodemgrens van 0%) vanaf de eerste facultatieve aflossingsdatum zijnde maart 2028, driemaandelijks betaalbaar. Alle obligaties zijn op pari aflosbaar en moeten in mei 2060 definitief zijn afgelost. MeDirect Belgium behoudt zich echter het recht voor om in bijzondere omstandigheden de obligatie af te lossen, zoals uiteengezet in het basisprospectus.

Een institutionele belegger verwierf Klasse A-obligaties van de RMBS ten bedrage van € 369,0 miljoen, met een hogere rang ten opzichte van alle achtergestelde tranches die door MeDirect Belgium worden aangehouden. MeDirect behoudt nagenoeg alle risico's en voordelen van de onderliggende door de Nederlandse overheid gedekte gesecuritiseerde hypotheekportefeuille en heeft derhalve de zeggenschap over Bastion 2022-1. Bijgevolg worden de hypotheek

portefeuille, de niet-achtergestelde notes van Bastion 2022-1 die door de institutionele belegger worden aangehouden en de daarmee verband houdende inkomsten en uitgaven weergegeven in de jaarrekening van de Bank.

Op elk van de betaaldaten van de Notes van Bastion 2022-1, die vallen op 20 februari 2023, 22 mei 2023, 21 augustus 2023 en 20 november 2023, werden bedragen van € 5,7 miljoen, € 5,9 miljoen, € 7,2 miljoen en € 7,2 miljoen van Klasse A-obligaties die betrekking hebben op de senior tranche terugbetaald.

18. Voorzieningen voor schulden en andere kosten

	2023	2022
	€000	€000
Kredietverliesvoorzieningen met betrekking tot verplichtingen uit hoofde van leningen		
Jaar eindigend op 31 december		
Aan het begin van het jaar	152	53
Wijziging in verwachte kredietverliezen	(72)	99
Aan het einde van het jaar	80	152

19. Overlopende passiva

	2023	2022
	€000	€000
Opgelopen rentelasten	31,357	9,206
Overige toegerekende lasten	2,376	3,208
Uitgestelde baten	455	722
	34,188	13,136

20. Overige schulden

	2023	2022
	€000	€000
Schulden aan de directe moedermaatschappij	1,050	522
Te betalen indirecte belastingen	480	650
Leaseverplichtingen	1,425	2,372
Overige schulden	10,815	9,180
	13,770	12,724

De bedragen die aan de directe moedermaatschappij verschuldigd zijn, zijn ongedekt, rentevrij en op verzoek terugbetaalbaar.

Overige schulden bestaan voornamelijk uit vereffeningssrekeningen.

De leaseverplichtingen in verband met de opgenomen activa met gebruiksrecht worden hieronder geanalyseerd.

	2023	2022
	€000	€000
Langlopend		
Gebouwen	787	814
Computerapparatuur	63	231
Overige apparatuur	1	1
Computersoftware	143	581
	994	1,627
Kortlopend		
Gebouwen	222	190
Computerapparatuur	45	125
Overige apparatuur	1	1
Computersoftware	163	429
	431	745
Totaal	1,425	2,372

De verlengingsoptie met betrekking tot de vastgoedlease die tot maart 2028 loopt, is opgenomen in de leaseverplichting, aangezien de leaseperiode de uitoefening van deze optie weerspiegelt.

De Bank bepaalt de leaseperiode als de niet-opzegbare looptijd van de leaseovereenkomst, samen met eventuele perioden die zijn gedekt door een optie om de leaseovereenkomst te verlengen als het redelijkerwijs zeker is dat ze zal worden uitgeoefend, of eventuele perioden die worden gedekt door een optie om de leaseovereenkomst op te zeggen, als het redelijk zeker is dat ze niet zal worden uitgeoefend.

De Bank heeft bepaalde leaseovereenkomsten die verlengings- en opzeggingsopties bevatten. De Bank beoordeelt in hoeverre het redelijkerwijs zeker is of de optie om de leaseovereenkomst te verlengen of te beëindigen al dan niet wordt uitgeoefend. Dat wil zeggen dat er rekening wordt gehouden met alle relevante factoren die een economische stimulans creëren om de verlenging of stopzetting uit te oefenen. Na de ingangsdatum herbeoordeelt de Bank de leaseperiode indien er een belangrijke gebeurtenis of verandering in de omstandigheden is waarover zij controle heeft en die haar vermogen beïnvloedt om deze optie te verlengen of te beëindigen al dan niet uit te oefenen.

Per 31 december 2023 en 2022 was het totale bedrag van de leaseverplichtingen voor computerapparatuur, andere apparatuur en computersoftware toe te schrijven aan overeenkomsten met MeDirect Tech Limited, een verbonden partij.

De contractuele niet-gedisconteerde kasstromen die toe te schrijven zijn aan leaseverplichtingen worden in Toelichting 2.3.4 geanalyseerd.

De mutatie in de boekwaarde van deze verplichtingen wordt geanalyseerd in de volgende tabel:

	2023	2022
	€000	€000
Aan het begin van het jaar	2,372	3,186
Aanvullingen	247	731
Wijziging van de lease	122	-
Betalingen	(1,421)	(1,687)
Rentelast	105	142
Aan het einde van het jaar	1,425	2,372

De resultatenrekening weerspiegelt de volgende bedragen met betrekking tot leaseovereenkomsten:

	2023	2022
	€000	€000
Rentelasten (Toelichting 21)	105	142

21. Nettorentebaten

	2023	2022
	€000	€000
Rentebaten		
Vorderingen op financiële instellingen	44,966	1,532
Vorderingen op cliënten		
- rente op vorderingen op cliënten	77,680	42,230
- netto(verliezen)/winst die een ineffectief deel van de reële waardeafdekkingen vertegenwoordigen	(1,300)	2,763
Beleggingseffecten		
- rente op beleggingseffecten	5,870	4,645
- afschrijving van nettopremies op beleggingseffecten	(2,171)	(5,214)
Totale rentebaten	125,045	45,956
Rentelasten		
Schulden bij kredietinstellingen	43,249	5,701
Schulden aan cliënten	31,918	8,214
Leaseverplichtingen	105	142
Totale rentelasten	75,272	14,057
Nettorentebaten	49,773	31,899

Voor de macroafdekkingsrelaties, bestaande uit renteswaps ter afdekking van het renterisico op de portefeuille van de vastrentende hypotheek van de Bank, zijn de reële waardeverliezen ten bedrage van € 86,4 miljoen (2022: winst van € 238,2 miljoen) die voortvloeien uit derivaten die zijn aangemerkt in reële-waardeafdekkingsrelaties en winst ten bedrage van € 85,1 miljoen (2022: verlies van € 235,5 miljoen), wat neerkomt op een nettodaling (2022: daling) van de reële waarde van de afgedekte posities die kunnen worden toegeschreven aan het afgedekte risico, opgenomen in de nettorentebaten van de Bank. De winst wordt weergegeven in rente die voortvloeit uit vorderingen op cliënten, waar rente op de afgedekte posities wordt gepresenteerd.

Binnen de rentebaten verrekenet de Bank bedragen van € 5,7 miljoen (2022: € 3,0 miljoen) met betrekking tot rentelasten op renteswaps gebruikt voor afdekking van de portefeuilles Mortgage.

	2023	2022
	€000	€000
Macroafdekking:		
(Verliezen)/winst op afdekkingsinstrumenten	(86,400)	238,224
Winst/(verliezen) op afgedekte posities toerekenbaar aan het afgedekte risico – basisaanpassing aan de portefeuille Dutch Mortgage (zie Toelichting 7)	85,100	(235,461)
Netto(verliezen)/winst die een ineffectief deel van de reëlewaardeafdekkingen vertegenwoordigen	(1,300)	2,763

22. Netto-inkomsten uit vergoedingen en provisies

	2023	2022
	€000	€000
Inkomsten uit vergoedingen en provisies		
Baten uit vergoedingen voor zakelijke gedekte leningen	6	204
Baten uit vergoedingen voor bankverrichtingen	18	16
Vergoedingen voor beleggingsdiensten	4,252	4,052
Overige vergoedingen	349	145
Totale baten uit vergoedingen en provisies	4,625	4,417
Kosten voor vergoedingen en provisies		
Kosten voor bankverrichtingen	235	266
Transactie- en bewaarloon beleggingsdiensten	1,207	1,238
Overige vergoedingskosten	73	65
Totale kosten voor vergoedingen en provisies	1,515	1,569
Netto-inkomsten uit vergoedingen en provisies	3,110	2,848

23. Nettohandelsinkomsten/(-verliezen)

	2023	2022
	€000	€000
Netto-inkomsten uit valuta-activiteiten	41	160
Nettoverliezen uit voor handelsactiviteiten aangehouden financiële instrumenten	-	(746)
	41	(586)

24. Personeelskosten

De gemaakte personeelskosten worden als volgt geanalyseerd:

	2023	2022
	€000	€000
Personeelskosten		
- Salarissen en directe bedrijfsvoordelen	9,271	9,261
- werkgeversbijdrage voor sociale zekerheid	1,042	1,073
- overige personeelskosten	313	330
- ouderdoms- en overlevingspensioenen	195	215
	10,821	10,879

Het wekelijks gemiddelde aantal werknemers in de loop van het jaar, met inbegrip van de uitvoerende bestuurders, was als volgt:

	2023	2022
	Nr.	Nr.
Uitvoerend en senior management	9	5
Overige leidinggevende, toezichhoudende en administratieve medewerkers	54	63
	63	68

Het aantal medewerkers van de Bank op de verslagdatum, met inbegrip van uitvoerende bestuurders, bedroeg 62 (2022: 59).

25. Overige administratieve kosten

Overige administratieve uitgaven worden als volgt geanalyseerd:

	2023	2022
	€000	€000
IT-ondersteuning en telecommunicatiekosten	6,199	5,977
Juridische, professionele en marketingkosten	10,367	9,946
Regelgevingskosten	4,677	4,990
Indirecte belastingen	2,750	3,082
Overige uitgaven	6,604	4,343
	30,597	28,338

In de overige administratieve uitgaven zijn de vergoedingen opgenomen die de onafhankelijke accountants van de Bank voor het jaar als volgt aanrekenen:

	2023	2022
	€000	€000
Auditdiensten	377	222
Overige assurediensten	28	-
Fiscale diensten	104	29
Overige niet-auditdiensten	25	18

Overige niet-auditdiensten zijn verenigbaar met de onafhankelijkheidsregels van de auditors.

De op aandelen gebaseerde betalingen bedragen niet meer dan 0,1 miljoen en zijn opgenomen in het kader van een prestatiebonusplan. Deze zijn vervat in de bovenstaande overige kosten. Krachtens dit plan hebben uitvoerende bestuurders recht op aan aandelen gekoppelde instrumenten, waarvan de waarde is gebaseerd op veranderingen in de reële waarde van de gewone aandelen van MDB Group Limited, maar die in contanten worden afgewikkeld en dus geen recht geven op aandelen of op een belang in of recht op dergelijke aandelen. Daarom omvatten aan aandelen gekoppelde instrumenten een aantal nominale gewone aandelen van MDB Group Limited, die op de toekenningsdatum worden bepaald op basis van de gerelateerde bonusbedragen, rekening houdend met de reële waarde van de aandelen op die datum.

Het plan overweegt vooraf toegekende aandelengerelateerde beloningen en uitgestelde aandelengerelateerde beloningen die onderworpen zijn aan een uitstelperiode van ten minste twaalf maanden, maar niet meer dan vijf jaar. Uitgestelde aan aandelen gekoppelde beloningen die zijn toe te schrijven aan prestatiebonussen worden onmiddellijk verworven, maar zijn ook onderworpen aan een uitstelperiode. De afwikkelingsbedragen worden bepaald op basis van de reële waarde van de gewone aandelen op de afwikkelingsdatum, zijnde het einde van de uitstelperiode.

Een beoordeling van de prestaties over de relevante periode wordt gebruikt om het bedrag te bepalen van de uitgestelde prestatiebonus die moet worden toegekend. De op aandelen gebaseerde betaling wordt geclassificeerd als in geldmiddelen afgewikkeld, aangezien de op aandelen gebaseerde betalingstransacties met de bestuurders worden afgewikkeld via een contante betaling.

26. Wijziging in verwachte kredietverliezen en andere waardeverminderingen voor credit impairment

	2023	2022
	€000	€000
Wijziging in verwachte kredietverliezen		
Vorderingen op cliënten, inclusief kredietverplichtingen		
- Portefeuille International Corporate Lending (met inbegrip van overlopende activa)	897	(455)
- Portefeuille Dutch Mortgage	(100)	(37)
- Portefeuille Belgian Mortgage	(204)	(164)
Beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs		
- Effectenportefeuille	26	(49)
- Securitatieportefeuille	(3)	-
	616	(705)

27. Belastinglasten

	2023	2022
	€000	€000
Actuele belastinglasten		
- belastinglast huidige jaar	2,014	169
Lasten inkomstenbelasting	2,014	169

De/het in de winst-en-verliesrekening van de Bank opgenomen winst/(verlies) vóór belasting verschilt van het theoretische bedrag dat zou voortvloeien uit het toepasselijke belastingtarief in België, zijnde het land van oprichting van de Bank, en wel als volgt:

	2023	2022
	€000	€000
Bedrijfsresultaat vóór belasting	9,822	(5,446)
Belasting tegen het toepasselijke tarief van 25%	2,456	(1,362)
Fiscaal effect van:		
- Niet-afrekbare kosten	634	34
- Niet-opgenomen uitgestelde belastingmutaties (Toelichting 11)	(291)	2,000
- Niet-belastbare inkomsten	-	(532)
- Overig	(785)	29
Lasten inkomstenbelasting	2,014	169

28. Geldmiddelen en kasequivalenten

Saldi van geldmiddelen en kasequivalenten zoals vermeld in het kasstroomoverzicht worden hieronder geanalyseerd:

	2023	2022
	€000	€000
Analyse van geldmiddelen en kasequivalenten:		
Opvraagbare deposito's	14,626	42,052
Target 2 overnight-deposito's	154,767	87,555
Schulden aan financiële instellingen met een oorspronkelijke looptijd van minder dan 3 maanden	(278,184)	(265,410)
<i>Per kasstroomoverzicht</i>	(108,791)	(135,803)
Aanpassingen om weer te geven:		
Andere tegoeden bij centrale banken	21,887	19,928
Deposito's met oorspronkelijke looptijd van meer dan 3 maanden en bezwaarde deposito's	291,916	271,099
<i>Op balans</i>	205,012	155,224

		2023	2022
	Toelichtingen	€000	€000
Wordt als volgt geanalyseerd:			
Tegoeden bij centrale banken	4	176,654	107,483
Vorderingen op financiële instellingen	6	306,542	313,151
Schulden bij kredietinstellingen	15	(278,184)	(265,410)
		205,012	155,224

29. Verbintenissen

Verbintenissen tot kredietverstrekking

Verbintenissen tot kredietverstrekking vertegenwoordigen niet-opgenomen formele stand-by faciliteiten, kredietfaciliteiten en andere soortgelijke verbintenissen tot kredietverstrekking. Per 31 december 2023 had de Bank niet-opgenomen verbintenissen van € 8,1 miljoen (2022: € 96,0 miljoen) onder internationale kredietverlening met doorlopende faciliteiten en per 31 december 2023 had de Bank niet-opgenomen verbintenissen van € 22,0 miljoen (2022: € 59,3 miljoen) niet-opgenomen toezeggingen in de vorm van doorlopende kredietfaciliteiten bij de moedermaatschappij van de Bank. Daarnaast bedroegen de kredietverstrekkingverbintenissen met betrekking tot de portefeuille Dutch Mortgage van de Bank € 94,5 miljoen (2022: € 98,4 miljoen) en de portefeuille Belgian Mortgage € 28,7 miljoen (2022: € 63,8 miljoen).

30. Verbonden partijen

Directe en uiteindelijke moedermaatschappij

De uiteindelijke partij die zeggenschap uitoefent over de Bank is AnaCap Financial Partners II L.P.

De uiteindelijke moedermaatschappij van de Bank is Medifin Investments Limited, een niet-cellulaire vennootschap opgericht en geregistreerd in Guernsey.

De directe moedermaatschappij van de Bank is MeDirect Bank (Malta) plc, een naamloze vennootschap opgericht en geregistreerd in Malta.

Verbonden partijen van de Bank zijn onder meer de uiteindelijke partij die zeggenschap uitoefent, de uiteindelijke moedermaatschappij, de tussenhoudstermaatschappij, de directe moedermaatschappij, alle entiteiten onder zeggenschap van de uiteindelijke moedermaatschappij, managers op sleutelposities, naaste familieleden van managers op sleutelposities en entiteiten die onder zeggenschap of gezamenlijk onder zeggenschap staan van managers op sleutelposities of hun naaste familieleden.

Transacties met managers op sleutelposities

Managers op sleutelposities worden gedefinieerd als de personen die gezag en verantwoordelijkheid hebben voor het plannen, sturen en controleren van de activiteiten van de Bank en haar verbonden ondernemingen, zijnde de bestuurders van MDB Group Limited, MeDirect Malta en MeDirect Belgium.

De beloning van managers op sleutelposities bestaande uit bestuurdersbezoldigingen wordt vermeld in Toelichting 24. De Bank verstrekt ook niet-contante voordelen aan managers op sleutelposities, waaronder ziekte- en levensverzekeringspremies en pensioenen.

Tegoeden en transacties van verbonden partijen

In de loop van haar activiteiten heeft de Bank tegen commerciële voorwaarden zaken gedaan met verbonden partijen.

De volgende tabel geeft het totale bedrag weer van de bankverrichtingen die zijn aangegaan en de tegoeden van de Bank met verbonden partijen van de Bank voor het betreffende boekjaar:

Verbonden partij	Jaar eindigend op 31 december 2023		Per 31 december 2023		Type transactie/ tegoed
	Inkomsten uit verbonden partijen	Kosten aangerek- end door verbonden partijen	Schulden van verbonden parti- jen	Schulden aan verbonden parti- jen	
	€000	€000	€000	€000	
Directe moeder- maatschappij	140	-	-	-	Rentebaten
	217	-	-	-	Ontvangsten uit provisies
	-	880	-	-	Service level agree- ment IT-ondersteun- ing en Beveiliging
	-	283	-	-	Ontvangsten uit provisies
	-	-	6,722	-	Overige activa
	-	-	-	1,050	Overige schulden
Andere onderne- mingen van de groep	-	2,179	-	-	IT- en andere onder- steuning
Managers op sleutelposities	-	-	-	8	Schulden aan cliënten

Verbonden partij	Jaar eindigend op 31 december 2022		Per 31 december 2022		Type transactie/ tegoed
	Inkomsten uit verbonden partijen	Kosten aangerek- end door verbonden partijen	Schulden van verbonden parti- jen	Schulden aan verbonden parti- jen	
	€000	€000	€000	€000	
Directe moeder- maatschappij	744	-	-	-	Rentebaten
	349	-	-	-	Ontvangsten uit provisies
	-	952	-	-	Service level agree- ment IT-ondersteun- ing en Beveiliging
	-	284	-	-	Ontvangsten uit provisies
	-	-	30,765	-	Overige activa
	-	-	-	522	Overige schulden
Andere onderne- mingen van de groep	-	2,087	-	-	IT- en andere onder- steuning
Managers op sleutelposities	-	-	-	6	Schulden aan cliënten

Naast het bovenstaande zijn er in 2023 ook betalingen aan andere ondernemingen van de groep met betrekking tot leaseovereenkomsten die zijn behandeld in overeenstemming met IFRS 16, voor een bedrag van € 1,4 miljoen (2022: € 1,7 miljoen). In overeenstemming met IFRS 16 heeft de Bank leaseverplichtingen opgenomen met betrekking tot leaseovereenkomsten met verbonden partijen (zie Toelichting 20).

In de loop van het boekjaar heeft MeDirect Malta de werknemerscompensatie en -voordelen aan MeDirect Belgium doorberekend ten bedrage van € 5,0 miljoen (2022: € 4,5 miljoen).

31. Gesegmenteerde informatie

De Bank houdt zich vanuit België bezig met kredietverstrekking, welke bestaat uit Nederlandse en Belgische hypothecaire leningen, internationale bedrijfsleningen, samen met beleggingen in door onderpand gedekte instrumenten van hoogwaardige kredietkwaliteit als gedekte obligaties, gegarandeerde senior bankschulden, overheidsgerelateerd schuldpapier, en beleggingen in AAA-tranches van special purpose entities voor securitisatiedoeleinden. De inkomsten die door de bovenvermelde activa worden gewaarborgd, worden aangevuld met de inkomsten die de Bank via haar vermogensbeheer genereert. Informatie over de producten en diensten en geografische gebieden wordt uiteengezet in de Toelichtingen 2, 7, 8, 21 en 22 bij de jaarrekening, die informatie verschaffen over de financiële risico's, de kredietconcentraties per sector en per locatie, samen met de opbrengsten uit het enige afzonderlijk te rapporteren segment.

Overeenkomstig artikel 89 van RKV IV moet de Bank informatie verstrekken over de omzet, het aantal werknemers, de winst voor belastingen, belastingen en overheidssubsidies die zij per land ontvangt, rekening houdend met alle rechtsgebieden waarin zij actief is. De Bank is actief in België en deze informatie wordt in de toelichting bij de jaarrekening uiteengezet. De Bank heeft geen overheidssubsidies ontvangen die betrekking hebben op de activiteiten van de Bank als kredietinstelling.

32. Voor derden aangehouden activa

In het kader van haar Wealth Management-aanbod treedt de Bank op als gevolmachtigde houder van financiële instrumenten namens cliënten. In bewaring gegeven activa zijn geen activa van de Bank en worden niet opgenomen in de overzichten van de financiële positie. De Bank loopt derhalve geen kredietrisico met betrekking tot dergelijke activiteiten, omdat zij deze beleggingen niet garandeert.

Op 31 december 2023 bedroegen de totale activa die de Bank voor rekening van cliënten aanhoudt € 920,9 miljoen (2022: € 814,8 miljoen).

33. Gebeurtenissen na de verslagdatum

Er waren geen andere gebeurtenissen na de verslagdatum die een wezenlijk effect zouden hebben op de jaarrekening.

34. Aanvullende informatie

De mededeling van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen aan kredietinstellingen naar Belgisch recht van 19 augustus 2004 impliceert dat een consolidatieverplichting de verplichting met zich meebrengt om geconsolideerde jaarrekeningen op te stellen in overeenstemming met IFRS zoals aanvaard door de EU. Dit verslaggevingsskader bepaalt de consolidatiekring en de regels waarmee de consolidatie zal worden uitgevoerd, dat wil zeggen welke entiteiten in die geconsolideerde rekeningen moeten worden opgenomen en hoe zij moeten worden opgenomen.

Krachtens het Koninklijk Besluit van 5 december 2004 werden niet-genoteerde banken en andere kredietinstellingen in België verplicht IFRS te gebruiken in hun geconsolideerde jaarrekening krachtens de Verordening betreffende de financiële verslaggeving van de EU.

Daarom zijn de vereisten die van toepassing zijn op grond van de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard door de EU (aanvaarde IFRS) het verslaggevingskader dat door MeDirect Belgium in deze statutaire IFRS-jaarrekening wordt toegepast.

Deze financiële informatie is opgesteld op basis van de opname- en waarderingsvereisten van de IFRS in kwestie die door de EU zijn goedgekeurd en van kracht zijn (of beschikbaar zijn voor vervroegde goedkeuring) op 31 december 2023.

De IFRS-jaarrekening van de Vennootschap wordt gepubliceerd in het Frans, Engels en Nederlands op de volgende website <https://www.medirect.be/about-medirect/investor-relations/>. De Engelstalige en Nederlandstalige versie zijn een vertaling van de oorspronkelijke Franstalige versie en worden gepubliceerd om de stakeholders ter wille te zijn. In geval van verschillen tussen de twee versies heeft de Franstalige versie voorrang. Dit Jaarverslag is beschikbaar op het Centraal Balanskantoor van de NBB.

35. Wettelijke informatie

MeDirect Bank NV is een naamloze vennootschap en is opgericht in België.

De uiteindelijke partij die zeggenschap uitoefent over de Bank is AnaCap Financial Partners II L.P., een naamloze vennootschap geregistreerd in Guernsey met zetel te 2nd Floor, Windsor House, Lower Pollet, St Peter Port, Guernsey, GY1 1WF.

De uiteindelijke moedermaatschappij van de Bank is Medifin Investments Limited, een niet-cellulaire vennootschap, opgericht en geregistreerd in Guernsey, met zetel te 2nd Floor, Windsor House, Lower Pollet, St Peter Port, Guernsey, GY1 1WF.

De directe moedermaatschappij van de Bank is MeDirect Bank (Malta) plc, een naamloze vennootschap opgericht en geregistreerd in Malta, met zetel te The Centre, Tigné Point, Sliema, TPO 0001, Malta. MeDirect Bank (Malta) plc stelt geconsolideerde jaarrekeningen op van de groep waarvan de Bank deel uitmaakt. Deze geconsolideerde jaarrekening wordt gearchiveerd en beschikbaar gesteld voor openbare inspectie bij het handelsregister in Malta.

MeDirect Bank (Malta) plc is een 100% dochteronderneming van MDB Group Limited. MDB Group Limited stelt geconsolideerde jaarrekeningen op van de groep waarvan MeDirect Bank (Malta) plc en de Bank deel uitmaken. Deze geconsolideerde jaarrekening wordt gearchiveerd en beschikbaar gesteld voor openbare inspectie bij het handelsregister in Malta en op de website van de Groep, <https://www.medirect.com.mt/about-us/investor-relations>. De statutaire zetel van MDB Group Limited is gelegen te The Centre, Tigné Point, Sliema, TPO 0001, Malta.

Independent Auditor's Report

Verslag van de commissaris aan de algemene vergadering van MeDirect Bank nv over het boekjaar afgesloten op 31 december 2023

In het kader van de wettelijke controle van de geconsolideerde jaarrekening van MeDirect Bank nv (de "Vennootschap") en haar dochterondernemingen (samen "de Groep"), brengen wij u verslag uit in het kader van ons mandaat van commissaris. Dit verslag omvat ons oordeel over het overzicht van de financiële positie op 31 december 2023, het overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het kasstroomoverzicht van het boekjaar afgesloten op 31 december 2023 en over de toelichting, met informatie van materieel belang over de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving (alle stukken gezamenlijk de "Geconsolideerde Jaarrekening") en omvat tevens ons verslag betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde eisen. Deze verslagen zijn één en ondeelbaar.

Wij werden als commissaris benoemd door de algemene vergadering op 30 mei 2022, overeenkomstig het voorstel van het bestuursorgaan uitgebracht op aanbeveling van het auditcomité. Ons mandaat loopt af op de datum van de algemene vergadering die zal beraadslagen over de Geconsolideerde Jaarrekening afgesloten op 31 december 2024. We hebben de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening van de Groep uitgevoerd gedurende 2 opeenvolgende boekjaren.

Verslag over de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening

Oordeel zonder voorbehoud

Wij hebben de wettelijke controle uitgevoerd van de Geconsolideerde Jaarrekening van MeDirect Bank nv, die het overzicht van de financiële positie op 31 december 2023 omvat, alsook het overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten, het mutatieoverzicht van het eigen vermogen en het kasstroomoverzicht over het boekjaar afgesloten op die datum en de toelichting met inbegrip van de materieel belang zijnde gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving, met een geconsolideerd balanstotaal van € 3.963.637 duizend en waarvan de geconsolideerde resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van € 7.808 duizend.

Naar ons oordeel geeft de Geconsolideerde Jaarrekening een getrouw beeld van het geconsolideerde eigen vermogen en van de geconsolideerde financiële positie van de Groep op 31 december 2023, alsook van de geconsolideerde resultaten en de geconsolideerde kasstromen voor het boekjaar dat op die datum is afgesloten, in overeenstemming met de

International Financial Reporting Standards zoals goedgekeurd door de Europese Unie ("IFRS") en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften.

Basis voor ons oordeel zonder voorbehoud

We hebben onze controle uitgevoerd in overeenstemming met de International Standards on Auditing ("ISA's") die van toepassing zijn in België. Wij hebben bovendien de door International Auditing and Assurance Standards Board ("IAASB") goedgekeurde ISA's toegepast die van toepassing zijn op huidige afsluitingsdatum en nog niet goedgekeurd zijn op nationaal niveau. Onze verantwoordelijkheden uit hoofde van die standaarden zijn nader beschreven in het gedeelte "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening" van ons verslag.

Wij hebben alle deontologische vereisten die relevant zijn voor de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening in België nageleefd, met inbegrip van deze met betrekking tot de onafhankelijkheid.

Wij hebben van het bestuursorgaan en van de aangestelden van de Vennootschap de voor onze controle vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Kernpunten van de controle

De kernpunten van onze controle betreffen die aangelegenheden die volgens ons professioneel oordeel het meest significant waren bij onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening van de huidige verslagperiode.

Deze aangelegenheden werden behandeld in de context van onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening als een geheel en bij het vormen van ons oordeel hieromtrent en derhalve formuleren wij geen afzonderlijk oordeel over deze aangelegenheden.

Kredietrisico met betrekking tot de kredietportefeuille

Beschrijving van het kernpunt

Per 31 december 2023 bedraagt de kredietportefeuille van MeDirect Bank nv € 2,345,203 duizend (bruto, gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs), hetgeen 59% van het balanstotaal vertegenwoordigd en de gerelateerde waardeverminderingen bedragen € 2,734 duizend (negatief). Waardeverminderingen vertegenwoordigen de Bank's beste schatting van de verwachte kredietverliezen op balansdatum. Ze worden berekend op basis van het falingsrisico over verschillende tijdshorizons, afhankelijk of het kredietrisico van de ontlener significant is gestegen sinds het krediet werd verleend:

- ▶ de waardeverminderingen voor de blootstellingen waarvoor het kredietrisico niet significant is gestegen ('stage 1') zijn gebaseerd op verwachte kredietverliezen over een periode van 12 maanden;
- ▶ de waardeverminderingen voor de blootstellingen waarvoor het kredietrisico wel significant is gestegen ('stage 2' en 'stage 3')

zijn gebaseerd op verwachte kredietverliezen over de ganse levensduur van het krediet.

Berekeningen van de verwachte kredietverliezen zijn naar waarschijnlijkheid gewogen schattingen van de huidige waarde van de kastekorten, waarbij gebruik wordt gemaakt van modellen, scenario's worden toegepast, en rekening wordt gehouden met de impact van historische verliezen aan de ene kant en toekomstgerichte informatie aan de andere kant. De invoer voor deze modellen is onder andere gebaseerd op historische verliespercentages, kredietvoorwaarden en kasstroomprojecties, subjectief beoordeeld om de assumpties te bepalen ter berekening van de waardeverminderingen.

Belangrijke subjectieve beoordelingen in het proces zijn:

- ▶ De gebruikte criteria om blootstellingen met een significante stijging van het kredietrisico te identificeren (en de corresponderende 'stage');
- ▶ Assumpties gebruikt in het model voor verwachte kredietverliezen zoals de financiële toestand van de ontlener (en zijn corresponderend falingsrisico), en het kredietverlies dat zou worden geleden in geval van falings (hetgeen afhankelijk is van de verwachte recuperatiewaarde van het onderpand, indien aanwezig);
- ▶ De opname van toekomstgerichte informatie (naar waarschijnlijkheid gewogen macro-economische scenario's);
- ▶ Toegepaste manuele aanpassingen in het geval dat de op gegevens gebaseerde parameters of berekeningen door het management niet als representatief werden beoordeeld voor de huidige risico's en voorwaarden van de portefeuille.

Aangezien de kredieten en de gerelateerde waardeverminderingen significant zijn voor de geconsolideerde balans en de geconsolideerde winst- en verliesrekening, en gezien de mate van betrokken subjectieve beoordelingen en de gerelateerde onzekerheid van schattingen van waardeverminderingen, beschouwen we dit als een kernpunt van onze controle.

Samenvatting van de uitgevoerde procedures

- ▶ We hebben het ontwerp en de operationele effectiviteit van de belangrijkste interne controles beoordeeld en getest met betrekking tot het verlenen van het krediet, het managementproces aangaande kredietrisico (inclusief de periodieke beoordeling van kredieten, de bewaking van de kredietkwaliteit van de ontleners door gebruik te maken van indicatoren zoals dagen achterstand en leningen met respijt ('forbearance'), en de bepaling van de rating), de informatiestroom tussen de bronsystemen en de berekeningstool van de verwachte kredietverliezen, en de modelontwikkeling en -bewaking (specifiek het proces van onafhankelijke validatie).
- ▶ We hebben de kredietinventaris waarvoor verwachte kredietverliezen werden berekend vergeleken met de kredieten opgenomen in de Geconsolideerde Jaarrekening.
- ▶ Met betrekking tot de modellen voor verwachte kredietverliezen, hebben we onze interne experts ingeschakeld ter beoordeling van de geschiktheid van het model en de gebruikte methodologie (in overeenstemming met de IFRS-vereisten).
- ▶ Voor de waardeverminderingen bepaald op individuele basis, hebben we een steekproef van kredieten geselecteerd (in stage 2 en stage 3) en hiervoor een gedetailleerd nazicht van het kredietdossier uitgevoerd. We hebben beoordeeld dat de Bank:
 - ▶ haar kredietrisicopolitiek heeft toegepast;
 - ▶ de kredietkwaliteit en de 'stage' correct heeft ingeschat;
 - ▶ de waarborgen (indien van toepassing) correct heeft ingeschat; en
 - ▶ de recupereerbaarheid van het krediet en de waardevermindering correct heeft ingeschat.
- ▶ Ter beoordeling van de redelijkheid van de toekomstgerichte informatie zoals

geïncorporeerd in de modellen voor verwachte kredietverliezen, hebben we de vooruitzichten en de toegepaste waarschijnlijkheidswegingen aan de verschillende scenario's beoordeeld, en hebben we deze vergeleken met ondersteunende informatie (publieke economische informatie), indien van toepassing. We zijn in het bijzonder nagegaan of deze toekomstgerichte informatie voldoende rekening houdt met de impacten van de economische crisis en van de toegenomen energieprijzen en in lijn is met de verwachtingen voor Bruto Binnenlands Product en werkloosheidsgraad zoals gepubliceerd door de toezichthouders.

- ▶ Ter beoordeling van de geschiktheid van de manuele aanpassingen zoals toegepast door het management, hebben we de mogelijkheid in aanmerking genomen dat waardeverminderingen geïmpacteerd kunnen zijn door gebeurtenissen of trends die niet door de modellen van de Bank werden opgenomen, of door beperkingen in gegevens.
- ▶ Tot slot, hebben we beoordeeld dat de toelichting 7 van de Geconsolideerde Jaarrekening volledig, accuraat en in overeenstemming is met de IFRS-vereisten.

Waardering van derivaten en boekhoudkundige verwerking van indekkingen

Beschrijving van het kernpunt

MeDirect Bank nv heeft renteswaps (IRS) afgesloten om zijn renterisico af te dekken. Deze derivaten worden tegen reële waarde geboekt, met wijzigingen in deze reële waarde via de winst- en verliesrekening.

Om het effect van deze wijzigingen in reële waarde via de winst- en verliesrekening te beperken, heeft MeDirect Bank nv deze derivaten toegewezen aan indekkingsrelaties op renterisico van portefeuilles van financiële activa (« portfolio fair value hedging »), zodanig dat deze portefeuilles van financiële activa eveneens worden gewaardeerd tegen reële waarde voor wat betreft het ingedekte renterisico.

Verslag van de commissaris van 22 mei 2024 over de Geconsolideerde Jaarrekening van MeDirect Bank nv over het boekjaar afgesloten op 31 december 2023 (vervolg)

Op 31 december 2023 hadden de derivaten gebruikt voor indekking positieve en negatieve reële waarden van respectievelijk € 207,438 duizend en € 24,648 duizend. De herwaardering van de financiële portefeuilles ingedekte activa bedroeg respectievelijk € 183,180 duizend (negatief). Een ineffectiviteit van € 1,300 duizend (verlies) werd geboekt in de winst- en verliesrekening.

Het auditrisico situeert zich enerzijds in de waardering van de derivaten (via waarderingstechnieken) en anderzijds in de correcte boekhoudkundige verwerking van de indekkingsrelaties (waarvan de documentatie aan zekere vereisten moet voldoen en waarvan de effectiviteitstesten gebaseerd zijn op een aantal veronderstellingen inzake verwachte toekomstige vervroegde terugbetalingen en heronderhandelingen van bepaalde types leningen), waardoor we dit beschouwen als een kernpunt van onze controle.

Samenvatting van de uitgevoerde procedures

- ▶ vergelijking van de reële waarde van de derivaten met de reële waarde zoals bevestigd door de externe tegenpartijen, in het kader van de zogenaamde « collateralisering ». We hebben de reële waarde nagerekend voor een steekproef van derivaten;
- ▶ beoordeling van de bestaande indekkingsdocumentatie om vast te stellen of deze aan de criteria voldoet zoals beschreven in de « carved-out » versie van IAS 39 zoals goedgekeurd door de Europese Unie, en beoordeling van de effectiviteitstoetsen om na te gaan of de indekkingsrelaties nog steeds effectief waren en of het ineffectieve gedeelte correct werd berekend. In het bijzonder hebben we het volume aan derivaten waarop indekking werd toegepast vergeleken met het geprojecteerde volume aan hypothecaire (en andere) leningen in de toekomst, rekening houdend met de veronderstellingen aangaande verwachte toekomstige terugbetalingen en heronderhandelingen van bepaalde types hypothecaire leningen, om eventuele over-indekking te identificeren die de effectiviteit van de indekkingsrelatie in het gedrang zou kunnen brengen;

- ▶ onderzoek van het model ter voorspelling van toekomstige terugbetalingen en heronderhandelingen van bepaalde types hypothecaire leningen zoals gebruikt door de Bank en beoordeling van het correcte functioneren ervan in de afgelopen boekjaren;
- ▶ testen van de spreadsheets die worden gebruikt door de Bank om de indekkingsmodellen te bepalen om na te gaan of de boekingen correct waren en of de derivaten, waarvan de reële waarde op het moment van aanvang van de indekkingsrelatie niet nul was, correct werden verwerkt. We hebben deze spreadsheets afgestemd met enerzijds de onderliggende bronsystemen en anderzijds de Geconsolideerde Jaarrekening.
- ▶ Tot slot, hebben we beoordeeld dat de toelichtingen 5 en 21 van de Geconsolideerde Jaarrekening volledig, accuraat en in overeenstemming zijn met de IFRS-vereisten.

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met IFRS en met de in België van toepassing zijnde wettelijke en reglementaire voorschriften, alsook voor een systeem van interne beheersing die het bestuursorgaan noodzakelijk acht voor het opstellen van de Geconsolideerde Jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

In het kader van de opstelling van de Geconsolideerde Jaarrekening is het bestuursorgaan verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Venootschap om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling tenzij het bestuursorgaan het voornemen heeft om de Venootschap te vereffenen of om de bedrijfsactiviteiten stop te zetten of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle over de Geconsolideerde Jaarrekening

Onze doelstellingen zijn het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid over de vraag of de Geconsolideerde Jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten en het uitbrengen van een commissarisverslag waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoog niveau van zekerheid, maar is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de ISA's is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer die bestaat. Afwijkingen kunnen zich voordoen als gevolg van fraude of fouten en worden als van materieel belang beschouwd indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat zij, individueel of gezamenlijk, de economische beslissingen genomen door gebruikers op basis van de Geconsolideerde Jaarrekening, beïnvloeden.

Bij de uitvoering van onze controle leven wij het wettelijk, reglementair en normatief kader dat van toepassing is op de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening in België na. De wettelijke controle biedt geen zekerheid omtrent de toekomstige levensvatbaarheid van de Vennootschap en van de Groep, noch omtrent de efficiëntie of de doeltreffendheid waarmee het bestuursorgaan de bedrijfsvoering van de Vennootschap en van de Groep ter hand heeft genomen of zal nemen. Onze verantwoordelijkheden inzake de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling staan hieronder beschreven.

Als deel van een controle uitgevoerd overeenkomstig de ISA's, passen wij professionele oordeelsvorming toe en handhaven wij een professioneel-kritische instelling gedurende de controle. We voeren tevens de volgende werkzaamheden uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's dat de Geconsolideerde Jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of fouten, het bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden die op deze risico's inspelen en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt

is als basis voor ons oordeel. Het risico van het niet detecteren van een van materieel belang zijnde afwijking is groter indien die afwijking het gevolg is van fraude dan indien zij het gevolg is van fouten, omdat bij fraude sprake kan zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten om transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van het systeem van interne beheersing;

- ▶ het verkrijgen van inzicht in het systeem van interne beheersing dat relevant is voor de controle, met als doel controlewerkzaamheden op te zetten die in de gegeven omstandigheden geschikt zijn maar die niet zijn gericht op het geven van een oordeel over de effectiviteit van het systeem van interne beheersing van de Vennootschap en van de Groep;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van de door het bestuursorgaan gemaakte schattingen en van de daarop betrekking hebbende toelichtingen;
- ▶ het concluderen van de aanvaardbaarheid van de door het bestuursorgaan gehanteerde continuïteitsveronderstelling, en op basis van de verkregen controle-informatie, concluderen of er een onzekerheid van materieel belang bestaat met betrekking tot gebeurtenissen of omstandigheden die significante twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de Vennootschap en de Groep om de continuïteit te handhaven. Als we besluiten dat er sprake is van een onzekerheid van materieel belang, zijn wij ertoe gehouden om de aandacht in ons commissarisverslag te vestigen op de daarop betrekking hebbende toelichtingen in de Geconsolideerde Jaarrekening of, indien deze toelichtingen inadequaat zijn, om ons oordeel aan te passen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot op de datum van ons commissarisverslag. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de continuïteit van de Vennootschap of van de Groep niet langer gehandhaafd kan worden;

- het evalueren van de algehele presentatie, structuur en inhoud van de Geconsolideerde Jaarrekening, en of deze Geconsolideerde Jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen weergeeft op een wijze die leidt tot een getrouw beeld.

Wij communiceren met het auditcomité binnen het bestuursorgaan, onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante controlebevindingen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing die we identificeren gedurende onze controle.

Omdat we de eindverantwoordelijkheid voor ons oordeel dragen, zijn we ook verantwoordelijk voor het organiseren, het toezicht en het uitvoeren van de controle van de dochterondernemingen van de Groep. In die zin hebben wij de aard en omvang van de controleprocedures voor deze entiteiten van de Groep bepaald.

We verstrekken aan het auditcomité binnen het bestuursorgaan een verklaring dat we de relevante deontologische vereisten inzake onafhankelijkheid naleven en we melden hierin alle relaties en andere aangelegenheden die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid zouden kunnen beïnvloeden, alsook, voor zover van toepassing, de bijbehorende maatregelen die we getroffen hebben om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Aan de hand van de aangelegenheden die met het auditcomité binnen het bestuursorgaan besproken worden, bepalen we de aangelegenheden die het meest significant waren bij de controle van de Geconsolideerde Jaarrekening over de huidige periode en die daarom de kernpunten van onze controle uitmaken. We beschrijven deze aangelegenheden in ons verslag, tenzij het openbaar maken van deze aangelegenheden is verboden door wet- of regelgeving.

Verslag betreffende de overige door wet- en regelgeving gestelde eisen

Verantwoordelijkheden van het bestuursorgaan

Het bestuursorgaan is verantwoordelijk voor het opstellen en de inhoud van het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening en de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag.

Verantwoordelijkheden van de commissaris

In het kader van ons mandaat en overeenkomstig de Belgische bijkomende norm (Herzien) bij de in België van toepassing zijnde ISA's, is het onze verantwoordelijkheid om, in alle van materieel belang zijnde opzichten, het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening, de verklaring van niet-financiële informatie gehecht aan dit jaarverslag te verifiëren, alsook verslag over deze aangelegenheden uit te brengen.

Aspecten betreffende het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening

Naar ons oordeel, na het uitvoeren van specifieke werkzaamheden op het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening, stemt dit jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening overeen met de Geconsolideerde Jaarrekening voor hetzelfde boekjaar, enerzijds, en is dit jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening opgesteld overeenkomstig artikel 3:32 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, anderzijds.

In de context van onze controle van de Geconsolideerde Jaarrekening, zijn wij tevens verantwoordelijk voor het overwegen, op basis van de kennis verkregen in de controle, of het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat, hetzij informatie die onjuist vermeld is of anderszins misleidend is. In het licht van de werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, hebben wij geen afwijking van materieel belang te melden.

De niet-financiële informatie zoals vereist op grond van artikel 3:32, § 2 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, werd opgenomen in het jaarverslag over de Geconsolideerde Jaarrekening. De Groep heeft zich bij het opstellen van deze niet-financiële informatie niet gebaseerd op een Europees of internationaal erkend referentiemodel. Verder drukken wij geen enkele mate van zekerheid uit over individuele elementen opgenomen in deze niet-financiële informatie.

Vermeldingen betreffende de onafhankelijkheid

Ons bedrijfsrevisorenkantoor en ons netwerk hebben geen opdrachten verricht die onverenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening en zijn in de loop van ons mandaat onafhankelijk gebleven tegenover de Vennootschap.

De honoraria voor de bijkomende opdrachten die verenigbaar zijn met de wettelijke controle van de Geconsolideerde Jaarrekening bedoeld in artikel 3:65 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen werden correct vermeld en uitgesplitst in de toelichting bij de Geconsolideerde Jaarrekening.

Andere vermeldingen

- ▶ Huidig verslag is consistent met onze aanvullende verklaring aan het auditcomité bedoeld in artikel 11 van de verordening (EU) nr. 537/2014.

Brussel, 22 mei 2024

EY Bedrijfsrevisoren BV
Commissaris
Vertegenwoordigd door

Jean-François Hubin *
Partner
* Handelend in naam van een BV

24JFH0165